

60

COLECTIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA

COLECTIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA

RODICA OJOG-BRAȘOVEANU

Nopți albe pentru Minerva

EDITURA MILITARĂ

Rodica Ojog-Brașoveanu

Nopți albe pentru Minerva

1

Victima fusese găsită într-o râpă, la câțiva kilometri de orășel. Șeful de post, un sergent major mustăcios cu aer de Poilu[1] – nici măcar francezii n-ar fi putut inventa un exemplar mai clasic –, respira anevoie, privind morocănos cadavrul. Medicul Alexandru Morogan știa că în fond e nedumerit și consternat. Localitatea, o urbe măruntă împlântată la poalele muntelui, nu cunoștea evenimente mari, tragediile se consumau în parametri domestici și biologici, isprăvind rar la tribunal și cel mai adesea la cimitirul Buna Vestire din coasta târgului. Oamenii pașnici și cazanieri se mulțumeau cu o existență domoală, cu ceasurile petrecute la televizor și în frizeria lui Mișu Postolache unde croșetau bârfă subțire. Se simțeau înțelepți, contemplând viața din spatele perdelelor dantelate, raționali pentru că stingeau lumina la primul surâs al luceafărului și pliveau duminica petece de grădină năpădite de iederă, glicină și flori albastre de munte.

— E inginerul Trăilescu, rosti într-un târziu șeful de

---

[1] Poilu este un termen informal pentru un infanterist din primul război mondial francez, însemnând, literalmente, unul păros.

post.

Din pricina emoției, glasul răzbi gâjâit într-un tril ciudat, de parcă sunetele ar fi alunecat pe rulmenți.

Morogan își ciupi ușor obrazul stâng. Un gest caracteristic când se simțea în încurcătură.

— Mda... așa s-ar părea...

Vestonul cenușiu cu dungi purpurii era de neconfundat, i-l adusese un văr care lucra în Siria și stârnise invidia unanimă a cetățenilor din oraș născuți după Conferința de la Yalta.

Adăugă, cercetând chipul mutilat cu sălbăticie – ai fi zis că agresorul folosise o ghioagă – trupul literalmente ciopârțit:

— Miroase a răzbunare...

Șeful de post ridică ochii nedumerit:

— Răzbunare... Răzbunare sau poate pur și simplu sadism. Sergentul major rezemă trunchiul unui frasin. Decise greoi:

— Am să telefonez la Centru.

Trăilescu era inginer șef la uzina de avioane și nu trebuia să fii un subtil, ținând seama de figurile misterioase ale inițiaților și paza extraordinară, ca să intuiești cam cu ce-și omoară băieții vremea pe acolo.

— Da, cred că așa și trebuie procedat, făcu medicul pe gânduri. Ai dreptate.

Soarele sulița frunzișul, tăind văzduhul cu foarfeci de

aur.

2

— Auzi, Dobrescule? Știi la ce m-am gândit?

Locotenentul se crispă. De câte ori Minerva avea idei, calcula reflex în ce măsură l-ar putea afecta direct. Îi zvârli o privire prudentă. Se uita la el încântată, aproape triumfătoare, și fesul roșu – se spălase pe cap – balansa un canaf cât portocala.

— Îți dau voie să ghicești de trei ori.

Locotenentul își înfipse unghiile în genunchi stăpânindu-și oftatul. Pe tabla neagră, din colțul odăii, rânjeau semne apocaliptice – trigonometrie? algebră? habar n-avea, și nici nu tânjea să afle vreodată –, papagalul imperial Keops se fudulea bălăngănindu-și ca o pendulă capul de jăratec. Spiridon, caniche-ul isteric al Minervei, i se cățărase pe genunchi și-l trăgea de mânecă cerșind dezmierdări.

Încercând să câștige timp, locotenentul îi mângâie ciuful, apoi îl trase de coadă.

Maiorul Minerva Tutovan strâmbă din nas. Era lung, subțire, țâșnind suliță de sub bretonul lucios.

— Nu iese, te asigur. Ei, ce faci? Nu ghicești?

Locotenentul își mușcă buzele. N-avea să scape de întrebările, „ghicitorile” și exercițiile Minervei, nici la

optzeci de ani. Îi fusese cândva profesoară de matematică – era poreclită Samuraiul – dar după o vreme Minerva abandonase învățământul și Dobrescu obișnuia să afirme că cine vorbește de suplicii fără s-o fi cunoscut pe Minerva, e lipsit de simțul realității. Foștii ei elevi, cu excepția celor ce concurau la premiul Nobel, puteau să fie incluși fără verificări suplimentare în calendarele bisericești la rubrica mucenici și dacă aveau coșmaruri, urlând în mijlocul nopții „mamă, mi-e frică!”, ei bine, pricina nu trebuia căutată prea departe. Cine avea să uite extemporalele fulger de 15 minute, întrebările „ajutătoare” pentru bun simț matematic, ironiile sângeroase și ochiul de lynx al Minervei la teze? Nu copia nimeni și cel mai slab elev al ei putea candida la politehnică fluierând Dunărea Albastră.

Când, proaspăt absolvent al facultății de Drept, fusese repartizat sub ordinele maiorului Minerva Tutovan, Dobrescu rezemase zidul. Habar n-avusese că Samuraiul părăsise învățământul și, clipind năuc, își zise că, la urma urmelor, bunicu-său, un tip mistic, știa ce spune: „Blestemul, ca și boala, fătul meu, nu te leapădă până nu ostenesc”...

Da, asta era, un blestem! Pentru Minerva, locotenentul rămăsese tot elevul Dobrescu Vasile. Exercițiile de algebră și trigonometrie, problemele de geometrie fuseseră înlocuite cu altele, de intuiție,

perspicacitate și bun simț.

— Aștept, Dobrescule! La ce m-am gândit?

Locotenentul își frângea degetele frunzărind ipotezele cele mai năstrușnice. În fond, te puteai aștepta la orice din partea Minervei: să se angajeze zburătoare la circ, să-și cumpere un cal pe care să-l cazeze în dormitor – puțin îi păsa de vecini sau deputatul de stradă – ori să întreprindă o expediție în jungla Amazoanelor. Cu un an în urmă, își petrecuse concediul într-o cotigă trasă de o mârțoagă. Le închiriase de la un CAP și o însoțise mătușă-sa Caliopi, o bătrână de șaptezeci de ani care în recreații făcea yoga și studia limba persană, iar când era ocupată exaspera vecinii. Pretindea că îndeletnicirile respective îi stimulează ficatul și, mai nou, îi asasina pe salariații TAROM-ului solicitând înscrierea la un curs de parașutiști.

— Tot n-ai ghicit?

Maiorul Minerva Tutovan își pierduse răbdarea. Ochii negri și rotunzi străluceau ca niște faruri, colțurile buzelor zvâcneau pe obrazul de Pinocchio. Dobrescu își drese glasul.

— Nu... N-am ghicit...

— Ca de obicei... Oftă cu aerul omului deprins să îndure și să ierte, apoi explodă: Am de gând să-mi scriu memoriile.

Locotenentul, pălit cu leuca, căscă ochii și se agăță de

brațele fotoliului.

„Asta ar fi culmea! După exerciții și paraexerciții de algebră, geometrie, perspicacitate și etc, bașca rapoarte și superrapoarte – cazuri tipice, atipice, clasice și suprarealiste – mă pune acum să-i fac și compuneri...”

Minerva îl măsură sâcâită:

— Te holbezi de parcă ai fi înghițit un cartof fierbinte... Fii liniștit, băiete! Nu te pun să colaborezi... Cum ți se pare ideea?

— Ăăă... Da... excelentă.

— Nu-i așa?

Dobrescu se grăbi să aprobe dând energic din cap și din mâini.

— Toate ideile dumneavoastră sunt excelente. Aveți totdeauna dreptate, nu vă înșelați niciodată...

— Mai mult de trei ori pe zi! Stai jos, Dobrescule! Ți-am cerut o părere, nu să faci gimnastică. Apropo...

O întrerupse telefonul. Trecu în dormitor și locotenentul își prinse tâmplele fierbinți în palme. Privea fără să vadă ciorapul portocaliu agățat din rezoane estetice în ghimpii unui cactus bătrân. Alături, împopoțonat cu ciucuri și șnururi de aur, ridica gâtul un cimpoi, cadoul inspectorului Stanley de la Scotland Yard, pe care Minerva îl ajutase în detectarea unei rețele de traficanți de droguri. Minerva exersa din când în când – făcea parte din specia celor care-și imaginează că

nimic nu e imposibil, trebuie doar să te străduiești puțin – scoțând din minți un cartier întreg. Vreo două familii de la etaj abandonaseră o luptă inegală, făcând schimb de locuință în perioada în care Minerva se afla în concediu. Fericit peste măsură se simțea doar vecinul de la parter, un tip cu o concepție foarte personală asupra existenței. Îi aducea flori săptămânal asigurând-o recunoscător că nimic nu egalează în dulceață sunetele cimpoiului.

— Ai adormit?

Locotenentul tresări și țâșni reflex în picioare.

— Scuzați-mă... meditam.

— Hm, ai grijă să nu devină un tic nervos. Plecăm la P... Trăilescu, inginerul șef de la uzina de avioane, a fost asasinat.

3

Ideea de a-mi scrie memoriile mi-a venit în ziua când am împlinit patruzeci de ani. Da, am împlinit patruzeci de ani și zece de când lucrez ca anchetator. Cred că am rezolvat mulțumitor circa treizeci de dosare – ca să fiu cinstită, în vreo opt sau nouă am avut noroc –, de altele prefer să nu-mi amintesc... Intenționam „să-i dau cep” – expresia tânărului meu colaborator Dobrescu – în concediu. O fac cu câteva săptămâni înainte. Cunosc

bine P., orășelul spre care mă îndrept, iar mulți dintre locuitorii săi îmi sunt prieteni. Gândul că-i voi revedea mă stimulează în mod ciudat. Îmi freamătă degetele, pur și simplu am chef să scriu despre oamenii aceștia.

Cum n-am fost în viața mea formalistă, nu văd rațiunea pentru care m-aș împiedica acum de fleacuri. În consecință, puțin îmi pasă de cronologie, îi dau cu tifla. De ce trebuie să încep neapărat cu prima anchetă? Mă voi ocupa de cea mai năstrușnică...

Așadar, în P. Mi-am petrecut cu ani în urmă o convalescență destul de sinuoasă. Sunt o citadină înrăită, dar trei gripe asiatice contractate consecutiv și întoarcerea mătușii Caliopi din concediu m-au decis să-mi fac valiza și să mă îndrept spre orășelul de la poalele munților. Mi-aduc aminte că îndată ce am ajuns – ținând seama de recomandările medicului „aer, aer, cât mai mult aer" – mi-am pus treningul, o pereche de sandale, mi-am luat pledul, o carte și inima în dinți, și am intrat în grădina gazdei. O verișoară îmi spusese cândva că umbra nucului e cea mai dulce. N-a precizat însă cum poate fi și identificat. În sfârșit, mi-am întins pătura sub pom. Afirmând că sunt o citadină, nu înseamnă că aș rămâne insensibilă în fața unui peisaj frumos. Dar după ce-l admir vreme de cinci minute, am certitudinea că nu poate să-mi fi scăpat un singur amănunt, după care problema își pierde interesul.

Stând deci sub nuc cale de vreo jumătate de oră, am tras câteva concluzii care mi-au servit ulterior în viață. Cine pretinde că pajiștea e un așternut moale înșiră baliverne, iar cei ce cântă aerul înmiresmat sunt în tandem cu ăilalți. În orice caz, nu i-am auzit pomenind despre viespi, furnici, tăuni și urechelnițe, toate extrem de familiarizate cu anatomia corpului omenesc.

Orășelul însă, curat, de un idilic particular, l-am îndrăgit din prima clipă. Mai toate casele sunt din cărămidă, au câte o mică verandă, acoperișuri cu olane argintii și le lipsesc vecinii de la etajul întâi. Tufe de hortensii roz și brumării – nicăieri n-am văzut hortensii atât de mari și atât de frumoase – oferă umbră grea câinilor proprietate personală de lângă cerdac. În centru se află așezate, jur-împrejurul unei piețe rotunde, cu un ceas la mijloc, clădirile cele mai importante: sfatul popular, biblioteca, noul supermagazin și liceul Alexandru cel Bun. Orologiul, pretind prietenii mei, s-a oprit la 14 iulie 1950, orele 14 și 31 exact, în momentul când medicul veterinar Caracaș a fost văzut înghițind primul pahar cu apă din carieră.

În curtea liceului, edilii de altădată au ridicat o statuie în memoria primului director al colegiului, D.D. Teodorescu. Localnicii desemnează locurile în formulă succintă: vizavi de D.D.T., la dreapta lui D.D.T. Sau în casa din stânga lui D.D.T.

În spatele liceului s-a ridicat acum câțiva ani un complex de blocuri pentru salariații uzinei de avioane care se află la câțiva kilometri de oraș. Arhitectul trebuie să fi fost un tip deștept. N-a construit zgârie-nori și nici cazemate, clădirile încadrându-se perfect în peisaj.

Mai există un parc, mândria legitimă a cetățenilor din P., unde primăvara au loc de obicei festivalurile brigăzilor artistice din județ, iar către vară, când iarba așterne covor moale, festivaluri în doi.

Oamenii din P. Au obiceiuri patriarhale. Prețuiesc lucrul de mână, serile petrecute la televizor ori la cenaclul literar, și schimbul de opinii despre concetățeni, care are loc la cooperativa Igiena, unde e responsabil Mișu Postolache. Clădirea n-are etaj, și-i situată chiar în fața pieții. Înăuntru se află un perete plin de oglinzi, două scaune, o consolă enormă de marmură umplută cu pomezi, apă de colonie, cremă de ras, flacoane *after shave*. Canarii din colivii umplu frizeria de larmă. Lângă ușă atârnă cureaua pe care Mișu Postolache își ascute bricele și o cutie albă de lemn cu emblema Crucii Roșii, întrebuințată o singură dată, când coana preoteasă s-a decis să-și extragă molarul la un om de meserie.

Fotografia înrămată a unui străbun, pieptănat cu

cărare la mijloc și mustață à la Clemenceau[2], domină încăperea. Antrenorul echipei locale de fotbal, Vasile Dunăreanu – un tip extrem de prețios pentru localnici în momentele dificile când trebuie să dea un exemplu – pretinde că individul din fotografie ar fi Mussolini[3] într-o variantă balcanică, dar toate lumea știe că nu e decât una din răutățile sale obișnuite.

Când am aflat că Mișu Postolache este amestecat în toată tevatura provocată de asasinarea lui Trăilescu, nu m-am putut împiedica să zâmbesc. E un om grozav de drăguț, incapabil să treacă pe lângă o încurcătură fără să se vâre până la subțiori în ea. Hm, din nefericire, cunosc destui care-i seamănă...

Povestea începe deci într-o duminică, la începutul lunii iunie 1960... Am sosit în P. Dimineața, pe un soare strălucitor. Strălucitor și atât! Îmi scriu memoriile, nu fac poezie...

N-am găsit mare lucru în locuința lui Trăilescu. Cred în ceea ce se numește „psihologia interiorului” – Doamne, cât îl torturez pe Dobrescu în privința asta,

---

[2] Georges Clemenceau a fost un politician francez, prim-ministru al Franței între anii 1906 - 1909 și 1917 - 1920, membru al Academiei Franceze din 1918.

[3] Benito Amilcare Andrea Mussolini a fost conducătorul fascist al Italiei între anii 1922 și 1943. Un socialist Italian celebru, membru marcant al Partidului Socialist Italian a creat un stat fascist utilizând propaganda și teroarea de stat.

punând uneori întrebări la care nici măcar eu nu am răspuns –, dar nu o dată am dat peste decoruri mute. E cazul inginerului șef de la uzina de avioane. În viața mea n-am văzut o casă mai lipsită de semnificație, un decor mai ermetic. M-am plimbat o oră prin cele două încăperi, am scotocit fiecare sertar, am răsfoit toate cărțile din bibliotecă – tehnică, săracă și eterogenă – am încercat să-i „interpretez" obiectele și mobila. Poate aparține la fel de bine unui individ care trăiește în provizorat – „azi, mâine mă mut, oi vedea după aia", unui înțelept – „mă mulțumesc cu strictul necesar" sau unui filosof: „tot murim, nimeni nu ia nimic pe lumea ailaltă..."

Inventarul: un șifonier și un birou, două fotolii, un divan și o bibliotecă. Evident, aragazul și frigiderul, două fotografii și un stilet turcesc, amintire sau cadou întâmplător „made in Istanbul".

Echipa operativă de la județ n-a relevat nimic interesant. Procurorul, un tip cu bărbie de buldog, mă informează despre existența unei scrisori. A găsit-o pe biroul victimei. Ciudat, a fost scrisă de mână – tipul ori e inconștient ori se crede invulnerabil, mai apărat ca între zidurile unei fortărețe – și expediată prin poșta locală. Rândurile sunt seci, dar pline de miez.

5 iunie 1960... Remember

Îmi fac iute socoteala că suntem în 7 și mă întorc spre

procuror:

— Aveți idee ce s-a „aniversat” la 5 iunie?

Își strâmbă colțurile gurii, ridică din umeri.

— Habar n-am. Am sosit cu o oră înaintea dumneavoastră. Până acum am tras o singură concluzie care mi se pare certă. Întâmplător, sau atras într-o cursă, Trăilescu a plecat de bună voie de acasă.

— Poate nici n-a mai apucat să treacă pe aici.

— Foarte posibil. Vecinii nu semnalează vizita vreunui străin – e o așezare în care oamenii observă dacă ți-ai schimbat șireturile la pantofi sau ai trimis o ilustrată la Câmpulung unde toată lumea știe că n-ai neamuri –, în casă n-a fost mișcat un singur obiect.

— Ce spune medicul legist?

— Victima a decedat acum două sau trei zile. Lovituri combinate – cuțit și obiecte contondente care au declanșat un atac de cord. Avem de-a face probabil cu un sadic. O sugerează numărul loviturilor aplicate cadavrului și figura stâlcită.

— E însurat?

— Da. Nevastă-sa însă-i la tratament la Vatra Dornei. Dispariția ne-a semnalat-o conducerea uzinei.

Îl privesc. E plictisit, aproape de pensie și practic nu mai are chef de nimic. Nu-i poți reproșa ceva anume. Poate doar profesionalismul sec. Aș fi preferat mai puțină meserie și mai mult elan, o anume bucurie de a

trăi sau pe amândouă.

Procurorul îmi zâmbește trist. Are probabil o intuiție ieșită din comun.

— Sunteți încă tânără...

Tresar. Nu-mi place să mi se citească gândurile. Îi fac semn lui Dobrescu și ieșim. Cafeneaua, adevărata cafenea a târgului, e cooperativa Igiena. Aici afli mai multe decât ai putea intui studiind zece dosare la o lampă de birou cu capișon metalic.

4

Doctorul Alexandru Morogan își privea în oglindă obrazul săpunit. Nasul ușor încovoiat, răsărit din spuma parfumată, părea extrem de mare. Sub sprâncenele groase, castanii ochii aveau o sclipire veselă.

Așezat neglijent pe brațul celuilalt fotoliu, antrenorul Vasile Dunăreanu își bălăbănea piciorul. Era devreme, abia nouă dimineața, și mușterii obișnuiți încă nu dăduseră năvală. Peste un ceas, frizeria avea să fie plină. Dunăreanu deschise brațele încordându-și trupul suplu, numai mușchi. Purta dangarezi[4] și o cămașă roșie de flanel, ghete comode din antilopă. Căscă cu

[4] Blue Jeans.

poftă, vorbind nedeslușit.

— Hohă! Nu cred un singur cuvânt, e bine?

Postolache, responsabilul cooperativei, se opri consternat cu briciul în aer. Când se enerva, ochii șașii se repezeau spre rădăcina nasului. Era mic de statură, slăbuț, aproape sfrijit și din spate putea fi lesne confundat cu un elev de paisprezece ani. Amicii îi spuneau Tarzan. Când îl văzu rățoindu-se la Dunăreanu, doctorul Morogan începu să râdă.

— Cum nu crezi, domnule?! Adică ce zici dumneata, că eu, dumnealui, un târg întreg care a văzut cadavrul suntem maniaci, mitomani ori scăpați din balamuc?

Dunăreanu își înăbuși un căscat fals:

— O fi troscăit vreo două-trei coniace și-a alunecat în râpă. Hai să fim serioși! Crimă într-un oraș nenorocit unde de o sută de ani nu se întâmplă nimic. Singurul fiu al urbei care intră în istorie e mielul cu cinci picioare al coanei Victorița. Da' a decedat și ăla...

— Știi bine, surâse doctorul Morogan, că Trăilescu nu bea niciodată. Ipoteza se exclude deci dintr-un bun început. Și-apoi cum explici loviturile de cuțit, fața desfigurată? A fost căsăpit metodic, vorba aia, nu i-a rămas o măsea întreagă.

Mișu Postolache se aplecă peste umărul medicului, manevrând atent briciul în jurul urechii.

— Au fost semnalate în oraș persoane suspecte.

Declară pe un ton conspirativ: Doamna Atena Dumitrescu povestea azi-dimineață la aprozar că n-a putut închide ochii din cauza unei mutre care i-a rânjit toată noaptea la ferestre. Apărea și dispărea... Uite-așa a ținut-o vreo patru ceasuri!

— Aha! râse Dunăreanu. Uite și fantomele! Partitura e completă. Fugiți, neică, de-acilea!

Sufocat, Mișu Postolache abandonă obrazul lui Morogan și se răsuci spre antrenor. Gesticula cu briciul și instinctiv se ridicase pe vârful picioarelor.

— Cu dumneata nu se poate discuta serios.

— Nu discuta, tăticu'! Și în definitiv nu înțeleg de ce te agiți! N-am voie să am o părere?

Frizerul se întoarse la fața săpunită a lui Morogan.

— Dacă mă enervează ceva, e când oamenii vorbesc în necunoștință de cauză.

Medicul, cu gura astupată de clăbuc, îi făcu semn să isprăvească mai repede. În realitate, Mișu Postolache nu înceta o singură clipă să-l amuze. Era unul din puținii oameni din oraș pentru care încerca, în ceasurile de bună dispoziție, un vag sentiment de stimă. Un caraghios, fără îndoială, dar cumsecade, săritor, de o bunătate îngerească și puteai fi convins dinainte că orice cuvânt care iese din gura lui reprezintă adevărul în forma sa cea mai pură. Se da în vânt după discuțiile savante și ca toți semidocții adora termenii pretențioși.

Îi pronunța deslușit, ori de câte ori avea prilejul, aproape în silabe, iar pe ascuns extrăgea neologisme din dicționar. Le învăța pe dinafară năucindu-și ulterior interlocutorii cu întorsături de frază neașteptate. Ajunsese de pildă să spună frecvent „îi acord clemența mea”, în loc de „mi-e milă de cutare” sau „bicarbonatul e salutar în caz de mătreață”. Cei care-l cunoșteau pe Tarzan surâdeau îngăduitori. Era singura lui slăbiciune, o slăbiciune inofensivă, înduioșătoare, dacă te gândeai că în frizer autodidactul se trezise târziu, abia spre treizeci de ani, și avea de luptat, dat fiind startul extrem de modest, cu obstacole grele. Citea cu râvnă fiind alături de doamna Atena Dumitrescu, gazda doctorului Morogan, cel mai pătimaș client al bibliotecii din P.

Coana preoteasă împrumuta și ea săptămânal câte trei cărți, dar localnicii au descoperit că nici măcar nu le frunzărește. Cătălin, nepotul profesorului Munteanu, a pândit din proprie inițiativă două zile ascuns sub patul sfinției sale. În afara unui chiolhan tras în postul paștelui și a unor păreri extrem de condimentate despre enoriași, nu a reușit să surprindă o singură clipă de interes pentru fenomenul literar.

Antrenorul Dunăreanu se sprijinise de ușor și fredona cu mâinile în buzunar:

— „Iubesc femeia, femeia pură...”

Textul precum și melodia erau improvizate dar,

oricum, avea bunăvoință. Pe stradă trecea o fată de vreo optsprezece ani, într-o rochiță ușoară de vară. Ținea în lesă un pechinez. Când dădu cu ochii de Dunăreanu, se îmbujoră și grăbi pașii.

— Cine-i parașuta?

Postolache își azvârli privirea pe vitrină.

— Fata contabilului de la uzină. A terminat liceul și vrea să dea la electronică.

Dunăreanu ridică din umeri și Morogan îl măsură sarcastic.

— Neinteresantă, așa-i?

Dunăreanu, cândva fotbalist într-o echipă bucureșteană, nu mai juca de câțiva ani. Între timp, absolvise ICF [5] -ul și fusese angajat ca antrenor al formației locale. Femeile din oraș apreciau că-i un bărbat bine, manierat, care știe să se îmbrace. Bărbații erau de altă părere. Împlinise treizeci și cinci de ani și voia să se însoare. Căuta o partidă în sensul cel mai burghez al cuvântului. Morogan își bătea necruțător joc de el, atitudine care-l lăsa rece. În așteptare și din plictiseală, flirta cu diriginta poștei, o fată de treizeci și unu de ani, cu coc și bluze bine apretate. Somnul lui Romeo Popescu devenise capricios din ziua apariției lui Dunăreanu în P.

---

[5] Institutul de Chimie Fizică.

Postolache frecționa acum obrazul medicului. Reveni la ideea care obseda târgul.

— Cine să-l omoare, domnule, și de ce? Asta aș vrea să știu.

— E de-ajuns un singur răspuns, râse medicul, ca să-l ții în buzunar și pe-al doilea. Se dezvăluie ipso-facto.

„Ipso-facto". Frizerul memora expresia și își propuse s-o caute în dicționar. Se întoarse apoi la ale lui:

— Ce credeți, domnule doctor? Criminalul o fi de pe la noi? Vreau să spun, din târg?

— Cine știe de câte ori s-o fi ras aici, în stabilimentul matale! Antrenorul se întoarse de la vitrină și își înfipse mâinile în buzunare. Gata, nene! M-ai convins. Îmi zbârnâie creierii de atâția asasini, crime și stafii! Dacă treaba îți aduce vreo bucurie în organism, Trăilescu a fost ucis. OK?

Medicul își consultă scurt fața în oglindă și se ridică. Declară mecanic:

— E teribil, domnule! Tot orașul numai despre asta discută.

— Dilii, tăticu! Dunăreanu dădu cu piciorul într-un muc de țigară aruncat pe ciment. Abia când se întâmplă câte o chestie din asta, poți să-ți dai seama cam ce bâzdâgănii le defilează oamenilor prin mansardă.

— E primul adevăr pe care-l rostești în ultimii cinci ani. Senzaționalul devine un rău necesar. Vindecă totul,

cel puțin pentru moment: patimi, necazuri conjugale, colite rebele.

Tonul ușurel, abia ironic – chestie de nuanță și surâs – îl irită pe frizer. Ținea mult la opinia lui Morogan.

— Ce vedeți rău aici, domnule doctor? De ce adică n-am discuta? De ce nu ne-am consulta?

Doctorul surâse:

— Discutați, dragul meu, consultați-vă. Sunt ultimul om de pe lume care l-ar împiedica pe altul să facă tot ce poftește, atâta vreme cât nu intră în conflict cu constituția. Mă necăjește doar, fără să fac din asta o dramă, că vă pierdeți vremea cu fleacuri. Umbre, avertismente, nasuri lipite de geam... Vorba ăstuia, mâine poimâine or să înceapă să circule și stafii, o să vedeți!

— Fleacuri?! Fleacuri ați spus?

Dunăreanu interveni râzând:

— Lasă-l nene, în pace, că începe să plângă și e băiat dulce.

— Fleacuri?

Mișu Postolache se simțea atât de indignat, încât cuvintele, învălmășite pe vârful buzelor, nu izbuteau să-și deschidă pârtie, sunete abia articulate însoțeau viersul canarilor.

Explodă în sfârșit:

— L-ați uitat pe Damian?

— Care Damian? se interesă Dunăreanu.

Morogan aprinse calm o țigară. Fuma cu o mână în buzunar. Părea extrem de destins în costumul de vară culoarea tutunului, la care asortase o cravată portocalie. Despre el, doamna Atena Dumitrescu obișnuia să se exprime mereu, fără să schimbe un singur cuvânt: „Un bărbat prezentabil, se vede imediat că e un intelectual, mai mult, un monsieur...” De fapt, semăna cu ceea ce era în realitate: un medic bine cotat.

— E o chestie mai veche, declară leneș. Dumneata nu veniseși în oraș... Damian ăsta a fost practic alungat din târg. Cu pietre, surle și tobe. Dacă nu intervenea miliția, categoric ar fi fost linșat.

Antrenorul, mereu atent la ce se petrece pe stradă, întrebă fără interes:

— Și ce legătură are ipochimenul cu Trăilescu?

— A fost unul din acuzatorii lui cei mai energici. Poate cel mai înverșunat.

— Nu sunteți serioși! declară edificat antrenorul. Parol, vă credeți în Evul Mediu?...

— Cred că nu te înșeli.

— Cum, domnule doctor? Mișu Postolache, sufocat, părea o marionetă mânuită de un păpușar isteric. Dumneavoastră ați fost primul care a lansat teoria vendetei. Și pe bună dreptate! N-avea Damian suficiente motive ca să se răzbune? Până și datele

corespund. Damian a fost alungat din oraș pe 5 iunie. După exact patru ani, tot la 5 iunie, Trăilescu e ucis. Ce mai aveți de spus?

— Hait!

Antrenorul, brusc înviorat, țâșni pe ușa frizeriei și cu mâna pe inimă se înclină într-o reverență ostentativă, cavaler de pe vremea turnirurilor. Morogan surâse amuzat. Traversa „Corso”-ul Olimpia Dragu, profesoara de biologie. Era o femeie sărită de cincizeci de ani, scundă, grăsuță, cu colțurile gurii trase spre bărbie. Spaima elevilor din P., se îmbrăca în rochii tip burlan, totdeauna cu cel puțin 10 cm prea scurte – nu frivolitate ci doar optica stranie a femeilor grăsune – având mereu același model tubular, cu complicate motive de broderie, șnururi, șirețele, clopoței și volănașe la gulere și mâneci. Nimeni din P. Nu contrazicea pe nimeni când se emitea opinia că e fecioară autentică. Cea mai severă din cancelarie, pedantă și fără haz, o agasau cuvintele cu două înțelesuri, bancurile deșuchiate ale lui Dunăreanu, năzdrăvăniile doctorului Caracaș. Condamna filmele cu cowboy și muieri dezbrăcate – frecventele anunțuri „accesul elevilor în sală interzis” i se datorau – și organiza sistematic în perioada aprilie-noiembrie echipe ce investigau parcul spre detectarea puștilor în uniforme albastre care se plimbau mână în mână și *joue*

contre joue, recitând versuri.

O enerva în mod deosebit profesorul de educație fizică, Dunăreanu, „o adevărată rușine pentru oraș și învățământ”, iar Dunăreanu, în cunoștință de cauză se distra la rândul lui acordându-i o atenție specială, sos gras care stăruia zile întregi în cugetul Olimpiei. Atitudinea antrenorului era cu atât mai perversă cu cât n-aveai ce să-i reproșezi. Nu poți cârpi pe nimeni pentru licărul malițios din privire, pentru reverență excesivă și înclinări de nouăzeci de grade, sau pentru că nu uită să repete la fiecare zece cuvinte: „Dumneavoastră aveți totdeauna dreptate.”

Olimpia Dragu simțea sarcasmul sângeros, dar în lipsa unor argumente concrete – Dunăreanu pedala doar pe nuanțe – se stăpânea, mulțumindu-se cu o mișcare suverană a capului, o tresărire nervoasă a nărilor și o pastilă Rudotel, ingerată cu două păhărele de apă călduță.

— Ți-ai făcut numărul? se interesă Morogan.

Dunăreanu, bine dispus, se rezemă de ușă.

— Știi că-i priește... Îmi pare rău doar de a X-a C. Au teză cu ea.

Mișu Postolache, nervos, mai mult ca să aibă ce face, rânduia inutil instrumentele.

— Ați citit „Procesele celebre ale istoriei”, domnule doctor?

— Care-s alea? se hlizi Dunăreanu.

— O carte extraordinară, emise frizerul cu emfază. Gândiți-vă numai la cazul Doamnei Lafôret... Și-a omorât soțul.

Morogan îl întrerupse săltând din umeri cu indiferență.

— Lasă, Mișulică... Mi-o povestești mâine, acum avem altele pe cap. Planul, însămânțările, cât oțel consumăm pe cap de locuitor...

Frizerul, opărit, contrariat de atitudinea medicului, amuți. Surâsul fin, detașarea pe care bănuia că i-o dă conștiința unei culturi îngrijite, asimilată disciplinat, îl făcea pe frizer să-și piardă repede siguranța. Cunoștințele acumulate de Postolache semănau cu oazele risipite într-un ocean de nisip și era incapabil să stabilească drumul de legătură între ele. Bineînțeles acum se emiteau simple ipoteze pe marginea unui fapt neobișnuit, totuși frizerul se simțea iritat că nu e luat în serios, că punctul lui de vedere e desconsiderat.

Morogan îi remarcă indispoziția și-l bătu ușor pe umeri.

— Nu trebuie să te superi, dragul meu. Adevărul a avut totdeauna de luptat împotriva unor capete obtuze. În asta a și constat marele merit al celor ce au înțeles un fenomen sau altul cu cinci minute înaintea contemporanilor. Dumneata vorbești despre o crimă,

iar amicul Dunăreanu pretinde că ai halucinații sau că dai interpretare excesivă unui accident.

— Dar dumneavoastră? Dumneavoastră, domnule doctor?

Tremura ca o frunză cu ochii agățați de obrazul medicului.

Morogan surâse fin:

— Sunt încredințat că ai dreptate, n-am însă și energia dumitale.

Postolache își strâmbă buzele. Nu era chiar atât de prost ca să nu-și dea seama că doctorul abandona cu eleganță disputa. Eleganță și un zâmbet mic, care-i scânteia doar în priviri.

La zece dimineața, în ușa frizeriei apărea de obicei Lae, singurul cerșetor din oraș, ceea ce îi determina pe mulți să presupună că în fond situația paraliticului nu-i chiar atât de rea, dat fiind că n-are de înfruntat nicio firmă concurentă.

Își plimba căruciorul prin oraș schimbând fieful în funcție de necesitățile dictate de afaceri. La zece apărea la frizerie, unde de regulă oamenii se arătau bine dispuși și generoși, la douăsprezece și jumătate rezema poarta bisericii, apoi tăia bulevardul spre cârciumă. Duminica își încheia programul la ora cinci după-amiaza, lângă locuința Atenei Dumitrescu. Cucoanele

care veneau în vizită nu-l ocoleau – e reconfortant să te simți generoasă măcar din când în când, dar mai ales când se știau observate de gazdă din spatele perdelelor.

În timpul săptămânii, muta teatrul de operații lângă standurile volante ale noului supermagazin. În general, oamenii sunt comozi. Mulți nu dau de pomană pentru că le e lene să-și caute portmoneul. Cu mâna însă plină de mărunțiș, fără efort suplimentar devin culanți, mai ales dacă monedele sunt de cinci și zece bani. De două ori pe lună, la chenzină, Lae se înființa la poarta uzinei.

De fapt, paraliticul practica o cerșetorie deghizată. Improvizase pe brațele cărușului o tarabă unde își expunea marfa: pungi de hârtie, pernițe pentru ace, rame din plastic, nasturi, o tablă de șah, jucărioare din lemn procurate de la un ardelean care dăduse faliment la scurt timp după ce deprinsese drumurile cele bune către bodega lui Hristache. Exponatele prăfuite, jalnice, erau aceleași de ani de zile. Localnicii îl miluiau fără să reclame obiectele.

Lae era un bărbat simpatic la vreo cincizeci de ani, totdeauna curat îmbrăcat (fraierii în meserie își închipuie că zdrențele și mizeria fizică, în general, stârnesc compasiune, când de fapt repulsia îi face pe oameni să grăbească pasul), cu o expresie blajină. Peste zece ani, socotind că a strâns destul, avea să iasă la pensie și toată lumea era de acord că-și face meseria

conștiincios. Nu trăgea pe nimeni de mânecă, zâmbea mereu și părea destul de mulțumit de soarta lui.

Accidentul de pe urma căruia rămăsese cu o paralizie a membrelor inferioare, petrecut cu douăzeci de ani în urmă, îi stimulase o anumită înclinație spre meditație. Cândva, părintele Ștefănescu, încercând să-l consoleze, îi sugerase că Dumnezeu pune poveri doar pe umerii acelora pe care-i consideră suficient de puternici pentru a le purta. Deci Lae avea toate motivele să se mândrească și, ca atare, să primească cu satisfacție noua situație. Deși nu fusese niciodată un bărbat prea puternic, în timp ce în oraș se aflau câteva namile, opțiunea divină părea destul de stranie. Cert este însă că, după convorbirea cu preotul, se simți mult mai bine și dispus să privească existența dintr-o perspectivă nouă.

Locuia pe o străduță dosnică, într-o casă curată, cu odăi despărțite de o bucătărioară. Femeia care-l îngrijea mulțumea discret lui Dumnezeu că e văduvă, vindea lumânări și făcea toaleta sfeșnicelor la biserica Sf. Spiridon și a paharelor la cârciuma lui Hristache.

Când îl văzu în pragul frizeriei, Dunăreanu dădu din cap zâmbindu-i. Soarele dimineții încălzea mâinile cerșetorului și spinările măgărușilor de lemn. Antrenorul își scotoci automat buzunarul. Dibui câteva monede și i le vârî în palmă.

— Să ai de-o țuică.

— Mică! De una mică ți-ajunge, preciză un gură-cască, hlizindu-se.

— Mută dricul că faci praf!

Lae mulțumi și tot reflex întinse o perniță de ace. Dunăreanu începu să râdă.

— Stai blând, flăcău! Strici vitrina.

— Îmi pare rău, niciodată nu luați...

— Ia cineva?

Din frizerie se auzea glasul lui Postolache. Perora iritat. Lae clătină bătrânește capul.

— Se ceartă și nu e bine! Barem de ziua Domnului să fim mai îngăduitori.

Antrenorul cerceta strada. Răspunse distrat:

— Degeaba! Ăștia lucrează și duminica. Așa-s feciorii, harnici!

Ochii cerșetorului alunecară pe trupul lui Dunăreanu, urcară spre obrazul bronzat, încadrat de bucle negre, retezate mai jos de urechi. Întrebă timid:

— De ce se ceartă?

— Ași! Nu se ceartă, discută științific. Trăilescu a mierlit-o singur sau l-a ajutat careva? Morogan e pe verde, n-are ce face, iar pe ălălalt îl știe tot târgul. E un tip vesel...

— Cum adică vesel, domnu' Dunăreanu? îl întrebă în șoaptă: S-a îmbătat?

— Nu, s-a sonat! replică sec antrenorul, și săltă pe botul ghetei o pietricică jucând-o în fel și chip. Totdeauna m-am ferit de șmecherii care beau dimineața și citesc pe creierul gol.

Lae tăcu câteva clipe. Se foi în scaun declarând nesigur:

— Am auzit ce spuse adineauri... Că pe dom′ Trăilescu l-ar fi curățat Damian. Să fie adevărat?

Antrenorul rânji.

— Ei uite, la asta nu mă așteptam! Dumneata ești om serios, dășchis la minte...

— Nu râdeți, dom′ Dunăreanu. S-a înrăit lumea... Unde s-a mai pomenit în bătrâni să se hăcuiască așa creștinii între ei? Asta-i sfârșitul pământului. Scrie și la Biblie...

— Ai citit dumneata chestia asta? își vârî capul pe ușă: Tot n-ați isprăvit? E aici un tip care vrea să participe la discuție.

Morogan se ivi bine dispus, cu privirea subțiată de soarele prea puternic.

— Ce faci, Lae? Bună dimineața.

— Bună să vă fie inima, dom′ doctor.

Medicul îi strecură discret o bancnotă. O femeie în vârstă, îmbrăcată în negru, trecu prin fața lor. Morogan salută plin de reverență, zâmbind nedeslușit. Bătrâna răspunse demnă și trecu mai departe.

— Cine-i copila? se interesă antrenorul.

— O pacientă. În fiecare dimineață transcrie pe curat ce-a visat în timpul nopții. Pe urmă trece pe la policlinică și-mi citește. Inițial, venea o dată pe săptămână. Cincizeci de pagini, îți dai seama... I-am explicat că prefer un tratament eșalonat.

— Pe Jack Spintecătorul nu-l visează?

— Asta-i fieful amicului Postolache, nu se bagă nimeni.

— Așa, la prima vedere, pare un tip normal, spuse Dunăreanu măsurându-l dintr-o parte.

— Tarzan e un băiat admirabil. Poate cel mai cumsecade dintre noi.

— Vorba aia, frizer, dar n-ai zice... Atunci de ce bate câmpii, domnule? Ce-s spiralele astea cu gagii sângeroși, căpcăuni și alți parazmei?

— Dacă-mi permiteți, îndrăzni infirmul, pe mine mă frământă un gând, domnu' doctor...

Dunăreanu se hlizi.

— Glăsuiește, Lae, tată!

— Pe dom' Trăilescu l-au răpus duhurile cele rele.

— Așa, așa...

Antrenorul se prăpădea de râs. Morogan îi prinse cotul.

— Lasă-l în pace! Zii mai departe, Lae!

— N-ați văzut? Și-a dat duhul lângă cimitir. Nu

umbla dumnealui după aprobare să dea iama cu tractoarele printre morminte? Cică uzina trebuie *estinsă*...

— E clar, au căpiat toți! conchise edificat Dunăreanu.

Îi abandonă și traversă elastic strada. Intră în debit să-și cumpere țigări.

5

Mă despart de Dobrescu, în fața cofetăriei Trei Ghiocei, administrându-i câteva sfaturi bine simțite:

— Ai grijă, băiete, cască ochii și nu gura. Mă interesează opinia șefului de cadre și nu starea civilă a dactilografei de la cabinetul directorului. Mi-e indiferent ce face diseară și cum își flutură pletele de aur, vreau să știu la ce lucra Trăilescu. Nu-s curioasă dacă diva îl preferă pe Alain Delon[6] sau pe concurentul meu Maigret[7], în schimb freamăt de neastâmpăr să aflu

---

[6] Alain Fabien Maurice Marcel Delon este un actor și producător francez, câștigător al Premiului César. Ascensiunea sa a fost rapidă, fiind la vârsta de 23 de ani comparat cu actori francezi celebri ca Gérard Philipe și Jean Marais, precum și cu actorul american James Dean.

[7] Maigret este un personaj fictiv din romanele polițiste scrise prin anii 1920 de scriitorul belgian Georges Simenon. El este un comisar de poliție de vârstă mijlocie, fiind personajul principal în cele 75 de romane și 28 de nuvele a scriitorului belgian. Jules Maigret este prezentat ca un tip calm, pe care nimic nu-l poate scoate din sărite, el fumează pipă și poartă pălărie și manta. În timpul

tot despre relațiile victimei cu colegii. Umblă sănătos!

Se îndepărtează cu mersul lui de cocostârc și o clipă îl am înaintea ochilor pe Dobrescu Vasile dintr-a IX-a B. I-am fost dirigintă și dascăl de matematici șapte ani. Bietul de el? O să scape vreodată de Samurai?

Pe doctorul Morogan îl întâlnesc chiar la ieșirea din frizerie. Ne salutăm cu cordialitate, dar fără excese. Are o calitate pe care o apreciez în mod deosebit. Nu-și amplifică niciodată starea de spirit din pur convenționalism. În consecință, reîntâlnirea după zece sau douăzeci de ani cu o persoană care nu-i este nici mamă, nici tată se consumă firesc, fără exclamații și efuziuni pe tonuri acute. Nu știu dacă amănuntul ține de franchețe sau de o anumită comoditate în relațiile cotidiene.

Îi propun o plimbare pe Corso, prilej de a-mi reîmprospăta impresiile și cunoștințele.

— Ce-i cu amicul Postolache? Părea cam turtit.

Morogan își tamponează discret obrazul cu batista și surâde.

— Ăsta-i Mișu! Pune totul la inimă. Sufletist și oleacă exaltat. Îl obsedează ideea că Trăilescu e victima unei răzbunări.

— Dacă nu mă înșel, ai emis aceeași ipoteză.

---

investigațiilor este un bun observator, căutând să înțeleagă motivul care l-a determinat pe răufăcător să comită crima.

— Ipoteză, nu sentință, iar acum regret că nu mi-am ținut gura. O să constatați singură... Oamenii au înnebunit, se ascund în casă cum începe telejurnalul, cucoanele sărite de cincizeci de ani ca să nu înnopteze singure... Sărut mâinile, doamnă!

Salută distrat o femeie cu trăsături de mulatră. Buzele foarte groase, rujate într-o nuanță deschisă, par o garoafă portocalie.

— Alta care tremură, râde Morogan. Și tremură vârtos.

— Cine-i?

— Grațiela Duma. Ea, Trăilescu, Olimpia Dragu și încă vreo doi-trei au fost fără îndoială călăii lui Damian.

— De fapt care-i istoria?

— Acum câțiva ani a fost violată în grădina publică o fetiță, elevă în clasa a VI-a. Damian, ghinionist, avea întâlnire la numai câțiva metri cu o fâșneață căreia voia să-i facă vânt. Se logodise de două săptămâni cu diriginta poștei și începuse să-și lichideze conturile. Fâșneața, temperamentoasă, l-a umplut de sânge. Atras de gemetele victimei – mă refer la fetiță – a intervenit paznicul. Damian, complet năuc, habar n-având ce se petrecuse cu cinci minute mai înainte și trei tufișuri mai departe, i-a căzut direct în brațe. N-a trecut un sfert de oră și tot târgul era o mare de mugete și pumni fluturați amenințător în aer. Pe el, deși nevinovat – ticălosul a

fost reperat câteva luni mai târziu, un obsedat abia ieșit din ospiciu – oamenii l-au alungat din oraș pe simple presupuneri. Ostracizat la uzină, i s-a refuzat recomandarea pentru facultate și i s-a dat de înțeles că ar fi bine să părăsească localitatea. Lia Georgescu, diriginta poștei, a rupt logodna. Nefericitul o iubea cu patimă...

— Și cealaltă? N-a încercat să-l disculpe?

Morogan oftează cu un zâmbet de resemnare:

— Dacă s-a răzbunat vreodată o femeie, atunci o cheamă Celia Grigoriu. A contestat hotărât orice legătură cu Damian și cu atât mai mult întâlnirea din parc. O hienă! Aud că acum e la Brașov, căsătorită.

Mai facem câțiva pași pe strada măturată de un bătrân cu figură jovială – evident face curat doar în fața casei lui – și de vântul cuminte care hârjonește frunzele frasinilor. Mă interesează opinia lui Morogan și îl întreb direct:

— Spune-mi, doctore, te convinge istoria asta? Îți poți închipui, la modul realist, că s-a întors Damian, duh răzbunător, să dea cu barda în târgoveții din P.?

Morogan zâmbește:

— Nu. Hotărât, nu! Damian era ceea ce se numește un tânăr sănătos din toate punctele de vedere. Ascultați-mă, m-am rugat totdeauna să nu pic într-o situație cheie. O situație fără ieșire și care mă frustrează mai ales

de orice drept de decizie. Flăcăul a avut ghinion. Intrase până la subțiori într-o conjunctură nefericită, și tot ce au putut face autoritățile pentru el a fost să-l scoată nelinșat de aici. Din păcate, sunt puțini care gândesc la fel. Isteria e colectivă... Am să vă mai spun ceva! Cred în Damian. În Damian, omul pe care l-am cunoscut eu. E un individ cu resort și sunt încredințat că acolo unde se află a izbutit, indiferent de ceea ce a încercat.

— Postolache ce zice?

Întrebarea nu-i întâmplătoare. Frizeria lui Tarzan îndeplinește oficiul de cafenea o orășelului, aici se vehiculează noutățile de ultimă oră și nu cunosc loc mai potrivit pentru a pipăi pulsul opiniei generale.

Morogan schițează surâsul acela îngăduitor arborat îndeobște când se pomenește despre o persoană care amuză, dar nu e luată în serios.

— Mișu, ca toți romanticii, are o fantezie înaripată. Acum câțiva ani înnebunise târgul cu altă bazaconie. OZN-urile și omuleții verzi. Era o furie, dacă vă aduceți aminte, nu puteai să deschizi o gazetă străină, și chiar dintr-ale noastre, fără să dai peste vreo ispravă de-a extratereștrilor. A fost halima mare și aici... Conchide azvârlind țigara demult stinsă între degete. Ciudat mi se pare altceva. Întreg orașul îl tratează de... hai să-i zicem original, deși termenul e altul. Și totuși are o influență fantastică! Azi râd toți de el, mâine însă nu

poți păși pe Corso fără să te ciocnești de teoriile lui. De altfel, vă veți încredința singură.

Declar fără convingere:

— Poate pentru că nimeni nu se îndoiește de buna lui credință.

— Hm! face ironic Morogan, probabil că eu nu-mi cunosc semenii. Aș fi putut jura că dimpotrivă, perfidie a naturii, cei mai răi dintre noi, indivizii malefici, exercită o înrâurire specială asupra celor din jur. Scuzați-mă, trebuie să cumpăr ceva de la farmacie.

Îi promit c-am să-l mai caut și ne luăm rămas bun. Silueta elegantă dispare pe ușa de sticlă cu ecusonul lui Hippocrate[8].

6

Lângă tutungerie se află casa și grădina profesorului Iliuță Munteanu. Gardul înalt, de piatră, nu trădează,

---

[8] Hipocrat, Hipocrate sau Hippocrates din Kos (n. 460 î.e.n., Kos, Grecia – d. 370 î.e.n., Larisa, Grecia) a fost cel mai vestit medic al Greciei antice. Este considerat „părintele medicinei” ca recunoaștere a contribuțiilor sale de durată la domeniu ca fondator al Școlii Hipocratice de Medicină. Această școală intelectuală a revoluționat medicina Greciei antice, fixând-o ca o disciplină distinctă de alte domenii cu care a fost asociată în mod tradițional (teurgie și filozofie), așadar stabilind medicina ca profesie. Numele lui este legat de Jurământul lui Hipocrat, un adevărat codice moral al unui medic în exercitarea profesiunii sale, jurământ prestat și în zilele noastre în multe universități de către absolvenții facultăților de medicină.

așa cum fusesem tentată inițial să cred, mentalitatea unui om morocănos, extrem de grijuliu cu avutul său și pe care-l enervează aprioric vizitele și curiozitatea vecinilor. Când l-am cunoscut mai bine, am înțeles că ceea ce-l determină să se ferece în spatele zidurilor groase este timiditatea.

Iliuță Munteanu predă de treizeci de ani desenul la liceul din localitate (fără să influențeze cu nimic imaginea artistică a elevilor despre membrii corpului didactic reprodusă pe garduri: absolut toți dascălii par fugiți din cartea de zoologie...) și pictează în timpul liber. Nevastă-sa, Victorița, îmi povestea cu glas alterat de duioșie că abia după doi ani de căsătorie a acceptat să-i arate pânzele. O singură privire aruncată peste umărul lui în timp ce se află în fața șevaletului îl paralizează. În parc sunt priveliști splendide, dar profesorul n-a îndrăznit niciodată să intre acolo cu un cărbune și o bucată de carton sub braț. În consecință, se mulțumește să picteze din memorie. Producțiile ocupă pereții celor trei încăperi. Colțuri idilice, peisaje pitorești, ciobănași și mioare, ciobănițe și fântâni, ciobani și ciobănițe în atitudini convențional-grațioase, lângă garduri invadate de glicină. Țin minte că am încercat un sentiment de stinghereală când l-am ascultat

vorbind cu admirație înflăcărată despre Picasso[9], Chagall[10], Pissarro[11].

Am petrecut în casa soților Munteanu câteva după-amieze admirabile. E o adevărată plăcere să te afli la ceas de înserare în grădina lor. Trandafirii abia stropiți capătă o culoare aurie, cafeaua și dulceața Victoriței n-au egal. Sunt oameni fermecători, delicios de spontani, așa cum știu să fie doar copii, iar dragostea lor după patruzeci de ani de căsătorie, emoționantă. La un păhărel de coniac, Iliuță mi-a mărturisit că întâlnirea cu

---

[9] Pablo Ruiz y Picasso, cunoscut ca Pablo Picasso (n. 25 octombrie 1881, Málaga, Spania – d. 8 aprilie 1973, Mougins, Franța) a fost un artist plastic spaniol. Picasso nu s-a putut mulțumi în viață cu un singur rol. Va juca multe, reale și imaginare, dar pe toate cu aceeași pasiune. A fost andaluz și catalan, spaniol și francez. A fost un copil genial, la Paris un străin „iresponsabil”, din cauza căruia însă cartierul Montmartre a intrat în legendă. A fost un amant pasional, soț și tată. Dar mai presus de orice, a fost cea mai strălucită personalitate artistică a secolului al XX-lea, unul dintre marii maeștri ai penelului, care a rupt definitiv cu convențiile stilului iluzionist și figurativ, dominant încă din perioada Renașterii. Așa cum tablourile cubiste au descompus realitatea, și opera lui Picasso este o oglindă care permite urmărirea artei în secolul al XX-lea și totodată viața particulară a artistului. Pânzele lui ne amintesc de un jurnal intim care glorifică frumusețea și eroismul femeilor iubite. Optzeci de ani de activitate artistică - pictură, sculptură, poezie, desen, grafică, ceramică reflectă multilateralitatea creației lui Picasso care trăiește pentru artă și prin artă.

[10] Marc Chagall a fost un pictor modern. Stilul său de pictură este considerat ca deosebit de original și poetic, sub influența fanteziei și al melancoliei, și strâns legat de cultura ebraică.

[11] Camille Pissarro a fost un pictor francez care a jucat un rol decisiv în unificarea mișcării impresioniste și în schimbările ce au avut loc în arta celei de a doua jumătăți a secolului al XIX-lea, rol recunoscut ca atare cu mult mai târziu decât cel al altor pictori contemporani cu el.

Victorița o consideră cea mai mare șansă din viața lui. Victorița îmi descria cu ce emoție îl așteaptă pe bărbatu-său când au întâlnire în oraș. Mi-a vorbit și despre jurnalul pe care-l țin de patruzeci de ani. În fiecare seară recitește câteva pagini, în timp ce Iliuță, ascultând urletele de fiară ale viscolului, pictează la lumina lămpii un peisaj însorit.

O căsătorie desuetă? Poate. De necrezut? Sigur, dar superb.

Deși mi-am petrecut în P. Toată convalescența – aproape două luni – i-am vizitat doar de trei sau patru ori. Șarpele invidiei dă târcoale și celor mai oneste inimi.

Victorița Munteanu băgă pieptănul în sertarul toaletei și își apropie figura de oglindă. Avea aproape șaizeci de ani, un cap drăgălaș cu nas cârn și gură bine conturată. Fără dubla bărbie de acum, în tinerețe trebuie să fi fost într-adevăr frumușică.

Coborî treptele casei și primi în plin obraz miresmele dimineții de vară. Profesorul Munteanu citea într-un șezlong la umbră, lângă stratul de dalii. Era cam de aceeași vârstă cu nevastă-sa, părul cărunt lipit de cap îl purta cu cărare, linia gurii, cam obosită, aluneca spre bărbie. Impresiona privirea blândă și o anume liniște pe care mulți o confundă cu distincția.

Victorița îl examină cu ochi aburiți de duioșie. Păși

tiptil în spatele lui și îi atinse tâmpla cu buzele.

— La ce te gândești, dragul meu?

Bătrânul tresări. Surâse aproape instantaneu și-i sărută mâna.

— La bietul Trăilescu... Om în puterea vârstei, capabil... Nu-mi iese din minte că-i abia o săptămână de când a trecut pe la noi să-i dau semințe de panseluțe... Ce sfârșit teribil, Dumnezeule!

Nevastă-sa își cuprinse brațele, brusc înfrigurată.

— Toată lumea vorbește despre asta, a ajuns o obsesie. Comentau până și țăranii, azi-dimineață în piață. Am trecut după aia pe la poștă. Aceeași istorie.

— Firește. Trăim într-o comunitate cuminte – la nici 20 de metri de Corso pasc vaci, oi și fluturași – și nu la Chicago.

Observă că nevastă-sa stă în picioare și dădu să se ridice.

— Iartă-mă, draga mea, sunt foarte tulburat. Să-ți aduc un șezlong...

Victorița îl opri, ținându-i umerii. Rămase cu ochii agățați de piscurile muntelui, care departe, în zare, chenăruiau cerut.

— Ce mă înfioară, și asta cred că-i înnebunește pe toți, e gândul că asasinul se află în oraș. Povestea Georgeasca, sufocată, că i-ar fi bătut azi-noapte la ușă. Și-a închipuit că-i Caracaș, beat mort ca de obicei și cu

chef de conversație. S-a repezit să deschidă, pusă pe scandal. N-a văzut pe nimeni. A auzit doar glasul. „O să plătiți! O să plătiți cu toții...”

— Un coșmar probabil, interpretă profesorul cu voce nu prea sigură. Ea a rupt logodna cu Damian și acum își face tot felul de idei.

— Adică a visat? Fii serios, Iliuță! Nu cunosc cap mai zdravăn decât al Georgeascăi. Este ceea ce numesc eu o femeie și jumătate.

— Da, făcu distrat profesorul. Din toate punctele de vedere.

Victorița îi mângâie sprâncenele ciufulite. Încerca să-și ascundă tulburarea, își căuta cuvintele.

— Știi...

— Spune, draga mea.

— Atunci, la adunare... Poate că ar fi trebuit să-ți expui punctul de vedere. Dacă ți-amintești, nu erai deloc convins că bietul Damian ar fi vinovat.

Iliuță Munteanu surâse cu tristețe:

— În viața mea n-am mințit pe nimeni, nici măcar pe mine însumi, că aș fi vreun erou. Nu oricine e destinat să înfigă steaguri pe baricade, iar eu cel mai puțin. Vocația mea se reduce la un șevalet și o pensulă relativ îndemânatică. Izbutesc tablouri drăgălașe, piese menajere bune de agățat deasupra frigiderului în gospodării mijlocii.

Inima Victoriței se strânse. Îi astupă gura.

— Nu-ți îngădui să vorbești așa despre tine, Iliuță. Ești cel mai cumsecade om care a călcat vreodată pe fața pământului...

— Asta, poate...

— Și cel mai talentat.

— N-am știut niciodată, surâse cu blândețe profesorul, dacă e bine sau nu să-ți faci iluzii în legătură cu propria persoană. Iar atunci, la adunare... Mi-amintesc atmosfera. Toți făceau spume la gură, gâfâiau, vorbele nu li se rostogoleau, nu-și găseau vad îndeajuns de repede. Mă vezi pe mine înfruntând o masă dezlănțuită? Îndârjind-o pe Olimpia Dragu? Punându-mă de-a curmezișul lui Trăilescu? Îndurând vertical un uragan de sudălmi, răgete și priviri asasine?

Victorița suspină, mângâindu-i ușor părul de pe tâmple.

— Dacă ai fi fost altfel, probabil nu te-aș fi iubit.

Iliuță îi mulțumi, clipind mărunt. Declară, parcă fără legătură:

— Te simți grozav închipuindu-ți că lumea începe cu tine și se isprăvește tot cu tine, și te descumpănește să descoperi pe neașteptate că lucrurile se petrec altfel. Eu am avut totuși noroc. M-am simțit grozav în propria-mi carcasă... Am știut că sunt un om șters, cu o personalitate firavă; de geniu, slavă Domnului! nu m-

am suspectat niciodată. Și totuși n-am tânjit privindu-mă în oglindă să văd alt chip. Pe dinafară sau pe dinăuntru. Îmi dădeam seama probabil că ar fi zadarnic. Sau e poate și asta o formă de vanitate. Cine știe? Cine poate să știe?

Victorița nu-l mai asculta. Își amintise dintr-o dată că broasca de la portița grădinei e stricată de ani de zile. Își făcu socoteala să treacă până în prânz pe la cooperativă să cheme un lăcătuș.

— Neapărat! decise cu voce tare.

— Ce anume?

— Nimic... Te las acum, dragul meu. Am de făcut câteva curse prin oraș.

Profesorul o cercetă curios. Când nevastă-sa ieșea, toaleta era mult mai complicată și începea de dimineață. Apoi căută din obișnuință cerul. Pe albastrul clătit de ploaie, frunzele arțarilor prindeau scânteieri de sidef.

„O vreme de lucru minunată."

Dar n-avea chef să picteze. Se simțea trist și, da, – Iliuță nu se ascunsese niciodată de el însuși – speriat.

— Aș vrea să mă văd peste o lună...

Nu era singurul din oraș.

7

M-am înțeles cu locotenentul Dobrescu să ne întâlnim

la sediul Miliției. Poate să pară ciudat că nu m-am deplasat personal până la uzină, dar am metodele mele de lucru și nu văd ce aș putea obține eu în plus de la șeful unui serviciu personal. Omul deschide dosarul și odată cu el „difuzorul”: S-a născut în... părinții sunt... a făcut studiile la... s-a căsătorit cu...

Șeful de post, vizibil emoționat – pentru ăsta, tot ce vine de la Centru, ca să nu mai vorbim de București, capătă proporții colosale, orice delegat e un „tovarăș cu răspundere”, orice echipă de tehnicieni devine „brigadă specială” – îmi vorbește frământându-și degetele. În timp ce-și face inutil de lucru cu hârtiile de pe masă, cu calendarul, cu radiera și cu o colecție impresionantă de pixuri, îmi raportează punctul lui de vedere asupra crimei.

Din pricina tulburării, se exprimă mai greu decât o face de obicei, sudoarea se prelinge pe sub marginea chipiului pe care a uitat să-l scoată. Dintâi, că nu pricepe în ruptul capului cum de s-a putut comite „asemenea” caz în parohia lui... Al doilea, îl enervează frizerul Postolache. Ăsta se ține de prostii și, dacă ar fi să-l cred pe cuvânt, alimentează toate aberațiile, indiferent dacă poartă cravată de pionier sau reazemă în baston reumatisme contractate încă pe vremea aliaților. Crește trei sute de sticleți într-un apartament de două camere, dar se pare că tipul e plin de vigoare căci poartă

părintește de grijă și celorlalte câteva mii care zburdă și ciripesc în unele capete din P.

— Cum se întâmplă vreo situație, înțelegeți, știu la precizie că pe puțin cinșpe pagini de dosar le umplu cu declarațiile lui Postolache. Este de nemaipomenit cum nu poate insul ăsta să stea cumsecade în bătătura lui, să nu-și vâre nasul în treburile cetățenilor, să nu facă agitație la starea de spirit...

Îi trece succint în revistă pe Morogan, „un tovarăș doctor de bază”, pe Caracaș, amendat mereu că tulbură liniștea localității, și pe încă vreo câțiva. Zăbovește asupra lui Romică Popescu, funcționar la sfatul popular.

— Eu, tovarășa maior, raportez ce spune opinia publică. Zic mulți că el ar fi omorât victima.

— Cine, Popescu?! De ce?

— O teme pe nevastă-sa de nemaipomenit și umbla vorba în ultima vreme că trăia cu Trăilescu. Adaugă cu un gest de neputință, care în același timp cere scuze: Constatare la fața locului n-am făcut, nici martori oculari nu se află.

— Îmi închipui... Dar dumneata ce crezi? Care-i părerea dumitale?

Tipul nu vrea în ruptul capului să se angajeze, mormăie nesigur:

— E un tovarăș cumsecade, conștient. O teme însă pe

soție... Explodează: De nemaipomenit!

8

Romeo Popescu se strecură prin grădina din spatele casei, pășind fără zgomot. Sosea intempestiv, încercând să-și surprindă nevasta în flagrant delict de adulter. Era însurat de șase ani și de atunci tot încerca. Târgul îi cunoștea preocupările și glumeții socoteau că nașă-sa dovedise un umor sardonic botezându-l Romeo, de vreme ce corespondentul său shakespearian se numea Othello.

Ocoli cerdacul încovoindu-se în dreptul geamului spre a nu fi zărit dinăuntru și își lipi urechea de ușă.

— Nimic, nea Romică?

Proptit de gard, antrenorul Dunăreanu îl privea amuzat. Romeo Popescu îi aruncă o căutătură întunecată și pătrunse în casă.

Îl întâmpină o dezordine de zile mari, paturile încă nu fuseseră strânse, resturile micului dejun zăceau pe masă: ibricul cu cafea rece, omleta sleită în tigaie, borcanul de gem cu celofanul pus strâmb în jurul căruia zumzăiau muștele.

Romeo Popescu, așezat pe jumătate de scaun, privea consternat. Se simțea descumpănit și după șase ani de

căsătorie încerca același sentiment deprimant: că a nimerit într-o casă străină.

Nevastă-sa își răsuci capul ciufulit.

— Te-ai și întors?

Era mult mai tânără decât el, putea să aibă treizeci sau treizeci și doi de ani. Chipul rotund, numai gropițe, volbură de păr cârlionțat și ochi negri languroși, păstra constant o expresie de mirare.

Bărbatul scrâșni. Îl sufocau indolența și neglijența ei, nesimțirea cu care se complăcea în mizerie. Ar fi dat-o afară, dar știa în același timp că după aceea s-ar căi amarnic. De câte ori pleca de-acasă, îi era teamă că n-o să se mai întoarcă. Îi urmărea silueta plină, bine proporționată până dispărea la capătul străzii, presimțind că e ultima oară când o vede.

— N-ai de gând să strângi pe-aici?

Avea o voce mârâită, în care clocoteau tone de reproșuri. Mioara se strâmbă plictisită și reluă lectura fără să-i răspundă. După primul an de căsătorie izbutise o performanță cu care puține femei se pot lăuda: reușea să nu audă un singur cuvânt din cicăleala lui bărbatu-său. Romeo Popescu se simțea brusc în situația ridicolă de a se certa singur și procedeul îl scotea din sărite.

Ca de obicei, începu să se adreseze unui terț prezumtiv. Dacă Mioara părăsea cumva odaia, se lua după ea. Litania putea să dureze două-trei ceasuri.

— ...o țin acasă și Dumnezeu mi-e martor, n-am pretenții! Ce pretenții extraordinare am? O rufă curată, o masă așternută, mâncarea scoasă din frigider și pusă pe aragaz. Sunt femei care muncesc douăsprezece ceasuri, au o liotă de plozi și gospodăria e lacrimă... Vin rupt, obosit, hărțuit de toți tembelii târgului: „nea Romică, dă-mi și mie devizul ăla, nea Romică, du-te de caută în arhivă, nea Romică, ce facem cu spațiile verzi?...”

Femeia întoarse pagina revistei, se tolăni comod și scoase piciorul de sub cearșaf, mișcându-și degetele, de parcă undeva, pe o plajă, ar fi vrut să le scuture de nisip. Începea să se simtă căldura.

— ...vin și ce găsesc? Grajd! Dumneaei cu fulgi în păr, în cămașă de noapte, gunoi până-n grindă, frigiderul gol!

Mioara chicoti înveselită, bătând încântată pagina cu palma. Îl văzu pe bărbatu-său și păru surprinsă. Întrebă senină:

— A, te-ai și întors?

Romeo Popescu se holbă stupefiat. Mioara nu-l lăsă să-și revină.

— Trebuie să citești neapărat chestia asta! Un fermier american s-a culcat cu o mafiotă, șefa unei „familii” din New York – respectiv Brooklyn. L-au ridicat de pe tractorul lui și l-au vârât într-un Cadillac. Tipa îl aștepta

la volan. Fii atent cum o descrie!

Popescu își vârî unghiile în carne. Suflă strangulat:

— Asta te interesează pe tine?! Asta te preocupă?! Cum fac amor gangsterii, cât sunt de virili! își mușcă mustața muscă, mârâind înfundat: Cine a fost azi pe-aici?

Era una din obișnuitele sale curse. Femeie întoarse pagina.

— Colosal!

— Cine a fost? Simt miros de țigară străină!

— Mă plictisești.

— Răspunde! Dunăreanu? Postolache? Morogan?

Mioara ridică din umeri. Romeo suspecta pe absolut toți bărbații din oraș că îi fac curte. Nu erau absolviți nici măcar puștii de paisprezece-cincisprezece ani, care în drum spre liceu sau locuința profesorului Munteanu azvârleau priviri întâmplătoare în curtea și la ferestrele neveste-sii. De fapt, Mioara nu-l înșela. Se simțea prea leneșă pentru asta, iar Romeo făcea parte din categoria de bărbați nu imposibil de păcălit, așa ceva nu există, dar în orice caz incomozi. Citi netulburată:

— ...O tânără foarte înaltă, cu un păr blond strălucitor. Ochii mari, albaștri și oblici, pomeți înalți, buze fine, nefardate... Fascinant! Îți dai seama ce aventură neașteptată pentru bietul cowboy?

Avu un râs mic, ca un gângurit. Lui Popescu i se păru

nerușinat și trivial. Începu jelania pe tema infidelității. Mioara își continuă liniștită lectura. Auzi tot mai de departe tânguitul lui Romică, un fundal sonor monoton și în cele din urmă adormi.

Bărbatul oftă, se încinse cu un șorț și începu să strângă prin casă.

9

— Dă-i drumul, Dobrescule! Cunoști motto-ul: clar, fără ghiocei și albăstrele, dicție impecabilă! Ascult.

Locotenentul în poziție de drepți – nu stătea altfel nici acum zece sau cincisprezece ani, când scos la tablă n-avea decât un singur dor, să i se scufunde pământul sub picioare – încerca să-și ordoneze ideile. Minervei îi plăceau rapoartele succinte și precise. Își drese glasul trăgând inutil de tivul vindiacului cu semnătură discretă – un capăt de șiret cu litere brodate *Lee* care țâșnea din buzunarul de la piept – și începu pe un glas voit monoton:

— Grigore Trăilescu. 45 de ani. A absolvit facultatea de aeronautică în 1940. Și-a făcut specializarea în Anglia. Nevastă-sa Ioana, e fiica unui inginer petrolist. Casnică, oarecare, dar nu lipsită de pretenții...

— Oarecare! Hm! Nasul Minervei se încreți spre rădăcină. Ce înțelegi tu prin femeie oarecare,

Dobrescule?

Tulburat, locotenentul își mușcă buzele:

— Vreau să spun... ăăă... În general trece neobservată, nu stă de vorbă cu nimeni și nimeni nu ține seama de persoana sau opinia ei. Cu excepția lui bărbatu-său, firește.

— Ceea ce mi se pare colosal, o scoate dintr-o dată din anonimat. În fine, o fi vreo natură discretă, interiorizată... Crezi că trebuie să arăți ca un drapel, ca să fii „special”? Apropo de special! Am băgat de seamă că-i un termen la modă.

— Declarațiile șefului de personal coincid cu cele ale colegilor lui Trăilescu.

Minerva oftă.

— În fond, ai dreptate. Lumea n-o îndrepți cu umărul. Mi se pare însă absurd să-l calífici pe cineva drept oarecare, numai pentru că nu-și vopsește obrazul și nu știe să facă scandal: la el acasă, vecinilor sau când stă la coadă. Mă rog, mai departe...

— Are opt invenții la activ, de însemnătate mijlocie. În prezent, lucra la perfecționarea unui nou tip de turboreactor care urma să funcționeze pe bază de mercur.

— Interesant... Inamiciții? Dușmani?

— Nu. În orice caz nu pot fi nominalizați. Trăilescu era un coleg bun. Știa să se facă simpatic, era agreat de

la portar până la director. Mereu bine dispus, cunoștea numele și necazurile ultimului salariat, găsea totdeauna un cuvânt bun dar mai ales potrivit pentru fiecare. Se pare că făcea parte din specia șefilor de dragul cărora subalternii sunt dispuși să traverseze Niagara într-o cutie de conserve.

— Eu sunt gata să iau tramvaiul, pufni Minerva. Încep să-i intuiesc portretul. Altceva?

— Apropo de Damian... Se pretinde că înainte de a părăsi orașul ar fi amenințat că se va răzbuna cumplit.

— Ăsta-i deja folclor! Știi, ca să fie ghiveciul asezonat. Începe să semene cu Durrenmatt.

Locotenentul își luă un aer gânditor, aprobând incert din cap. Minerva îl apostrofă cu privirea filtrată și glas dulce:

— Sper că ai auzit de Durrenmatt, dragul meu, mi-ai fost doar elev...

Prinzând din zbor ideea, Dobrescu surâse larg:

— Dar bineînțeles! Un matematician vestit. El, D'Alembert[12] – cine-i poate uita splendida teorie? și... și...

---

[12] Jean le Rond D'Alembert sau Jean Le Rond d'Alembert a fost un matematician, fizician, filozof și enciclopedist francez. Rezultatele sale din domeniul matematicii, în particular cele legate de rezolvarea ecuațiilor diferențiale și de derivatele parțiale, au găsit aplicații imediate în fizică și astronomie.

— Gică Petrescu[13]! Detest ipocrizia, Dobrescule! Cum Dumnezeu n-ai înțeles în atâta amar de vreme? Și ți-am spus-o în fiecare zi că prefer să mă întrebi de zece ori, o sută, o mie, decât s-o faci pe ăla deșteptu', care le știe pe toate. Insuficient! De data asta la Română... Vreau să spun literatură. Mai ai ceva de adăugat?

Locotenentul privi fâstâcit în jur.

— Nu... Nu cred.

— Eu sunt convinsă. Ascultă, ce impresie ți-a făcut cadavrul lui Trăilescu?

Dobrescu vru să respire adânc dar se stăpâni. Întrebările Minervei erau uneori de-a dreptul fistichii. Ce drac de impresie să-ți facă un cadavru hăcuit, o masă de carne tocată de un dement?! Simpatică?

— Știi la ce mă gândesc?

Din fericire, multe din întrebările Minervei erau strict retorice. Continuă, ciupindu-și vârful nasului ascuțit:

— Am impresia că victima a fost desfigurată nu din răzbunare sadică, ci ca să fie împiedicată identificarea. Au travestit-o după aceea în țoalele inginerului. Poate că pe nefericit nici nu-l cheamă Trăilescu...

— Exclus! sări locotenentul.

Minerva, deprinsă cu răspunsuri mai prudente, îl

---

[13] Gică Petrescu a fost un cântăreț și compozitor român de muzică ușoară și populară. De-a lungul a șapte decenii de activitate și-a construit un repertoriu remarcabil prin bogăție și diversitate.

cercetă circumspectă.

— Cum de ești atât de sigur?

— Am văzut la procuratură raportul medicului stomatolog care trata victima. Nu există niciun dubiu. Cadavrul aparține lui Trăilescu, pacientul lui.

Minerva rămase o clipă pe gânduri:

— Interesant... Izbucni pe neașteptate: Bineînțeles, totdeauna te pierzi în amănunte! Era primul lucru pe care trebuia să mi-l spui. Chiar nu vrei să progresezi deloc, Dobrescule?

În sinea ei, îi acordase totuși suficient. Presată de treburi, omisese să dispună expertiza stomatologică. Inițiativa aparținea locotenentului. Nu se avânta însă din principiu în calificative mari, mai cu seamă mărturisite, încredințată că-i absolut nepedagogic să-ți elogiezi învățăceii. „Îi poți stimula, bineînțeles, dar ca vechi dascăl, nu acord niciodată mai mult de șapte plus. Altfel, în mai puțin de o săptămână, zgreapțănă cu nasul piscurile Ceahlăului, încep să se simtă ofensați că nu-s cap de afiș în colaborările cu Interopolul...”

10

În localul poștei, Atena Dumitrescu, gazda doctorului Morogan, discuta aprins cu diriginta. Sala era îmbrăcată în marmură albă, ca și cea a tribunalului din P. Șase

coloane roz cu capiteluri bronzate rezemau cupola enormă. De afară, clădirea părea o catedrală. Ghișeurile erau repartizate circular.

— Absolut terifiant, draga mea! spuse Atena Dumitrescu.

Vorbea cu buzele și maxilarele strânse. Cuvintele se strecurau greu printre dinți. Lia Georgescu asculta agitată dând din cap. Alături de doamna Dumitrescu, înaltă, subțire și fragilă, diriginta făcea impresia că plesnește de sănătate. Fusta cenușie, plisată, îi accentua șoldurile generoase, iar bluza bine apretată îi îmbrăca, fără cută, bustul masiv. Pe fața mare, pudrată gros, se citea îndemânare și conștiinciozitate, dar mai ales conștiința deplină a acestor însușiri. Era o femeie care se lua în serios, dar nu îndeajuns de subtilă pentru a o ascunde. De aceea unii o considerau searbădă și neinteresantă. Împlinise treizeci și unu de ani și încă nu se căsătorise.

— Vreau să înțelegi, draga mea, să fii încredințată că nu am halucinații. Sunt o femeie nefericită care nu se poate resemna, dar nu anormală.

Doamna Dumitrescu se întrerupse. Un bărbat înalt și voinic, cu voce de taur, le salută jovial. Ochii lucioși și buna dispoziție zgomotoasă trădau o vizită prealabilă la bodegă.

— Sărut mâna la cucoane!

— Bună dimineața, doctore Caracaș, răspunse Atena Dumitrescu cu buzele pungă. Cum îți spuneam, fetițo...

— Altminteri, toate bune și frumoase? se interesă noul venit ignorând pumnalele din ochii bătrânei.

— Da, mulțumesc pentru amabilitate. Și cum îți spuneam...

— Atunci e în regulă.

— ...L-am văzut chiar azi-noapte, în fața ferestrelor de la dormitor. Răsfoiam revista „Cinema" care se ocupă de Raf Valone[14] și Brigitte Bardot[15] – și dintr-o dată...

Caracaș, căruia în târg i se spunea Drojdioară, începu să dea din cap acuzând o atenție aproape evlavioasă. Atena Dumitrescu părea să nu-l bage în seamă, în timp ce diriginta îl fura cu coada ochiului.

— Imaginează-ți, urmă bătrâna sufocată, i-am văzut chipul strivit de geam. Rânjea și se strâmba îngrozitor. Mi-a amintit de grimasele unui urangutan care m-a speriat la Prater în 1932. Atunci am pierdut copilul...

Doctorul Caracaș își linse buzele.

— La ce cinema rulează chestia asta?

Atena Dumitrescu îl măsură acră.

— Domnule Caracaș, regret că trebuie să v-o spun,

---

[14] Raf Vallone a fost un actor italian de film.

[15] Brigitte Anne-Marie Bardot este o actriță de cinematograf, fostă sex simbol al anilor '60. A reușit să-și transforme inițialele B.B. într-o legendă, care va evoca întotdeauna frumusețea, plăcerea de a trăi și libertatea.

dar prezența dumneavoastră nu mi-e indispensabilă.

— Nu face nimic, eu vă stau oricum la dispoziție.

— Ați dorit ceva?

Lia Georgescu interveni rece:

— Ați dorit ceva?

Se simțea din tonul ei că e întru totul de acord cu bătrâna. Drojdioară clătină capul, apoi se răzgândi.

— Aș dori eu multe, dar nu știu dacă ești și dumneata de acord. Clipi șiret. Pot căpăta o informație?

— Ghișeul 10.

— De la matale, duduie. Ce faci diseară?

În realitate, medicul veterinar, bețiv notoriu, reușea uneori s-o amuze pe dirigintă. Nu voia însă s-o contrarieze pe Atena Dumitrescu manifestând o atitudine prea binevoitoare. Spuse moale:

— Ce obrăznicie! îi întoarse spatele, ascunzându-și zâmbetul. N-am înțeles, l-ați văzut chiar pe Damian?

— Firește, draga mea, nefericitul acela pe care l-ai concediat. Te asigur, râse Atena Dumitrescu sticlindu-și proteza, nu l-am confundat nicio clipă cu prințul Otto de Habsburg[16].

---

[16] Otto von Habsburg, pe numele întreg Franz Joseph Otto Robert Maria Anton Karl Max Heinrich Sixtus Xavier Felix Renatus Ludwig Gaetan Pius Ignatius von Habsburg (n. 20 noiembrie 1912, Reichenau an der Rax, Austria Inferioară - d. 4 iulie 2011, Pöcking, Germania) a fost un descendent al familiei de Habsburg și ultimul prinț moștenitor al Austro-Ungariei (până la 1918) și al Regatului Ungariei (până la 1946), publicist, europarlamentar din partea Germaniei, ales pe

— Jos reacționarii! urlă subit Drojdioară.

Doar un clipit nervos o trădă pe bătrână că-l auzise.

— A zăbovit doar câteva clipe apoi a dispărut.

Lia Georgescu înghiți în sec.

— Extraordinar! La mine a sunat la ușă... De douăsprezece ceasuri încerc să mă conving că mi s-a năzărit.

Bătrâna zâmbi superior.

— Ești o femeie inteligentă, domnișoară Georgescu. Articula vorbele sacadat, pentru a le marca importanța. Ce înseamnă să ți se năzare? Ești somnambulă? Trebuie neapărat să-ți confirme vreo autoritate că un pom nu înseamnă altceva decât un pom, o păsărică, totdeauna o păsărică, și că un bărbat care poposește în miez de noapte la ușa dumitale nu poate avea decât intenții dubioase în ceea ce te privește?

Diriginta își plecă ochii, fluturând din gene. O pudoare cireșie, uitată în sertarele adolescenței, îi pudră obrajii.

— Vai, doamna Dumitrescu!

Doamna – impersonal – și nu „doamnă”, prea

---

lista Uniunii Creștin-Sociale din Bavaria, în două rânduri decan de vârstă al Parlamentului European, șeful casei imperiale de Habsburg între 1 aprilie 1922 – 1 ianuarie 2007. După dezmembrarea Imperiului Austro-Ungar în 1919 a obținut și cetățenia germană și croată în afară de cea austriacă și ungară. În anul 1961 a renunțat la drepturile de prinț moștenitor și la pretențiile la tronul imperial (austriac), pentru a i se permite accesul pe teritoriul Austriei.

imperativ, prea direct, prea sigur. Bătrâna alungă iluziile Liei Georgescu cu o mișcare de dispreț.

— Nu mă gândesc la prostii, fetițo. Prin intenții dubioase înțeleg cu totul altceva. Deocamdată, individul n-a făcut decât să lanseze un avertisment general. Presupun însă că dumitale îți rezervă ceva mai deosebit. Poate vrea să te mutileze – nu cunosc răzbunare mai haină vizavi de o femeie – în cel mai bun caz să te omoare. Dacă reflectezi puțin, i-ai sfărâmat inima atunci.

Lia Georgescu – albă – o privea cu ochi căscați de spaimă.

Caracaș le abandonă plictisit.

„Bat câmpii, coțofenele! Tot târgul a căpiat! Mi-ar plăcea totuși să știu o chestie. Pe unde naiba s-o fi ascunzând Damian? Flăcăul era un tip de nădejde, aș zice chiar dotat. Nu ducea paharul la ureche...”

11

Când Drojdioară trecu spre seară pragul frizeriei, îi sclipiră ochii de satisfacție. Se aflau înăuntru medicul Morogan, Dunăreanu, Romică Popescu de la sfatul popular și profesorul Munteanu. Compoziția grupului crea premise promițătoare pentru organizarea unei agape – era termenul eufemistic utilizat de veterinar

spre a nu-i demobiliza pe cei căsătoriți; chef, petrecere răsunau incendiar – la bodega de peste drum.

Îi îmbrățișă pe toți într-o privire părintească, încercând să priceapă ceva din hărmălaia învăluită în fum gros de țigară. Mișu Postolache, dezlănțuit, părea victima unor curenți de aer cu direcții contrare. Ca mai toți oamenii voinici, Caracaș avea mișcări domoale, se urnea și se așeza greu, își economisea eforturile și de aceea nu înceta niciodată să se mire de vioiciunea lui Tarzan. Uneori, obosea doar privindu-l. Mișu era însă un om drăguț și îl iubea, îi iubea și pe ceilalți, de fapt iubea pe toată lumea. Și după trei sute de drojdie, îi plăcea să-și închipuie că nicăieri nu există băieți mai strașnici decât în P.

— Avem probe! țipă frizerul. Probe de netăgăduit pe care dumneavoastră le contestați prin negații nefondate!

Medicul Morogan trase adânc din țigară. Suflă fumul spre ușă, încercând să-l alunge și cu mâna.

— Fantezii, iubitule! Fantezii, nu probe. Să nu facem confuzii.

— Formidabil! Ce confuzie?! Unde încape confuzia?

— Exagerezi, doctore, sau vrei să-l necăjești, interveni împăciuitor profesorul Iliuță Munteanu. În orice caz, minimalizezi. Uite, chiar azi citeam... Într-un canton din Elveția, s-a comis acum douăzeci de ani o crimă

pasională. Au descoperit-o recent, chestie de câteva luni... Așa că lucrurile astea se pot întâmpla foarte bine. Și când te gândești, au plecat de la o simplă pereche de pantofi. Pantofii cu care fusese încălțată victima...

— Mă întreb, rânji Dunăreanu, întrerupându-l, ce-or să zică fraierii peste o mie de ani, când or să descopere dangarezii mei?

Nu-i răspunse nimeni și Drojdioară specula momentul:

— Hai la Hristache, nene, bem ceva și studiem problema.

— Lasă-mă, domnule!

— Fac cinste!

Profesorul Iliuță Munteanu așteptă să se liniștească spiritele, apoi emise pe un ton didactic:

— Nimeni nu poate contesta unele fapte certe. Personajul a bătut la ușa Liei Georgescu, și-a vârât capul pe fereastra Atenei Dumitrescu, i-a telefonat Olimpiei Dragu.

Romeo Popescu se minună:

— Țțțț! Formidabil, domnule!

— Nu v-am spus eu?! exultă Mișu Postolache.

— Eu cred, interveni Dunăreanu, că-i vorba de un individ pus pe bancuri, și care n-are nicio legătură cu criminalul. Dacă o fi existând vreunul! A mirosit momentul, a făcut statistica fraierilor din târg și acuma

se distrează.

Morogan își ridică sprâncenele și arătă cu degetul spre antrenor:

— Cred că-i ipoteza cea mai plauzibilă.

— Suferi de un negativism pronunțat, doctore, conchise Iliuță Munteanu.

Morogan râse.

— Sunt prea leneș pentru a lua o atitudine atât de categorică.

Frizerul amuți. Un colț de buză îi zvâcnea. Era genul de replică în fața căreia se simțea lipsit de posibilități. Și profesorul tăcu. Oamenii cinici îl crispau. Iar medicul – socotea – făcea parte din specie.

Drojdioară trase de mâneca antrenorului.

— Hai!

— Lasă-mă...

— Hai, nene!

— Unde?

— Știi matale. Stăm aici pe secetă? Ce naiba, puteți urla și la birt.

Dunăreanu îi simți răsuflarea și rânji. Mirosea a alcool.

— Ai răbdare, tinere! Deocamdată dezbatem chestii importante. Când trecem la dame, mutăm sediul.

Romică Popescu își tamponă fruntea îngustă, apoi nasul ascuțit, cu nări nervoase.

— Dacă au conchis ăia de la Procuratură că Trăilescu a fost asasinat, e clar! Sunt de meserie, nu le dă mâna să-și piardă vremea cu nerozii.

Frizerul sări belicos.

— Și încă o chestie! Țineți minte cât s-a zbătut Damian să intre în secția lui Trăilescu? Cu mâna asta îl rădeam, domnule, parcă-l văd aici pe scaun cu fața plină de clăbuc Faun: „Dacă mă primește șeful în parohia lui, știu că-s un tip cu baftă. Cunoaște meserie și face o chestie mare. O să am și eu felioara mea...” Pe urmă, a intervenit dandanaua și adio vise fericite...

— Așa-i, își aminti Romică Popescu. Trăilescu lucra încă de atunci la reactoarele alea care cică funcționează pe bază de mercur cald.

— Eu numai pe bază de drojdie, mărturisi veterinarul.

Dunăreanu scuipă subțire prin ușa deschisă.

— Eu zic să vă hotărâți. Tipul a vrut să se răzbune ori să-i manglească invenția? Și tot nu înțeleg de ce a trebuit pentru chestia asta să-i strice decorul!

— E tot ce-ai înțeles dumneata?

— Nu te enerva, Mișulică, îl luă dulce Drojdioară. Ce povestești tu e foarte interesant, dar ce să-i faci, băiatul pricepe mai greu. Nu închizi dracului prăvălia odată? Mi-e o sete...

— Lasă-mă, domnule, în pace! Am impresia că visez!

auzi dumneata, se adresă unui terț neidentificat, o crimă odioasă, constatată de autorități competente, vorba aia, catadicsesc Bucureștii să trimită aici specialiști de talie mon-di-a-lă, bașca avertismentele sinistre de azi-noapte, și vin după aia doi sau trei șmecheri care-ți demonstrează că de fapt ești un dobitoc, că astea-s simple baliverne, fantezii sau alte năzbâtii, pentru că n-ai ce face și în loc să prinzi muște, inventezi povești cu bau-bau!

— Gata, exclamă veterinarul, m-ai convins. Sunt întru totul de acord cu dumneata. Ai vocație de logician, pui în ecuație formidabil, nu mai încape nicio îndoială.

Dunăreanu se amuza copios.

— Nu ești dintre ăia care se lasă cu una cu două.

— M-ați înnebunit, oameni buni! De trei zile numai inepții aud. Criminali, vârcolaci sadici, umbre asasine, draci cârlionțați. În piață, la alimentara, la poștă! Vuie târgul, au căpiat și cucoanele!

— Just! spuse antrenorul fixându-l pe Romică Popescu. Trag bărbații de mânecă, nu alta. Sfârșitul lumii...

Drojdioară se ridică brusc de pe scaun și se îndreptă spre toaleta frizeriei. Dunăreanu, așezat câș pe pervazul vitrinei, se interesă rânjind:

— Dansezi?

Glasul puternic al lui Morogan le acoperi pe celelalte.

— Nimic nu suscită mai mult închipuirea decât senzaționalul. Acum două mii de ani, ca și acum o sută, ori două, oamenii au abordat cu voluptate faptul neobișnuit. Cu cât viața individului e mai săracă în întâmplări, cu atât apetitul pentru insolit crește. Adorăm să ascultăm vijelia după uși și ferestre bine ferecate, ghemuiți sub plapumă și să citim despre crime, isprăvi fioroase, mafie sau chiar OZN-uri – cu condiția ca toate să se petreacă pe alte meleaguri. E boala secolului, domnilor, alături de cancer și infarct! Pe vremea mea, citeau policier-uri doar puștii cu bube pe față. Acum îl consumă toți cu frenezie, de la zâna care-ți cântărește parizerul la complex până la academicieni, chiar dacă ăștia din urmă se jenează s-o mărturisească deschis.

— Bravo! mugi Drojdioară, spălându-și mâinile la chiuvetă. Eminent! Meriți o șampanie. Hai s-o punem la gheață.

— Lasă-mă, dom'le!

— Acum, fie vorba între noi, doctore, nu pricep de ce te înfierbânți așa. Ce-ți pasă dumitale la urma urmei ce cred oamenii și ce fel de stafii le bântuie imaginația?

— Ai s-o înțelegi singur și, teamă mi-e, mai devreme decât îți închipui. Vorbim mâine, sau poimâine.

— Putem și acum! sări medicul veterinar. Mergem la birt și ne explici pe îndelete.

Romeo Popescu se apropie de Iliuță Munteanu.

— Și chiar credeți, domnule profesor, că Damian a sunat la ușa dirigintei? V-a spus-o ea personal?

— Categoric. Și n-a fost singura vizitată. Necunoscutul a trecut și pe la Grațiela Duma, iar de Olimpia Dragu și Atena Dumitrescu ai auzit singur.

— Numa' dame sexy, rânji antrenorul. Tipul are precis ceva la glande. În fine, undeva îi vâjâie.

Drojdioară profită de stupefacția lui Romeo Popescu și reuși să-l scoată pe ușă. Îi urmară apoi și ceilalți.

12

Înainte de război, soțul Atenei Dumitrescu era considerat cel mai bun avocat din P. Deși dispunea de o clientelă vastă, avusese totuși prudența să nu abandoneze niciodată complet cazurile mărunte. Accepta fără prejudecăți, alături de dosare de fraudă uriașe sau crime spectaculoase, o reclamație pentru pensie alimentară, divorțuri neinteresante sau o acțiune în tăgăduirea paternității. Aceasta îi îngăduise după 1945, și mai ales 1948, odată cu risipirea clientelei de elită, să supraviețuiască. Pleda des împotriva somităților baroului bucureștean, iar localnicii, care urmăreau cu orgoliu de urbe disputele, pretindeau că-l bate degajat pe Valjan și pe Periețeanu, fiind ceva mai

îngrijorați atunci când urma să-și încrucișeze floreta cu Micescu.

În ajunul căsătoriei sale, Atena Dumitrescu era o fată subțire, distinsă, cu un chip destul de drăguț, dar fără flacără. Îl iubea pe bărbatu-său și avea în el o încredere nemărginită. Sosiseră în oraș cu două valize, un cufăr de cărți și, deși tineri, îmbâcsiți de prejudecăți.

După cincisprezece ani, își construiau cea mai frumoasă clădire din localitate, Villa Flora. Astfel, cucoanele din P. Ajunseră cu părere de rău la concluzia că cei doi se înțeleg. Puțin câte puțin, avocatul reușise, dând dovadă de un tact desăvârșit, să înrădăcineze în sufletul neveste-sii toate convingerile sale. „Un individ care vrea să reușească excepțional – obișnuia să afirme – indiferent că-i vorba despre un artist, om de știință, ori profesionist, trebuie să fie liber de orice ipotecă domestică sau socială.”

În consecință, nu avuseseră copii și la puțini ani după căsătorie, profitând de aspectul gracil al Atenei sub care se ascundea totuși o sănătate mulțumitoare, începuseră să se eschiveze de la toate obligațiile mondene. Petreceau în fiecare vară trei săptămâni la Eforie și, după succesele mai importante de bară, destupau o sticlă de vin vechi, apoi făceau o plimbare în pădure comentând cu detalii tehnice și divagații nesfârșite fazele procesului.

După moartea avocatului, viața Atenei Dumitrescu se schimbase relativ puțin. Continua să citească, se plimba în fiecare zi două ceasuri afară din oraș, îmbrăcată în trenci, pantofi plați, legată la cap și nemachiată „pentru ca obrazul să respire", și își rotunjea pensia închiriind fostul birou, o cameră spațioasă cu intrare separată.

Atena Dumitrescu își controla relațiile cu strictețe și timp de douăzeci de ani, fără excepție, duminica, fie dimineața la unsprezece, fie seara la cinci, primea câteva cucoane. În oraș, fiind bine cunoscută parcimonia cu care bătrâna își dăruia prietenia și zâmbetul, invitatele se simțeau încântate. Deși pe plan social își pierduse semnificația, stăruia totuși în jurul ei o aureolă de distincție. I se acordase instinctiv un drept de veto în problemele bunului gust, ale bunelor maniere și ai parametrilor în funcție de care o persoană merita sau nu să se numere printre cunoștințele tale. Într-un anume cerc era suficient un zâmbet de gheață al bătrânei adresat unui individ pentru ca acesta să fie complet descalificat.

Pe Morogan, atitudinea doamnei Dumitrescu îl amuza. În prezența ei însă își camufla zâmbetul căci, după multe peregrinări, aprecia o gazdă discretă și o locuință confortabilă. Profesorul Munteanu o saluta cu reverență, Dunăreanu o ignora, Drojdioară însă nu se putea stăpâni să n-o acosteze sub pretextele cele mai

fanteziste tocmai pentru că știa că îi e profund dezagreabil. N-avea motive s-o menajeze, căci și-o închipuia greu acceptând să bea în compania lui „una mică de apetit, trei baterii la gheață și p-ormă om mai vedea ce s-o alege...” Interesul medicului veterinar viza doar pe prezenții, eventualii ori virtualii parteneri de petrecere.

După întâlnirile cu Drojdioară, doamna Atena Dumitrescu obișnuia să ia un pahar de apă îndulcită în care storcea jumătate de lămâie. Îl sorbea cu buzele strânse, înghițind greu.

Diriginta poștei, cu corpul masiv aplecat înainte, acuza o îngrijorare afectată.

— Vă necăjiți prea mult. Oameni ca el nici nu merită băgați în seamă.

Bătrâna își înghesui un surâs între buze.

— Sunt perfect de acord, draga mea. Un țânțar este o ființă extrem de neînsemnată, asta nu dovedește însă că nu te poate deranja.

Victorița Munteanu, soția profesorului de desen, aprobă dând mecanic din cap. Se uita la tablourile care nu semănau cu nimic din ceea ce făcea bărbatu-său. Invitată la ei acasă, Atena Dumitrescu înregistrase picturile lui Iliuță mulțumindu-se cu câteva observații convenționale. Era îndeajuns de bine crescută pentru a-și stăpâni un zâmbet mușcător.

— Pe mine mă distrează Drojdioară, spuse Mioara Popescu și își regretă imediat remarca. Nu pentru că i-ar fi păsat grozav de bătrână, dar nu-i plăcea să fie dezagreabilă fără motiv. Vreau să spun... Tot ce face e atât de caraghios!

Atena Dumitrescu îi azvârli o privire rece.

— Sunt încredințată că pe unii îi amuză.

Pusese în acest „unii”, volume. Diriginta poștei încercă nu prea îndemânatic să schimbe discuția.

— Mă obsedează întâmplarea pe care mi-ați povestit-o azi-dimineață.

— A! Despre Olimpia Dragu...

— Exact. Mă simt incapabilă să mă gândesc la altceva.

— Asta pentru că nu cunoști bucuriile vieții conjugale, declară senină Mioara Popescu. Nu te supăra, nu-i un reproș, ci dacă vrei o sugestie. Eu una nu obosesc niciodată ascultându-l pe Romică.

— E un bărbat reconfortant, observă fără nuanțe diriginta.

— Singurul lucru pe care i-l reproșez e că a devenit cam indiferent în ultima vreme...

În ochii Mioarei Popescu scânteiau lumini jucăușe. Diriginta observă privirea absentă a bătrânei. Își încleștă degetele puternice în poale.

— Trăim un adevărat coșmar. Mi se pare inadmisibil.

— Hm, zâmbi Atena Dumitrescu, depinde... Dacă

băiatul acela era nevinovat, nu mi se pare chiar inadmisibil.

Victorița Munteanu puse ceașca goală pe marginea mesei:

— Te referi la Damian? Discutam cu Iliuță... Totul e incredibil. Pur și simplu n-ai calificative.

Nevasta profesorului era singura femeie din oraș care o tutuia pe bătrână. Aveau vârste apropiate, se știau vag din pensionatul de domnișoare „Principesa Ileana” din Bârlad și ambele se stabiliseră în P. Cam în aceeași perioadă.

— Incredibil. Nu este exact termenul pe care l-aș întrebuința eu. Gândiți-vă puțin! Ce sentimente poate încerca un tânăr care-și vede cariera, viitorul, în fond, toată viața distruse înainte de a fi împlinit treizeci de ani? Soțul meu a pledat nu o dată în cazuri asemănătoare. Ne-am obișnuit să credem însă că drapelul vendetei îl flutură doar corsicanii, sicilienii și eventual sarazinii.

— Cine sunt sarazinii? se interesează Mioara Popescu. Diriginta poștei ar fi vrut să pună aceeași întrebare, dar se stăpânise. Considera că funcția pe care o deține nu-i îngăduie să se lase surprinsă în situații defavorabile. De aceea era foarte atentă. Se îmbrăca excelent dar discret, mergea de două ori pe săptămână la coafor, accepta să fie curtată doar de bărbați onorabili

și în văzul întregului oraș. Discuta numai în cunoștință de cauză și de obicei după ce luase informații prealabile și temeinice în chestiunea respectivă. Îi era frică mai ales de întrebările gafă, când ceri lămuriri în probleme care țin de școala primară.

— Musulmanii din Africa și Europa erau numiți sarazini. Au rămas vestiți pentru tezaurul pe care-l dețineau – bineînțeles nu e vorba de valori materiale ci de ordin spiritual, secrete ale naturii și ale științei universale – și pentru spiritul lor vindicativ.

Explicația fusese servită pe un ton doctoral, cu o afectare care-i era caracteristică. În realitate, citea mult și cu discernământ, lectura constituind pentru Atena Dumitrescu singura plăcere alături de somnul comod, într-un pat dublu unde n-o deranja nimeni.

Mioara Popescu își trecu degetele peste ceafa grăsuță, asudată, care țâșnea ca un nufăr catifeliu din gulerul rochiei. Deși sărită de treizeci de ani, emana o aromă specială, de om foarte tânăr, mirosea a câmp, a bluze proaspete puse pe o piele curată și sănătoasă. Cunoscătorii socoteau că aceasta ar fi una din tainele feminității Mioarei.

— L-am cunoscut foarte puțin pe Damian, declară visătoare. De fapt, pot să spun că-l știu doar din vedere. Nu mi-l închipui deloc în ipostaze asasine...

— Fetița mea, începu bătrâna, așa cum se adresa

altădată fetei din casă, în timp ce jupânesei îi spunea madam Clemansa, dar Mioara n-avea de unde să cunoască acest amănunt, fetița mea, este complet lipsit de însemnătate ce ne închipuim noi. Sunt suficiente faptele dinaintea cărora suntem puși.

Victorița Munteanu împinse farfurioara de dulceață și netezi mecanic fața de masă. Aruncă o privire discretă spre dirigintă. Considera că Atena e complet lipsită de tact insistând asupra lui Damian. Georgeasca îi fusese logodnică și la vremea respectivă, încercând să-și salveze onorabilitatea, se purtase extrem de dur. Aruncase prima cu pietre. Acum asculta palidă, stăpânită, și doar mustața de sudoare care răzbătuse prin coaja de pudră îi trăda tulburarea.

— Haideți să vorbim despre altceva, propuse Victorița Munteanu, apropiindu-se de fereastră. Se străduia să-și reprime sentimentul de neliniște, să-și regăsească echilibrul în peisajul familiar al străzii, scăldate în lumina amurgului. La Complex am văzut câteva materiale de primăvară încântătoare...

Atena Dumitrescu o măsura întunecată. Avea o înclinație specială pentru lugubru, și o colecție bine pusă la punct de povestioare tenebroase. Cadrul predilect era cimitirul, iar protagoniști umbre, spirite sau personaje sumbre, exorciste, din familia contelui de Cagliostro. Credea sincer în întoarcerea lui Damian,

înger răzbunător și teama, dimpreună cu vocația pentru misterul negru, îi creau o stare de excitație extraordinară. Să întrerupă acum o discuție palpitantă ca să flecărească despre cârpe sau alte fleacuri ar fi însemnat să se frustreze de o plăcere rară.

Diriginta și Mioara Popescu se uitară recunoscătoare la Victorița Munteanu, dar Atena le tăie avântul.

— Te invidiez, draga mea, rosti cu venin înfipt în colțul buzelor, ai nervii minunați, de vreme ce te simți în stare să te gândești acum la stofulițele acelea. Amintește-ți că și bărbatul tău a avut un rol în destinul lui Damian. Atunci, la adunare, ar fi putut face câte ceva pentru el, dar din câte-mi amintesc n-a ridicat un singur deget.

— E straniu atunci, surâse tremurat Victorița, că Damian, în loc să-l viziteze pe Iliuță, a trecut pe la tine să-ți spună noapte bună.

Mioara Popescu își astâmpără zâmbetul. Interveni cu intenții de mușamalizare:

— Hai să ne dezmeticim! Trăim totuși în secolul douăzeci, e stupid ca un oraș întreg să tremure de teama unui descreierat. Există autorități, o miliție...

— Și mai ce, fetițo? se interesă sarcastic bătrâna.

— Ajunge și atât! Doar n-o fi sfârșitul lumii!

— De unde știi? Nostradamus – cuvântul îi umplu gura – vestește că dezastrul va avea loc în luna iunie...

— Ce an? întrebă ironică Mioara.

Atena Dumitrescu declară sibilinic:

— 1960. O declară ferm în Centuria X, Catrenul 72.

Data era născocită. Vrăjitorul din Saint-Rémy-de-Provence, Michel de Nostre-Dame, anunța catastrofa pentru iulie 1999. Bătrâna o citise într-o „carte de buzunar” al cărei autor specula senzaționalul picant de-a lungul veacurilor. Toantele, Atena Dumitrescu era convinsă, n-aveau cum să verifice exactitatea informației. Mințise însă, nemulțumită de modul cum evoluase discuția. Cucoanele se arătau prea calme, iar fața aia de minge, Popeasca, aproape degajată. Simțise nevoia să le zdrobească.

— N-o credeam în halul ăsta de țicnită, spuse Mioara Popescu inhalând cu plăcere aerul acidulat al amurgului.

Își regretă instantaneu observația. Nu că i-ar fi păsat de eventuale colportări, ci pentru că își imagina sau voia să-și imagineze viața ca pe un etern carnaval. Preocuparea ei majoră era bucuria – în lipsa celor mari se mulțumea cu o prăjitură bună, o carte sau un buchet de liliac înflorit pe noptieră – și în consecință detesta să fie dezagreabilă.

Lia Georgescu pășea importantă, cu gușa înfiptă în piept, controlându-și ținuta. Se controla în fiece clipă, de

parcă s-ar fi aflat permanent în fața unui aparat de filmat. Și chiar așa se simțea.

— E văduvă de aproape zece ani. Asta explică multe...

Mioara Popescu zâmbi șters. Neîntinată la treizeci și unul de ani, diriginta interpreta univoc orice excentricitate. Știa ceva probabil... Victorița Munteanu respiră adânc:

— Biata de ea... Nu prea a avut noroc. Nici măcar nu știu dacă îi era mai bine când trăia Alec, vreau să spun bărbatu-său, sau acum. Mi se pare grozav de trist să plece cineva de lângă tine și să nu simți nimic. Să te întrebi doar unde-i depozitezi lucrurile, pălăriile, galoșii, trenciul vechi care te incomodează în antreu. Sau dacă nu-i mai practic să le dai la țigani pentru două-trei oale cu buline...

— De ce cu buline? întrebă diriginta neatentă.

— Nu știu, oftă Victorița, dar așa se întâmplă. După moartea lui Alec, când intrai în bucătăria Atenei, puteai să te crezi la „Căminul”. Pe toți pereții ploua cu buline roșii... Ne vizitam des altădată. Totdeauna era frig la ei. Nu puteam să-mi explic de ce. Acolo unde lipsește dragostea, e mereu frig...

Mioara se apleacă să-și îndrepte bareta pantofului.

— Oricum, să te obsedeze aiurelile astea... Nostradamus, Centurii, Apocalips... O surprinse tăcerea celorlalte. Credeți în sfârșitul lumii?

— Draga mea, surâse Victorița Munteanu, îmi mărturisesc neputința de a reflecta la chestiuni care scapă interesului meu imediat sau îmi dau dureri de cap inutile. Anul 2000 mi se pare atât de departe... Azvârli o privire peste gardul de piatră. Ia te uită! Iliuță s-a și culcat. E lumină în dormitor. Lia Georgescu constată cu glas tremurat:

— Toată lumea a început să se culce devreme.

13

E de fapt opt seara și aproape întuneric. Atena Dumitrescu îmi deschide după verificări conștiincioase prin vizeta blindată. Am ținut să-i vorbesc din mai multe motive. În primul rând nefericitul acela, Damian, a locuit câțiva ani la ea. De necontestat rămâne și faptul că bătrâna e una dintre persoanele cele mai informate din târg. Și apreciez enorm că știe să povestească. Poate n-ați băgat de seamă, dar majoritatea indivizilor, când îți relatează o discuție, redau cu lux de amănunte ba chiar rotunjind ceea ce au spus ei, în vreme ce replica interlocutorului e abia schițată, abundă în „că așa și pe dincolo”, „chestii socoteli” – mai nou „chestii-trestii” – și așa mai departe.

Am constatat această calitate a Atenei Dumitrescu acum cinci ani, când făceam împreună plajă la solarul

din marginea pădurii. Și mă întrebam, admirând maniera complicată în care-și înnodase turbanul, dacă particularitatea ține de o memorie remarcabilă sau o vocație categorică pentru ceea ce bărbatu-său ar fi numit „adevărul material”.

Regăsesc cu același sentiment de „altă epocă” holul întunecat care abundă de mobilă inutilă. Un salon *régence* cu scaunele îmbrăcate în huse și pe care nimeni nu s-a așezat de cel puțin două decenii, un piedestal mult prea fragil ca să poată suporta măcar un vas de flori, causeusa unde doi inși nu pot discuta fără să facă scurtă la gât. Lângă fotografia avocatului, un buchețel de imortele colbuite vorbesc despre uitare, mai mult decât melonul, fularul alb de mătase și reverele urecheate de la pardesiul răposatului.

Discută despre Damian precipitat, abia găsindu-și suflul în fraze perfect formulate, fără să caute un singur cuvânt. Îmi dau seama că a povestit aceleași lucruri de zeci, poate de sute de ori.

— Era un tânăr închis, ursuz, deloc sociabil. Când aveam vizite de cucoane, intra pe ușa de serviciu, numai ca să nu dea bună-seara. Cred că nu mă înșel când susțin că nu știa să ducă o conversație. „Plouă, madam Dumitrescu, unde mi-ați pus umbrela?” „Poftiți banii”, sau „știți, trebuie schimbată garnitura din baie...”

— După părerea mea, observ, un chiriaș comod. Cel

puțin, nu vă plictisea.

Bătrâna mă privește strâmb:

— Mda, cred că e mai mult o chestiune de educație. Există anumite conveniențe. Nu voi aprecia niciodată manierele unui bărbat care nu te salută când te întâlnește dincolo de gardul grădiniței, sau n-are bunul simț să-ți ureze la mulți ani, în sărbători. Și apoi era din cale afară de pătimaș! Ca să nu spun sadic.

— Interesant. Cum ați ajuns la această concluzie?

Atena Dumitrescu îmi arată colivia goală care se profilează în fundul încăperii.

— Aveam un canar. N-am să vă plictisesc, dragă coniță, povestindu-vă cât însuflețea această casă mohorâtă. Ciripea de dimineață până seara și mă gândeam chiar să-i fac rost de un partener, căci nu știu dacă sunteți informată, aceste păsărele uită să cânte când trăiesc singure. În orice caz, toată lumea era de acord că Dodo – așa-l chema – emite triluri adorabile. Pe domnul Damian însă îl deranjau.

— Și ce s-a întâmplat?

— Închipuiți-vă, l-a otrăvit.

Îmi stăpânesc râsul. Sunt obișnuită cu năzdrăvăniile bătrânilor. Mătușă-mea Caliopi are un motan cam *flâneur*. Ca să nu-l piardă – a dispărut de câteva ori – îl scoate la promenadă în lesă... Spectacolul merită vizionat.

— Sunteți încredințată că Damian a fost... Nu-mi vine alt cuvânt în minte și completez: Asasinul?

Bătrâna despică aerul cu palma:

— N-am nici cea mai mică îndoială. Așa cum nu mă îndoiesc că același domn Damian l-a ucis pe *pauvre*... vreau să zic pe sărmanul Trăilescu. Și nu se va opri aici, țineți minte ce vă spun. Urmează ceilalți... Olimpia Dragu, Grațiela Duma, o sumă întreagă... Ce-i drept, la adunarea aceea se dezlănțuiseră ca niște fiare. Vedeți, cu asemenea procedee nu sunt nici eu de acord... Sancțiunile trebuiau lăsate pe seama tribunalului și a lui Dumnezeu.

— Dumneavoastră ați luat vreo atitudine atunci?

Doamna Dumitrescu surâde cu amărăciune sinceră. Nimic din afectarea obișnuită; seamănă cu o mârțoagă tristă.

— Eu?! Cine sunt eu? O fosilă lipsită azi de orice semnificație pe plan social. Nici măcar când trăia bărbatu-meu n-am însemnat mare lucru. Eram madam Dumitrescu, soția docilă a avocatului Alec Dumitrescu, o femeie care știe să facă figură bună în societate.

— Sunteți modestă.

— Deloc. Mi-a plăcut însă totdeauna să cunosc adevărul despre propria-mi persoană. Am scormonit chiar ca să dau de el. Ne înșelăm de-ajuns unii pe alții. S-o facem și cu noi înșine, mi se pare prea mult.

Lașitatea are marginile ei... S-a lăsat întunericul... Nu vă e teamă să plecați singură?

E o modalitate de a mă concedia și mă ridic. Mă conduce, repetându-și profețiile pe un ton lugubru:

— Urmează Georgeasca, Olimpia Dragu, doamna Duma... Poate chiar noaptea asta. Țineți minte!

Încuie de două ori, aud și zăvorul. Eu îmi ridic gulerul canadienei și mă întreb dacă tipul care a otrăvit canarul unei bătrâne e capabil de crimă.

Habar n-am.

14

Luna ningea argint pe crengile brazilor brumați, turna cerneală peste zorelele adormite la poalele zidurilor. O țuică albicioasă însoțea sărăturile – ghiudem, telemea, măsline – preludiu clasic al sticlelor îngropate în gheața din cele două hârdaie.

Ochii lui Romeo Popescu străluceau. Nu ducea la băutură, dar era un auditor agreabil atunci când avea certitudinea că în preajma neveste-sii nu se află niciun bărbat și asculta cu răbdare tot ce i se povestea. Vorbitorul putea sconta sigur că Romică va reacționa totdeauna în sensul dorit. Era mirat sau consternat, mâhnit sau uluit, râdea la toate bancurile – niciodată „e vechi”, „îl știu de la grădiniță”, „nu-l mai povesti și

altuia, s-ar putea, Doamne ferește, să moară de râs" – cu excepția celor adulterine. Și, calitate esențială, putea întârzia oricât de mult. Mioara nu avea nimic de obiectat, indiferent de ora la care se întorcea.

Drojdioară, în elementul lui, exulta. Acestea erau ceasurile când simțea un vânt minunat suflându-i în pânze. Urmărea rar discuțiile ce se încingeau, având grijă doar ca paharele să nu fie niciodată goale. Din când în când, strecura comentarii suculente.

— Domnilor! urlă dând impresia că nu poate folosi un diapazon normal. Mi-e absolut egal dacă există sau nu stafii prin târg, dacă băiețașul acela dibaci care l-a aranjat pe Trăilescu dă târcoale Dumitreascăi, Drăguleascăi ori Dumneascăi, toate niște pitpalace caraghioase și cu care eu unul nu vreau să am nimic de-a face. Un singur lucru mă interesează și nimeni nu-i în stare să mi-l spună. Damian ăsta e băiat de comitet? Știe ce vasăzică o petrecere cumsecade, sau e un abstinent afurisit?... Ce faci, Vasilică, puiule, stai cu paharul gol?

Dunăreanu i-l întinse râzând. Putea să bea zdravăn fără să se resimtă. Frizerul, trist, sorbea rar o combinație destul de ciudată: un deget de vin peste care turnase pepsi.

— Nu-ți bate joc de băutură, Mișule, că te vede Dumnezeu!

— Spune chestia asta și crâșmarului, sugeră

antrenorul. Hristache se crede Christos la Cana Galileii, transformă apa în vin.

Frizerul se uită intens la Morogan.

— Nu înțeleg, domnule doctor, sunteți un om cu experiență, un om de știință...

— Poate că nu sunt om de știință.

Antrenorul interveni:

— Ești pus pe nasoale, boierule! Fă-l fericit, ce te costă? Vorba ăstuia, nu face ca sfânta Duminică s-o umplem cu cartonașe galbene.

Arătă spre cerșetor. Lae stătea cumva mai la o parte, conștient de situația umilă în care se află. Faptul că era tolerat în societatea binefăcătorilor săi nu-i îngăduia să se comporte fără măsură. Ținea paharul cu amândouă mâinile, alcoolul îi îmbujorase obrajii și nu intervenea decât interpelat direct.

— Uite, spuse Postolache, trec peste ipoteze, mă rezum doar la faptele concrete.

— În sfârșit, o vorbă înțeleaptă, constată Drojdioară. Concret și fără pepsi!

— La Ploiești...

— Ptiu! Are un fix!

— La Ploiești, continuă imperturbabil frizerul, a fost descoperit pe un șantier cu ocazia demolărilor un ofițer în uniformă de campanie ucis. Ucis, domnilor!

— Na, beleaua! se miră Dunăreanu.

Profesorul Iliuță Munteanu explică blajin:

— Am auzit și eu de cazul ăsta. A stat îngropat în zid timp de douăzeci de ani. L-a împușcat nevastă-sa de conivență cu amantul. Craniul prezenta un orificiu caracteristic.

— Ași! făcu Drojdioară. A murit de gălbează, ascultați-mă pe mine.

Morogan râse.

— Poți să-i acorzi credit, Mișule. E competent.

Postolache se congestionase de furie.

— Ce gălbează, domnule? Care gălbează?! N-auzi că l-au găsit cu un glonte în țeastă?

— Atunci filoxeră, cedă binevoitor veterinarul. Tot aia e, Tarzane, tată, de ce te superi?

Dunăreanu sorbi ultima picătură din pahar și-l puse cu zgomot pe masă.

— L-ai uitat pe Sile Constantinescu, Mișule.

— Exact! gesticulă înfierbântat frizerul, gata să scoată ochiul lui Romică Popescu. Cazul lui a zguduit o țară!

— Tu ești zguduit, Drojdioară? se interesă Dunăreanu.

— Încă nu-mi dau seama. Dă drumul la sticla aia. Zi mai departe, Mișulică!

Doctorul Morogan surâse. De altfel, zâmbetul nu-i părăsea o clipă buzele. Era singurul care bea coniac și în general părea absent. „Sunt aici, cu voi, pentru că în altă

parte m-aș plictisi și mai rău...”

Frizerul aproape lăcrima de furie:

— L-ați citit pe Lombroso[17]? Pe Efremov[18]? Pe... Pe... negăsind imediat alt nume cu rezonanță, completă aiurea:...Pe Maigret?

— N-am avut onoarea, spuse Drojdioară ridicând paharul. Alții, mai aproape...

— Mișulică Postolache, se hlizi antrenorul. E aici, lângă dumneata.

Iliuță Munteanu aprinse prima țigară din ziua aceea.

— Sunteți neserioși, rosti inhalând cu plăcere evidentă fumul. Neserioși și încăpățânați. Nu le da atenție, Mișule!

Frizerul își trase scaunul mai aproape de medic. Încerca din răsputeri să fie calm.

— În fond, care e teoria dumneavoastră?... Încercați să-mi explicați: cine l-a... l-a exterminat pe Trăilescu?

— Sanepidul, spuse Dunăreanu.

Frizerul se enervă:

— Domnule, eu cu dumneata nu mai discut!

---

[17] Ezechia Marco Lombroso, cunoscut ca Cesare Lombroso, a fost un criminolog și medic italian. A fost fondator al Școlii Italiene Pozitiviste de Criminologie. Este cunoscut pentru teoria pe care a elaborat-o în domeniul criminologiei și care a avut la bază darwinismul social și pozitivismul lui Auguste Comte.

[18] Ivan Antonovici Efremov a fost un paleontolog sovietic, filosof și autor de literatură științifico-fantastică. S-a ocupat mai ales cu studiul unor tipuri de fosilizare.

Drojdioară îi puse laba uriașă pe creștet și fără efort îl făcu să stea jos.

— Domol, Tărzănel, tată. Băiatul are alte preocupări, mai subțiri. Hai să vorbim despre fotbal.

Antrenorul rânji.

— Sau despre tratamentul schizofreniei la șeptelul de vite.

— M-am lămurit, oftă Iliuță Munteanu. Cu voi nu se poate sta de vorbă. Eu mă duc.

Medicul veterinar intră în panică.

— Unde? Abia am comandat fripturile.

— Nu mai stăm nici noi mult, declară leneș Morogan. Trebuie să trec și pe la spital.

Postolache explică înfierbântat lui Romeo Popescu trăgând cu ochii spre ceilalți:

— Nu te uita la ce spun ăștia. Sunt chestii matematice. La fiecare zece-cinșpe ani, se ivește câte un monstru apocaliptic... Sperie un oraș, o țară, o Europă și pe urmă se dă prins. Alain Chevallier, în *Psihologia asasinului*, vorbește chiar despre o geografie a crimei...

Lae, cerșetorul, îi sorbea cuvintele dând ușor din cap. Postolache începu să-l țintuiască insistent, cu privirea aceea caracteristică, direcționată, care caută adepți.

— Uite, dacă plecăm de pildă din Bruxelles...

— De ce să plecăm? îl întrerupse neatent Drojdioară. Ați înnebunit?

— E o ipoteză, domnule! Deci dacă ne deplasăm cu 60 de grade la răsărit...

— Cântăm Steaua sus răsare.

— Deci 60 de grade față de Bruxelles, urmă Postolache, ajungem...

— La Popești-Leordeni, completă serios antrenorul.

Doctorul Morogan se ridică.

— Dansezi? se interesă Dunăreanu.

Era bancul lui favorit, îl plasa de patru-cinci ori pe seară, ori de câte ori cineva se ridica de la masă.

Medicul nu-l luă în seamă.

— Copilării, Mișule! Copilării, coincidențe sau speculații.

Profesorul Iliuță Munteanu își subție privirea blândă. Întrebă cu un surâs ostenit:

— Ascultă, la urma urmelor, vorba lui Mișu, care e ipoteza dumitale? De ce a murit Trăilescu?

— Chestiunea scapă din sfera interesului meu. E treaba miliției, a procuraturii, a pompierilor, cine-ți place mai mult, nu a mea.

— Știi bine că nu-i un răspuns. Ești de acord că individul a fost asasinat?

— Și ce-i cu asta? Trebuie să trag de aici concluzia că un oraș întreg sau doar o pătrime a fost condamnată la moarte? Că pe Corso, în parc, sau prin grădinile oamenilor se plimbă bimbașă, asasinul în căutare de alte

victime? Pun pariu pe ce vrei, criminalul, cine o fi și cum l-o fi chemând, se află acum la sute de kilometri de aici.

— Pari foarte bine informat, râse Dunăreanu.

Iliuță Munteanu, surprins de tonul iritat al medicului, de obicei domol – trebuia să depui eforturi ca să-l auzi – egal și blazat, se interesă:

— În fond de ce ești atât de pornit?

— Nu-mi place isteria, dragule, iar cea colectivă și mai puțin. Ia-o pe Victorița dumitale de braț, asta mâine dimineață, bineînțeles, acum n-ai să dai decât peste doi sau trei câini vagabonzi albi, nu știu de ce dracu' sunt totdeauna albi, fă o plimbare prin târg, oprește-te la fiecare zece pași, ascultă ce se discută și ai să-mi dai dreptate. Asta ți-o spun ca medic. În rest, mă agasează inepțiile.

15

La nouă seara, o liniște deplină pogoară asupra orășelului. Luna înaltă își deschide ferestrele azvârlind umbre șovăielnice pe străzi, pale de vânt stârnesc miresmele de brad, mixandre[19] și cârciumărese[20].

Lia Georgescu, diriginta Poștei, stinge lumina exact la

---

[19] Flori hermafrodite, odorante, simple sau involte, divers colorate, în raceme.

[20] Plantă erbacee ornamentală cu frunze opuse, ovale, cu flori mari divers colorate.

ora 22:30. Are un somn sănătos pentru care Atena Dumitrescu o invidiază din adâncul inimii. Aceleași sentimente le încearcă ori de câte ori îi vede tenul, bustul agresiv și trecerea de care se bucură în rândul bărbaților. Obișnuiește să afirme mereu: „Dacă am pus capul pe pernă, înțeleg să dorm.” Ca și cum alții n-ar înțelege același lucru.

Lui Drojdioară nu-i pasă unde pune capul. În consecință, rar nimerește în pat. Un bărbat cu somn sănătos. Dacă dimineața găsește o ciorbă de potroace la birt, nu mai cere nimic de la viață.

Soții Munteanu urmăresc cu conștiinciozitate absolut toate emisiunile TV. Închid televizorul după Hora Unirii și gustă somnul dulce al celor împăcați cu ei înșiși, sub nudul pictat de Iliuță cu un picior mai scurt. De Bobotează, când vine preotul cu sfeștania, Victorița acoperă tabloul cu o bucată de brocart.

Antrenorul Vasile Dunăreanu nu se plânge de insomnii. E un mare amator de povestiri cu cowboy, romane de aventuri și polițiste. Dacă se întâmplă ca până la miezul nopții să nu termine cartea, consultă finalul, descoperă cine-i asasinul și se culcă fericit cu înviorătorul sentiment de a-i fi jucat un renghi autorului.

Mișu Postolache face gospodărie. Când l-am cunoscut eu, acum cinci ani, tocmai gusta din plin două bucurii:

câștigase la Loto și-l părăsise a treia nevastă. Se resemnase, conchizând filosofic că are vocație în sensul acesta, iar în materie de foc sacru orice împotrivire e zadarnică. M-am declarat de acord, cunoșteam cazuri și mai rele.

La ferestrele doamnei Atena Dumitrescu, lumina ostenește târziu. Citește până dau zorile. Din când în când se gândește la bărbatu-său, la anii trăiți împreună și are impresia neliniștitoare că ceva totuși n-a fost în regulă. Alungă repede gândul și adoarme greu în patul dublu, prea mare pentru făptura ei. Nu trece niciodată în cealaltă jumătate. Uneori, întinde piciorul. Atunci se trezește brusc și bolborosește prin somn cu spaimă veche: „Iartă-mă, Alec... Crede-mă, n-am vrut...”

În odaia lui, Morogan joacă șah, o îndeletnicire care îl umple de satisfacție. Joc și eu din când în când șeptic singură. Nu știu cum se face, dar nu câștig niciodată.

Înainte de a adormi, Lae reflectează intens la o modalitate eficientă pentru sporirea cifrei de afaceri.

În realitate, așa cum aveam s-o constat ulterior, în noaptea aceea, toată lumea tremura de frică, cu excepția lui Morogan, Dunăreanu și Drojdioară.

Doctorul e ceea ce se numește de obicei un bărbat obositor de lucid, Dunăreanu inconștient, iar veterinarul, totdeauna prea amețit ca să aibă habar pe ce lume trăiește. Tot târgul se gândea numai la Damian.

Ai fi zis că-l așteaptă.

Pentru mine, începea prima noapte albă.

În biroul șefului de post, Minerva ronțăia covrigei cu susan – una din specialitățile meleagului – și căuta să repereze prin fereastra deschisă Carul Mare. Declară cu ochii zgâiți pe cerul paietat[21]:

— Mă întreb unde s-o fi ascuns Damian ăsta? Nici măcar acum o sută de ani nu era de ajuns să-ți muți tărăbuțele de la Chitila la Sighetul Marmației ca să-ți rătăcești urma.

Locotenentul Dobrescu surâse superior:

— Există mii de Damieni: Gheorghe, Ștefani sau Mitici. Dispoziția de a fi căutat ați dat-o abia acum câteva ceasuri.

Completă cu prudență, în gând: „Și inutil! Însă asta-i Samuraiul, îi place să deranjeze. Să răscolești o țară, să treci prin sită douăzeci și trei de milioane de inși, când tipul așteaptă probabil, aici, în vreo pivniță sau șopron, să vină la zar."

Minerva îi aruncă o privire scurtă.

— Nu-i inutil, Dobrescule! Te rog nu căsca gura, ți-am mai spus că detest obiceiul. Dacă-ți închipui că Damian s-a ascuns prin apropiere, în vreo pușculiță sau stup de

---

[21] Mică piesă rotundă, din foi metalice, sticlă subțire, celofan etc., cu o gaură la mijloc, cusută sau lipită pe haine, pe stofe etc., obținându-se astfel un anumit efect de strălucire, care înfrumusețează obiectul, în special la lumina de seară.

albine – mi-e absolut egal – te înșeli lamentabil. Pariez pe ce vrei că nefericitul n-are nicio legătură cu tot balamucul ăsta și acum doarme liniștit într-un apartament din Drumul Taberei, Chibrit, ori White-Lake, parcă așa te-am auzit vorbind deunăzi de Balta Albă. Da, doarme, visează și sforăie cu brațul drept amorțit din cauza capului nevestei ori al ibovnicii.

— Atunci de ce-l mai căutați? Minerva dădu din umeri:

— Trebuie verificate absolut toate ipotezele. Ascultă, Dobrescule! Adulmec aici o cacialma de zile mari. Apropo, mâine dimineață te deplasezi urgent la Vatra Dornei și iei legătura cu nevasta lui Trăilescu. Pare o femeie interesantă...

Locotenentul ridică imperceptibil din umeri. Interesantă pe dracu'! Toți cei consultați fuseseră categorici: Ioana Trăilescu era cea mai neînsemnată, cea mai ștearsă persoană care trăise vreodată în P.

16

Diriginta Poștei lăsă furculița pe masă. Se simțea sleită și fără apetit. Obișnuia să ia mese copioase și cel mai mult ținea la cină. Generos clădită, dădea indiferentă din umeri în fața siluetelor băiețești ale deceniului '60, încredințată în adâncul sufletului că un

bărbat adevărat – adică 1,90 m, ceafa groasă, pectorali impresionanți și pântece – va dori totdeauna în așternutul său o femeie consistentă. În secret, Lia Georgescu, modestă din fire, adora să fie comparată cu Junona[22].

Un foșnet imperceptibil o făcu să tresară. Se răsuci iute, scormonind cu ochii prin odaie. După afirmațiile doctorului Morogan, în patul ei dublu, comandă specială, puteau să doarmă comod patru inși normali, plus frizerul.

Rămase câteva clipe la pândă, dar zgomotul nu se repetă. Simți că în inimă i se cuibărește spaima. Își strânse cordonul capotului. Aprinse lustra și deschise radioul. Glasul familiar al crainicului anunța știrile sportive din ultimul jurnal al zilei. Lia Georgescu trase un sertar, îi deșertă inutil conținutul – panglici, batiste, mănuși, cutii cu mărgele și podoabe – începu apoi să refacă ordinea.

Încerca astfel printr-o inițiativă banală să scape de obsesie, să-și zgâlțâie simțul realității, să se trezească „ești femeie în toată firea, de unde mofturile astea la tine, mâine la 7 trebuie să fii la Poștă, săptămâna viitoare începi zugrăvitul, la vară pleci la Slănic etc...” Mâinile îi întârziau printre fleacurile împrăștiate,

---

[22] Iuno (sau Iunona) este echivalentul roman al zeiței grecești Hera. Părinții zeiței sunt Saturn (zeu) și Ops, ea fiind sora mai mică și soția lui Jupiter.

descoperind tulburată că pentru prima oară se gândea cu un soi de repulsie la momentul când va trebui să stingă lumina. Pentru prima oară o înspăimânta întunericul, și tot pentru prima oară o surprinsese miezul nopții veghind.

O urmărea chipul lui Damian, așa cum îl văzuse ultima oară. În ochi i se citea o durere sălbatică. „La urma urmelor nu poți reproșa cuiva că nu te mai iubește, mai ales după o asemenea întâmplare...”

O lumină de lanternă strecurată prin perdele o făcu să sară din pat. Se apropie cu răsuflarea tăiată de fereastră. Luna poposise în grădină, scotocea tufele de iasomie și scoruș păsăresc. Lia Georgescu desluși, de după perdea, silueta robustă care se îndrepta spre portiță. Pășea apăsat, elastic, cu mâinile ușor îndepărtate de trup.

„Mersul lui” gândi sufocată.

Înainte de a pieri, bărbatul se întoarse și făcu un gest nedeslușit cu mâna.

Lia Georgescu își prinse grumajii între palmele înghețate.

17

Profesorul Iliuță Munteanu închise televizorul cu un sentiment de ușurare. Se uită la nevastă-sa, zâmbindu-i fără convingere.

— Te-au cam speriat gangsterii de astă-seară. Fii liniștită! Fantomas ăsta e un tip cumsecade, are nevastă, copii, o fermă în Normandia și datorii la fisc.

Victorița își scutură umerii, vrând parcă să se elibereze de o povară. Surâdea crispat și încerca să se deconecteze privind tabloul la care ținea cel mai mult: trandafiri France și Gloire de Dijon într-o glastră de porțelan albastră.

Profesorul o bătu ușurel pe obraz.

— Copilării, fetițo! Astea sunt într-adevăr copilării. Imaginația autorilor...

Dar nu se simțea atât de sigur pe cât încerca să pară. În drum spre fereastră, întoarse mecanic cartea lui Steeman *Logodnica mortului*, ascunzându-i titlul.

Pe lângă gard aluneca o siluetă îndesată. Făcea impresia că se furișează...

— Dă-o încolo de treabă, mormăi nemulțumit, a început să mi se năzare.

Trase perdeaua cu o mișcare bruscă. Victorița ridică privirea.

— Ai spus ceva?

Vorbise instinctiv în șoaptă. Nu-și dădea seama de ce și se simți dintr-odată și mai neliniștită.

— Nu.

— Adineauri, când ai tras perdeaua...

— Ți s-a părut. Mâncăm?

Doamna Munteanu clătină capul.

— O să beau poate o ceașcă de lapte. Nu mi-e foame... E caraghios, Iliuță, îmi dau seama cât sunt de ridicolă, dar mi-e frică.

— De ce?

— Nu știu și asta mă înspăimântă și mai rău. Era de ajuns să pun lacătul ca să mă simt în siguranță. Acum... suntem îngrozitor de neputincioși!

— Fii serioasă, de zece ani nu s-a furat o cutie de chibrituri în tot orașul.

— Nu la hoți mă gândesc și o știi foarte bine.

Profesorul încercă să râdă.

— Cum te poți lăsa impresionată de asemenea prostii.

— Tu singur afirmi că nu sunt prostii.

— Discutam la modul general... Hai să ne culcăm! Sunt aproape sigur că Damian n-o să ne viziteze noaptea asta și, cu puțin noroc, poate că nici săptămâna viitoare. Înaintea noastră sunt alții, mai interesanți, de care să se ocupe.

Îi zâmbi atingându-i cu degetul vârful nasului.

Un țipăt îi făcu să încremenească. Un țipăt care spintecase de-a curmezișul noaptea. Apoi se așternu din nou liniștea. O liniște grea, apăsătoare, pe care o simțeau plină de primejdii.

Surpriza dar mai cu seamă mânia îl năuciră pe Romeo Popescu. Bărbatul atletic cu chip de Adonis înainta spre dormitorul Mioarei. Femeia îl aștepta cu brațele deschise, zâmbind ispititor. Era îmbrăcată într-un chimono foarte decoltat, extrem de străveziu. Romeo luă din cui pușca de vânătoare și-l pocni zdravăn cu patul în moalele capului. Arma se sfărâmă țăndări de parcă ar fi izbit un bloc de granit. Necunoscutul pătrunse netulburat în dormitor, trântindu-i ușa în nas.

Un horcăit scăpă de pe buzele lui Romică Popescu. Se smuci și izbuti să se ridice în capul oaselor. Nevastă-sa îl privea înspăimântată.

— Pentru numele lui Dumnezeu, ce s-a întâmplat?

Bărbatul sări din pat, îl cercetă pe dedesubt, apoi conținutul dulapului.

— Unde-i?

— Vino-ți în fire, omule!

— Unde-i tipul?

Realiză în sfârșit coșmarul și se prăbuși într-un fotoliu, acoperindu-și fața cu mâinile. Femeia îl prinse de umeri.

— N-am reușit să te trezesc, spuse Mioara. Ai țipat groaznic.

Romeo Popescu își trecu palma peste obrazul neras.

— Dă-mi un pahar cu apă.

Fără să se sinchisească, femeia își trase plapuma până la bărbie. Tremura de frig, dar pe buze îi stăruia un zâmbet dulce.

— Curios... Și eu visam...

Romeo Popescu o privi iute.

— Poate că n-am visat...

— Nu înțeleg.

— Poate că totuși individul a pătruns în dormitor. Nevastă-sa clătină din cap obosită.

— Du-te, măi creștine, la popă să-ți citească!

— Ți-am spus să-mi dai un pahar cu apă, își aminti Romică. O scutură de umăr: N-auzi?

— N-aud.

Bărbatul urlă.

— Vreau un pahar cu apă!! Acum ai auzit?

Mioara tresări puternic.

— Ai căpiat?! Ce ragi ca un descreierat? Du-te și ia-ți dacă ți-e sete. Din partea mea poți să bei până seci fântâna. Știi că-mi placi?!...

Telefonul începu să sune curmându-le cearta. Se priviră nedumeriți.

— E aproape două, îngână Romică. Cine să fie?

— Ridică și-ai să afli. Poate că e o greșeală.

Popescu lipi receptorul de ureche. Rosti răgușit:

— Alo!

Dintr-odată pe figură i se așternu stupoarea.

— Cine e? suflă Mioara.

Bărbatu-său, buimac, rămăsese cu aparatul în mână.

— Cine a fost? insistă Mioara iritată.

— Damian. Atâta a zis: „O să plătiți! Tu și ceilalți!”

Femeia râse încetișor. Romică o cercetă surprins, apoi explodă:

— Chicotești, ai? Chițăi? Te bucuri c-o să rămâi văduvă!

Așa avea s-o țină până dimineață. Uitase de Damian.

19

Drojdioară nu nimerea să bage cheia în broască. După cheful de la Hristache se repezise într-o comună la zece kilometri de P. Zăbovise două ceasuri în locuința lui Cristea, un țăran bogat și cam sucit. Avea o bucată de vie înfiptă în poalele unui deal și o pivniță boltită, încăpătoare, unde nu pătrundea nici măcar nevastă-sa. Vinului îi mersese faima, iar despre pivniță circulau legende care aduceau lacrimi în ochi cunoscătorilor din regiune. Nu se știe cum, lui Drojdioară îi căşunase să pună mâna pe recolta 1952 a lui Cristea și nu se știe de ce, țăranul îl ducea cu vorba de ani de zile, eschivându-se de la un răspuns răspicat. Cerea mereu termene de gândire și primea vizitele veterinarului cu o satisfacție

subterană ale cărei delicii Caracaș le intuia, incapabil însă să le și califice. De cel puțin trei ori pe săptămână, între cei doi așezați la o masă scundă, cu bărdacele pline în mână, avea loc următoarea discuție:

— Mi le dai?

— Ce să-ți dau?

— Butoiașele.

— Care butoiașe? se mira Cristea.

Drojdioară răspundea scurt:

— '52.

— A... alea? Să vedem.

— Ce să vezi, omule?

— Păi să mă mai gândesc, să mă socotesc. Lucrul făcut în pripă-i din topor și n-are spor.

— Ce spor, bre?! se enerva Drojdioară. Îl vinzi ori nu?

— N-am zis nu...

— Atunci ce dracu' aștepți?

Cristea clătina înțelepțește capul.

— Să mă mai gândesc, să mă socotesc...

Drojdioară se dădu câțiva pași înapoi căutând lumina felinarului. Cercetă fiecare cheie, clătinându-se pe picioare.

Perdeaua ferestrei de peste drum se mișcă ușor. Vecinii veterinarului, o pereche celebră cândva în oraș pentru modul puțin obișnuit de a-și comunica reciproc impresiile la miezul nopții tare și deslușit, îl priveau

frecându-și satisfăcuți mâinile.

— Iar e turtit!

— A cincea oară în trei zile.

— Mult n-o mai duce, ascultă-mă ce-ți spun!

De ani de zile, zelul bătrânilor viza exclusiv dormitorul și bucătăria vecinilor; urmăreau cu reală aplicație mersul nesigur al veterinarului, investigațiile lui Romeo Popescu, drumurile suspecte ale părintelui Ștefănescu spre casa unei văduve de la marginea târgului, pacienții care-l vizitau pe doctorul Morogan. Cleveteala și checurile de 8,90 lei cumpărate la brutărie le întrețineau interesul pentru viață.

Drojdioară se răsuci ținându-se de stâlp și distinse păienjenit conturul unei siluete robuste.

„Ce pătrat poa' să fie ăsta, domnule, e fantastic!"

Îl apostrofă brusc înveselit:

— Alo, tovarășu'! Ești mata drăguț să vii încoace? Nu-ș ce are cheia...

Silueta se opri. Se auzi un declic și dintr-odată, un jet puternic ca un reflector izbucnit pe neașteptate arse ochii veterinarului.

Drojdioară își pierdu echilibrul și alunecă, izbindu-se cu capul de caldarâm. Bolborosi supărat:

— Uite, tovarășu', dacă-ți arde de bancuri... Chestii d-astea nu se fac! Mă cunoști de undeva?

Bărbia îi căzu în piept și adormi. Necunoscutul

orientă din nou fasciculul luminos spre obrazul veterinarului. Îl examină câteva secunde și se îndepărtă.

Bătrânii din spatele perdelei se priviră muți de uimire.

20

În odaia lui Mișu Postolache – din frizerie urcai, făcând slalom printre ghivece de cactuși, câteva trepte de lemn așternute cu un preș fixat în vergele de bronz – se aflau un divan, o măsuță turcească pe trei picioare scurte, o oglindă cu ciucuri roșii și fotografiile fostelor soții, două blonde și o brună care părea să știe ce vrea și nu se născuse încă omul în stare să o convingă de contrariu.

Biblioteca cuprindea cea mai ciudată colecție de cărți. „O bibliotecă de schizofrenic”, observase Morogan cercetând rafturile. Pe Tarzan părea că-l interesează tot: beletristică, istorie, psihiatrie și rezistența materialelor, filosofie și mitologie, culegeri de probleme matematice și șah, ocultistică și speologie, gramatica suedeză și mineralogia.

Vecinii lui Drojdioară pretindeau că l-ar fi văzut pe frizer într-o noapte cu lună, făcând vivisecție pe niște pisici localnice, dar nimeni nu-i lua în seamă.

Spre deosebire de cei mai mulți, Mișu nu citea în pat,

ci la masă, având întotdeauna la îndemână creionul roșu și caietul. Până la miezul nopții se delectă cu volumul lui Peter Maas[23] – *Mafia și mafioții*. Citea cu voce tare scoțând exclamații de satisfacție. La întâlnirea dintre Valachi și procurorul Wiliam O'Duyer, aplaudă râzând fericit. Se ridică și începu să se plimbe agitat prin odaie.

— Așa, domnule Morogan! Acum să văd dacă-ți dă mâna să mă mai contrazici. Uite, carevasăzică, ce poate să facă un ins din simplă răzbunare. Vroiai documente! Poftim documente! Domnul e servit.

Se azvârli pe divan, gândindu-se înfrigurat la atitudinea pe care ar lua-o dacă s-ar întâmpla să se întâlnească pe neașteptate cu Damian. El unul n-avea s-o ia la goană!

L-ar invita în frizerie și l-ar determina, l-ar convinge – o, de asta era sigur, simțea că-i plouă cu argumente – să renunțe la orice intenții asasine. „Pe nătângi îi compătimești, se auzea explicându-i, și-i scoți din inventarul tău. Ești tânăr, ți se deschid atâtea drumuri înainte, nu merită să întorci o singură clipă capul înapoi. De altfel, iertarea este margareta care înflorește doar în

---

[23] Peter Maas a fost un jurnalist și autor american. S-a născut în New York și a participat la Duke University. Maas avea moștenire olandeză și irlandeză. El a fost biograful lui Frank Serpico, un ofițer de poliție din New York, care a depus mărturie împotriva corupției poliției.

inimile nobile.” Găselnița cu margareta i se păru teribil de bine întoarsă din condei și-o repetă de câteva ori cu voce tare.

„Din păcate, suspină Mișu Postolache, asemenea întâmplări nu sunt date oricui să le trăiască. Cum spunea Morogan: întâmplările sunt pe măsura oamenilor...”

Simți că-l fură somnul și întinse mâna, apăsând pe comutatorul de lângă divan.

21

Antrenorul Vasile Dunăreanu se trezi brusc cu sentimentul că se află într-o baie de foc. Își duse reflex palmele la ochi, apoi se dezmetici. Prin perdelele subțiri pătrundea o lumină incandescentă care dădea strălucire verzuie încăperii. Obiectele păreau poleite cu fosfor și Dunăreanu avu impresia că sunt încălzite la roșu, simțea că și-ar arde mâinile atingându-le.

Nu era un bărbat fricos și abia acum afla pentru întâia oare ce e spaima.

— Fir-ai al dracului, Postolache!

Când lumina se stinse, sări din pat trăgând pledul. Se împiedică gata să cadă. Se rezemă de pervaz, scrutând îndelung strada liniștită. Un motan suplu își făcea promenada nocturnă pe acoperișul casei vecine.

Dunăreanu renunță să înțeleagă ceva. „În definitiv, nici nu l-am cunoscut pe individ, ce dracu să aibă cu mine?! Cred că am băut prea mult aseară... Ori tipul a greșit adresa...” Deschise enervat șifonierul, scoase sticla de coniac și își turnă un pahar plin. Îl bău și pe al doilea și se culcă trăgând pătura peste cap.

22

Un ceremonial complicat preceda nopțile doamnei Atena Dumitrescu.

Toaleta minuțioasă dura circa o oră. După o demacheiere atentă, își investiga colțul buzelor și sprâncenele cu penseta într-o mână și oglinda-lupă în cealaltă, urmau masajul facial și gimnastica dublei bărbii pe care o pleznea cu un prosop ud, aplecată mult deasupra căzii pentru a nu stropi faianța.

Cu părul strâns, își încingea apoi fruntea într-o compresă din pânză tare, bine îmbibată în cremă, pentru a-și estompa ridurile adânci și orizontale ca niște jaluzele. De fiecare dată, reflecta cu aceeași resemnare otrăvită că dacă Alec n-ar fi fost atât de puțin înțelegător, obrazul ei ar fi arătat altfel.

— Nu-ți dai seama că te degradezi? Nimic nu poate întrece frumusețea firească, iar când îmbătrânești trebuie să știi să-ți păstrezi decența și demnitatea.

Oricum, vopselele nu mai ajută. Ești o cucoană, draga mea, nu damă de șantan.

Alec era în stare să nu-i vorbească o săptămână dacă ar fi surprins-o cu cremă pe față, nu-i îngăduise niciodată să se fardeze. Nu striga și, dacă stăteai să-l asculți, îți venea să crezi că nimic altceva nu contează pentru el decât fericirea nevestei. Dispunea de metode speciale pentru a-și asigura supunerea ei. Ipocrizie, cascade de argumente cărora nu le putea ține piept și mai cu seamă etalarea propriilor sacrificii.

În fond, nu făcea niciun fel de concesii, pentru că viața alături de Atena, complet depersonalizată, nu solicita compromisuri. Cu ea ori fără ea, ar fi dus aceeași existență.

Doamna Dumitrescu se întreba mereu, până la migrenă, până la saț, până la greață fizică cum izbutise Alec s-o transforme pe fata timidă și stângace, dar plină de viață, dispusă să se entuziasmeze pentru o floare, versurile Marcelinei Desbordes-Valmore[24] sau o bluză vaporoasă, în femeia uscată și searbădă, secată de orice elan și golită de dorinți de după căsătorie.

— Da, Alec... Perfect, Alec... Cum vrei tu, Alec... Fără îndoială, am să întrerup orice relații cu Liana

---

[24] Marceline Desbordes-Valmore a fost o poetă franceză. Versurile sale romantice se caracterizează prin stilul elegiac, prin vibranta sinceritate a sentimentelor și muzicalitatea originală, fiind o precursoare a simbolismului.

Mărăcineanu... Bineînțeles că mă compromite, sunt convinsă că ai dreptate... Nu, nu-mi explica, Alec, tu nu trebuie să te justifici. Am toată încrederea în judecata ta...

Cum procedase ca s-o determine să înțeleagă, fără a pronunța un cuvânt, că nu suportă să-l atingă în timpul somnului, că-l irita o masă neglijentă, de unde lipsește întâmplător sarea, o linguriță, sau serviciul de untdelemn, că nu e de acord ca o pereche de pantofi să depășească atâția lei, iar o umbrelă nu trebuie schimbată înainte de zece ani? Că nu concepe s-o vadă stând? Treizeci de ani nu se așezase pe pat înainte de ora zece seara, iar când îl auzea întorcându-se de la tribunal sărea din fotoliu, făcându-și treabă prin casă.

Îi asasinase sistematic înclinarea firească de a-și admira semenii. În astfel de cazuri, proceda cu sârguința unui detectiv, despicând cu răbdare și apetit neostoit personalitatea individului, reperând și amplificând cele mai inofensive cusururi, până când vraja se destrăma.

— Nu-mi plac idolii, nu cred în ei, declara emfatic, sunt un iconoclast înrăit.

Era doar meschin. Nici măcar obtuz, ci pur și simplu meschin. Nimeni nu-i putea stârni o înverșunare mai pătimașă ca bărbatul ori femeia pe care-i simțea cu adevărat superiori.

Atena Dumitrescu respiră adânc. Ținea pe pântece o carte: *A doua existență*. Cei de dincolo, adică dușii de pe lume, trăiau undeva în altă galaxie, o a doua existență. Autorul dezvolta o teză fantezistă. Pomenea de întâlniri spectaculoase pe meleaguri extraterestre, între mari personalități care trăiseră în epoci diferite. Napoleon[25] dă mâna cu Iulius Cezar[26], Lully[27] cu Strauss[28], făceau schimb de impresii. Se reîntâlneau, desigur, și muritorii de rând... Un râs lugubru îi scăpă de pe buze.

„Sfântă Fecioară! Ca și cum nu mi-ar fi ajuns treizeci de ani alături de Alec. Și-acolo...”

Se răsuci, căutând luminalul de pe noptieră. Dintr-odată, lumina se stinse. Auzi o bufnitură și geamul de la dormitor se deschise. Dimpreună cu aerul tare al nopții de munte pătrunse o voce șoptită. Vibrațiile

---

[25] Napoleon Bonaparte, cunoscut mai târziu ca Napoleon I și inițial ca Napoleone di Buonaparte, a fost un lider politic și militar al Franței, ale cărui acțiuni au influențat puternic politica europeană de la începutul secolului al XIX-lea.

[26] Gaius Iulius Caesar a fost un lider politic și militar roman și una dintre cele mai influente și mai controversate personalități din istorie. Rolul său a fost esențial în instaurarea dictaturii la Roma, lichidarea democrației Republicii și instaurarea Imperiului Roman.

[27] Jean-Baptiste Lully a fost un compozitor de origine italiană, care și-a petrecut cea mai mare parte a vieții la curtea regelui Ludovic al XIV-lea al Franței. În 1661 a devenit cetățean francez. Lully a fost unul dintre puținii oameni de la curtea lui Ludovic care a izbutit să-l impresioneze pe rege.

[28] Johann Strauss a fost un compozitor austriac, fiul lui Johann Strauß. Își face ucenicia muzicală sub atenta supraveghere a tatălui său. Debutează ca dirijor la 19 ani, stârnind admirația celor din jur.

cavernoase îi zbârliră șira spinării.

— A sosit momentul să plătiți. Să le-o spui...

Fu incapabilă să scoată un singur sunet. Înțepenită, cu mâinile și picioarele înghețate, izbuti târziu să ridice receptorul și abia la a patra încercare nimeri numărul Liei Georgescu.

Diriginta poștei răspunse surprinzător de repede, ca și cum i-ar fi așteptat apelul.

— Iartă-mă, draga mea, te sun la o oră oribilă, dar am senzația că se întâmplă niște lucruri...

Relată agitată incidentul. Lia Georgescu se interesă:

— L-ați văzut?

— Nu. Înainte de asta s-a stins lumina. Crede-mă, n-am curajul să mă duc în bucătărie după o lumânare.

— Înțeleg... Eu l-am văzut...

Atena Dumitrescu îngheță.

— L-ai văzut?

— Da, șopti gâtuită Lia Georgescu. Mi-a făcut și semn.

— Ești încredințată, draga mea, că nu te-ai înșelat?

Abia se stăpânea să nu izbutească în plâns.

— N-am nici cea mai mică îndoială. I-am recunoscut silueta și mersul.

23

De obicei privirile lui Lae zăboveau fie în tavan, fie

asupra cufărașului de sub fereastră unde păstra șuba îmblănită, primeneli, buchete de levănțică și busuioc, *Apărarea are cuvântul* a lui Bellu și numere din revista „Mariana” 1946, iar dedesubt, șase carnete CEC în valoare de cincizeci de mii de lei.

Cerșetorul n-avea somn și de multe ori adormea odată cu zorile. Atunci, privind lustra cu trei becuri, ocrotite de abajururi din sticlă verde, ca niște farfurioare, gândurile lui Lae se concentrau în două direcții. Retragerea din afaceri, cum se va gospodări, ce sumă va scoate lunar de la casa de economii, micile plăceri ce avea să și le îngăduie și mai cu seamă, găsirea unor mijloace noi și eficiente pentru sporirea celor cincizeci de mii de lei.

În ultimele zile, se gândea concentrat la o modalitate nouă pe care o considera inedită și dibace. În primul rând intenționa să se supună unui regim de înfometare. Știindu-l gurmand, văduva care-l îngrijea va începe să zvonească prin târg că Lae e bolnav. Obrajii trași și gălbejiți de regim vor confirma trăncănelile. Un paralitic, atins în plus și de o boală ascunsă, îndoaie orice inimă. Mai reflecta la un truc care i se părea însă peste măsură de îndrăzneț și aici trebuia să chibzuiască bine. În oraș sunt destui ochi ageri...

Putea să-și imagineze limpede întâlnirile cu binefăcătorii săi. Drojdioară, afumat, îl va opri în fața

cârciumii.

— Ce-i cu tine, Lae?

— Mă stâng, domn' Caracaș, gata, s-a terminat, n-apuc Crăciunul!

— Fii, frate, serios, se poate să spui asemenea prostie? Ia deșartă o sticlă de molan, rade o găină friptă și pe urmă stăm de vorbă.

În locul obișnuitelor monede îi va strecura o bancnotă. Una de douăzeci și cinci, dacă va avea norocul să-l oprească înainte de a-și plăti birul cârciumarului.

Inima bună a lui Postolache îi va strecura discret câștigul pe întreaga zi.

— Să nu mă ocolești, Lae, nu-mi place cum arăți...

Se foi neliniștit în așternut. Nu se simțea deloc în apele lui. Ascultase multe în duminica aceea, oamenii înșiraseră verzi și uscate la frizerie, pe urmă la cârciumă, auzise unele șoapte și în pridvorul bisericii. Dacă te luai după capul lor, ai fi zis că mâine-poimâine or să pogoare arhanghelii să vestească din trâmbiți de argint sfârșitul pământului. Aceasta era și credința nestrămutată a cerșetorului care își închipuia paradisul populat de o sumedenie de cunoscuți – pe cine nu însoțise el la cimitirul din vale? – privind la televizoare uriașe ce se întâmplă în târg.

Un râcâit ușor îi întrerupse reflecțiile. Când zgomotul

se repetă, inima i se opri. Nu-și dădea seama de unde venea. Cuvintele lui Postolache îi țiuiau în urechi: „Când calcă, abia-i auzi. Ăștia sunt infractorii adevărați, vreau să zic profesioniști, nu ageamii. Îți vine să crezi că au anulat gravitația! Pășesc pisicește, nu-i vorbă, au și pantofi speciali. Păi cum îți explici că plutesc ca baletistele, indiferent de gabarit? Știi cât trăgea la cântar Alberto Anastasia[29], grangurul ăla mare din Cosa Nostra? Peste o sută patruzeci...

Lae auzea acum limpede pașii. Hoți nu erau în târg și apoi ce să caute în bordeiul unui cerșetor? Văzu marginea cearceafului mișcându-se și părul i se ridică măciucă. Un obiect ciudat, antenă vie, apăru de sub pat. Urlă:

— Ptiu! Blestemato!

Apucă un papuc și-l zvârli cu putere. Pisica se zbârli refugiindu-se în spatele cufărului.

Nădușise tot. Se lăsă pe spate, adresând frizerului cuvintele proferate de aproape toți cetățenii din P. În noaptea aceea de pomină.

— Lua-te-ar dracii, Postolache!

---

[29] Albert Anastasia a fost un mafiot american, hitman și lord al crimei. Unul dintre fondatorii mafiei moderne americane și fondatorul și șeful Murder, Inc., Anastasia a fost șeful a ceea ce a devenit familia de crime moderne Gambino.

Când se mutase în fostul birou al avocatului Alec Dumitrescu, doctorul Morogan adusese cu el doar un secretăraș venețian și câțiva saci cu cărți de specialitate. Bătrânei îi explicase că-și păstrează deocamdată lucrurile în locuința soră-sii, căsătorită cu un inginer din București, și se arătase încântat de interior.

În realitate, mobila sumbră a biroului îl cam indispunea. Masa de lucru masivă, cu încrustații de sidef, i se părea greoaie, biblioteca barocă înaltă până în tavan îi făcea impresia unui sarcofag, iar canapeaua de piele neagră îi amintea de cabinetele medicilor provinciali de altădată cu o situație mijlocie. Nu-l interesa fotografia fostului decan al baroului din P., un bărbat șters, cu un tic nervos al gurii, judecând după linia frântă a buzelor, și nici fotografia mamei avocatului, răposată în jurul anilor ’20, înfoiată, cu o excelentă părere despre sine și un aer de parvenită imposibil de confundat.

Își închipuise însă că ar jigni sentimentele Atenei Dumitrescu cerându-i să le scoată. Îi plăcea un singur tablou așezat lângă fereastră și despre care bătrâna nu fusese în stare să-i dea o explicație satisfăcătoare.

— Ni l-a adus un client înainte de război.

În prim plan se afla bustul unei călugărițe catolice,

întoarsă pe trei sferturi. Din obraz se distingea foarte puțin, un profil vag, diafan, cu o expresie de cucernicie divină. Capișonul alb cu colțurile întoarse se detașa pe fondul cerului gri-verzui. Tabloul avea o grație insolită, înduioșătoare, în fața căreia medicul nu se putea împiedica să se simtă impresionat.

În odaia aceasta, după cum obișnuia să declare amicilor de pahar, Morogan citea, lucra, asculta ploaia sau tricotatul greierilor, aștepta pensia, infarctul și cimitirul.

Serile semănau între ele. Cu mici excepții, gărzile, un poker ori vreo vizită de la care nu se putea eschiva, medicul cina întotdeauna la opt, apoi, în halat și papuci, lucra două ceasuri înconjurat de tomuri groase și foi volante acoperite cu cifre și desene, asculta muzică la radio sau se distra răsfoind arhiva de dosare vechi ale avocatului. Mizele mărunte pentru care oamenii se războiseră acum treizeci și patruzeci de ani, cheltuiseră bani, patimă și energie – o bucățică de livadă, un loc de veci, doamna Mărgescu a afirmat despre doamna Eliat că-i o snoabă desfrânată etc. – îl azvârleau în brațele melancoliei. „Cât e de zadarnic! se cutremura, cât e de caraghios!” Și totul devenea și mai zadarnic, și mai caraghios, gândindu-se că și nefericitul cu livada, și cel cu locul de veci, și doamna Mărgescu, și doamna Eliat zac acum în cimitirul de la marginea orașului.

Auzi o bătaie precipitată în ușă, apoi glasul bătrânei:

— Deranjez?

— Poftiți, doamnă.

Atena Dumitrescu se strecură în odaie aruncând priviri neliniștite spre fereastră. Îmbrăcase halatul de casă pe dos. Medicul ridică sfeșnicul și o examină scurt. Bătrâna era tulburată.

— Am impresia, spuse, că ceva nu e în regulă. Ce se întâmplă, doamnă?

— Mi-a vorbit! Dă târcoale casei! Trebuie să apară iar... Ah! Dumneata ești un norocos. Ai avut lumânarea la îndemână. Precis el a provocat scurt-circuitul.

Morogan îi oferi un scaun.

— Cine?

— Cum cine?! Damian.

Articulase cuvintele în șoaptă, dar vizibil iritată. Medicul zâmbi.

— Ce-ar fi să nu vă mai gândiți la el și să vă culcați? Ați putea lua înainte o ceașcă de ceai.

— Dumneata mă crezi nebună?

Doctorul surâse amabil. Declară fără să creadă un singur cuvânt:

— Nu cunosc mulți cu o judecată la fel de limpede ca a dumneavoastră.

— Atunci trebuie să mă crezi. L-am auzit cu urechile mele. Câteva cuvinte, pline de efect, te asigur. Vrea să

plătim! Toți, absolut toți! Asta vrea.

— În definitiv de ce vă e teamă? I-ați făcut ceva lui Damian? L-ați nedreptățit? Vă simțiți vinovată?

— Dementții n-au logică.

— Uneori au una neașteptat de subtilă.

— În orice caz, nu seamănă cu a noastră.

Pleoapele i se zbăteau neliniștitor și Morogan îi puse mâna pe umăr.

— Insist să vă odihniți. Un somn reconfortant rezolvă totdeauna bună parte din neplăceri.

— Vasăzică tot nu mă crezi. Îți închipui că mi s-a năzărit. Ce-ți spui dumneata? E babă, n-are ce face, o bântuie fantasmele!

— N-aveți niciun motiv să vă supărați. Oftă din greu: De trei zile, orașul nu are altă preocupare. Îți vine să crezi că ne-am rezolvat toate problemele și acum ne-am pus pe băsmit. Toți își lasă imaginația să zburde, fabulează, colportează, preiau variante oferind apoi altele, îmbunătățite...

— Scuză-mă că te-am inoportunat, îl întrerupse bătrâna și se ridică înțepată.

Morogan încercă s-o oprească.

— Doamna Dumitrescu...

— Noapte bună!

Ieși. Medicul ridică din umeri. Pendula bătu ora 11. Întinse mâna spre birou și ridică la întâmplare prima

carte. *Interpol*. Buzele i se strâmbară și o azvârli plictisit.

„Mi-ajunge pentru azi...”

Se gândi o clipă la Postolache, intră sub plapumă, cu o revistă și, după puțină vreme, suflă în lumânare.

Dormi până dimineața, somn liniștit fără vise.

25

Ușa biroului se deschise vijelios și Grațiela Duma năvăli gâfâind în încăpere.

— Mă pun sub protecția dumneavoastră! E un iad... Nu mai rezist.

Minerva surâse convențional. Individa nu-i era simpatică.

— Luați loc, doamnă Duma, și încercați să fiți calmă. Despre ce e vorba?

Femeia căzu țeapănă pe un scaun. Avea gesturi precipitate, pe care se simțea că nu le poate controla, ochii vag mongoloizi străluceau singular. Privirea era repulsivă. Sugera miorlăit desfrânat de pisică în nopți unsuroase de mai sau iunie. Își trecu degetele prin părul creț, scăpat din agrafe, apoi peste buzele groase, de mulatră, în sfârșit, nimeri poșeta.

— Uitați ce am primit... Nu-s nici zece minute. A sunat la ușă și a dispărut. Era înfipt în vizor.

Îi întinse un bilet împăturit în patru, bătut la mașină.

E rândul dumneavoastră, stimată doamnă. Pe curând. Cineva care nu uită.

Minerva citi hârtia de două ori, apoi o azvârli neglijent pe masă.

— Mda... Aveți idee cine poate fi expeditorul?

Grațiela Duma sări de pe scaun. Venele de la gât i se înnodaseră de furie, sub bărbie, glanda tiroidă, umflată, își căuta vad.

„Tipic isterică”, reflectă Minerva, continuând s-o cerceteze liniștită.

— Vă bateți joc de mine? Un oraș întreg urlă...

— N-aud niciun urlet. Stați jos. Vă pot urmări mai bine.

— ...și ticălosul acela se plimbă nesupărat.

— L-a văzut cineva?

Dobrescu o cercetă surprins. În ce-l privește, era obișnuit cu replicile tăioase ale Minervei. În contact însă cu „clienții”, Samuraiul arbora alt stil.

Pe neașteptate, Grațiela Duma începu să plângă. Scremut, cu emulsii generoase ale nasului și unghiile înfipte în claia de păr creț. Își răsucise picioarele crăcănate împrejurul scaunului. Era lamentabilă și dizgrațioasă – ce farsă numele de Grațiela! uneori părinții sunt într-adevăr imprudenți – și totuși straniu, în ciuda disperării evidente, nu reușea să iște compătimire. Agrafa scumpă de la gât, centura cu

franjuri, poșeta fină păreau, în ambianță, de-a dreptul grotești.

— O să mă omoare... O să vedeți! O să mă omoare.

Minerva se interesă rece:

— Ce vă determină să credeți că ar avea o preferință specială pentru dumneavoastră?

— Toți o cred! Toți spun la fel.

— De ce?

Grațiela Duma își ridică ochii plânși. Dintr-o dată obrazul păru încremenit. Rosti limpede, ca sub efectul unei revelații:

— Dumneavoastră nu mă puteți suferi...

— Chiar așa stând lucrurile, surâse Minerva, și tot aș fi obligată să-mi dau toată silința pentru a vă veni în ajutor.

Adevărat, n-o iubesc pe Grațiela Duma. Detest oamenii rapaci și egoiști, avari. Avariția, împinsă până la demență. Când Grațiela vorbește despre bani sau boarfe – încă un vas chinezesc, încă un set de pahare, încă o carpetă, un inel sau o cruciuliță de aur dibuite prin vaporeni – gura i se umple de salivă.

Acum câțiva ani, când am poposit în P., era protagonista unei întâmplări care scandalizase tot târgul. O rudă, unchi de al lui bărbatu-său, fusese deshumat la trei sau patru luni după deces, numai

pentru a elibera cripta ce aparținea soților Duma. Locurile de veci în P. Au atins prețuri apreciabile... Întâmplarea indigna dincolo de meschinăria mizei – un petic de pământ – prin ingratitudine. Din ceea ce-mi relatase profesorul Munteanu, rezulta că răposatul își sacrificase nu o dată timpul, buzunarul, liniștea și înțelegerea din propria familie pentru a-l putea ocroti pe Duma.

— Băiatul era orfan de mamă, înțelegeți... Mi-a fost elev, îl cunosc bine. Sârguincios, cuminte, nimic de zis, dar cam încet. Un copil lipsit de agerime pentru care unchiu-său a săvârșit adevărate minuni. L-a împins în școală, s-a dat peste cap și l-a vârât în facultate. Nu știu dacă a procedat bine sau nu, căci la urma urmelor trebuie să ții seama de datele, de vocația copilului, iar valoarea, atunci când e autentică, n-are nevoie nici de gâște și miei duse profesorului de matematică sau fizică, nici de meditații savante, nici de telefoane care deranjează abonați cu numere secrete. Cel mai sărac elev din clasa mea, o fărâmă de oșean să-l vâri în buzunarul de la vestă, a intrat anul trecut ia arhitectură, cap de listă. Nu judec deci opera bătrânului Gorun – unchiul băiatului – din acest punct de vedere. Vespasian, după cum vă spuneam, e tăntălău, n-are scânteie, dar e robace, îndemânatic, conștiincios. Eu unul l-aș fi îndrumat spre o meserie de răbdare. De

pildă, l-aș fi văzut foarte bine ceasornicar. Există la noi însă o superstiție a titlului, și Gorun nu s-a lăsat până nu și-a văzut nepotul cu diplomă de economist. Privind deci lucrurile prin prisma excelentelor intenții, bătrânul merita o statuie. Vespasian a socotit însă că nu i se cuvin nici măcar câțiva metri cubi de pământ.

— Vespasian e soțul Grațielei?

— Natural, despre cine credeți că vorbesc? N-ar fi un om rău, însă mult prea lipsit de personalitate și cu totul sub influența nevestei. O plămadă moale. Cu altă femeie, sunt încredințat, ar fi fost azi un cetățean cumsecade. Așa, a devenit un surogat de fiară. Un șacal împăiat.

— Recunoștința e o floare rară.

— Din nefericire, ne-am obișnuit prea mult cu zicătoarea asta. O floare rară, poate... Nu voi înceta însă niciodată s-o caut.

— Am sentimentul, profesore, că sunteți din cei care vor luna de pe cer.

— Nu vă înșelați, într-o anume privință. Adevărat, vreau luna, deși știu că nu s-a inventat scară până acolo. Cel puțin pentru muritorii de rând... Dacă ar fi să alung pe cineva din oraș, cu ăștia trei aș începe. Olimpia Dragu, și soții Duma. Sunt odioși.

L-am cercetat curioasă. Profesorul Munteanu e un bărbat blând. În alte vremuri, și-ar fi găsit loc de cinste

printre apostolii și mucenicii din calendare...

— Damian a fost un ticălos, scrâșni Grațiela. Și-a meritat cu prisosință soarta.

— Dosarul e clasat de mai mulți ani.

Femeia săltă nervoasă din umeri.

— Fițuicile acelea, întocmite de o trupă de milițieni, n-au pentru mine nicio semnificație. Damian a violat-o cu certitudine pe fetiță. Cum a reușit să se descurce ulterior, e deja altă chestiune.

— Insinuările dumneavoastră sunt grave.

— Mai puțin grave decât fapta lui.

Gâlgâia atâta patimă în căutarea lucioasă, ca și în glas, și nervozitatea degetelor, încât Minerva rămase surprinsă. Invidia era fără îndoială o excesivă, genul acela nefericit care transformă în gaură de iad viața celor din jur, urlă, plânge, sparge și se aruncă de la etaj de cel puțin trei ori pe zi. Familia și vecinii așteaptă cu interes concretizarea gestului, încercând de fiecare dată deziluzii amare. Da, o excesivă, o psihopată, dar acum ghiceai în Grațiela ceva mai mult, mai definitiv, mai tulburător decât niște glande care vâjâie. Simțeai ura.

— Încep să mă întreb, rosti Minerva gânditoare, dacă atitudinea dumneavoastră, teribil de belicoasă – mă

refer la vestitul autodafé[30] al lui Damian – n-a fost generată de motive mai personale, de anume resentimente.

Grațiela Duma sări de parcă sub scaun s-ar fi aflat dinamită.

— Nu permit! țipă. Nu vă permit! Pot să vă dau în judecată pentru calomnie.

— Vă stau la dispoziție, surâse calm Minerva. Ce-i mai interesant e că deocamdată n-am afirmat nimic. Am emis o simplă supoziție... Luați loc vă rog, nu suport persoanele care stau în picioare. Am impresia că așteaptă tramvaiul... Perfect! Spuneți-mi în sfârșit despre ce este vorba.

Femeia respira greu, părul, printr-un fenomen ciudat, vâlvoi oricum, părea acum încărcat de electricitate, șuvițele ca de sârmă păstrau o poziție constant orizontală deasupra urechilor, în creștet aproape că le auzeai zbârnâitul.

— Orașul ăsta e un sălaș de coioți, gâfâi, nemernicii nu suportă să constate că doi oameni își văd de treabă, muncesc în sudori, se frustrează de la orice plăcere și în final realizează mai mult decât ei. Sunt cinci ani de când

---

[30] Autodafé reprezintă fie ceremonia în cursul căreia cei condamnați de inchiziție pentru erezie erau puși să revină la credința catolică părăsită, fie arderea pe rug a celor condamnați de inchiziție ca eretici. Același termen se aplica și pentru arderea cărților socotite eretice, datorită conținutului lor păgân sau imoral.

n-am fost într-un concediu adevărat. Și chiar dacă ne-am încumetat să evadăm pentru câteva zile, am făcut-o în stațiuni ieftine și cu cortul în spinare.

„La pânză!” își zise Minerva stăpânindu-și un fior. Detesta stilul. Incomodități de tot felul, spălat pe apucate, mâncare „la briceag” în cutii de tablă, mult pate de ficat, roșii pleoștite, hârtii grase, coji de ouă, sandviciuri din care curge untul și invazie de furnici. Vacanțele ideale ale Minervei se consumau la București, după jaluzele trase, rezolvând probleme de matematică superioară. Iubea orașul, orașul în formula lui cea mai concentrată, și nimic n-o destindea ca o amiază toridă de iulie, petrecută la orele de vârf într-un troleibuz supraaglomerat. Accepta cel mult – supremă escapadă – o săptămână la Mamaia, consumată evident într-un hotel perfect utilat. Vacanța petrecută cu tanti Caliopi într-o cotigă se înscria la altă rubrică.

— ...Suntem invidiați, continuă Grațiela Duma și bineînțeles bârfiți. Știu bine de ce sunt în stare canaliile! Damian nu m-a interesat niciodată. Îmi ador soțul, îmi respect căminul...

Minerva respiră adânc. O crispau expresiile mic-burgheze. Îmi respect căminul... sunt femeie cinstită... curățenia, ăsta e luxul meu!...

— ...doar un ticălos poate născoci asemenea infamie.

— Aveți ghinion, surâse Minerva. Se pare că orașul e

populat în exclusivitate cu specimene pe gen. Inventă: Opinia generală este că v-ați ținut cu încăpățânare de capul lui Damian, iar el v-a respins avansurile dând dovadă de aceeași obstinație. În consecință, când individul a intrat în bucluc, v-ați spus probabil că există o justiție în lumea asta și i-ați plătit-o.

— Minciună! urlă Grațiela Duma. O minciună odioasă.

Minerva își privi ceasul. Aproape miezul nopții.

— Sunt dispusă să vă cred, rosti absentă. Altceva mai aveți să-mi spuneți?

— Ce să fac?! E un nebun!... O să mă omoare. Trebuie să mă apărați!

— Doriți să vă institui o gardă personală?

— Vă bateți joc de mine! N-aveți dreptul.

Minerva își trecu degetele prin bretonul țepos.

— Sunt prea ocupată pentru așa ceva. Sfatul meu e să vă culcați, fără să vă mai gândiți la Damian. Dacă vreți, șeful de post vă poate însoți până acasă.

Grațiela Duma se ridică sprijinindu-se de masă. O simțeai nesigură pe picioare.

— O să mă aveți pe conștiință.

Minerva o privi fără expresie.

Nici de astă dată, Minerva nu se înșelase. Ioana Trăilescu era mai mult decât interesantă: deruta.

Îl primi întinsă pe șezlong, nu manifestă niciun fel de surpriză și, în afară de gestul princiar cu care întinse mâna să-i fie sărutată, nu schiță nicio mișcare în plus. Trupul subțire emana o lene paradoxală – de obicei numărul excesiv de kilograme sugerează moliciune și trândăvie – părea fără reacții.

Doamna Trăilescu îl măsură scurt pe Dobrescu, atât de scurt încât dădu impresia că a văzut tot ce o interesa și nu era mare lucru, de vreme ce-i fuseseră de-ajuns două secunde, apoi rămase nemișcată. Rosti totuși, cu o încordare a maxilarelor care trăda că abia își reține căscatul:

— Îmi pare rău că v-ați deranjat pentru mine. Vă așteptați probabil ca după vestea aceea oribilă să mă fi întors acasă...

„Așa e, reflectă locotenentul, dar pesemne avem pretenții nesăbuite...”

— ...din păcate, urmă doamna Trăilescu, eu nu-mi pot întrerupe tratamentul. Închise ochii și ridică obrazul, trăgând adânc aer în piept: E un soare admirabil... Nu găsiți?

Locotenentul descumpănit își drese glasul, căutând din ochi ceva pe care să se așeze. „Nu sta niciodată în picioare în fața anchetatului, îl dădăcise cândva

Minerva. Îți inventezi singur un complex de inferioritate." Negăsind altceva mai bun, se rezemă de balustrada terasei.

— Da... bineînțeles.

— Ce anume?

— Soarele e admirabil. În realitate, am venit să iau câteva informații despre soțul dumneavoastră.

Femeia arboră o surpriză vagă.

— Serviciul de cadre a tras obloanele?

Locotenentul replică iritat:

— Serviciul de cadre nu posedă cheia de la dormitorul salariaților săi.

Sprâncenele pensate ale Ioanei Trăilescu urcară spre rădăcina părului. Exclamă înveselită:

— Ia te uită, vasăzică asta vă interesa? Ei bine, din nefericire pentru el, Trăilescu nu era un amant grozav.

Dobrescu roși făclie. Ar fi dat imens să găsească o replică nimicitoare. Minerva ar fi avut-o în buzunar.

— Perfect, iată o problemă elucidată. În ritmul ăsta sper să nu vă rețin mai mult de zece minute.

— Perspectiva mă înviorează.

Figură de stil. Rămase la fel de impasibilă, cu fața străvezie expusă soarelui. Profilul era delicat, curba gâtului desăvârșită.

„Cam câți ani să aibă?" se întrebă Dobrescu. Se simțea incapabil să aprecieze, era genul de femeie fără vârstă.

Treizeci și cinci? Poate patruzeci...

Se întrebă cum dracu fraierii din P. Putuseră s-o califice drept o femeie oarecare? Erau chiori? Sau Trăileasca purta acasă o mască incomodă, de care înțelegea să se debaraseze în vacanță? El unul era încredințat, nu mai întâlnise asemenea număr și putea paria că avea să treacă oleacă de vreme până să-i găsească surată.

— În ce relații vă aflați cu soțul dumneavoastră?

— Ne suportam cu decență. Într-o căsnicie veche de douăzeci de ani, aceasta reprezintă o mare realizare. Dumneata însă ești prea tânăr ca să apreciezi amănuntul. Pot completa că niciunul dintre noi nu intenționa să divorțeze, nici să ia zilele celuilalt.

— Avea dușmani?

— Nu cred. Pentru a recolta vrăjmășii, îți trebuie personalitate. Trăilescu era un bărbat capabil, dar atât.

Părea că-și raționalizează gesturile, mimica, nu din dorința de a-și cruța obrazul, ci dintr-o lene congenitală, căreia nu i se putea împotrivi. Lene și o plictiseală cumplită, fără leac.

— Bănuiți motivul pentru care soțul dumneavoastră a fost asasinat?

— Nu, realmente nu-l ghicesc. S-ar putea însă ca eu să fiu o femeie lipsită de darul divinației. În orice caz, nu citesc în stele.

— Unii dintre concetățenii dumneavoastră susțin că inginerul Trăilescu ar fi victima răzbunării lui Damian.

— Aceasta mi se pare ipoteza cea mai caraghioasă, o istorioară de adormit copiii, iar eu n-am crezut în basme nici când purtam șorțuleț și ciorapi trei sferturi. Dacă aș fi în locul dumneavoastră, vorbesc al miliției, m-aș opri mai degrabă la rațiuni de ordin profesional. Nu e un sfat, nici măcar o sugestie. O simplă remarcă, dacă tot trebuie să facem conversație.

— Ceva totuși a generat observația dumneavoastră.

— În meseria lui, se pare că era destul de priceput. Lucra la un proiect – proiect sau poate că-i spune altfel, n-am cunoștințe tehnice – deosebit de însemnat. Mai mult nu știu, nu prea obișnuiam să stăm la taifas și credeți-mă, niciunul nu se simțea afectat din pricina asta.

— Hm! făcu Dobrescu zâmbind amar, aș vrea să știu ce v-ar putea afecta pe dumneavoastră.

— Aș fi și eu într-adevăr curioasă să aflu.

— Conchid că moartea inginerului Trăilescu – sublinie – soțul dumneavoastră, v-a lăsat rece.

— Probabil nu vă înșelați.

— Apreciez sinceritatea răspunsului. Vă mulțumesc, cele zece minute s-au consumat.

Femeia, mereu impasibilă, îi întinse mâna.

— La rândul meu apreciez oamenii care se țin de

cuvânt.

Dobrescu se răsuci nervos pe călcâie. „Uite, domnule, pentru ce am bătut atâta drum! Să stau de vorbă cu o aiurită care face plajă și gargară cu panseuri cinice. Practic n-am scos nimic de la ea. Iar am încurcat-o cu Samuraiul...”

27

— Ce aud, Drăgănescule? E tevatură mare în oraș...

— Așa și așa, surâse vicepreședintele sfatului popular.

— Ce spune maiorul Tutovan?

— Deocamdată să ne vedem liniștiți de treabă. La nevoie, ne va solicita sprijinul.

— Perfect, rămâi la dispoziția ei pentru orice solicitare. Consfătuirea se termină poimâine. Dacă intervine ceva deosebit pe parcurs, ne comunici imediat.

— Am înțeles, tovarășe prim!

— Contăm pe dumneata...

Diminețile în P. Sunt minunate, pe cuvântul meu. Nu vreau să folosesc expresia „un colț de paradis” din două motive: întâi pentru că mi se pare demonetizată, și ceea ce e mai important, nu cunosc paradisul. După niște ani

petrecuți în învățământ aș putea, cred, reda binișor atmosfera din purgatoriu.

Descrierile de natură n-au constituit niciodată partea mea cea mai tare. M-aș descurca mult mai bine vorbindu-vă despre hoții de bună dimineața, clienții mei borfași, specializați în subtilizări elegante pe liniile 84, 37 sau 31, despre Fane Liturghie, un tip dotat, colecționar înverșunat de obiecte de cult, sau Mielu Verighetă, logodnic de profesie. „Clientela” pare ciudată pentru un ofițer de securitate, și totuși – meandrele profesiunii – vin mereu în contact cu oamenii aceștia. Aș mai putea descrie masa oferită de tanti Caliopi, o femeie generoasă care nu face economie la pâine, telemea de vacă și parizer, dar nu văd legătura cu întâmplările din P.

Așa stând lucrurile, mă voi mulțumi să spun că în P, soarele de ora zece este adorabil. Usucă lacrimile de pe obrajii proaspeți ai hortensiilor și trandafirilor, pe cerul tot atât de albastru ca o ceramică olandeză, acoperișurile roșii și argintii se profilează superb, lămâița, scorușele și sângele-voinicului îmbălsămează grădina școlii, iar pe islazul din apropiere pasc niște vaci formidabile, toate fruntașe. Pe umerii lui D.D. Teodorescu poposesc porumbei, fluturi albi flirtează, dând târcoale nasului de bronz; în fața frizeriei lui Tarzan, trotuarul abia stropit strălucește, înăuntru

canarii cântă.

Despre o asemenea dimineață este vorba și acum. A doua dimineață pe care o petrec în P., după o noapte nedormită. N-a plecat bine Grațiela Duma și m-a vizitat Olimpia Dragu, apoi Lia Georgescu. Mă voi ocupa însă mai târziu de ele. Vreau să dau o fugă până la procuratură, apoi voi trece pe la uzină.

În pragul frizeriei, Mișu Postolache asculta cu o expresie consternată.

Profesorul Iliuță Munteanu zâmbea jenat, încercând parcă să se scuze.

— Îți spun sincer, n-aș vorbi cu altcineva în afară de dumneata. N-aș îndrăzni... Închipuiește-ți doar ce-ar fi în stare să scoată Morogan dintr-o istorie ca asta! Nici neveste-mii nu i-am spus. Și așa era speriată. Șopti: L-am văzut!

— L-ați văzut? Când? Unde?

— Azi-noapte, prin fața casei.

Frizerul îl examină cu gura căscată. Era atât de obsedat de cazul Damian, încât acum, când asculta relatarea unui martor ocular, nu-i venea să-și creadă urechilor. Oscila între invidie – pizmuia din adâncul inimii șansa profesorului – și neîncredere. Îl știa însă pe Munteanu serios, incapabil de glume nesărate. De emoție se bâlbâi:

— Sper că a fost o impresie.

De fapt, spera din toată inima contrariul. Dorea doar asigurări suplimentare. Profesorul zâmbi trist:

— Crede-mă, m-aș agăța fericit de cel mai mic dubiu. Pot jura dinaintea oricărui juriu că nu m-am înșelat. Prima oară l-am văzut pe la zece.

— După ce s-a terminat serialul?

— Exact. Nu puteam deloc să mă liniștesc și când s-a culcat nevastă-mea, m-am dus iar la fereastră. Dintr-o dată mi-a trecut prin față. Are o siluetă și un mers de neconfundat.

Frizerul șopti, răpus de certitudine:

— Fantastic! Deci e totuși Damian.

— Categoric. L-am văzut de aproape. Dacă aveam geamul deschis, i-aș fi putut atinge creștetul. M-am uitat la ceas, era două.

— Pe urmă?

— A dispărut. Ca o nălucă, domnule! Nu știu de unde a răsărit, habar n-am cum a pierit. Ca la hocus-pocus!

Postolache îl asculta fără grai. Profesorul își aprinse o țigară și se uită în stradă peste umărul frizerului.

— Acum e soare, lumină, totul se întâmplă ca de obicei, uite, peste zece minute am oră cu a XI-a A și-mi dau seama ce greu îți vine să rumegi povestea. Parcă și eu sunt gata să cred că am visat. Și totuși n-am visat, domnule! Îți jur că n-am visat!

Își luă servieta și pălăria și se îndepărtă spre ușă. Înainte de a trece pragul se întoarse iar.

— Ascultă-mă pe mine, Mișule, nu pomeni nimănui un singur cuvânt.

— De ce, dom' profesor?

— O să ajungem caraghioșii târgului. Deocamdată să așteptăm. Om vedea ce-o mai fi.

Când sosi Morogan, frizeria era plină. Se opri o clipă surprins de vehemența discuțiilor, apoi înțelegând despre ce e vorba, arboră o grimasă de plictiseală.

Romică Popescu îl prinse de mânecă și începu să povestească pe nerăsuflate ce i se întâmplase în timpul nopții.

— Dormeam, domnule, cu nevastă-mea, înțelegi...

— Ai și chestii din astea? se interesă Dunăreanu.

— Dormeam în pat...

Antrenorul îl întrerupse amuzat.

— Și eu care credeam că-ți petreci nopțile pe acoperiș.

— ...deodată începe să sune telefonul. Mă uit la ceas, ora 2.

— E a cinșpea oară că aud comunicatul, bolborosi mahmur Drojdioară. Ți-a telefonat bau-bau. Ei și ce mare lucru? Nu sunteți serioși.

Doctorul păru mirat. Întrebă zâmbind:

— Ai stat de vorbă cu Damian?! Nu mai spune!

Mișu Postolache jubila. Exclamă războinic:

— Da! A vorbit! Dumnealui a vorbit, profesorul Munteanu l-a văzut, l-a văzut și Georgeasca de la poștă și încă o grămadă de lume.

— L-ai văzut și tu? întrebă Morogan.

— Din păcate, nu.

— E clar! Fii cuminte, Mișule!

— De ce, omul lui Dumnezeu? De ce?

— Ăsta n-a băut ieri, explică Drojdioară. De la pepsi i se trage... Lăsați prostiile și haideți să ne dregem cu una mică.

Antrenorul Dunăreanu stătea ca de obicei pe brațul fotoliului, cu un picior în aer și mâinile în buzunare. Uitase spaima de azi-noapte, în orice caz nu era dispus să suscite sarcasmele lui Morogan, și începu să râdă.

— Eu în locul lui Tarzan m-aș supăra.

— Firește, fu de acord doctorul. Îi datora măcar o vizită de politețe.

Drojdioară bătu frizerul pe umăr.

— Nu fi trist, Mișulică! Uite, azi am recuperare, îți stau la dispoziție. Închide dracului stabilimentul, coana Atena poate să-și radă mustața și singură, și hai la Hristache! Troscăiești cu nenea un kil de vodcă și-ți garantez că o să vezi numai căpcăuni! Al Capone[31],

[31] Alphonse Gabriel „Al” Capone a fost unul din cei mai faimoși gangsteri americani din anii 1920 - 1930.

Winetou[32], ce vrei tu!

— Eu nu eram beat, interveni timid profesorul Munteanu. Și nici doamna Dumitrescu n-a fost beată. Întreab-o, te rog, doctore, ce i s-a întâmplat azi-noapte.

— Spuneți dumneavoastră, îl rugă Postolache.

— Spune, spune, n-avea nicio grijă, dar nu aici. Mergem la birt și...

Dunăreanu se hlizi.

— Feciorul freamătă de nerăbdare.

— Hai, băieți, e păcat de bateriile alea. I-am dat poruncă lui Hristache să le bage la hârdău, spuse veterinarul trăgându-i de mânecă.

— Lasă-mă, domnule!

Munteanu ridică din umeri. Se întâmplase exact ceea ce dorise să evite. Acum îi era indiferent.

— În jur de zece jumătate sau unsprezece, geamul i s-a deschis brusc și a apărut capul unui tip. I-a spus...

— Te pomenești că făcea baba *striptease,* îl întrerupse antrenorul.

— Extraordinar! se bâlbâi Postolache. Asta n-am mai știut-o.

— M-am întâlnit cu ea acum jumătate de oră la

---

[32] Winnetou este un erou nativ american, fictiv ce apare în mai multe romane scrise de Karl May, dintre care cele mai cunoscute sunt volumele trilogiei Winnetou. Narațiunea romanelor este la persoana întâi, din prisma lui Old Shatterhand, care îl întâlnește pe Winnetou în urma unui conflict dramatic inițial.

Gospodina. Mi s-a părut foarte tulburată.

— Era lampă și ăla, decretă Drojdioară.

Dunăreanu îi arse o palmă pe spinare râzând.

— Cine?

— Tipu' de la geam. Tocmai la Atenuța și-a găsit să fredoneze serenade? Ei, o roim? Ce zici, doctore?

Lui Postolache i se albiseră buzele. Își plimba privirea încrucișată de la unul la celălalt, depășit de evenimente. Romică se uită la Morogan.

— Dumneavoastră ce spuneți? Cum priviți chestiunea?

— Nu vrea s-o privească, e bine?! Tot n-ai înțeles? se răsti Drojdioară. Dacă te interesează, pot să-ți povestesc cum o privesc eu. Mergem vizavi la birt, și-ți explic dialectic.

Mișu Postolache își regăsise graiul. Tremura tot, simțea că trăiește ceasuri memorabile. În glas îi gâlgâia o satisfacție pe care nu încerca s-o disimuleze.

— Spuneți, domnule doctor, sunt toți nebuni?

— Mi-e teamă că da.

— Pe mine de ce nu m-a vizitat? se miră Dunăreanu. Sau umblă numai după fufe...

Profesorul Munteanu îl privi jenat. În general, nu-și admonesta nici elevii, dar acum se simțea într-adevăr iritat. Declară cu o violență care nu-i era proprie:

— Acesta e un argument ieftin. Dacă am considera

valabile asemenea premise, ar însemna să contestăm tot ce nu ne aparține ori e străin într-un fel sau altul de persoana noastră. Mona Lisa nu există pentru că nu atârnă pe zidul din sufrageria mea. Ridicol!

— Pardon! se oțărî Dunăreanu. Tipa știu că există.

— De unde știi? Ai văzut-o dumneata?

— Nu.

— Aha! O cunoști deci din ceea ce au scris și au reprodus alții. Ce te determină să crezi că nu-i un bluff?

— Vorba asta, explică Drojdioară frizerului, înseamnă cacialma. Hai la una mică, Tarzane, face tata cinste!

— Termină, domnule!

Morogan interveni râzând.

— Iartă-mă, Iliuță, dar nici demonstrația ta nu-i de calitate. L-ai încurcat cu un artificiu de logică, ceea ce nu-i tocmai *fair-play*. Ca s-o vadă pe Gioconda, n-are decât să ia trenul până la Paris.

— Ca să vezi ce simplu e! observă veterinarul.

— Spune-mi un „tramvai” care să ne ducă la Damian, și pe urmă stăm de vorbă. Poate că tipul nici nu există. A murit sau s-a stabilit în Honolulu, ceea ce din punctul nostru de vedere e același lucru.

Dunăreanu acuză o întristare ofensată, derutându-l pe profesor.

— Uite, nene, la chestia asta nu mă așteptam! Ai simțit că-s bâtă și în loc să mă ajuți, dai la gioale? Un patrician

ca dumneata? Atunci ce să mai zic de Mișu Postolache sau de dumnealui?!

Îl arătă pe Drojdioară. Veterinarul zâmbi larg.

— Vezi că intri în ofsaid, flăcău! Gata, oameni buni, am plecat. Îl luă pe antrenor de braț. Vii?

— Lasă-mă, domnule!

— L-a auzit și nevastă-mea, repetă Romeo Popescu obsedat de aceeași idee. Nu-s scorneli. „O să plătiți... Tu și ăilalți...”

Se învoise de la serviciu și venise într-un suflet la frizerie, convins că va face senzație. Constata dezamăgit că față de celelalte evenimente, convorbirea lui cu Damian stârnea un efect mediocru. Încerca decepția individului căruia îi comunici că poartă în deget o piatră fără valoare, când el fusese încredințat că plimbă o avere.

— Hai să facem un pariu! propuse Drojdioară. Morogan dă cincizeci de sticle de coniac, nu-i cine știe ce, câteva mii, la cât ia ciubuc nu se simte, ăluia care i-l arată primul pe Damian. Și viceversa! La o adică, puneți mână de la mână. Ești de acord, doctore?

— De acord. Ce termen stabilim?

În aceeași clipă, irupse în frizerie Cătălin, nepotul profesorului Munteanu.

— A murit tanti Grațiela!

Lugubră atmosferă, își zise Minerva lunecându-și privirea pe zidurile înalte, reci, zugrăvite în cenușiu. O însoțea șeful de cadre, un bărbat de vârstă mijlocie, rotofei, cu obrazul și palmele roșii. Îl simțeai cumsecade, domol, fericit când lumea din jurul lui e mulțumită, amator de mese substanțiale și bere: „Hai să ne împăcăm...!”

Conducând-o în lungul coridoarelor lungi, cu rezonanță puternică, dădea explicații detaliate însoțite de gesturi largi. Se opri în fața unei uși metalice, bine nituită – „ca de bunker”, reflectă Minerva – zornăind un colan de chei:

— Ăsta-i biroul lui Trăilescu, Dumn... Hm, da!

— Aveți și cheia de la safe?

— Desigur. Am luat-o de la tovarășul director. Cealaltă, există doar două, o avea bietul Trăilescu, fie-i... hm, da!

— ...țărâna ușoară, surâse Minerva.

Pătrunseră în încăpere. Minerva se așeză la masa de lucru a inginerului, își prinse capul între palme și începu să privească. O rază de soare tremura pe harta României, rătăcindu-se undeva printre piscurile Carpaților.

Date fiind antecedentele puștiului, nimeni nu-i dădu atenție iar la înghesuială, Dunăreanu îi șterse o palmă expediindu-l urgent din unitate. Despre Cătălin, frizerul obișnuia să dea aceleași referințe, fără să schimbe o iotă, oricui avea chef să-l asculte:

— Un copil lovit de streche! La opt ani a îngrozit cartierul cu isprăvile lui. Într-o noapte, de pildă, a dispărut. Muntenii l-au căutat înnebuniți, au anunțat școala, miliția, pompierii. Nimic! Parcă intrase în pământ. Dintr-o dată, pe la trei dimineața, s-a pornit să bată clopotul bisericii de-a sculat tot orașul în picioare. Puștiul se ascunsese în clopotniță.

— O glumă nevinovată, îl stârnea unul sau altul, de obicei necunoscuți din celălalt capăt al orășelului.

— Știu o grămadă de lume care n-a gustat-o. În primăvară, a dat cu vopsea băncile din parc. Mai pe înserate, firește... A bucurat toți îndrăgostiții între șaișpe și nouăzeci de ani. Bănuiți cumva de ce-a făcut-o?

— Are simțul umorului.

— Ași! Era în combinație cu Ștefuleștii care țin curățătoria chimică.

— La opt ani?!

— Închipuiți-vă. I-au promis o praștie și o litră de

bomboane. M-am întrebat mereu cu cine seamănă...

Interlocutorul zâmbea privind curios trotuarul din fața frizeriei, unde Cătălin își avea fieful. Aici bătea mingea, exasperând canarii lui Tarzan, juca șotron încurcând circulația, sau așezat pe treapta cooperativei cu o falcă rezemată în cot, făcea conversație cu trecătorii. Era un băiețel slăbuț, cu părul buclat, blond, îmbrăcat cu pantalonași scurți albaștri și maieuri marinărești, ocupat mereu să-și rupă cojile cafenii de pe coate și genunchi. Când discuta cu cineva își privea mereu vârful pantofilor, frizând o stângăcie și o stinghereală străine. Părea din toate punctele de vedere un copil obișnuit, care nu ridică probleme, și, pentru terți, lipsit deocamdată de importanță:

Cătălin luă o distanță strategică și strigă:

— Degeaba nu mă credeți! Acum au luat-o cu Salvarea!

Îi dădu cu tifla lui Dunăreanu și se îndepărtă sărind într-un picior.

— Hai, nene, du-te și dumneata acasă! Nu vezi? Trag obloanele.

Drojdioară îl privea cu ochi mari, ca și cum ideea în sine i se părea din cale afară de năstrușnică.

— Ce să fac acasă, Tărzănele, taică?

— Aici ce faci?

— Aștept, poate te răzgândești. Mișcă semnificativ capul în direcția restaurantului: Ce, strică un aperitiv?

— Nu!

— De ce, frate? O coti intrând în bătătura frizerului. Te-ai gândit că într-o zi vine sfârșitul lumii? C-o fi Damian sau altă belea, tot la garsonierele alea din vale cu candelă și fără telefon ajungem. De-aia zic, fiecare clipă trebuie prețuită.

— Făcând planul lui Hristache?

— Cum altfel, suflete? Spune-mi mie o faptă mai înțeleaptă și trec la pocăiți. Știi cât țin la opinia ta, ești singurul din târgul ăsta care...

— Lasă, lasă!

— Așa că ce s-o mai lungim, hai!

— Nu merg, domnule, nu merg! Mă duc dracului să mă odihnesc. La cinci iar deschid. Eu muncesc, nu înnod coada la câini ca alții.

— Te cred! Ridici paharul ăla de cel puțin cinșpe ori pe minut.

Drojdioară începu să râdă.

— Hai, Tărzănele, fii băiat dulce!

— Du-te singur.

— Singur la cârciumă?! Eu sunt om să beau singur?

Postolache ridică din umeri. Era prost dispus, discuțiile îl enervaseră, voia să închidă frizeria și să urce în odaia lui. Ceilalți plecaseră de vreun sfert de oră.

Rămăsese doar veterinarul, neștiind ce să facă și încotro să se ducă.

— Culcă-te și dumneata. Ai speriat târgul cu mișeliile!

Cuvântul îl fulgerase spontan. Găsea că desemnează exact isprăvile lui Drojdioară. Beții, cântece deșucheate, drumurile periodice până la gospodăria lui Cristea, viața fără căpătâi. Caracaș se înveseli subit.

— Ce spui, domnule? Vasăzică...

Frizerul îl întrerupse cu un gest. Din stradă venea zvon de glasuri, se simțea agitația stârnită de faptul neobișnuit. Dintr-un salt, Postolache ajunse în prag. Un grup zgomotos se apropia de frizerie. În aceeași clipă, înainte de a fi deslușit un singur cuvânt, înainte de a fi pus o singură întrebare, judecând doar după expresia oamenilor, Postolache înțelese că puștiul nu mințise. Izbuti să întrebe gâtuit:

— A murit? Ați văzut-o?

Un tânăr agitat, cu pistrui pe față, arătă spre complexul alimentar. Îl ținea de haină o fată durdulie cu o fustă roșie, scurtă. Tremura atât de tare, că-i zăngăneau brățările multe și subțiri de pe braț.

— Acum a plecat Salvarea de la Dumești.

— Așa e, confirmă fata sughițând.

— Extraordinar! se bâlbâi emoționat Postolache. Tipul e diabolic. Se ține de cuvânt.

Drojdioară făcu ochii mari.

— Cine, dom'le? Damian? Sunteți neserioși.

Inima lui Postolache bătea să-i spargă pieptul.

— Mă duc la spital!

O luă la goană lăsând vraiște prăvălia. Drojdioară îl urmă gâfâind.

— Vezi Mișulică, mă trimiteai la culcare.

— Vii cu mine?

— *Vin*! Măcar de dragul vorbei ăsteia...

În fond, veterinarul nu era deloc curios. Nutrea convingerea că la mijloc nu poate fi decât o sminteală specifică consumatorilor de pepsi.

Dumeasca e țâcnită, e în stare să cheme Salvarea pentru o indigestie sau fiindcă s-a lovit la mână încercând să-l miruiască cu tigaia pe bărbatu-său. Primea însă fericit incidentul, pentru că n-avea ce face, rămăsese fără un ban, iar la bufet nu-i dădea pe datorie, și-l îngrozea ideea să se ducă acasă. Ar fi acceptat orice variantă numai să nu-și petreacă după-amiaza singur, în interiorul sordid, cu o dormeză desfundată, două fotolii șchioape și un ceasornic CFR așezat pe Telefunkenul producție 1934, cu hartă pe difuzorul uriaș.

Spitalul, construit din piatră cenușie, cu trei acoperișuri ridicate pe planuri distincte, se zărea de departe. Postolache alerga să-și dea sufletul, câștigând un avans apreciabil asupra veterinarului. Drojdioară își

moderase pasul.

„Dă-o naibii de coțofană! Vie ori împăiată, nu merită să mă pocnească damblaua pentru ea!”

Îi veni în minte că ar putea lua o bere rece la motel – se afla la două sute de metri de spital – apoi își aminti că-i închis de-o lună. „Nu mai termină ăștia cu renovările, inventarele și dezinsecțiile...”

Îl văzu pe Tarzan dând din mâini ca o pasăre bezmetică și grăbi pasul. Portarul, un munte de om, „ăsta făcea bani la circ, tipul care rupe lanțuri”, își zise veterinarul, bloca intrarea în spital. Lui Postolache îi dăduseră lacrimile.

— Lasă-mă, nene! Numai două minute!

— Nu-i zi de vizită, tovarășu’! Circulați!

Postolache privea descumpănit în jur, își tortura mintea căutând o idee. Țipă disperat:

— Înțelegeți! îi sunt rudă apropiată.

Namila se hlizi.

— Fiu iubitor, mie-mi spui? I-ai adus portocale și ciorbiță de pui.

Undeva, în spate, zbârnâi un telefon și individul îi întorsese spatele, trântind cu nădejde poarta.

Drojdioară, impresionat de decepția crâncenă care se citea pe chipul frizerului, încercă să-l consoleze:

— Lasă, Mișulică, nu te necăji. Data viitoare ai să fii pe fază. Faci planton la ușa Olimpiei Dragu. Parcă ea

vine la rând, nu?

— Isprăvește! izbucni frizerul. Dumneata iei totul în râs, nu vezi nimic, nu înțelegi nimic, să-ți fie de bine, nu pricep însă de ce te ții de capul meu! Uite un pol, du-te și te îmbată și lasă-mă în pace!

— Mă jignești, Tarzane!

— Nu te supăra, nene, dar am și eu nervii mei.

— Treaba cu polul și îmbătatul m-a jignit. Adică mă vezi tu măscuindu-mă [33] cu două hârtii de zece? Vasăzică de un sfert de veac dau tot felul de examene în fața târgului, și cu tărie, și cu molan, și tu-ți permiți să insinuezi că mă pot pili dintr-un pol?!

— Ura!

Postolache dădu din mâini a lehamite. Îi venea să se arunce în iarbă și să plângă de necaz. După vreo zece pași, se opri brusc, străfulgerat de o idee, apoi o luă grăbit spre centru.

„S-a scrântit!” conchise Caracaș. Întrebă prudent:

— Ce-ai pățit, tată? Încotro?

Tarzan fremăta, părea traversat de curenți electrici.

— Trebuie să ne grăbim.

— Ai vreo afacere urgentă?

— E cazul să ne sfătuim, să luăm o hotărâre comună, să vedem cum procedăm. Declară important: Întreaga

---

[33] A se masca.

obște e în primejdie. Acum m-am convins.

Drojdioară clipi mărunt.

— Ai de gând să convoci o adunare populară?

Postolache nu-l asculta.

— Slavă Domnului, la noi n-are nimeni armă.

— Armă?!

— Pușcă, revolver sau mitralieră.

Veterinarul îl examină sincer uluit. Îi puse mâna cât un baros pe umăr, țintuindu-l locului. O luă cu duhul blândeții.

— Ascultă Mișulică... Tu în afară de... În sfârșit, în afară de chestiile astea cu Damian, mai simți ceva?

— Ce să simt?

— O ușoară tulburare, o ceață... N-ai așa, din când în când, senzații bizare?

— Adică?

— Nu ți se întâmplă din senin să dea peste tine un roi de albine? Când stai tu în pat, de exemplu... Sau să te crezi Statuia Libertății, aia cu torța, cunoști dama, ce naiba! N-ar fi nimic extraordinar, te întreb doar așa, din curiozitate, ca specialist...

Frizerul se holbă.

— Ești nebun, domnule?

— Vezi, Tărzănele, taică, eu te-am întrebat pe ocolite. Bineînțeles, n-aș pretinde în ruptul capului că sunt bărbatul cel mai echilibrat din târg. Fiecare înregistrăm

câte un scurt-circuit, chestia e să poți restabili curentul. Îl măsură profesional: Sari cam repede de la una la alta, ca să nu mai vorbim de unele afirmații jignitoare. Păi după ce mi-ai spus adineauri, nu-mi rămâne decât să-mi pun ștreangul de gât.

— Ce naiba ți-am spus?

— Că dintr-un pol mă fac criță. E posibil? Nimeni nu și-a îngăduit una ca asta. Mă doare sufletul, Mișulică.

— Pe mine capul, spuse frizerul, pornind spre oraș.

Drojdioară îl ajunse din urmă.

— Adică am ajuns să mă omenești tu cu un pol?! Dar cine sunt eu? Lae?

— Nu, nu ești! își iuți pașii calculând: Mulțumesc lui Dumnezeu că nu suntem înarmați. Ar fi un adevărat masacru, ploaie de gloanțe. De spaimă, tragi în orice umbră.

Drojdioară clătină din cap. Nu mai avea dubii.

— Știi ceva? Dă polul ăla și s-auzim de bine!

30

Doctorul Morogan închise încet ușa sălii de reanimare. Pe canapeaua de plastic roșu, Minerva încercă să-i descifreze chipul. Perplexitatea frânsese linia sprâncenelor bine arcuite, care păreau acum două accente circumflexe, împingea agresiv buza inferioară.

— Trăiește?

— Da.

— Ce are?

Medicul săltă din umeri și deschise larg brațele mărturisindu-și îngrijorarea și neputința.

— Habar n-am.

— Cum adică.

— Luați-o ad-litteram: habar nu am. Încă n-am întâlnit asemenea caz. E inconștientă, aproape în comă, puls slab, tensiunea 6. Sunt incapabil să detectez cauza. Fac ce pot: oxigen, perfuzii, dar recunosc deschis că bâjbâi.

— Urme de lovituri?

— Neînsemnate. Câteva echimoze la gât și tâmpla stângă. Ochiul drept învinețit. Toate la un loc nu pot însă justifica un colaps.

— Chiar la o persoană să spunem... mai nervoasă?

— Chiar. Îmi vin aproape în fiecare sâmbătă oameni cu capetele sparte – știți cum se întâmplă la nuntă sau parastase, s-a certat nașul cu finul, sau Costică l-a ofensat pe socrul mare – și tot nu acuză simptome atât de grave.

— Ciudat, făcu Minerva, foarte ciudat.

Urmărea, gândindu-se la altceva, o soră înaltă, suplă, cu picioare de doi metri, tip de nordică. Ducea în brațe un stativ cu eprubete, dar pășea de parcă ar fi făcut

grații cu o floare în mână.

— Cine a anunțat Salvarea?

— Lia Georgescu, diriginta poștei. Cumpărase fragi în piață și vroia să ceară rețeta de șerbet.

— Dulceață, probabil...

— Mă rog, oftă plictisit Morogan. Dulceață, șerbet sau murături. A găsit ușa deschisă și pe Grațiela inconștientă. Zăcea prăbușită într-un fotoliu.

— Poți aprecia, doctore, cam de câte ore durează starea asta? Medicul clătină hotărât capul.

— Imposibil. Poate de un ceas, poate de nouă... N-avem de-a face cu un cadavru...

Minerva privi lung peste umărul lui Morogan, surâzând răutăcios:

— Interesant individ Damian! își respectă programul cu sfințenie. Cine ziceai că urmează?

— Nu eu ziceam, corectă zâmbind doctorul. Deștepții ăștia de pe Corso, dar de unde au scos-o, nu știu. Olimpia Dragu.

— Mă vei ține la curent cu situația doamnei Duma, da?

— Bineînțeles. De altfel, la noapte sunt de gardă. O voi supraveghea personal.

— Mulțumesc.

Minerva se îndepărtă. Avea un mers caracteristic, cam bruscat, sugerând o marionetă.

„Absurd, își zise... Atât de absurd, încât s-ar putea să fie adevărat...”

31

Primul sentiment pe care-l încercai intrând în casa familiei Duma era de consternare și Minerva reflectă că în viața ei nu văzuse atâtea boarfe îngrămădite în două camere și jumătate. Holului minuscul i se schimbase destinația, fiind transformat în ceea ce probabil familia Duma numea cu pretenție și ifos salonaș. Mobilele erau efectiv invadate de macrameuri, sticlărie, bibelouri, vase, văsulețe și alte obiecte cu utilizări necunoscute, pereții ticsiți de tablouri în rame prospere. Impresia halucinantă era amplificată de două oglinzi uriașe care dublau orgia de bulendre și oricât te-ai fi străduit, ar fi fost imposibil să găsești doi centimetri de suprafață plană pe care să pui degetul fără să dai peste un fleac sau altul.

„Ăștia-s nebuni!” gândi Minerva numărând dintr-un ochi opt scrumiere de cristal, șaisprezece vaze, cinci cloisonné [34] -uri și, probabil, peste două mii de

[34] Cloisonné este o tehnică străveche pentru decorarea obiectelor din metal. În ultimele secole, s-a utilizat smalțul vitros, iar în perioadele mai vechi au fost utilizate și incrustări de pietre prețioase tăiate, sticlă și alte materiale. Obiectele rezultate pot fi, de asemenea, numite cloisonné.

„tișlaifăre”.

Vespasian Duma îi împinse un scaun și rămase în picioare. Împlinise patruzeci și cinci de ani, avea burticică și chip bucăliu. Urechile în permanență roșii, caracteristice blonzilor cu fețe lăptoase, vag depărtate de cap, erau moi, pleoștite, păreau coapte, gata să cadă. În ciuda aerului rătăcit, o sclipire ciudată de viclenie îi stăruia în ochii verzui, cu tăietura îngustă.

Minerva îl măsură scurt: „De! S-ar putea să nu fie chiar atât de tont... Profesorul Munteanu pretinde că l-ar fi îndobitocit nevastă-sa.”

Îl rugă să-i arate celelalte încăperi și economistul se execută cu o grabă în care Minerva desluși, dincolo de promptitudinea firească, impusă de situație, și o anume satisfacție grasă, de proprietar.

„Ei, ce părere ai? Tot ce vezi am realizat noi, doi oameni, în atâția și atâția ani...”

Minerva aruncă o privire scurtă în dormitor, aceeași harababură de dantele, danteluțe, porțelanuri și păpușele minuscule în rochițe malacoff[35], industrie casnică, apoi în holul-salonaș achiziționat pentru o sumă modică probabil de la vreo bătrână scăpătată. Picioarele delicate ale mobilei, tapiseria gobelin, gingășia consolei nu se asortau cu nimic din expoziția

---

[35] Crinolină, fustă lungă și largă, în formă de clopot, așezată pe balene sau arcuri subțiri de oțel, la modă pe la mijlocul sec. XIX.

fără vânzare a celorlalte odăi.

— Când v-ați întors acasă?

— Acum jumătate de ceas. Georgeasca de la poștă mi-a comunicat că pe nevastă-mea au luat-o cu Salvarea.

— Ați găsit dezordine?

Economistul o privi descumpănit.

— Nu... La noi nu-i niciodată vraiște. Grațiela e foarte pedantă.

— Mda... făcu Minerva vârându-și nasul în cămară, apoi în baie, unde judecând după nemișcarea, da ăsta era termenul, nemișcarea strălucitoare, probabil nimeni nu se spăla niciodată. Prosoapele perfect uscate cădeau în falduri grațioase, în chiuveta roșie ca și în cadă nu se zărea picătură de apă.

„Fac baie în vecini, pesemne, ca să menajeze robinetele și faianța..."

Se răsuci pe neașteptate gata să-l răstoarne pe Duma, care o urma la jumătate de pas.

— Ați... Ați găsit ceva?

— Un fapt e limpede. Cel care a molestat-o pe soția dumneavoastră e un cunoscut. Nu există în toată casa cel mai mic indiciu care să sugereze că doamna Duma a încercat să opună vreo rezistență. De altfel, însuși faptul că persoana a putut să intre în casă, mai precis a sunat la ușă și i s-a deschis, mi se pare edificator.

Vespasian Duma roși violent. Glasul, în general

gângăvit, făcea impresia că ține în gură două nuci și o prună, deveni aproape neinteligibil.

— Ce vreți să insinuați?

Minerva îl cercetă ușor surprinsă:

— M-am exprimat clar. Agresorul e un bun prieten sau bună cunoștință, în orice caz, un familiar.

— Sper... Își căută în mod evident cuvintele, sper că nu dați crezare neghiobiilor care circulă prin oraș.

„Poate da sau poate nu, dar tu o faci în mod sigur, flăcău."

Se interesă senină:

— Care anume?

— Grațiela e o femeie de o corectitudine ireproșabilă, iar în această casă, în afară de două sau trei cucoane, nu intră nimeni. Nu există niciun bărbat în cercul cunoștințelor noastre.

— O performanță într-adevăr! Cum ați reușit?

Economistul nu sesiză ironia.

— Doamna Atena Dumitrescu e văduvă, iar Lia Georgescu nemăritată. Ne mai vizitează din când în când Olimpia Dragu, o femeie serioasă care n-a fost căsătorită niciodată.

— Iată deci grupul suspecților. Perfect. Azi-noapte doamna Duma m-a căutat la postul de miliție. De ce n-ați însoțit-o?

— Am fost plecat două zile în delegație la Brașov. M-

am întors abia azi la prânz și m-am dus direct la serviciu.

— Înțeleg... Spuneți-mi, l-ați cunoscut bine pe Damian?

Economistul roși din nou, dar urechile, fenomen ciudat, albiră.

— De-ajuns ca să-mi dau seama că e un ticălos. Omul acela și-a meritat pe deplin soarta.

Minerva se strâmbă plictisită, individul repeta aidoma cuvintele neveste-sii. „Nefericitul e total depersonalizat... Cum Dumnezeu o fi izbutit ipochimena[36]? Frumoasă nu-i, nevricoasă cât cuprinde, dificilă, avară, și după cât se pare nici prea ortodoxă în relațiile conjugale. Duce în spinare atâtea cusururi, de te miri că nu umblă cocoșată...”

— Mulțumesc, domnule Duma. Nu vreau să vă mai rețin.

— Când pot s-o văd pe nevastă-mea?

— Luați legătura cu doctorul Morogan.

Înainte de a ieși din curte, Minerva dădu ocol casei. Vila avea o singură intrare, iar ferestrele erau zăbrelite cu gratii pântecoase din fier forjat.

Dobrescu o aștepta în fața postului de miliție, rezemat

---

[36] Persoană, individ, ins.

de gărduleț. Ar fi avut chef să-i telefoneze Oanei să-i spună bună seara. Atât, doar: bună seara.

Un zâmbet duios îi inundă chipul. De două săptămâni Oana era marea lui dragoste. Și puteai oare să nu-ți pierzi mințile dinaintea celui mai încântător obraz de pe fața pământului? Când Oana își ridica sprâncenele, rândunici avântate spre tâmple, și își țuguia buzele într-o expresie mirată, locotenentului îi dădeau lacrimile. Iar când dansa twist, Dumnezeule, Doamne! cum să nu-ți vină amețeală? Avea o mișcare particulară a gâtului, de fapt a bărbiei care zvâcnea odată cu umărul repezit înainte. Nu văzuse în viața lui ceva mai fascinant...

— Ce faci, Dobrescule? Admiri natura?

Locotenentul tresări violent și înțepeni în poziție de drepți. Rosti reflex:

— Scuzați-mă, vă așteptam...

— De ce să te scuz? îl măsură scurt și se interesă caustic: Apropo, cui zâmbeai? Oanei?

Dobrescu o privi stupefiat. Începea să creadă în magie.

— Închide gura, băiete! Poți să-mi dai cuvântul de onoare că n-o cheamă Oana?

Locotenentul își simți mâinile transpirate. E adevărat, în două zile dăduse patru telefoane la București. Vorbise însă de fiecare dată din cabină, cu ușa bine închisă. Doar dacă funcționara nu rămăsese pe

recepție...

— Provincia, scrâșni fără să-și dea seama.

— Adică ăștia de aici ar fi mai curioși decât bucureștenii! Vezi-ți de treabă! De zece zile mâzgălești oriunde apuci „O”-uri. În caractere gotice, cirilice, cuneiforme, incașe, cu și fără bigudiuri. Ai umplut sugativa de pe birou, manșeta gazetelor, ba-l pictezi și în țărână... Ia spune-mi, Dobrescule, iute, alt nume de fată care începe cu O!

— O... Oltea! găsi locotenentul. Oltea Doamna, mama lui Ștefan cel Mare.

— Hm, se pare că ai învățat ceva istorie. Pesemne Constantinesca era mai energică decât mine.

— Ar mai fi Olimpia, Otilia, Olivia...

— Și Orșova. Las-o baltă! Există o modă a numelor, băiete, în funcție de generație. Leatul tău debordează de Cătălini, Bogdani, Răzvani, Florini, Oane, Mădăline, Andrée, Diane, Dyana, pronunțat evident, Daiana. Pe vremea mea se purta Carmen, Rodica, Doina, iar și mai înainte, Dănuț și Olguța. De la Medeleni, citire! În fine, se poate filosofa pe temă un ceas. Spune-mi, ce-ai făcut?

Locotenentul relată pe larg întâlnirea cu Ioana Trăilescu. Minerva asculta ușor amuzată. Privirea îi rătăcea prin curțile oamenilor.

— După aer, comentă, am sentimentul că ți-a luat maul.

— I-ar fi impresionat și pe alții, mai tari de înger, recunoscu locotenentul.

— Și iarăși, după cum te cunosc, te-ai simțit dintr-o dată paralizat și complet lipsit de posibilități. Asta-i păcatul tău, băiete! Dacă te ia cineva tare, cazi pe spate. Lasă acum pietricelele, nu jucăm țintar. O chestie mi se pare limpede. Muierea ori e foarte abilă, ori cu totul în afară de cauză. Nu-ți dă mâna s-o faci pe „Bubulina inimă dură”, când te știi amestecat într-o crimă. În situații din astea, se oferă de obicei alt meniu: plete despletite, cearcăne până la bărbie, urlete și o cisternă de lacrimi. Deci, femeia rămâne în atenția noastră! Voi da dispoziții să fie supravegheată de miliția băștinașă. Mă refer la băieții din Vatra Dornei. În altă ordine de idei: ce-ai mai aflat despre Damian?

— I-am reconstituit o parte din itinerar, după ce a părăsit orașul. A lucrat două luni în Brașov, la Uzina de tractoare, ca tehnician. Presupun că nu s-a simțit bine. Era prea aproape de P, oamenii auziseră despre scandal și îl ocoleau. Și-a luat transferul la Uzina de rulmenți din Bârlad unde a stat un an. De aici, urma i se pierde complet.

— Cum vine chestia asta?

Locotenentul își trecu palma peste ceafă, apoi o lăsă să alunece ușor în lungul reverului.

— A dispărut. Locuia la o gazdă, un pensionar văduv.

A plecat fără un cuvânt, într-o bună zi, sau o bună noapte, lăsând chiria pe masă și o sticlă goală, „Vagabondul”.

— Vagabondul?!

— Iertați-mă. Voiam să spun whisky „Johnny Walker”.

— Parcă-l chema Nelu Plimbărescu. De, mai am de învățat... La serviciu ce-a zis?

— Nimic. Și-a dat demisia și a plecat fără explicații.

— Bizar. În mod normal trebuia să dăm de el. De un singur lucru mi-e teamă. Să nu-i fi trecut prin minte să se însoare și să ia numele nevestei. Un necaz ca ăsta prin care a trecut el te complexează, adulmeci aluzii în fraza cea mai inofensivă, vrei să fugi de tine, să te lepezi de propria-ți piele, de orice ar putea stabili o corelație cât de vagă cu tămbălăul pe care l-ai trăit. Mentalitatea ține de o anume morală. Ierți mai ușor un borfaș decât un individ care a încercat să violeze o fetiță. Lubricitatea dezgustă.

— Și dacă s-a însurat?

Minerva oftă. Smulse o cârciumărească care scotea căpșor curios printre ulucile gardului și începu s-o învârtă între degete.

— Va fi ceva mai dificil. Sectoristul îl caută pe Damian, fără să știe că acum îl cheamă Popescu, iar Damian, când își schimbă cartierul, nu-i obligat să-i

povestească tovarășului milițian că a luat numele neveste-sii. Ai grijă să se facă investigații și la oficiile de stare civilă. Vorbește cu procurorul Ștefănescu.

— Am înțeles.

— Stai, unde te duci?

— Să transmit dispozițiile dumneavoastră.

— O poți face și prin telefon. Azi rămâi aici. O să ne plimbăm...

— Poftiți?

— Da, băiete, o să ne plimbăm. Țin neapărat să dăm ochii cu zmeul ăsta care a speriat târgul. Pun pariu pe ce vrei că urmează partea a doua a recitalului. Trebuie să avem doar răbdare ca „noaptea să-și anine cerceii înstelați, iar luna să holbeze ochi bolnav, de taur înjunghiat”. Parcă așa bătea câmpii Trăistaru de Română...

Deschise cu piciorul portița și intră în curtea postului de miliție. Dobrescu o urmă trăgând adânc aerul în piept. „Nu mai pot s-o sun pe Oana...”

Înserarea cădea lin peste dealuri, învinețindu-le.

32

Spre sfârșitul vieții, când avocatul Alec Dumitrescu suferise un atac de hemiplegie, medicii îi recomandaseră plimbări și chiar mișcări ușoare de

gimnastică, toate acestea firește, cu moderație. Ideea de a-și expune invaliditatea pe străzile orașului însă, atârnat de brațul nevestei „ca un apendice” – expresia revenea tot mai des în conversația avocatului și un observator mai fin ar fi considerat-o simptomatică – îi repugna.

Ajuns într-o stare de dependență penibilă față de nevastă-sa, transformat brusc din stăpân necontestat în „apendice neputincios”, începu s-o urască pe Atena cu atât mai mult cu cât simțea că îi e indispensabilă. Pornirile feroce și le camufla sub o atitudine servilă și poate că niciodată, ca în acei ultimi ani de viață, nu făcuse atâta caz de sentimentele sale, de grija statornică pentru fericirea și sănătatea Atenei. În timp ce picotea în grădina din spatele casei (după ce o înconjurase sprijinit în baston de câteva ori) insista cu încăpățânare ca Atena să se plimbe măcar o oră prin pădure. Bătrâna se lăsa greu urnită, ceasul petrecut departe de casă era un coșmar, tremura imaginându-și accidente cumplite, situații imposibile, în care Alec, neputincios, nu se putea descurca. Răsufla ușurată abia după ce închizând portița cu grilaj, unde pe vremuri strălucise firma aurie a avocatului, îi vedea întâi picioarele, apoi tot trupul legănându-se în balansoar.

Treptat, Atena se obișnuise cu plimbările, începură chiar să-i placă, iar după moartea lui Alec ele deveniseră

un punct important al programului de fiecare zi. Ieșea indiferent de vreme, între șase și opt, vara în rochițe ușoare și sandale plate iar când se răcorea, în balonzaid sau scurtă îmblănită și un șal gros răsucit ca un turban în jurul capului.

Încercase la un moment dat s-o antreneze și pe Lia Georgescu, dar diriginta poștei, în general activă și plină de vlagă, prefera să-și cheltuiască în alte direcții energia. Cât despre Mioara Popescu, aceasta reprezenta chintesența comodității. Cu excepția unor lecturi – o pasionau biografiile oamenilor celebri și romanele de dragoste – n-o interesa nimic. Și-apoi chiar dacă ar fi acceptat s-o însoțească, îi era dezagreabil să știe că la zece metri în urmă gâfâie bărbatu-său. Victorița Munteanu o indispunea prin desuetism. Dragostea ei pentru profesor după atâția ani i se părea ridicolă și provincială, reitera fără haz istoriile din Bibliothèque Rose[37].

Bătrâna avea un itinerar precis, același de foarte mulți ani și de la care nu se abătea decât în situații excepționale. Străbătea Corso apoi, trecând prin fața motelului, pătrundea în pădure. Avea o potecă preferată, neaccidentată și străjuită de lumini, care o

---

[37] Biblioteca Roz este o colecție franceză de cărți pentru tineri creată în 1856 de edițiile Hachette și destinată copiilor cu vârste între șase și doisprezece ani. Colecția este încă publicată astăzi.

ducea până la Fântâna Doamnei, o construcție barocă în genul fântânii Mariei de Medicis[38] din Jardin du Luxembourg, ridicată cu vreo sută de ani în urmă de prințesa Aglae Sturdza.

Aici zăbovea vreun sfert de oră, contemplând fără gânduri micul bazin din fața edificiului, frunzele ruginii rătăcite în apa verzuie, cei doi putti[39] iscodiți în piatră, stema familiei Sturdza[40] sau literele complicate de pe frontispiciul construcției care atestau ctitoria. Când se ridica de pe bancă și o lua spre casă, ceasul mic cu brățară de aur arăta șapte și zece.

Mai avea vreo cincizeci de pași până să iasă din pădure. Își privi ceasul și înregistră ora cu un sentiment de satisfacție. Șapte și jumătate. Exact ca și ieri, alaltăieri, săptămâna trecută sau acum cinci ani. Când ajungea la cotul potecii, minutarul reteza cu precizie

---

38 Maria de Medici a fost regină a Franței sub numele de Marie de Médicis, a doua soție a regelui Henric al IV-lea al Franței. După asasinarea soțului său în 1610, a fost regentă pentru fiul său, Ludovic al XIII-lea.

39 Pútto, denumire dată figurilor de îngerași care apar frecvent în compozițiile iconografice sau decorative din epoca Renașterii și apoi în baroc.

40 Sturdza, Sturza sau Stourdza este o familie românească veche, ale cărei origini se pot urmări până la cca. 1540. Familia Sturdza a deținut importante funcții politice în Principatul Moldovei și apoi în România. Membrii ei aparțin a două mari ramuri, întemeiate de Ioan Sturdza și de Alexandru "Sandu" Sturdza, fiii lui Chiriac Sturdza, care a trăit în secolul al XVII-lea și poate fi privit ca fondatorul familiei.

cifra șase.

Își aminti cât o sâcâise în primii ani de căsătorie mania lui Alec pentru exactitate. O considerase o ciudățenie incomodă care trebuia respectată, și care continuase foarte multă vreme să o scoată din sărite. Trăia veșnic într-o spaimă. După atâția ani însă, cronometrul îi intrase în sânge și astăzi, Atena Dumitrescu respectând cu rigurozitate, fără ca nimeni să i-o ceară, programul unei zile, încerca un sentiment de împlinire. Disciplina pe care și-o impunea îi dădea impresia înviorătoare că-și poate struni viața și vag, nemărturisit, că-și poate controla destinul. Era la latitudinea ei, ființă responsabilă să...

Se opri. Primul gând al bătrânei fu că asfințitul îi joacă un renghi. Se rezemă de primul copac, simțind cum i se înmoaie picioarele. La nici zece metri, Damian – ah, nu umerii puternici mereu săltați ca într-o veșnică nedumerire, silueta *trapue*, profilul șters, toate acestea nu puteau fi confundate – stătea de vorbă cu un tânăr necunoscut. Atena Dumitrescu, sulițată de o rază târzie a asfințitului, nu-i putea distinge figura, dar constată cu stupoare că bagă în buzunar un revolver. Glasurile răsunau limpede, atât de limpede, încât bătrâna, care de la o vreme se gândea în mod serios să-și procure un aparat acustic, avea să se întrebe până la capătul zilelor ce fenomen ciudat izbutise să-i destupe urechile.

— Știi unde găsești persoana.

— Bineînțeles.

— Ai grijă. Curat, fără urme.

— Nicio grijă, boss!

Pornirea instinctivă a Atenei Dumitrescu fusese s-o ia la goană. Simțea însă că nu-i în stare. Genunchii cedară și alunecă moale la rădăcina copacului. Nu mai auzea nimic, și după câteva clipe, imaginea se întunecă.

33

„Va fi un tablou reușit”, gândi Iliuță Munteanu ronțăind capătul pensulei. Pe un cer palid se profilau casele comunei Cucuieni, turnul bisericii, cele trei acoperișuri sângerii ale motelului. În prim plan, completase priveliștea, imaginând o troiță strâmbă, romantică și inexistentă.

„Dar care ar fi putut foarte bine exista”, reflectă adăugând o tușă de roșu aprins pe una din olane.

Un vâjâit ușor îi trecu pe lângă urechi și pensula îi zbură din mână. La început nu pricepu despre ce-i vorba, apoi simți că îngheață. În mijlocul pânzei, chiar deasupra turlei bisericii, apăruse o gaură mică. Se aruncă la pământ, răsturnând șevaletul.

„A tras în mine. Vrea să mă ucidă!... Doamne! Ce i-am făcut eu?”

Rămase nemișcat, cu obrazul îngropat în buruieni, așteptând al doilea glonț.

34

În timp ce alerga spre centrul orașului, trei probleme frământau mintea înfierbântată a frizerului. Cum să dea de nefericitul acela de Damian, ce argumente să folosească spre a fi cât mai persuasiv și a-l determina să-și abandoneze țelurile asasine, dar mai ales cum să-i convingă pe cetățeni să-și păstreze cumpătul și să fie rezonabili. Ce anume înțelegea Postolache prin a fi rezonabil n-ar fi fost în stare să explice exact. Trepida, simțindu-se hărăzit unei misiuni înălțătoare, înger al împăcării, chemat să înlesnească negocierile dintre Damian și obște.

Ajunsese deja în oraș dar continua să alerge vijelios, fără să-și dea seama că trecătorii îl privesc mirați; nu-l văzu pe Lae care abia avu timp să-și ferească căruciorul din calea lui, fu gata s-o răstoarne pe Lia Georgescu.

Inițial, intenționase să se ducă la sfatul popular, dar își amintise că erau toți la o consfătuire la centru. Cerule, cum nu pricepeau oamenii că Damian e un individ bolnav care trebuie împiedicat la modul inteligent să comită alte fărădelegi?!...

Își spărgea capul întrebându-se cu cine ar putea

coopera. Pe Dunăreanu îl știa neserios, pe profesorul Munteanu, deși săritor și cumsecade, lipsit de vlagă și inițiativă, iar Romică, nervos ca o cucoană, era preocupat de probleme conjugale. Veterinarul Caracaș nici nu intra în discuție, iar sarcasmele și scepticismul lui Morogan îl inhibau complet. Nici măcar nu îndrăznea să i se adreseze.

Și totuși medicul fu prima persoană care află intențiile lui Mișu. Străbătea agale Corso-ul, împreună cu Dunăreanu, când frizerul țâșni catapultat din spatele tutungeriei. Alerga cu hainele în dezordine, halatul alb era îmbrăcat pe o singură mânecă și-ți dădea impresia că abia își trage sufletul. Fața, întreaga atitudine deslușeau o hotărâre disperată.

— Ce-o fi pățit?! se miră Morogan.

Dunăreanu râse.

— O mie cinci sute metri plat! Feciorul se antrenează, nu glumește. Dacă o ține tot așa, rupem gura târgului la Olimpiadă.

Când ajunse în dreptul lor, Morogan îl prinse de braț.

— Unde te grăbești?

Mișu Postolache se opri gâfâind. Abia putea vorbi.

— Ce-i cu Grațiela Duma? Trăiește?

— Trăiește. Ca să vezi! Nu mi-aș fi închipuit niciodată că persoana ei te preocupă în asemenea măsură.

— Slavă Domnului! răsuflă Mișu. Nenorocitul nu și-a

încărcat conștiința cu încă o crimă. Acum trebuie să vedem cum procedăm.

Renunțase instantaneu la intenția de a fi discret față de doctor „Dă-o încolo de treabă! Nu-i acum momentul de fasoane” și tot instantaneu, decisese să treacă cu înțelepciune peste glumele antrenorului.

Morogan se interesă cu o blândețe plină de tâlc:

— Și cam ce-ai vrea tu să facem, Mișulică?

— Nu știu. De-aia zic să convocăm oamenii, să ne sfătuim, să luăm o hotărâre.

— Dă-ne tu o idee, spuse Dunăreanu.

Un grup de gură-cască se adunase în jurul lor. Se aflau chiar în fața măcelăriei. În prag ieșise Nanu Barosanu, un bărbat voinic cu șorțul veșnic murdar. Ținea mâinile în șolduri și picioarele rășchirate, astupând toată intrarea. Amurgul se albăstrea, peste vreo jumătate de ceas aveau să se aprindă felinarele. Medicul întrebă apăsat:

— De ce te amesteci tu în treburile miliției, Mișule? Ai impresia că oamenii nu-s destul de competenți?

Frizerul nu se lăsă derutat.

— Tocmai că asta-i treaba noastră, a întregului oraș. Pe noi e supărat Damian. Lui Damian trebuie să i se scoată ideile nocive din cap, dăscălit cu răbdare și împiedicat să-și agraveze situația. Suntem vinovați față de el și îi datorăm măcar atâta.

— Uite unde era Makarenko[41]! râse Dunăreanu. Ai vocație de misionar, Mișule.

Un domn cu pălărie albă, baston de bambus și papion își clătină capul.

— Intuiția îmi spune că-i o ființă primejdioasă. Trebuie să fim pregătiți, să ne baricadăm ușile. Nu poți să știi niciodată.

— Mă duc acasă, declară o femeie tânără cu un copil în brațe. Georgeasca de la poștă zicea că-i sadic. L-a hăcuit pe Trăilescu, ferfeniță a făcut-o pe doamna Duma.

Era albă la față și tremura. Copilul începu să plângă. O bătrână se apropie lipăindu-și papucii. În mână îi spânzura o plasă goală de sfoară.

— Vrăbioare o avea, maică?

Mișu Postolache vibra de nerăbdare.

— Ce facem? Chestia e ce facem? Acu' se înnoptează!

— Bagă-ți mințile-n cap! spuse aspru medicul. Tu și ăilalți care n-aveți ce face.

Antrenorul râse.

— Dă-o-n colo, coane! Prea iei în serios toate neghiobiile.

— Neghiobii?! Încă doi-trei isteți din ăștia cu

---

[41] Anton Semyonovich Makarenko a fost un educator rus și sovietic, asistent social și scriitor, cel mai influent teoretician educațional din Uniunea Sovietică care a promovat ideile și principiile democratice în teoria și practica educațională.

imaginație și vocații samaritene, și-ți ridică în picioare tot târgul. Nu știi ce-i ăla oraș în panică, altfel n-ai vorbi.

Glasul lui Drojdioară izbucni vesel:

— Ia te uită! Ați și început mitingul? Aici v-ați găsit?! Hai la Hristache!

Tarzan scrâșni. Veterinarul, cu bancurile lui ieftine, era ultimul individ care i-ar fi putut fi de folos. Îl văzu ridicând două degete.

— Mă înscriu și eu la discuții. Mișulică a fost cu mine în prospecție, la spital.

— Și? întrebă amuzat antrenorul.

— Păi asta-i! Nu v-a spus Morogan? Au un chiriaș nou, pe coana Grațiela. O fi troscăit o juma' de tescovină și-a alunecat pe parchet. Știe prostul ăla de Vespasian de ce-l freacă de două ori pe săptămână cu ceară...

Se îneca de râs. Mișu Postolache abandonă partida și se refugie în prăvălie, trântind ușa cu putere. Niciodată nu-i fuseseră mai odioase hohotele de bețivan ale lui Caracaș.

— E băiat bun, comentă Morogan.

Dunăreanu completă:

— Dar cu lipsuri în gestiune.

— Știu ce suflet are, în ultima vreme însă parcă a înnebunit. Sincer să fiu, îmi pare rău că m-am răstit la el.

— Lasă că-i trece, făcu neglijent antrenorul.

— Tot orașul fierbe. Peste două ceasuri...

— Hai să n-o luăm în tragic! Ce-o să se întâmple peste două ceasuri? Drojdioară o să-l înjure pe Hristache că i-a botezat romul, lady de la poștă o să-și plimbe fizicul spre casă, iar Romeo Popescu o să pândească în grădină feți-frumoșii care dau târcoale coanei Mioara. Un caraghios! Cică și-a cumpărat o lunetă ca s-o supravegheze dimineața prin fereastra biroului. Să-ți spun mai departe? Mișu o să se intoxice toată seara cu broșurelele lui de criminalistică, madam Atena, gazda matale, o să facă aproximativ idem. Ceilalți? Serviciu la televizor, proteza în pahar și nani! Ăsta-i orașul unde nu se întâmplă nimic. Parcă a scris unul despre chestia asta...

Chipul doctorului se întunecă.

— Am asistat odată, pe când eram medic de circumscripție, la o înviere miraculoasă. O prostie, moarte aparentă, prin electrocutare. Țin minte, ploua. La un moment dat, în drum spre cimitir, s-a prăbușit un mal de pământ peste căruța defunctului. În contact cu lutul umed, „decedatul” s-a dezmeticit și s-a ridicat într-un cot.

— Mișto chestie, spuse amuzat antrenorul.

— Un fenomen obișnuit, explică Morogan, de absorbție a electricității. Senzațional a fost că tipul de pe

năsălie a început să respire. Îți vine să râzi, dar pentru nimic în lume n-aș vrea să retrăiesc o noapte ca aia. Am învățat atunci ce înseamnă panica. Bilanțul? Doi morți, trei avorturi spontane, nu știu câți răniți și un incendiu o să-ți sugereze destul de palid la ce mă gândesc.

— S-au mai schimbat între timp lucrurile, nene! Târgoveții au evoluat. Îs școliți, au un liceu, se uită la teleenciclopedie, nu-i aiurești cu una cu două.

— Aha! constată ironic Morogan. De-aia fierbe orașul? Dezastrele au fost totdeauna pricinuite în primul rând de panică. Ai idee ce proporții poate lua focul aprins de Postolache?

— Exagerezi, rosti moale Dunăreanu. N-o să se întâmple niciun dezastru. Și, la urma urmelor, nu înțeleg ce vrei.

— Oamenii să-și vadă de necazurile lor. De aia există o miliție, ca să se ocupe de asemenea afaceri.

Dunăreanu îl cercetă nedumerit.

— Ce-ți pasă dumitale ce fac oamenii și ce le vâjâie în țeastă? De când păstorești burgul? Și de chestia asta are cine să se ocupe.

— În sfârșit, renunță plictisit Morogan. Trebuie să trec pe acasă, mai târziu mă duc la spital. Ce faci astă-seară?

— Am o întâlnire, răspunse evaziv Dunăreanu.

Medicul surâse. Se zvonea că diriginta poștei pusese ochii pe antrenor. Întrebă într-o doară:

— Lia Georgescu?

— Luft!

— Ai grijă, în orice caz. Din câte sunt informat, e o femeie hotărâtă. Nu-i dispusă să piardă niciodată.

— Am s-o felicit pentru chestia asta de Crăciun.

— Mă rog! Tare mi-e frică să nu-ți adresez alt gen de felicitări cu același prilej. N-o cunoști.

— Nu mă cunoști.

— Poate.

Dunăreanu ridică bărbia.

— Uite-l pe Rembrandt!

Expresia feței și felul în care alerga profesorul nu lăsau loc îndoielii. Trăia momente neobișnuite.

— Pun pariu pe ce vrei că și ăsta a văzut o fantoma lui Damian.

— E clar, oftă medicul. Mă duc după Drojdioară, vreau să mă îmbăt.

Se despărțiră în mijlocul drumului. Morogan făcu cale întoarsă spre centru, Dunăreanu își continuă plimbarea. Avea timp până la opt.

35

Iliuță Munteanu dădu buzna în prăvălie. Postolache, care tocmai își lega cravata, îl cercetă prin oglindă scurt și fără chef.

— A tras în mine! suflă profesorul. Am trecut întâi pe la dumneata ca să știi.

Frizerul sări ars.

— Are armă?

— Are, domnule! Și o precizie fenomenală. Trei centimetri mai la dreapta și eram curățat.

— Cine?! Damian?

Munteanu își dădu drumul pe un scaun. Suflă ostenit:

— Damian sau altul, ce importanță mai are? Dacă nu treceau niște oameni pe drumeag... Reteză aerul cruce, într-un gest fără echivoc. Asta a fost șansa mea. S-a ascuns probabil ca să nu fie reperat și eu am putut fugi.

Frizerul nu-l mai ascultă și o zbughi pe ușă. Răsturnă un mușteriu de-al lui Hristache, fără eforturi deosebite – omul abia-și potrivea pașii – trecu fulger pe lângă căruciorul lui Lae. Milogul își făcu cruce adresându-i-se lui Dunăreanu:

— I-a luat Dumnezeu mințile.

— Poți să fii sigur. Își privi discret ceasul. Vorba lui Morogan, numai să nu-i înnebunească și pe ceilalți.

— Cum așa?

— Dacă-i apucă strechea pe toți, iese carambol.

Profesorul se ivi în prag clătinându-se.

— Mi-e teamă că avem de-a face cu un dement.

— Ei bravo! râse sportivul. Abia azi ai aflat că Postolache-i diliu?

Iliuță Munteanu se holbă picat din luceferi.

— Postolache! Ce-i cu Postolache?! Vorbesc de Damian. E un nebun primejdios, mistuit de o singură poftă: să ucidă. Mă duc s-o liniștesc pe Victorița. Ce n-aș da să fie doar un coșmar...

36

Doctorul Morogan trecu pe-acasă cu intenția să ia niște bani și să-și schimbe costumul urmând ca după aceea să-l caute pe Drojdioară. Fără îndoială, acel „vreau să mă îmbăt din cauza smintelii generale” azvârlit lui Dunăreanu reprezenta o figură de stil. Avea doar chef să bea o sticlă de vin înainte de a intra în gardă, iar în asemenea împrejurări considera compania veterinarului ideală. Când era ciupit, și era ciupit tot timpul, Caracaș devenea un interlocutor plin de strălucire: vesel, cu replică sprintenă și elanuri de generozitate încântătoare. Toată lumea era cumsecade, toate femeile frumoase, băieții – băieți de treabă, pisicile negre nu chiar negre, ci cenușii, însă de un cenușiu adorabil, până și Trandafiroiu, milițianul, care-l amendase de câteva ori pentru tulburarea liniștii publice, găsea în inima lui Drojdioară o tandră înțelegere.

Cu mulți ani în urmă, Caracaș îi mărturisise

medicului că începuse să bea de necaz. Dorise din tot sufletul să se facă actor și din o mie de motive nu izbutise. Morogan, mult mai tânăr pe atunci și mai dispus să se antreneze în polemici de cafenea, îi argumentase râzând că astea sunt baliverne. Nu s-a născut un singur alcoolic talentat care să nu găsească o justificare pentru patima sa. Și apoi, există bețivani notorii în toate profesiile. Admițând că destinul lui Caracaș ar fi luat o altă întorsătură, în loc să fie azi un veterinar bețiv ar fi fost primul actor îndrăgostit de pahar, actoria rămânând singura meserie în care nu se abuzează de alcool... Chestie de vocație. Drojdioară fusese de acord: „Bănuiesc că ai dreptate.” Aceasta nu-l împiedica să repete povestea la fiecare ocazie.

Un mic holișor, unde altădată așteptau clienții avocatului, despărțea odaia medicului de apartamentul propriu-zis al Atenei Dumitrescu. Găsi ușa crăpată și se duse să o închidă cu un vag sentiment de iritare. Închiriase camera pentru că prezenta toate avantajele unei garsoniere și de aceea acceptase chiria destul de consistentă. Din delicatețe, nu ceruse cheia holului și constatase de la început cu multă satisfacție că bătrâna e discretă, că poate mai mult decât lui îi repugnă familiarismele.

Când puse mâna pe clanță, îl opri glasul stins al Atenei Dumitrescu.

— Am lăsat-o expres deschisă, ca să aud când te întorci. Intră te rog, doctore.

Femeia îl aștepta întinsă pe un recamier, unul autentic, în mod vizibil bolnavă. Nu-și schimbase nici măcar pantofii plini de noroi. Se urcase cu ei pe mătasea delicată și pentru cineva care o cunoștea cât de puțin, acesta ar fi fost un motiv suficient de îngrijorare. Bătrâna avea figura cenușie, complet golită de sânge, iar privirile terne de obicei ardeau incendiate de spaimă.

Morogan îi prinse profesional poignetul[42] și încruntă sprâncenele.

— Am să vă prepar un calmant.

Femeia își duse mâna la gât, degetele prinseră lanțul subțire, apoi se închiseră peste medalion.

— După ultima noastră discuție, eram decisă să nu mă mai adresez dumitale niciodată.

— Mi-am dat seama. Regret sincer, doamnă.

— Ți-am făcut impresia unui om dezechilibrat?

— Încetați cu copilăriile.

— Sau absurd?

— Doamnă!

— Da, probabil îți par absurdă. Știu că râzi în sinea dumitale, dar i-am văzut. Înțelegi, doctore? I-am văzut și i-am auzit!

---

[42] Manșetă.

Ultimele cuvinte aproape le strigase și lui Morogan îi fu teamă de o criză. Atena Dumitrescu își acoperise acum ochii cu palmele. Te întrebai dacă nu cumva a început să plângă.

Medicul se duse până în odaia lui și se întoarse cu o seringă. Sparse fiola, ridică mâneca bătrânei și-i înfipse acul.

— Peste câteva minute totul va fi iar în regulă.

— Mi-e teamă că nu.

— De fapt ce s-a întâmplat?

Atena Dumitrescu îi relată incidentul în fraze întretăiate, respirând sacadat, retrăind momentele din care se mira că scăpase cu viață. Morogan o asculta cu figura întunecată, fără să comenteze, dând absent din cap.

— Sunteți sigură că l-ați recunoscut pe Damian? Uneori, spaima ne joacă feste.

— Tot atât de sigură pe cât sunt că mă cheamă Atena și nu Frusina, țipă bătrâna nestăpânită. Pe ălălalt, pe complice, nu-l cunosc, am spus-o de la bun început. Dacă tot mi se năzare de ce n-am avut impresia că te văd pe dumneata, sau pe bețivanul ăla de Caracaș? își astupă fața gemând dureros: Ce coșmar teribil! Cred că...

— Lăsați, o opri Morogan. Îmi povestiți mâine restul.

— Nu, acum! Trebuie să mă eliberez. Să-mi spui că n-

am înnebunit! Cred că n-am rezistat mai mult de un minut sau două și mi-am pierdut cunoștința. Când mi-am revenit dispăruseră.

Morogan reflectă că nu era momentul să o contrazică și se ridică.

— Odihniți-vă.

— Aștept un răspuns.

— Discutăm mâine. Vă rog să fiți înțelegătoare.

— Până mâine îmi pierd mințile. Spune-mi doctore, poți afirma cu toată convingerea că am avut halucinații?

Morogan tuși încurcat.

— Am uitat să închid ușa. Numai o clipă...

— Ai închis-o. Te-am auzit răsucind cheia. Te rog, nu te eschiva.

— Nu vreau să vă supăr. Cred că lucrurile acestea ar trebui să le relatați la miliție. Aș prefera s-o faceți însă după ce vă liniștiți.

Bătrâna închise pleoapele și suspină ușor.

37

Iliuță Munteanu zăbovise doar zece minute acasă. Ca să n-o sperie pe Victorița, nu-i relatase incidentul de pe tăpșan. Se fâțâise puțin prin bucătărie unde Cătălin se strâmba în fața unei farfurii cu spanac, apoi, ros de neliniște, ieșise din nou. Se simțea mai puțin înfricoșat

afară, între oameni, decât în spatele zăvorului și obloanelor trase.

Traversă aproape alergând strada, cu intenția să reclame atentatul la miliție, dar în fața frizeriei dădu peste un grup impresionant. Mișu Postolache, proțăpit pe treptele Igienei, handicapându-i pe ceilalți cu vreo trei-patru palme, părea că prezidează. Oamenii urlau fără să se asculte unul pe altul. Îi audia cu atenție concentrată și fără părtinire doar domnul cu baston care-și pendula capul ținând mâna pâlnie la ureche.

— Toți, absolut toți, ne aflăm în pericol, decretă Romică Popescu bâțâindu-se de frică. Nu mai încape nicio îndoială.

Bătrânul aprobă din cap:

— Ai dreptate, tinere. E o ipoteză la care voi medita cu toată seriozitatea.

Lui Iliuță Munteanu i se răciseră mâinile. Își amintea cât de vehementă fusese disputa cu doctorul Morogan. Iar acum, ce victorie tristă, ce satisfacție amară, când evenimentele îi adevereau supozițiile! Ar fi preferat din tot sufletul să nu fi avut dreptate... Una e să faci polemică, să te contrazici înfierbântat, până la scandal chiar, știind că peste jumătate de ceas te întorci în grădina ta, la șevaletul tău și șerbeturile Victoriței, și alta e să te trezești cu gloanțe care te ratează la unul sau doi centimetri. I se păru dintr-o dată că a pătruns în

miezul unui aforism shakespearian pe care nu-l sesizase până atunci: „Ferește-mă, Doamne, de blestemul rugii împlinite!...”

Glasurile se învălmășiseră din nou, se emiteau ipotezele cele mai fanteziste. Bătrânul ciocăni cu bastonul în trotuar.

— Trebuie să fim pregătiți. Personajul acesta, Namian...

— Damian, îl corectă cineva.

— Exact, Casian, n-a venit la noi într-un picnic.

— Ce propuneți? întrebă înfrigurat Romică Popescu.

Bătrânul cu papion își scoase pălăria și începu să-și facă vânt.

— Să mergem in corpore la miliție, propuse Iliuță Munteanu. Completă enigmatic: Eu mă duc în orice caz.

Cu excepția frizerului, nimeni încă nu știa că se atentase la viața lui. Într-un fel, se simțea important.

Postolache își pierdu cumpătul. Țipă, lărgindu-și nodul cravatei:

— E o atitudine greșită! Nu sunt de acord cu voi! Chemați autoritățile, asmuțiți pe nenorocitul ăla miliția, și pe urmă vă mirați că vă răspunde cu violență. O comportare ospitalieră și binevoitoare obligă până și un câine.

— Ai haz, nene! exclamă un tânăr în tricou galben. Ăla o ține pe nasoale, pune tunul pe noi și mata vrei să-

l așteptăm cu flori și hip-hip ura! Fii realist, tovarășu'!

— Asta e! decise Romică Popescu. Mergem la miliție. Au obligația să ne apere.

Mișu Postolache le întoarse ostentativ spatele și se îndepărtă. Ceilalți se sfătuiră câteva clipe și traversară strada. Lia Georgescu tocmai cobora treptele poștei. Se vedea că-i speriată și pe chipul pudrat din gros apăruseră broboane de sudoare. Impresionată de mulțime, făcu un pas înapoi.

— Ce-i cu voi?

— Ne ducem la miliție, gâfâi Iliuță Munteanu. Trebuie să vorbim cu anchetatorii trimiși de București.

— Nu-s acolo. I-am căutat și eu acum un sfert de oră. Adăugă, izbindu-i în moalele capului: Legăturile nu funcționează.

— Toate? întrebă inutil Romică Popescu.

— Toate.

O priveau consternați. Simțeau cum groaza li se strecoară în vine.

— Are complici, e clar, îngăimă Iliuță Munteanu. Ce-i de făcut?

Se uită rătăcit la ceilalți. Pe unii îi știa bine, îi fuseseră elevi, pe alții îi găsise în oraș când se instalase acum treizeci de ani. Bătrânul cu papion era pe-atunci bărbat în puterea vârstei, purta cămăși cu gulere moi,

răsfrânte, fulare colorate legate a la Maurice Chevalier. Lucra la Banca din P., funcționar superior, și trăia în concubinaj cu o femeie distinsă, nu prea tânără, proprietara unui mic magazin de antichități. Murise de vreo zece ani...

Își alungă gândurile, repetând mecanic:

— Ce-i de făcut?

Bătrânul își umezi buzele. În general era străfulgerat de două categorii de idei: fixe și bizare.

— Ne baricadăm.

— Da' ce-ți închipui, nene, că Damian umblă călare? întrebă Romeo Popescu.

— Oricum, domnilor, oricum... Propuse prompt: Vă fac eu planul strategic. Mă trag dintr-o familie de militari, care nu-i așa...

— Trăgeau cizmele și cărau țucalul, observă antrenorul apropiindu-se.

Dispunea de un scurt interval până la următoarea întâlnire și se hotărâse să treacă pe la poștă. Bătrânul continuă senin:

— Și pentru a preîntâmpina orice acțiune ofensivă din partea acestui *triste individu,* stingem luminile în tot orașul. Camuflaj desăvârșit.

— De ce? se interesă cineva.

— Îl împiedicăm să se orienteze.

— Aiureli! se opuse Romică Popescu. N-o să mai știm

pe ce lume trăim. Bașca, tipul a trăit câțiva ani în oraș. Îl știe pe degete. Ce, suntem la New-York?

— Iată o observație de bun simț, constată Dunăreanu. Să nu uităm că în oraș sunt femei tinere, iar întunericul te împinge la fapte necugetate.

— Nu înțeleg.

— Lasă că înțelegi matale.

Romeo Popescu spumega. Bătrânul cu papion socoti că e momentul să intervină.

— Trebuie să rezistăm. Avem o responsabilitate...

Postolache se alăturase din nou grupului. Asculta neputincios.

— De ce sunteți încăpățânați? Cel puțin înainte de a lua măsuri agresive, încercați o conciliere.

Romică Popescu simți cum tot sângele îi năvălește în cap. Se uita furios la frizer. Avu dintr-o dată impresia absurdă că Postolache e vinovat de toată tevatura.

— Termină, domnule! țipă isteric. Ne-ai înnebunit cu inepțiile. Pe obrazul Liei Georgescu, sudoarea curgea șiroaie. Gâfâia, iar bluza de obicei impecabilă ajunsese o cârpă.

— Maiorul Tutovan împreună cu tânărul acela care îi e subaltern au fost văzuți acum o oră în apropierea uzinei. Era și șeful de post cu ei. Propun să se ducă cineva să-i caute.

Iliuță Munteanu o privi admirativ. Era o femeie

puternică și intrepidă, intuiai de cum deschidea gura, conducătoarea înnăscută. Profesorul, incapabil de hotărâri mari, timid, descumpănit totdeauna de evenimente, se simți dintr-o dată mai bine. Fără să-și dea seama, iar destinul pașnic îl împiedicase s-o afle, rămăsese toată viața băiețelul cuminte de acum cincizeci de ani, cu pălărioară de pichet și bucle blonde pe care maică-sa i le friza cu drotul. Îi alegea prietenii, cravatele, iar pe Victorița o iubise chiar înaintea lui. Când auzi glasul Liei Georgescu, avu pentru o clipă sentimentul că maică-sa l-a luat de mână. Mâna ei, uscată și răcoroasă, îi cuprindea pe atunci pumnul mic. „Nu plânge, Iliuță, are grijă mama...”

— Cum procedăm?

Se făcuse întuneric și câțiva kilometri de șosea pustie despărțeau orașul de uzină. Bătrânul își pipăi papionul.

— Ține cineva porumbei în oraș? În nouă sute șaișpce, era o modalitate uzuală pentru a trimite mesagii.

— Porumbei n-am prea văzut, spuse antrenorul, dar cunosc niște pisici foarte inteligente.

— Plin de tipi spirituali pe-aici, constată Romeo Popescu. Să mori de râs!

Dunăreanu își ajustă zâmbetul.

— Pot să te asigur, dragul meu, că cel puțin femeile căsătorite se amuză. Vizitez zilnic o doamnă, nu spun care, sunt un lord...

— Ești un ticălos!

— Ai dreptate, așa e. Nu-ți închipui ce remușcări am gândindu-mă la bietul bărbat.

— Lăsați prostiile, i-o reteză fără menajamente diriginta poștei. Avem nevoie de un om care să ajungă la uzină. Un om, repetă accentuat, și nu o zdreanță care dă bir cu fugiții la primul colț!

Frizerul își înfipse degetele în păr.

— Câtă opacitate, Dumnezeule! Câtă opacitate!

Lia Georgescu își roti privirile asupra grupului.

— Știți pe cineva care ar vrea să încerce?

Dunăreanu își consultă ceasul, clătină din cap și duse două degete la tâmplă.

— S-auzim de bine, dar nu cred!

Se răsuci pe călcâie fără ca nimeni să-i dea atenție, cu excepția dirigintei, care-și mușcă iritată buza inferioară. Se așteptase din partea antrenorului la o reacție mai cavalerească, însoțită de cuvinte memorabile. De pildă „de dragul tău sunt gata să înfrunt și iadul și zeii”, n-ar fi fost tocmai rău...

Tânărul în tricou galben scuipă subțire într-o parte. Voia să pară degajat.

— O să încerc eu, domnișoară Lia. Mă duc să-mi scot motocicleta.

O rupse la fugă. Bătrânul țipă pițigăiat:

— Ai grijă, tinere! Dacă te prinde, nu da nicio

informație. Chiar sub tortură...

Se înecă și începu să tușească. Postolache își flutură degetele lângă tâmplă, într-un gest fără echivoc.

— E senil! auzi, să nu dea informații!

— Are curaj, observă Iliuță Munteanu privind în urma tânărului.

Bătrânul își fixă proteza și declară cu emfază:

— Oricare dintre noi ar fi procedat la fel cu condiția să fie tânăr.

Profesorul se îndoia.

38

În P. Funcționa cenaclul literar D.D. Teodorescu. Membrii, vreo douăzeci și cinci, se întâlneau de obicei luni seara în sala cea mare a bibliotecii. Era o încăpere rotundă, cu antablamentul excesiv de încărcat – fructe, flori și amorași – și ferestre înalte care dădeau în grădina liceului.

Președintele cenaclului și în același timp directorul bibliotecii era un bărbat de patruzeci și opt de ani. Publica în revista județeană schițe și nuvele în genul lui Bassarabescu, semnate Vlad Șoimu ca să nu se facă analogie cu numele redactorului șef, un tip sentimental care nu-și uita neamurile.

Citindu-le, încercai un sentiment de stimă. Erau scrise

cu strădanie și sânge, și nu se putea să nu bagi de seamă câtă caznă îl costa fiecare frază, fiecare cuvânt. Malițioșii aveau rezerve în privința stilului. Afirmau că lecturând o singură pagină de-a lui Șoimu, era peste puterile unui individ să nu reflecteze că omul suferea de sughiț. În general, știa exact cum trebuie scrisă o carte, avea ochiul format și gustul sigur, putea oferi sfaturi de o valoare inestimabilă, dar toate acestea nu-l împiedicau să scrie prost.

În general, Șoimu făcea o impresie admirabilă. Suporta senin zeflemeaua celor din jur și se lupta ca un fanatic pentru cenaclu. El avusese ideea ca producțiile membrilor să fie citite de un actor pensionar, reîntors la o viață normală în localitate: izbutise, având de luptat cu formalități ce ar fi descurajat pe oricare altul în locul lui, să introducă o pagină literară bimensuală în gazeta județeană. Duminica și-o petrecea pictând afișe care anunțau programul săptămânii.

Oamenii săi de nădejde erau un epigramist, celibatar specializat în probleme conjugale, o manichiuristă de cincizeci de ani, autoare de povestiri pentru copii și anonime pentru adulți, pline de miez, un poet funcționar la Starea civilă, care obișnuia să încurce borcanele (la birou făcea literatură, iar la cenaclu citea certificate de deces) și un romancier, responsabilul noului supermagazin. Tipul consuma zilnic cele

cincisprezece foi de hârtie destinate ambalării produselor, scriind cu o frumoasă ortografie un roman de proporții intitulat sugestiv *Hronicul familiei mele.*

Drojdioară frecventase cenaclul trei săptămâni, timp în care cârciuma lui Hristache fusese în renovare, prezentând modest câte o poezioară. Toți participanții fuseseră de acord că medicul veterinar e lipsit de orice calități literare și nu știau cum să-i comunice să-și vadă de șpriț. I-a scos din încurcătură Cătălin, nepotul profesorului Munteanu, punându-le în față manualul de limba română. Drojdioară citea versurile lui Bacovia.

În lunea aceea de pomină, programul fusese dat peste cap. După zece minute de la începerea lecturii, romancierul își strânse manuscrisul. Nu-l asculta nimeni, se comentau intens întâmplările din oraș. Șoimu încercase inițial să-i readucă la ordine (pregătise o schiță spumoasă, alintată „badinerie”), și în cele din urmă renunțase.

— În fond, nu înțeleg de ce sunteți atât de agitați. Există în această sală o singură persoană care să fi dat ochii cu Damian?

Se uitară unii la alții. Părea într-adevăr ciudat, dar nimeni nu-l văzuse. Șoimu, încurajat, supralicită:

— Sau să-i fi zărit cel puțin umbra?

— În oraș sunt mulți care pretind că l-au văzut, îndrăzni o tânără de vreo nouăsprezece ani, funcționară

la poștă. Domnișoara Georgescu spunea că i-a sunat la ușă, iar cu unii a stat chiar de vorbă. Mă rog, le-a spus câteva cuvinte...

Se întoarseră spre ea și roși făclie. Nu-i plăcea să se afle în centrul atenției. Era o fată timidă în timpul zilei, care compunea cu ușurință pasteluri suave botezate Acuarele. Noaptea, când antrenorul Dunăreanu o vizita discret, dovedea oarecare apetit de viață.

Responsabilul noului supermagazin își azvârli părul pe spate și decretă gros:

— Vinovat e țicnitul ăla de Postolache. A intoxicat cetățenii cu poveștile lui. De când îl cunosc i se năzare câte ceva.

Manichiurista fu de acord.

— Așa e! Mă miră că oameni serioși ca doctorul Morogan sau profesorul Munteanu mai stau să-l asculte.

— Morogan l-a contrazis întotdeauna, preciză cineva.

Manichiurista admise cu jumătate de gură:

— Mda...

— Și Caracaș.

Tușiră încurcați, așa cum procedau întotdeauna când veterinarul era adus în discuție. Festa cu versurile lui Bacovia discreditase serios cenaclul.

— Am trecut adineaori pe la frizerie, spuse epigramistul. Se băteau dracii la gura lui. Ar trebui

prelucrat să-și bage mințile în cap.

Vlad Șoimu râse generos.

— Să nu exagerăm! Postolache e un băiat bun și cinstit, un copil al orașului nostru. Are fără îndoială unele originalități, dar să recunoaștem, totdeauna e mânat de cele mai bune intenții.

— Or fi bune intențiile, declară convinsă de contrariu manichiurista, dar ce folos că rezultatele sunt proaste? A băgat în sperieți o lume.

— Nici chiar așa...

— Spunea o vecină că au dat năvală bătrânele în biserică. L-au rugat pe părintele Ștefănescu să le facă o slujbă. Cică pe Trăilescu și pe Grațiela Duma i-ar fi pedepsit cerul de păcătoși ce erau, iar Damian ar fi îngerul lui Dumnezeu.

— Superstiții! decretă epigramistul.

— Convinge babele de chestia asta! L-au văzut pe Trăilescu în râpă, pe Dumuleasca luată cu Salvarea. Fă-le dumneata un instructaj cum că li s-a năzărit și promit că-ți aduc joi după masă flori la spital.

— Ce-am spus eu!... Frizerul i-a căpiat pe toți.

Responsabilul se ridică.

— Fapta lui Postolache e gravă! Noi luptăm cu rămășițele trecutului, îl smulgem din rădăcini și vine vasăzică dumnealui și ne poluează conștiințele.

Făcu o pauză, încântat de întorsătura frazei. Spre

deosebire de Tarzan care colecționa „radicale”, responsabilul culegea termenii de ultimă oră. De la o vreme poluare, nociv, nu întâmplător etc. Reveneau frecvent în conversația lui.

— Chestia cu rămășițele trecutului ar fi bine să ți-o amintești matale când dosești portocalele pentru rude, sugeră subtil epigramistul.

— Ce?! Ascultă, prăpăditule, te-am întrebat eu unde dosești cartea aia cu poante din care-ți încropești aiurelile?

— Ce carte?

— De unde știi?

— Vorbește, domnule!

Vocile se interferară. Directorul cenaclului interveni gesticulând:

— Oameni buni, pentru numele lui Dumnezeu, vă rog, nu-i momentul!

— Mai discutăm noi.

— Sunt convins. Voi veni special la miliție să depun mărturie. Reluară povestea frizerului. Șoimu îi măsură câteva clipe speriat. Ținea la Postolache și-l neliniștea felul în care evolua discuția. Abunda de afirmații incendiare.

— Are o mentalitate înapoiată!

— E un alarmist!

— Un spirit retrograd!

— Un zăpăcit iresponsabil.
— Ar trebui zgâlțâit zdravăn.
— Just.
— Nu întâmplător îi ia partea lui Damian acum.
— Atitudini dușmănoase.
Șoimu se decise să intervină cu toată autoritatea:
— Fraților! Vă rog să vă păstrați cumpătul. Amplificați faptele și vă montați pentru o prostie. Cine mai crede azi în basme? Indivizi demonici, bestiali, vindicativi, neam cu Monte-Cristo... Poate că Postolache o fi greșit, dar asta nu ne îndreptățește și pe noi să greșim. Bătrânele se duc la biserică și fără poveștile lui Mișu. Important e că generația de azi gândește altfel. Iar cea mai bună dovadă o constituim chiar noi, cei de-aici. E cineva care-și închipuie, care poate să creadă că în P. Au descins mesageri divini, cu misiunea de a le administra sancțiuni păcătoșilor? E cineva care să ia în serios asemenea baliverne? Dumneata, domnișoară?
Manichiurista dădu din umeri cu dispreț și emise un chițăit pufnit pe nări.
— Dumneata, Petreanule?
— Sunt un om realist, speram să fi observat din producțiile mele.
— Nu zău, râse epigramistul, aș da mult să văd și eu un mesager din ăla. Știu că l-aș înșfăca de guler!
Râseră toți. Brusc, lumina se stinse. Stăruia în sală

doar înserarea. Pe cer, luceafărul contempla P.-ul printr-un monoclu albastru.

— Asta ce-o mai fi? se miră responsabilul aprinzând bricheta.

Ușa scârțâi. Se deschidea încet, milimetru cu milimetru. Oamenii își țineau răsuflarea. Simțeau că se întâmplă ceva neobișnuit, apoi desluşiră conturul unei ființe ciudate, o făptură scundă, pătrată, cu aspect viguros. Pe neașteptate, necunoscutul declanșă un jet orbitor umplând încăperea cu o lumină fosforescentă. Un râs sardonic păru să spargă zidurile bibliotecii.

Fu ca un semnal. Epigramistul, cu părul măciucă, cel mai spontan și cel mai aproape de fereastră, uitându-și dorința arzătoare manifestată cu câteva clipe înainte, se azvârli pe geam făcând țăndări două rânduri de sticlă. Plonjă spectaculos după el responsabilul, urmat îndeaproape de manichiuristă. După aceea, acțiunea pierdu considerabil din caracterul organizat, câștigând în schimb în combativitate. Se buluceau fără logică încercând să iasă câte zece inși odată. Nu simțeau cioburile care le sfâșiau hainele, iar Șoimu n-avea să-și aducă niciodată aminte că împiedicându-se lângă fereastră, cinci membri devotați ai cenaclului îi folosiseră ceafa și spinarea fără mustrări de conștiință. Își închipuiau că omul s-a așezat acolo voluntar, ca să fie de folos. Dacă ar fi avut timp de reflecții, ar fi trebuit

să recunoască cinstit că inițiativa directorului le ușura considerabil situația. N-aveau decât să-i proptească zdravăn o gheată în ceafă, ca apoi să se avânte în aerul înmiresmat al grădinii. Cei cu condiție fizică zburau literalmente câțiva metri, înainte de a se hotărî să ia contact cu pământul.

Niciodată douăzeci și cinci de oameni nu doriseră cu atâta patimă același lucru: să pună un ocean între ei și necunoscutul din bibliotecă.

39

Tânărul în maieu galben zbura pe motocicletă calculând modest: va deveni eroul orașului, salvatorul, primăria îi va ridica o statuie pe Corso... Gândul prinse aripi. Pe costumul albastru îi va străluci cea mai înaltă decorație. Își văzu poza în ziarele centrale, interviul dat televiziunii.

Simți cum inima i se umflă de mândrie și încleștându-și zdravăn degetele pe ghidon acceleră. Îl mai despărțeau de uzină circa doi kilometri. Ridică instinctiv ochii spre stâlpul de la marginea șoselei. Tăblițele indicatoare dispăruseră. I se păru curios, dar nu se neliniști. Erau mutate mereu de colo-colo...

Frână în ultima clipă, gata să vină peste cap. Două blocuri de stâncă baricadau șoseaua.

N-aș putea afirma că am găsit în oraș o situație prea veselă. În orice caz, deruta a depășit cele mai sumbre previziuni ale doctorului Morogan. Nu mă întorsesem de zece minute la postul de miliție când a venit să mă caute Mișu Postolache.

— Faceți ceva! Încercați să-i împiedicați! Sunt în stare de toate monstruozitățile...

— Aprinde-ți o țigară și povestește-mi pe îndelete. Ce se întâmplă?

Mi-a relatat gâfâind toate incidentele stranii petrecute în oraș, insistând mai cu seamă asupra scenei consumată la cenaclu.

— Arătau toți ca niște căpiați. Merita să-i vedeți cu hainele sfâșiate, însângerați și bătând câmpii fiecare pe legea lui. În cădere sonetistul și-a fracturat genunchiul. Cum a putut ăla să alerge după asemenea chestie – l-am văzut cu ochii mei – rămâne un mister. Și firește, eu sunt vinovat de toate.

— Dumneata?

Nu m-am putut împiedica să râd. Mișu s-a uitat la mine lung, cu o expresie sfâșietoare.

— Eu. Îmi aruncă cele mai tâmpite învinuiri. Rezultă din bazaconiile lor că eu am scornit tot balamucul, că aș

fi un fel de complice al lui Damian, că în sfârșit colaborez cu el în scopuri diabolice. Ce vă distrează aici?

— Presupun că față de popularitatea dumitale obișnuită, noua stare de lucruri te-a găsit cam nepregătit.

— Nu m-am sinchisit eu niciodată grozav de popularitate, însă acum sunt singur. Mi-am ridicat tot târgul în cap. Ăștia mă cred bandit; doctorul, Drojdioară și Dunăreanu nebun.

— Îmi pare sincer rău. Ce pot face pentru dumneata?

— Opriți-i să comită o crimă. Sunt în stare de orice acum. Înțelegeți, nefericitul acela trebuie ajutat. E un om bolnav.

Am zâmbit. Îi tremurau mâinile și bărbia, părea gata să plângă.

— N-o luați ușor. În viața mea n-am văzut o debandadă mai formidabilă. Unii s-au baricadat în casă, au cărat mobila și-au blocat ușile și ferestrele, alții umblă ca smintiții după vești. Vreo douăzeci s-au refugiat în incinta muzeului, știți, lângă poștă, și nu vor să iasă în ruptul capului. E și un moș dement care și-a amintit că în ’916, acolo se adăposteau cetățenii. L-au trimis pe unul după dumneavoastră... Nu l-ați întâlnit?

— Nu... De fapt ne-am întors pe scurtătură. Am fost cu un Aro. Cine știe... Individul o fi luat-o pe șosea.

S-a ridicat anevoie, sprijinindu-se cu toată greutatea de masă. Aproape m-a implorat:

— O să vorbiți cu ei, nu-i așa? O să-i faceți să înțeleagă...

— De fapt de ce ți-e teamă?

— Sunt în stare să-l linșeze pe nenorocitul ăla. Nu vă mai spun că se pot căsăpi și între ei. Suspectează orice umbră care li se pare doar că aduce cu Damian.

— În regulă. Am să trec pe la muzeu.

— Vă mulțumesc. Acum mă grăbesc. Când am venit spre dumneavoastră m-am întâlnit cu Atena Dumitrescu. M-a rugat s-o conduc până la locuința Georgeascăi. Cică îi e frică să doarmă singură acasă. Arăta rău de tot. Mă duc să-l anunț pe Morogan să-i dea ceva. Bătrâna suferă de inimă. Vă spun astea, ca să înțelegeți unde au ajuns lucrurile.

A ieșit precipitat.

Sinceră să fiu, mă simt impresionată. Bietul Postolache e un exaltat, bineînțeles, dar rămâne o inimă de aur.

Închid geamul. S-a făcut răcoare. În birou stăruie, în ciuda fumului de țigară – șeful de post fumează cât două pașale și un vizir – aerul specific, de neconfundat al așezărilor de munte. Miroase a pământ, a iarbă foarte verde, a floare fără mireasmă. Stâng lumina.

Nu mă grăbesc să ajung la muzeu. Am motivele mele.

Ochii medicului străluceau, dar încolo nu se cunoștea că a băut. Drojdioară, în schimb, se afla în zi mare. Când îl văzu pe frizer intrând în restaurant, sări în sus de bucurie. După expresie, ai fi zis că i s-a împlinit o dorință arzătoare.

— Ce mai faci, Tărzănele taică? Tot după fantomele alea drăgălașe umbli? Ce-mi auziră urechile? Că ai asmuțit oamenii cumsecade din târg! Cică vor să te linșeze, ca la... ca pe... cum îi zice, doctore, la chestia aia cu glugă? Tipii se distrează la miezul nopții, trag de urechi pe băieții neascultători...

— Ku-Klux-Klan, râse Morogan.

— Stai jos, suflete, și ia colea un șpriț.

— Domnule doctor...

— Vin’ la tata să te împărtășească, Postolache, că nu mai ai mult de trăit!

Frizerul era ferm hotărât să ia atitudine și-n orice caz n-avea poftă să asculte observațiile tâmpite ale lui Drojdioară. Declară glacial:

— Doamna Dumitrescu e bolnavă. Are nevoie imediat de un doctor.

Medicul se ridică reflex. Veterinarul îl apucă de mânecă.

— Dacă faci un singur pas, stricăm prietenia.

— N-auzi, domnule, că are...

— Are pe dracu s-o pieptene! Asta ne îngroapă pe toți. Se răsuci spre frizer. Șezi, Tărzănele taică!

Morogan încruntă sprâncenele și puse paharul pe masă.

— Unde naiba ai văzut-o? I-am dat un tranchilizant pe la opt și am lăsat-o dormind.

— Ei bine, se strâmbă Postolache, acum nu mai doarme. Umbla pe Corso ca o găină beată.

— Să știți că baba le machește, spuse Drojdioară.

— Fugi de-aici!

— Parol! Am văzut-o odată la băcănie cerând o juma' de spirt.

Medicul ridică din umeri.

— Poți să-mi explici ce dracu căuta pe Corso?

— Intenționa să ajungă la locuința dirigintei. Îi e teamă să doarmă singură.

— Țțțț! Vezi ce-ai făcut, Mișulică? spuse veterinarul. Asta trebuie să-ți servească de învățătură pentru viitor.

Frizerul simți că e prea mult. Își încordă voința la maximum pentru a nu izbucni. Spuse rece, cu o voce care-i trăda efortul, ignorându-l pe veterinar:

— Eu mi-am făcut datoria, domnule doctor, și v-am anunțat.

Se răsuci demn pe călcâie și părăsi restaurantul.

Ceilalți doi râdeau în hohote.

„Caraghioșii!” scrâșni Postolache.

Aerul rece îi zvântă obrajii înfierbântați.

42

Mioara Popescu avea o filosofie personală asupra vieții. „Nimic nu contează”, afirma cu credință, iar în ochii languroși, cu sclipiri jucăușe, se citea că o gândește cu adevărat. Accepta senină și uneori chiar cu umor neplăcerile cotidiene, nu băga în seamă scenele lui Romică, primea zâmbind săgețile prietenelor, nu se enerva niciodată. Cândva îi explicase Liei Georgescu, temperament vulcanic, complet opus:

— De ce să mă supăr? De ce să pun la inimă? Vine cineva și-mi spune: nu mai ești o fetișcană, ai împlinit treizeci și doi de ani... Ei și? Cunosc femei care au împlinit mai mult. Ești mereu strâmtorată, duci o viață măruntă, lipsită de perspective... Am prietene mai sărace și cu o viață mult mai stupidă. Te-ai măritat cu un bărbat dificil, meschin, gelos și nu prea inteligent, în fine, îl cunoști pe Romică, n-are sens să ți-l descriu și n-ai nevoie de fotografia lui. Oricum ar fi, îi știu pe alții mult mai răi.

Când panica se instală în oraș, Mioara rămase la fel de senină. Îmbrăcase un halat ușor și se vârâse în pat cu o

carte.

Romeo Popescu sosi pe neașteptate, ca de obicei. Compară amprenta lăsată de antrenor pe o bucată de hârtie în fața poștei cu urma pașilor din curte, inhală lung aerul din vestibul și, nedeslușind niciun miros străin, pătrunse în dormitor. Dulapul era gol, nimeni nu se ascundea sub pat. O văzu pe nevastă-sa cu cartea în mână și începu să umble agitat prin încăpere. Nu-și putea ascunde stupoarea.

— Ești inconștientă! Orașul fierbe și tu faci lectură!

— Colțunași nu știu să fac și nici nu mă interesează.

— Poftim răspuns! Să nu înnebunești?! Să nu te dai cu capul de pereți?

— Cum crezi, căscă Mioara neatentă.

Romică Popescu răcni, vânăt de furie:

— Ce-ai spus? repetă ce-ai spus!

Nevastă-sa, trezită de zgomot, își ridică ochii de pe pagină.

— Pot să-ți fiu cu ceva de folos?

— Repetă ce-ai zis înainte!

Femeia clipi nedumerită:

— Parcă ziceai că vrei să te dai cu capul de pereți. Știi bine că eu nu m-am opus niciodată dorințelor tale. Dacă asta îți aduce mulțumire...

— Smintito! Ce se alege de tine dacă eu crăp?

— Nu trebuie să te sacrifici pentru mine, Romică.

Procedează ca și cum n-aș exista.

— Ce-ai să faci amărâto? Hai? Ce-ai să faci?

— Ce am făcut și înainte de a te cunoaște. Se tolăni comod, cu mâinile sub ceafă. Probabil am să mă recăsătoresc. Simt că sunt predestinată să aduc fericirea în casa unui bărbat...

Romică își înfipse mâinile în păr:

— Dumnezeule, de ce m-ai blestemat? De ce a trebuit s-o iau eu pe cea mai ticăloasă dintre toate?

— Georgeasca de la poștă e vacantă. Apropo, ce se mai aude prin oraș?

Romică Popescu se dezmetici brusc. Trase plapuma de pe nevastă-sa:

— Scoală-te!

— De ce?

— Trebuie să ne pregătim. Ne așteptăm la ce e mai rău.

— Ce înseamnă să ne pregătim? Scot valizele?

Romică țipă:

— Al dracului de spirituală e nevastă-mea! își aminti: Ea și Dunăreanu. Aș vrea să te văd când o da ăla buzna în casă. A! Am uitat că de-abia îl aștepți. Banditul e viril, i s-a dus vestea!

— Mă plictisești.

— Urlă târgul, cucoană!

— N-o să dea nimeni buzna în casă. Îți garantez că

dacă Damian s-a deranjat până aici, a făcut-o din motive mai importante, nu ca să constate cum locuiesc soții Popescu și ce căsnicie fericită au.

— Neghioabo!

— Probabil că sunt neghioabă, dar bănuiesc că aș putea să-ți dau totuși un sfat folositor. Menajează-ți ficatul. Știi ce figuri îți face când te agiți.

Popescu începu să se plimbe agitat prin încăpere. Amenința tavanul cu pumnii, făcea spume.

— În viața mea n-am întâlnit o ființă mai nesimțită! Arde orașul, madam! Murim! A venit apocalipsul! auzi, apocalipsul!

— Unde naiba o fi, că nu-l văd... Bine că mi-am adus aminte. Nu știu ce-o fi cu poștașul de nu vine. S-o întrebi pe Georgeasca.

— Mă omoară! Femeia asta mă ucide cu zile!

— Exagerezi, fiecare moare singur. Apocalipsul! Hm, un motiv în plus ca să nu ne mai batem capul. Vom proceda exact ca ceilalți. În definitiv, nu înțeleg ce vrei. Să tremur? Să-l aștept cu paltonul pe mine, pălăria în cap și carnetul de CEC în geantă? Nu fi ridicol, Romică! Măcar o dată în viața ta.

Sufocat, Popescu abandonă discuția și se îndreptă precipitat spre ușă.

— Dacă ești drăguț, deschide te rog fereastra.

Bărbatul se opri perplex. Nu-i venea să-și creadă

urechilor.

— Ai căpiat?!

— Nu, mi-e cald.

— Intră ăia peste tine! Ticălosul are complici.

Mioara începu să râdă.

— Cât poți fi de caraghios, Dumnezeule! Alta acum: Zăvor, obloane, și mai ce? Poate niște metereze... Parcă așa se purta la fortărețe...

Observă privirea fixă a lui Romică și își șterse lacrimile.

— Ce-ai mai pățit?

— Pleci undeva?

Romică arătă cu degetul spre obrazul machiat.

— Văd că te-ai vopsit.

— Admirabil! Vasăzică nu ți-ai pierdut complet capul dacă-ți mai arde de amanții mei.

— Ce-ai spus? Cum?... Cum vorbești cu mine?! Numai la amanți ți-e gândul.

— Ai fler.

Romică Popescu o zgâlțâi.

— Te-am întrebat ceva!

Mioara își eliberă ușor umărul.

— Nu plec nicăieri pentru că aștept pe cineva. Ești mulțumit?

Romică Popescu încleștă pumnii. Ieși trântind ușa.

Cartierul general care organiza defensiva împotriva lui Damian și a prezumtivilor săi complici se instalase în clădirea Muzeului de științe naturale.

Oamenii se strânseseră instinctiv laolaltă. Se aflau acolo în primul rând cei prea nervoși ca să aștepte desfășurarea evenimentelor acasă, cum erau de pildă Romică Popescu sau profesorul Munteanu, o grămadă de gură-cască înspăimântați, bătrânul cu papion, încântat să dea sfaturi absurde și-n mintea căruia întâmplarea se situa pe planuri destul de echivoce. Îl asimila pe Damian cu năvălitorii de altădată, turci, tătari sau nemții celui de-al doilea – după cum se exprima el însuși – rezbel.

Lia Georgescu se bucura de o autoritate incontestabilă. Ca un adevărat căpitan de vas, socotea că nu-i e îngăduit să-și abandoneze oamenii și-i strunea repetând la nesfârșit aceleași cuvinte, tot atât de zadarnice sau la fel de eficace ca și altele.

— Păstrați disciplina! Nu putem face nimic fără disciplină.

— Și nu spargeți semințe! completă Dunăreanu intrând.

Purta încă semnele unei palme micuțe, bine aplicate pe obraz. Cătălin, nepotul profesorului Munteanu, cel

mai lucid dintre cei prezenți, identifică repede degetele domnișoarei Stamatiu, casiera, vechea lui dragoste de la șase ani... O iubise cu patimă, făcându-și mereu drum prin fața magazinului, dar a uitat-o în prima zi de școală, când s-a îndrăgostit fulgerător de învățătoare.

„Ce-ar vrea să facem?” se întrebă Iliuță Munteanu.

De fapt profesorul înțelegea că diriginta proceda bine. Avea instinctul adevăraților conducători. În situații disperate, oamenii nu trebuie lăsați să-și consume neliniștea cu mâinile în poale. În primul rând, dacă se mai găsește un singur individ care dă ordine, înseamnă că acel individ știe sau mizează pe ceva. Iată un gând cât de cât reconfortant. Apoi, activitatea chiar absurdă și inutilă oferă satisfacția acelui „facem, încercăm, ne dăm peste cap, există încă speranțe”. Oricum, antidoturi clasice împotriva fricii.

Munteanu o privea fascinat. Când ulterior pleda pentru căsătoria dintre Dunăreanu și Lia, se gândea exact la aceste clipe. „O femeie de nădejde.” Mulți din oraș însă, care-l cunoșteau pe antrenor, aveau să-și închipuie că o asemenea femeie de nădejde nu-i era strict necesară.

— Tinere, spuse domnul cu papion adresându-se lui Dunăreanu, ți-aș rămâne extrem de îndatorat dacă ai stinge țigara.

— O să râzi matale, dar nu-mi plac debitorii.

— Trăim evenimente pe care din fericire pentru dumneata nu le înțelegi.

— Așa sunt eu fericit, e bine?

— Insolent!

— Ușurel, papa!

Diriginta interveni repede:

— Vă rog!

Se auzi un bubuit prelung și oamenii amuțiră.

Mișu Postolache, în așteptarea Minervei care făgăduise să vină la muzeu, făcuse câteva ture pe Corso, apoi naufragiase lângă cărucioral lui Lae.

Paraliticul privea speriat cerul. Nu întârziase niciodată atâta în oraș. Recunoscu deschis că-i e teamă să se ducă acasă. Din ploaia de zvonuri izbutise să rețină un singur element cert: cele mai multe întâlniri cu Damian și acoliții lui – se vehicula ideea că o bandă întreagă invadase orașul – avuseseră loc în perimetrul locuinței sale. Spre deosebire de alții, nu-i reproșa însă nimic frizerului.

— Așa ne-o fi scris, că doar nu i-ai chemat dumneata.

Postolache ridică din umeri. Voia să pară nepăsător.

— Sunt proști, dă-i dracului! Și care nu-s proști, sunt încăpățânați și chiori.

Lae își ridică privirea. Întrebă încet:

— Dumitale nu ți-e teamă, nea Mișu?

— De ce să-mi fie teamă? Eu raționez, domnule, sunt un om civilizat, homo sapiens, preciză convins că celălalt habar n-are despre ce vorbește. Nu patruped, nu barbar! Sălbatecii din Borneo, pun pariu, ar proceda mai înțelept. Citeam undeva că au semnalat oficialităților locale ivirea unui gangster periculos căutat de FBI și încă vreo paișpe poliții. Tipii ăștia din Kalimantan poartă șorturi din frunze...

— Frunze? se minună Lae. Ce vorbești?

— Da, dom'le, frunze! De cocotier sau ce preferi dumneata. Sunt despuiați dar au televizoare și capete pe umeri. Tevatura era mare! Din cinci în cinci minute, între două reclame de macaroane și supă în plic a la Manitu, apărea pe ecran moaca mafiotului. Dar nu asta am vrut eu să-și spun. Deși cu sute de ani în urma oamenilor civilizați, nu s-au înspăimântat împrăștiindu-se prin junglă, n-au intrat în boale, n-au ținut sfat în piața publică, nu și-au ascuțit securile. Pricepi?

— Cum să nu?

Cerșetorul clătină capul. Pe el nu-l interesau sălbaticii din Borneo. Oftă și glasul îi tremură.

— Mie, de ce să mint, mi-e frică de moarte. Dumneavoastră ăștilalți, la o adică, vă mai puteți feri, o luați la goană, știu eu ce... Pe mine pun mâna la iuțeală.

Lui Postolache i se muie inima.

— Fii cuminte, Lae... Nu te lăsăm noi așa.

Infirmul părea sceptic.

— Frate să-mi fii și tot mă lași. Spaima-i mai iute și ca gândul și ca inima.

— Vezi-ți, omule, de treabă! Ce să aibă Damian cu dumneata sau cu mine? Nici măcar n-ai fost la adunarea aia...

— La o înghesuială, parcă mai știi? auzii că-i supărat pe tot orașul. Te pui cu omul mânios?

— St! îl întrerupse frizerul ridicând un deget. Se aude o motocicletă.

Înainte de a opri, Postolache îl recunoscu pe tânărul în maieu galben. Îi scrută atent obrazul. Avea în tot cazul o expresie neobișnuită.

— Ce-i? întrebă frizerul.

Tânărul se clătina pe picioare. Bolborosi:

— Au blocat șoseaua, au tăiat lumina... E de groază, don' Mișu!

— Vezi-ți de treabă, băiete, ți se năzare.

Tânărul își șterse cu palma răsfirată, sudoarea de pe frunte. Rosti ostenit:

— Dacă nu crezi, du-te să vezi cu ochii dumitale. Arătă spre motocicletă: îți împrumut calul.

— Cum adică au blocat șoseaua? se interesă Lae tremurând.

Tânărul nu-i răspunse. Începu să urce împleticit

treptele muzeului. Oamenii năvăliseră în prag. Pe chipurile lor se citea o încordare dramatică.

44

— Mai rămâi? întrebă Morogan după plecarea frizerului.

— Să nu-mi spui că o roiești!

— Trebuie.

— Fir-ai al dracului, Tarzane! Are omul ăsta un dar de a-mi încurca socotelile ce nu s-a pomenit.

— Lasă-l în pace? Ei?

Drojdioară își consultă paharul gol.

— Dacă te întorci, rămân. Dacă nu, vin cu dumneata.

Medicul începu să râdă.

— Unde? Mă duc s-o văd pe bătrână, pe urmă am treabă la spital. Sunt de gardă.

Făcu plata și se despărțiră după câțiva pași. Drojdioară rămase în mijlocul drumului derutat. Hotărî să facă o plimbare. Abandonă Corso, cotind pe o stradă paralelă.

Pășea încet, cu mâinile la spate și opriri dese. Dinaintea ochilor clădirile valsau, trotuarul se ondula ca un șarpe, ceea ce nu-l împiedica însă să se afle într-o dispoziție excelentă. La capătul străzii, un bărbat în pantaloni scurți albaștri și maieu, cățărat pe o bina, își

zugrăvea casa. Ținea în mână o găleată, iar în cealaltă bidineaua.

Drojdioară îl urmărea amuzat.

— Ce-ți pasă dumitale ce culoare are casa? Portocaliul o să te facă mai fericit? Portocaliu sau galben pupăză.

— Știi ceva? întrebă omul de pe scară.

— Depinde...

— Ia mai du-te dracului!

— După matale.

Omul își văzu de lucru, iar veterinarul reflectă câteva clipe cum o fi arătând culoarea galben pupăză. Dintr-o dată, ca din pământ se ivi o arătare verde. Chipul, hainele, mâinile aveau culoarea leușteanului. Drojdioară începu să râdă cu lacrimi. Luă stâlpul în brațe să nu cadă.

„Ce idei fistichii au oamenii e fenomenal! Se poartă probabil chestia asta pe undeva. Nasul și popoul verde.”

— Al cui ești, țâcă? Te-a văzut tac-tu când ai plecat de-acasă? Măi, băieți, măi! Nu sunteți deloc serioși... Ce v-o fi învățând pe voi la școală?

Omul verde continua să se apropie.

Bărbatul de pe bina auzi glasul lui Caracaș. Își aruncă privirea pe trotuar și văzu o ființă stranie care se îndrepta spre veterinar. Uluit, scăpă găleata cu vopsea.

Drojdioară nu mai putea de râs. Își șterse lacrimile cu batista, apoi ceafa asudată. Când își ridică ochii rămase fără grai. Arătarea verde era albă din cap până-n picioare.

„Sunt beat mort, asta e!”

Atinse brațul necunoscutului.

— Uite, tovarășu’, cum devine problema. M-am cam abțiguit, dacă vrei mata să mă scoți pe Corso...

Lovitura îl doborî pe loc. Nici măcar nu-i văzuse pumnul plecând. Drojdioară, năucit, încercă să se ridice.

— Mama ta de dobitoc! Las-că pun mâna pe tine! Te educ eu, dacă n-are timp tac-tu!

Își observă hainele pline de vopsea albă, încercă să-și amintească unde și când naiba s-a murdărit, apoi renunță să mai înțeleagă ceva.

Arătarea dispăruse.

45

Domnul cu baston de bambus și papion îl trăgea de mânecă.

— Ce expresie avea personajul? Știi, asta e foarte important pentru noi. Părea agreabil, sau dimpotrivă...

— Nu înțeleg.

— Râdea, era bine dispus ori încruntat? Poți ghici lesne intențiile unui individ după privire. Cum te-a

privit? Ochii, știi, mă interesează în primul rând ochii.

Tânărul în tricou galben îl măsură bezmetic.

— Lasă-mă, domnule, în pace! Îți bați joc de mine? Ce individ? Care individ?

— Bănuiesc că n-ai fost suficient de abil. În locul dumitale, aș fi încercat să-l contactez, înțelegi? Să-l pipăi...

— Ăsta-i diliu! exclamă tânărul. Auzi, ochii! Parcă ăla, de l-aș fi zărit, ar fi stat stat să-l fotografiez!

Bătrânul o ținea pe-a lui. Împunse vestonul lui Iliuță Munteanu:

— Trebuia trimis un om experimentat. Așa nu progresăm de loc. Cum l-a văzut, a luat-o la goană. Cinci minute să fi conversat împreună și puteam conchide câte ceva.

Romică Popescu se uită la dirigintă.

— Ce facem acum?

— Eu aș avea o idee, interveni Dunăreanu zâmbind.

— Te rog, tinere! O idee bună prețuiește uneori mai mult decât o divizie excelent dotată tehnic.

Antrenorul se distra grozav. Ascultă observația bătrânului, apoi sugeră:

— Să le ieșim înainte, cu ramuri de măslin.

— N-ar fi rău, dar de unde le luăm?

— Improvizăm noi ceva. Ce-ați zice de niște crengi de brad, și un *O, tannen Baum* cântat pe patru voci? Junele

Othello are un timbru foarte frumos, l-am auzit când țipa artistic la nevastă-sa.

Romeo Popescu izbucni:

— Parazitule!

— Deteși pe lângă minge, fecior! își plimbă privirea de la unul la celălalt. Uite hal de oameni serioși!

Opiniile despre antrenor erau împărțite. Unii susțineau că-i un nemernic, alții că e ticălos. Dunăreanu interveni împăciuitor:

— Și una și alta, n-are rost să vă certați.

— Ce facem acum? repetă iritat Romeo Popescu.

— Voi medita, declară bătrânul ca și cum lui i s-ar fi adresat în primul rând. Începu să se plimbe aferat prin sală.

— Ce coșmar înspăimântător! gemu epigramistul.

Responsabilul noului supermagazin, pământiu, cu falca moale și aerul rătăcit, găsi puterea să rânjească.

— Nu mai ai poftă să-l înhați de guler? Parcă așa te lăudai.

— Las' că nici cu dumneata nu mi-e rușine. Uite cine vorbește! „Năzăriri de-ale lui Mișu... Ne poluează conștiințele..."

— Eu am avut veșnic o rezervă...

— De portocale, ascunsă în magazie. Știu...

— Sictir!

Dunăreanu își pocni palmele fals îngrijorat.

— Țțțț! Arătă spre Lia Georgescu: Ce poate să-și închipuie domnița?

— Un lucru e clar, interveni profesorul Munteanu. Trebuie încercat pe scurtătură. În mai puțin de o oră ajungi la uzină.

— Imposibil! Umerii tânărului aveau tresăriri convulsive. Doar cu un Aro. A plouat două zile, și se înfundă roata. Ar fi o singură soluție. Să iei muntele pieptiș.

Lia Georgescu deveni atentă.

— Cred că e o idee.

— Hai să fim serioși! îți trebuie pe puțin șase ceasuri ca să ajungi la Stoicești, și de acolo alte trei-patru până la uzină, observă agitat Romică Popescu. Și asta pentru un alpinist de forță.

— Există o potecă pe sub Piscul Ursului.

— O știu! El al dracului de dură.

— Merită încercat, spuse tânărul în tricou galben. Se economisesc câteva ore pe puțin.

Bătrânul cu baston de bambus cugetă adânc.

— De unde știți că nu are complici și la Stoicești?

Nimeni nu se obosi să răspundă. După un moment de liniște, Romică Popescu deveni brusc operativ.

— Cine se duce?

Se făcu liniște. Își azvârleau priviri furișe, cu un sentiment tulbure de vinovăție. Știau bine la ce se

expunea un eventual voluntar. Poteca avea sinuozități primejdioase, era dificilă chiar pentru un sportiv antrenat.

Antrenorul se îndreptă spre ieșire.

— Am onoarea să vă salut, domnilor! Vă aștept cu flori în gară!

— Vitejii noștri! comentă acru Romeo Popescu.

— Ascultă, bă, frumosule, nu mă obliga să-ți spun vorba tipului cu portocale.

Ieși. Lia Georgescu încercă să le forțeze mâna.

— Nu sunt o alpinistă, dar am să încerc eu.

Se auziră câteva proteste convenționale. Iliuță Munteanu simțea că-i ard urechile. „Ce rușine!” Știa însă că nu poate face pe eroul. Gâfâia numai când umbla cu aspiratorul prin casă. După douăzeci de metri de urcuș, ar fi abandonat cursa.

— Dați-mi un alpinștoc, o frânghie și un binoclu! tună din senin bătrânul.

Romeo Popescu dădu din mână a lehamite.

— Las-o moartă, nene.

— Dimpotrivă, domnilor, dimpotrivă! Doresc să dau o lecție generațiilor noi care, nu-i așa... Ce spuneam?

Uitase. Tânărul în tricou galben se ridică respirând adânc.

— O să încerc tot eu.

Răsuflară în cor. Diriginta îi aruncă o privire

recunoscătoare.

— Să fii atent. Știi, fără imprudențe, fără acte gratuite.

Bătrânul se luă după el.

— Te însoțesc câțiva pași, tinere. Încearcă să procedezi matur. Un contact cu adversarul e totdeauna interesant.

46

Mișu Postolache patrula din nou pe Corso. Îl întâlni pe Morogan care se întorcea de la locuința dirigintei. Atena Dumitrescu se simțea mai bine, nu o putuse însă convinge să se întoarcă acasă. Prefera să doarmă la Lia, chiar dacă aceasta avea să lipsească toată noaptea.

— Aici sunt între oameni. Dau perdeaua la o parte, văd stradă, lume, poșta-i peste drum.

Și își aminti cu un soi de ciudă că fusese ideea lui Alec să construiască vila chiar la buza pădurii. „Liniște, aer, nu suntem obligați să admirăm izmenele întinse la uscat de coana Florica sau Sevastița...”

„Am să vând casa!” hotărî bătrâna cu o satisfacție ranchiunoasă, ca și cum inițiativa ei l-ar fi putut face pe Alec, acolo, în cripta de marmură să spumege.

Primul impuls al frizerului fu să-l ocolească pe Morogan. Dar medicul îl opri cu un zâmbet afectuos și îl luă de braț.

— Încotro?

Postolache ridică din umeri. Răspunse fără chef:

— Mă plimb.

— Hm, părerea mea ar fi să te duci acasă.

— Nu v-am cerut părerea.

Medicul începu să râdă.

— Pot să știu de ce ești supărat pe mine?

— Pot să știu de ce mă trimiteți la culcare?

— Uită-te în ochii mei, Mișule.

— Mă uit.

— De când ne cunoaștem noi?

— N-are importanță.

— Ba da. Ești cu siguranță singurul om din orașul ăsta la care țin cu adevărat.

— Nu s-ar zice.

— În atâta amar de vreme, ar fi trebuit să observi.

— Poate...

— Ascultă, dragul meu, nu-mi dau seama în ce măsură ai tu capacitatea de a sesiza fenomenele mai subtile...

— Așa e, sunt dobitoc.

— Te superi degeaba, Mișule. Mâine sau poimâine ai să-mi dai dreptate.

— Întotdeauna ați avut dreptate.

— Atmosfera pe care ți-ai creat-o nu e cea mai favorabilă.

— Nu mai pot eu de atmosferă.

— Tot orașul ți-e ostil.

— Zece-cinșpe imbecili! Slavă Domnului, nu ăsta-i orașul!

Doctorul îl luă pe după umeri.

— Nu există un sfat mai bun pe care să ți-l dea cineva în clipa asta. Du-te acasă! Habar n-ai la ce acte teribile poate ajunge o comunitate dezlănțuită împotriva unui singur individ. E momentul marilor aberații. Ți se va reproșa tot ce s-a comis reprobabil în târg de la descălecare până în zilele noastre. Dacă-l văd pe Drojdioară, îl trimit la dumneata.

Postolache tăcea. Nu voia ca glasul să-i trădeze emoția. Cea mai măruntă gentilețe, atenția, chiar de circumstanță pentru persoana lui, îl impresionau până la lacrimi.

— Ne-am înțeles?

Tarzan dădu din mână, vrând parcă să alunge o viespe. Izbucni cu patimă:

— Măcar să-l văd, domnule doctor! Să-i strecor un singur cuvânt. Atât! Totul s-ar rezolva.

— Iar începi? Lasă prostiile, Mișule.

— Ce prostii?! Damian e un rătăcit, un suflet pribeag care poate fi salvat evitând alte o sută de nenorociri.

— Cum se face, zâmbi Morogan, că din toată urbea doar noi doi n-am avut plăcerea să venim în contact cu

el? Să fim atât de ghinioniști?

Postolache se opri. Ochii crucişi ardeau.

— Probabil. Aș vrea să vă întreb... Puteți să-mi răspundeți cinstit, cât se poate de cinstit?

— O să mă străduiesc.

— Acum v-ați convins, domnule doctor? Acum, barem, v-ați convins că Damian s-a întors? Că se află aici, printre noi?

Morogan îl privi lung apoi începu să râdă.

— Prefer să te necăjesc decât să te mint. Cred mai puțin în istoria asta decât credeam ieri sau alaltăieri. Eu am lansat ideea răzbunării, într-un moment de, hai să-i zicem dispoziție neoromantică, eu sunt primul care o retractez. Trăilescu a fost asasinat, fără îndoială, însă nu de Damian.

— Bine... dar oamenii... De uimire, Tarzan nu-și găsea cuvintele. Lumea... cei care l-au văzut, Atena Dumitrescu, atâția martori, sunt toți nebuni? Mincinoși? De ce? Care e rațiunea? Cum se cheamă asta?

Doctorul răspunse sec:

— Isterie colectivă.

47

Vecinul bătrânului cu papion era un contabil între

două vârste, burlac și cu idei bizare.

Printre altele, nutrea convingerea subțire că este un bărbat extrem de inteligent. Aceasta îi îngăduia să asculte senin, aproape cu satisfacție, inepțiile bătrânului. Căutăm totdeauna un termen de comparație, iar contabilul se simțea încântat că-l are la îndemână.

De altfel, se împăcau foarte bine, luau masa împreună și petreceau seri minunate cu povești stufoase, din care niciunul nici celălalt nu pricepea și nu reținea nimic. Dispuneau de două televizoare pentru ca alegerea emisiunii să nu suscite discuții. Erau așezate în hol, alături, și astfel vizionau ambele programe concomitent. Bătrânul urmărea concertele simfonice, încercând delicii de ordin vizual. Iubea simetria mișcărilor, zbuciumul sincronizat al arcușurilor. Sonorul nu funcționa. În timpul ăsta, contabilul comenta serialul polițist.

Avea o figură agresivă, amănunt datorat nu atât trăsăturilor, de altfel destul de incerte, cât expresiei de îngâmfare excesivă. În general, trecea neobservat. Dacă totuși se discuta despre contabil – la cârciumă, în frizerie – referințele sunau totdeauna la fel: „Face yoga! Un ceas înainte de masă, stă în cap!” Cuvintele erau însoțite invariabil de același zâmbet de un echivoc caracteristic. Treaba amuza nespus.

Cam pe la opt și jumătate, bătrânul se repezise într-un suflet până acasă. Își luă iaurtul, înghiți festalul[43] și pastila de hiposerpil[44], lăsând somniferul pe masă.

Contabilul, în costum yoga, își întrerupse exercițiile și rânji.

— Dormi la dame, papa?

— Dragul meu, răspunse aferat bătrânul, nu am de gând să dorm deloc. Trăim momente memorabile, e o zi istorică.

— Ia te uită! Eu n-am băgat de seamă.

— Dușmanul ne asediază, nu sunt zece minute de când am trimis un cercetaș temerar să escaladeze muntele.

— Extraordinar! Și ăla a fost nebun să plece?

— E un tânăr brav. Noi, vreau să spun statul major care avem misiunea să apărăm orașul, ne-am pus toată încrederea în el.

Contabilul, încredințat că bătrânul a luat-o razna, se distra gras.

— Foarte frumos din partea voastră. Apărați-l!

Bătrânul își legă un fular în jurul gâtului și îmbrăcă trenciul.

— Dacă ai nevoie de mine, sunt la muzeu. Acolo ne-

---

[43] Festal este un preparat combinat enzimatic utilizat în caz de insuficiență a funcției biliară a ficatului și a funcției secretorii a pancreasului.

[44] Medicament pentru hipertensiune arterială, forme ușoare sau medii.

am instalat sediul. Voi fi fericit să-ți dau o mână de ajutor.

— Bine, n-am să uit. Aveți măcar o societate nostimă?

— Toți oamenii de nădejde pe care-i cunoști. Suntem hotărâți să rezistăm până la ultimul. Nu vom capitula! Orașul nu va cădea în mâna banditilor. E un jurământ.

Contabilul fluieră.

— Am înțeles, dar n-o mai spune și la alții.

— Evident, că nu discut cu oricine. Știu ce se cheamă un secret militar.

O luă spre ușă dar se opri, animat de ideea unui rămas bun patetic.

— Dacă destinul va face să nu ne mai întâlnim, să știi că-ți las tot ce-mi aparține.

— Îmi lași mie bustul dumitale?

— Să-l pui în fața casei pe un soclu.

— Și caietul cu însemnări?

— Posteritatea îmi va fi recunoscătoare. Vor găsi acolo consilii pentru generația viitoare. La fel, costumul bleumarin în dungi.

— Pe ăla l-ai schimbat pentru o cratiță. A fost un târg nesperat, fie vorba între noi... Era beată țiganca.

— Nu-i nimic, îți rămâne oala. Adio, nu plânge, dragul meu!

Ieși precipitat. Contabilul strigă:

— Nu uita să-ți iei cheia!

Se așeză apoi pe cearșaful întins în mijlocul odăii și își continuă exercițiile yoga.

Un picior și-l trecuse pe sub subțioara dreaptă, celălalt îi încolăcea ceafa, prin toată harababura, se strecurau mâinile. Contabilul semăna cu o minge. Se contemplă astfel minute lungi în oglinda dreptunghiulară, care ocupa aproape tot peretele. O compoziție cu adevărat frumoasă! Doar un profesionist i-ar fi putut aprecia subtilitatea artistică. Câtă plasticitate, câtă fantezie, ce mesaj vibrant în trupul acesta, supus unei voințe puternice!

Ușa de la intrare scârțâi și contabilul își zise că bătrânul o lăsase neîncuiată ca de obicei.

„Pionierul s-a zaharisit complet.”

Trecu indiferent peste imaginea ivită brusc în oglindă. În secunda următoare, înghețǎ. Degete înmănușate se strecurau prin crăpătura ușii, căutând comutatorul. Lumina se stinse.

Compoziția plină de subtilitate – picioare încolăcite, spinare ondulată, cap, gât, ficat chinuit – încremeni. Mingea devenise de piatră.

48

— Ce-i cu tine, Lae? întrebă Dunăreanu. La ora asta trebuia să soilești de mult.

Cerșetorul încercă să râdă. Era galben, mâinile frecau nervos brațele căruciorului.

— Nu-s doi inși în oraș să doarmă acuma.

— I-auzi! Antrenorul mima surpriza. Și ce dracu' fac, dacă nu dorm?

— Parcă dumneavoastră nu știți...

— Nu.

— Pândesc, așteaptă, de două ceasuri măcelarul își ascute sculele. Șopti: Se lasă cu sânge, don' Dunăreanu.

— Mă sperii.

Infirmul oftă. N-avea chef de glume.

— Un lucru mă frământă. La o urmă, nu tot orașul a ridicat atunci piatra. Ce vrea Damian de la noi?

— Întreabă-l pe Tarzan. El se ocupă de afacerea asta.

— Știu eu... Dar dumneavoastră ce credeți?

— Nimic, flăcău! Nu-i genul de problemă care să mă preocupe. Ți-am zis, specialist e Postolache.

— O părere tot trebuie să aveți...

— Hm, nu ești din ăia care se lasă cu una cu două... Își aprinse o țigară ferind din obișnuință flacăra în căușul palmelor. Nu adia ață de vânt. În definitiv, ce te necăjește? Ce-ți pasă ție ce-i în capul lui Damian? Omul își vede de business-ul lui, tu de bișnița ta.

Paraliticul surâse filosofic.

— Nu m-aș necăji, don' Sile, nu m-aș necăji de loc de-aș fi la celălalt capăt al lumii. Doar atât că trăiesc în

târgul ăsta... Aici e buba!

— Du-te, Lae, și te culcă, spuse antrenorul. Mâine ai zi grea, fac mitocanii parastase.

— Dacă mai apuc ziua de mâine.

— O s-o apuci.

— Cu alte cuvinte, nu credeți în răzbunarea lui Damian nici acum, în ceasul al doisprezecelea?

— Țț! E abia unșpe fără cinci.

Dunăreanu începu să râdă și se îndepărtă salutând neglijent cu mâna. Traversă strada, depăși casa lui Iliuță Munteanu, apoi, azvârlind o privire atentă jur-împrejur, se strecură în curtea lui Romică Popescu.

Cătălin, nepotul profesorului, se luă după el.

49

Postolache alerga după Șoimu.

— Povestiți-mi ce s-a întâmplat, vă rog din suflet. Președintele cenaclului literar ținea o batistă udă pe ceafă.

Simțea că-i plesnește capul de durere, avea junghiuri în spinare iar în privire o expresie fără dubiu. Dăduse cu ochii de gangster, dar amănuntul nu-l pregătise deloc pentru a doua întâlnire. O asemenea eventualitate era de fapt ultimul lucru ce și l-ar fi putut dori în viață, admițând că în clipa aceea ar fi fost beat mort sau

oaspete de seamă, unul din oaspeții cu care te mândrești, ai spitalului de nebuni.

Frizerul însă vedea cu totul altfel problema. Țelul său imediat viza clarificarea intențiilor și a stării de spirit a lui Damian. Putea fi contactat în vederea unui civilizat schimb de opinii?

— Trebuie să-mi dați o mână de ajutor. Așa nu ajungem nicăieri.

Șoimu își ieși din pepeni.

— Lasă-mă în pace, creștine! Du-te la alții dacă-ți arde de cercetare științifică. Ți-am spus tot! Ala s-a proțăpit în prag, ne-a orbit cu un far și noi am dat năvală pe geam.

— V-ați întrebat de ce a pătruns tocmai în sediul cenaclului?

— Nu m-am întrebat, domnule, e bine?

— Nu e bine.

— Iartă-mă. Mai greșesc oamenii... Pufni: Asta-i culmea! De conversație crezi că ne ardea?

— Am să vă spun eu.

— Vezi-ți de treabă, Mișule, mă doare capul.

— Dumneavoastră dezbateți probleme de literatură, continuă calm frizerul, scrieți, iar condeiul presupune fantezie, o înțelegere mai largă a unor fenomene neobișnuite.

— Mă doare capul, Mișule!

— Sunt convins că a vrut să stea de vorbă cu dumneavoastră. Să-și expună punctul de vedere, eventual să treacă la tratative...

— Și noi, uite așa de-ai dracului, n-am vrut. Eram grăbiți.

— Nu! Speriați. V-a speriat simpla lui prezență.

Șoimu se opri locului privindu-l aiurit. Căzu repede de acord.

— Da, dom'le, așa-i! Suntem niște căcăcioși și ne-am speriat de pomană. Am avut vedenii. Crezi că era Damian? Ași! Un fluturaș vioi! Zici că ce ținea el în mână era un pistol? De unde? O praștie.

— De ce n-a tras?

— La revedere.

— A ciocănit cumva în ușă, sau...

— E nebun! Omul ăsta e complet nebun!

Șoimu o luă din nou la goană lăsându-l pe frizer în mijlocul drumului. Alerga din toate puterile, nutrind o singură dorință. Să ajungă cât mai repede acasă, să tragă obloanele și zăvoarele, să ia o dușcă bună și să se vâre sub plapumă beat mort. N-avea deloc chef să asiste treaz la desfășurarea evenimentelor. Conchise apoi că Drojdioară e un bărbat deștept. Cel mai deștept din oraș.

Intrase pe o stradă șerpuitoare. Căsuțele erau aidoma celorlalte din P. Dar, element distinctiv, în fiecare curte

creștea câte un salcâm. De aceea i se spunea scurt Salcâmilor. Adevărata denumire, cu referințe la un eveniment istoric de seamă, o cunoșteau doar poștașii. Președintele cenaclului locuia chiar în capăt, lângă cumpăna de piatră ridicată sub Vodă Grigore Ghica[45] și socotită unul dintre monumentele istorice ale orașului.

Cineva alerga după el. Se holbă câteva clipe cu sentimentul că cerul se prăvale. Un individ cu chipul ascuns după o mască, înarmat, încerca să-l ajungă din urmă.

Șoimu era un bărbat încăpățânat și în acest amănunt rezida secretul reușitei lui în viață. Nu abandona niciodată o partidă înainte de a se convinge că a epuizat toate șansele. Dacă antrenorul Dunăreanu l-ar fi văzut alergând acum, ar fi avut motive suficiente să reflecteze o viață la ceea ce se cheamă vocație ratată. Vlad Șoimu parcurse ultima sută de metri în 9 secunde și 8 zecimi. Hotărî să sară peste fântână – nu mai avea timp s-o ocolească – dar din nefericire subestimă importanța obstacolului și dispăru în puțul de piatră.

---

[45] Grigore al III-lea Ghica, sau Grigore al III-lea Alexandru Ghica (n. 1724 – d. 12 octombrie 1777, Iași, Moldova), a fost domn al Moldovei de două ori: 18 martie 1764 - 23 ianuarie 1767 și septembrie 1774 - 1 octombrie 1777 și al Țării Românești: 17 octombrie 1768 - 5 noiembrie 1769.

Cei mai obosiți naufragiaseră pe băncile din lemn lustruit care împrejmuiau holul rotund de marmură. În centru, chiar sub marele candelabru, Lia Georgescu încerca din răsputeri să se facă auzită. Vorbeau toți deodată, trăgând mereu cu ochiul spre ușile batante de la intrare. Presimțeau că Damian va da năvală din clipă în clipă.

— Are pe puțin patru-cinci complici, emise profesorul Iliuță Munteanu. Altfel cum îți explici că poate fi în atâtea puncte din oraș în același timp?

— Ubicuitate, sugeră cineva.

Nu existau doi inși sub orgia de cristal a candelabrului care să aibă habar la ce se referea individul și oricum, nimeni nu asculta pe nimeni.

— Nu m-am îndoit niciun moment că a antrenat o întreagă echipă de ticăloși, declară Lia Georgescu strângându-și buzele.

Bătrânul cu papion și baston de bambus era de aceeași părere.

— Mercenarii sunt soldații cei mai primejdioși. În general, adopta instantaneu punctele de vedere cele mai pesimiste. Cândva, o prietenă îi spusese la telefon: Am uitat fierul în priză peste pantalonii lui bărbatu-meu. Scrum s-au făcut! A doua zi bătrânul relata incidentul

de bună credință: „Ai auzit? Agheleascăi i-a luat casa foc.” De fapt, se putea afirma, fără remușcări, că habar n-are pe ce lume trăiește.

— Fiți convinși că interese importante i-au determinat să opteze pentru orașul nostru.

— Aberații! respinse Lia Georgescu. Avem de-a face cu un alienat mintal și atâta tot. Trebuie doar să ne păstrăm cumpătul și proporțiile. Completă în gând: „Dacă nu vreți să fac o criză de nervi.”

Epigramistul se bâțâia de teamă.

— Asta-i culmea! Să-ți fie frică să te duci la tine acasă. Eu barem nici nu-l cunosc.

— Domnilor! țipă bătrânul cu papion. Sunt convins că am descoperit soluția. Nu e nevoie să mă felicitați, am recurs la un exercițiu de logică elementară.

Nimeni nu se grăbea să-l felicite și în general oamenii păreau suficient de sceptici. Bătrânul își umflă gușa.

— Chestiunea e cât se poate de simplă. Dacă-mi îngăduiți, o să vă reamintesc că persoanele cele mai amenințate sunt domnișoara Georgescu și Olimpia Dragu. N-avem decât să le supraveghem locuințele și vom pune mâna pe bandiți.

Era prima observație de bun simț și de aceea toți îl măsurară curioși.

— Du-te dumneata întâi, în prospecție, rânji epigramistul.

— Răbdare, tinere, sunteți la vârsta când, nu-i așa... sângele clocotește, dar în definitiv dacă ne gândim la antici, firește... Rămase cu gura căscată clipind des. Despre ce vorbeam?

— Despre savarină, spuse cineva.

— Exact! V-o recomand la micul dejun.

Profesorul Munteanu se întrebă dacă nu cumva ar fi cazul să mai dea o raită pe-acasă. Victorița era singură. O chemase la muzeu. „Nu, Iliuță, știu că sunt caraghioasă, dar dac-o fi și-o fi, vreau să mor în patul meu. Du-te tu. Văd că n-ai răbdare."

Profesorul se uită pe geam. Strada păstra aspectul obișnuit, în dormitorul Victoriței ardea lumina mică. „În fond, poate că s-a liniștit. Ce rost are s-o tulbur? Femeile sunt mai pregătite pentru viață, mai curajoase. N-au atâta fantezie și de aceea izbutesc să-și țină firea în momente când un bărbat devine mai neputincios decât un copil."

— Îmi pare rău, declară bătrânul cu papion, că nu l-am însoțit pe tânărul acela. Are o misiune grea și îi lipsește consiliul unui om experimentat.

Își săltă important capul cercetând din colțul ochilor figurile celorlalți. Cuvintele sale nu avuseseră niciun efect. Doar Lae, refugiat în cele din urmă în localul muzeului, îl privea năuc.

— Oricum, urmă, am de gând să protestez. Voi

întocmi un memorandum.

„Asta-i fericit! conchise Iliuță Munteanu. Habar n-are de meridian sau secol, se crede în 1940.”

Diriginta își frângea degetele. O făcea inconștient, și articulațiile pocneau. Sesiză că oamenii o privesc și își netezi fusta cu un gest care încerca să pară natural. „Nu-i acum momentul să-mi arăt neliniștea... Ce-o fi făcut băiatul ăla? A plecat de două ore.”

Întâi nu auzi cuvintele bătrânului. Abia când isprăvi le sesiză înțelesul.

— Consider că trebuie să trecem pe lista noastră numele primului prizonier. Sper să fie tratat cavalerește.

Responsabilul supermagazinului făcu ochii mari.

— Care prizonier?

— Individul acela nervos, cu piele negricioasă, explică liniștit bătrânul. Se agita încolo și încoace ca o pendulă. A ieșit și nu s-a mai întors. L-au luat prizonier sau ostatic. Deocamdată, nu putem ști. Avea un nume caraghios, dar nu-mi aduc aminte care.

Iliuță Munteanu îl identifică.

— Așa e. A dispărut Mișu Postolache.

Epigramistul întrebă pe gânduri:

— Oare?

— Ce vrei să insinuezi? îl întrebă profesorul.

— Cred că nu există nimeni în încăperea asta care să

se îndoiască de complicitatea lui Postolache.

— Isprăviți! i-o reteză Lia Georgescu. Suntem și așa destul de necăjiți ca să ne mai aruncăm învinuiri unul altuia. Mă întreb totuși ce s-a întâmplat cu băiatul. Își mușcă buzele, să nu continue: „Simt că nu mai rezist... Dacă Tutovanca doarme cumva la uzină, înseamnă că tremurăm aici până mâine dimineață...”

În aceeași clipă se ivi, cu răsuflarea tăiată, tânăra poetă care compunea pastele delicate.

— Am văzut pe unul din bandiți. Era mascat. Și... straniu de alb. Din cap până în picioare, alb. Ziceai, adăugă rușinată, nerezistând tentației de a se exprima liric, că-i o simfonie de iarnă. Chiar acum a traversat strada.

Nimeni nu se repezi la fereastră, se auzea doar clănțănit de măsele. Ideea în sine era absurdă. Ce importanță avea că individul se îmbrăcase în alb și că își ascundea obrazul? Și totuși, printr-un proces destul de ciudat, amănuntul îi făcu să-și piardă mințile. În capetele înfierbântate, străfulgerau blitzuri aprinzând clișee de un exotism nebun. Se învălmășeau asasinate și masacre, hold-up-uri, trenuri sau bănci aruncate în aer, Cadillacuri și limuzine Ford Mustang cuprinse de flăcări – cine nu lăcrămase în fața televizorului constatând cu câtă dezinvoltură le sacrificau serialele americane? – se perindau figurile fioroase ale așilor

crimei: Vito Genovese „Capo di tutti Capi”, Alberto Anastasia, Frank Costello, Charley Lucky...

Cetățenii din P., indiferent că purtau baschetți sau ghete decupate la monturi, dovedeau o cultură impresionantă în materie, iar prin bunăvoința doamnei Atena Dumitrescu, celebrul roman-reportaj al unei ziariste pariziene *Șase luni printre bandiții din Chicago* circulase în tot orașul.

Își amintiră acum de toate acele *histoires abominables* savurate altădată în tihnă la gura sobei, în nopți de decembrie, când vifornița năpăstuiește meleagul și n-ai ce face, iar mâinile îți sunt pline cu stafide și mieji de nucă.

În capul domnului cu baston și pălărie călărea Zorro.

Locotenentul o urmărea surprins încercând să-i descâlcească manevra. Contrar la ceea ce ai fi avut dreptul să te aștepți, Minerva nu depunea nici cel mai mic efort să calmeze spiritele, părea ea însăși derutată, atitudine care, odată sesizată, alimenta generos groaza oamenilor.

Dobrescu, prudent în general, dar mai cu seamă când Minerva arbora stilul enigmatic, se străduia să se încadreze în aceiași parametri, păstrând un aer ambiguu, dând răspunsuri echivoce.

Când pătrunseră în holul muzeului, nefericiții îi

luaseră literalmente cu asalt; frați, părinți, copii rătăciți n-ar fi fost întâmpinați cu atâta risipă de entuziasm. Grupului de sub candelabru i se alăturaseră osteniții care până atunci moțăiseră pe bănci.

— Slavă Domnului că sunteți aici, suflă Lia Georgescu epuizată. Mă simt mult mai liniștită.

Profesorul Munteanu îndrăzni să se apropie.

— Cum aveți de gând să procedați în continuare?

Minerva surâse incert.

— Trebuie să aveți răbdare. Răbdare și să nu vă pierdeți calmul.

— Calm și răbdare! se indignă Vespasian Duma. E inadmisibil ce se poate petrece în anii noștri, într-un loc civilizat, la nici 200 de kilometri de Capitală.

Obrajii și urechile îi ardeau, mâinile flasce de individ moale, cu șira spinării de cauciuc și predispoziție pentru gută, erau vinete.

— Aveți dreptate, admise Minerva. Ce propuneți?

Domnul cu papion replică prompt:

— Să fie chemat Regimentul 4 Roșiori. Sunt băieți bravi care nu o dată au scos patria din impas.

— Mai isprăvește, domnule! se enervă Romică Popescu. O mai ia omul razna, dar nici în halul ăsta. Dumneata ai nevoie de bonă. O bonă, o babețică și un cerc!

Bătrânul păru să se bucure:

— Nu-i așa? În realitate duc lipsa unor conversații inteligente.

— De ce nu frecventezi cenaclul literar?

Vespasian Duma gângăvi:

— Trebuie luate măsuri urgente. Ăla-și face de cap prin oraș, omoară, maltratează și autoritățile stau cu mâinile în sân.

— Suntem gata să primim orice sugestie, zâmbi Minerva încurcată. Deocamdată cred că ați procedat înțelept, adunându-vă aici. Oricât ar fi de... temerar acest Damian și otrăvit de resentimente, nu va îndrăzni totuși să dea năvală peste douăzeci sau treizeci de oameni.

Iliuță Munteanu căută ochii locotenentului. Din timiditate, proceda totdeauna la fel. Dacă i se părea că emite lucruri dezagreabile, nu se adresa direct celui vizat, ci unui terț.

— N-o să îndrăznească! Cu o singură mitralieră ții la respect o sută de inși. E elementar... iar ăia sunt înarmați!

Dintr-o dată, ușile batante începură să se învârtească și abia la al doilea tur, Olimpia Dragu izbuti să-și facă apariția. Ochii albaștri, spălăciți, aveau o expresie de neconfundat: groază.

— Acum zece minute, gâfâi, Damian a încercat să mă omoare. A intrat prin fereastra de la oficiu. L-am auzit

și am izbutit să fug. N-am apucat să mă îmbrac.

Într-adevăr, era în capot matlasat cireșiu, cu părul de deasupra frunții prins în câteva bigudiuri. Pe drum, își pierduse unul din papuci. Părea bătrână, jalnică, prăbușită, dar în ciuda disperării evidente, nu inspira niciun fel de compătimire.

„Când te gândești, reflectă locotenentul, o bufniță ca asta terorizează vreme de treizeci sau patruzeci de ani generații întregi de elevi, bagă în sperieți un oraș...”

Minerva se interesă:

— Sunteți convinsă că a fost Damian?

Chipul Olimpiei Dragu se albi de furie.

— Am cincizeci și patru de ani, tovarășe, și mai mult de jumătate din ei mi i-am petrecut în acest oraș. Nu și-a permis încă nimeni să-mi intre pe geam la miez de noapte și vă mai garantez că nu am vedenii. Nu mi se năzare niciodată și nu-mi cășunează pe nimeni din senin.

— Doar pe elevele drăguțe, rânji un năsos din grup. Niciuna nu sare peste 6.

Profesoara primi lovitura sub centură. Înghiți în sec înainte de a completa:

— ...A fost Damian sau una din bestiile lui. Categoric.

— N-aveți niciun motiv să vă îndoiți de afirmațiile dumneaei, interveni Vespasian Duma. Este o persoană de o moralitate ireproșabilă, și în plus, toată lumea știe

că răzbunarea lui Damian vizează în primul rând oamenii integri, de înaltă ținută etică. Dovadă, soția mea a fost molestată, s-a încercat ceva asemănător cu doamna Dragu.

Câțiva, mai informați, plecară ochii jenați. Cine nu cunoștea aventurile Grațielei Duma? Cât despre Olimpia, hai să fim serioși! Nimic mai simplu pentru o coțofană respingătoare decât să țină cursuri de virtute și să se erijeze în jude moral al întregii obști.

Minerva rezemă ostenită peretele de marmură, trecându-și degetele prin breton cu gestul ei caracteristic.

— Într-adevăr, lucrurile par deosebit de grave. Deocamdată însă, rămân la prima mea propunere și vă rog să rămâneți pe loc. Nicăieri nu vă aflați mai în siguranță.

Brusc, domnul cu papion fu cuprins de un freamăt ciudat. Se învârtea de colo-colo, ciocnindu-se de oameni.

— Trebuie să începem săpăturile.

— Care săpături, nene? se miră epigramistul.

— Pentru tranșee! Inamicul se apropie, n-ai ascultat buletinul informativ? Va fi întâmpinat cum se cuvine, având de înfruntat o rezistență redutabilă. Mâine ne vin ajutoare. Generalul Averescu – nu se poate să nu-l știi, a avut o victorie răsunătoare la Mărăști – ne va trimite

în ajutor un escadron de cavaleriști. Mi-e amic, nu se poate să mă refuze.

Romică Popescu explodă:

— Ce-i cu ăsta, dom'le? Din ce dracu' insectar l-ați scos? Cine l-a adus?

— A venit singur, rânji epigramistul.

— Nu-i de ajuns că suntem căpiați de evenimente, mai vine și moș izmană să ne facă frecție la creieri. Auzi, să-l contacteze pe Averescu!

— Ce-ți pasă dacă-i dă o telegramă?

Romică îi aruncă o privire neagră. Continuă să urle în virtutea inerției:

— Duceți-l, dom'le, acasă, vârâți-l sub plapumă și legați-l zdravăn de pat.

— Du-l dumneata, sugeră dulce epigramistul. Pe noi nu ne deranjează.

Lia Georgescu ridică palma, făcându-le semn să înceteze. Se agățase într-un fel de ideea bătrânului.

— În fond de ce nu ni s-ar trimite o companie de soldați să facă ordine în oraș?

— Mă voi sfătui cu Procuratura și vom comunica la județ, declară Minerva adresându-se dirigintei.

Un glas din spate interveni.

— Cum luați legătura? Telefoanele sunt tăiate, șoseaua blocată, poteca inabordabilă. Până la ziuă, nu puteți încerca nimic.

Era tânărul în tricou galben, lac de sudoare.

Un vânt înghețat mătură dintr-o dată holul.

— Avem ARO-ul, spuse Dobrescu. Pe scurtătură...

Privirea ascuțită a Minervei îl determină să-și înghită ultimele cuvinte. Își drese inutil glasul și rămase cu ochii în pardoseaua de marmură.

— Ce facem, tovarășe? răcni Vespasian Duma.

Groaza săpase pe fața de albinos un rictus care-i sălta jumătate din buza superioară, lăsând să se vadă dinții scurți, cu strungărețe dese.

— Ne-am înțeles deci. Așteptați aici, în liniște, rosti Minerva apoi se răsuci spre Lia Georgescu. Sunt încredințată că veți ști să stăpâniți anumite excese.

Deși ostenită și chinuită de spaimă, diriginta se simți dintr-o dată îmbărbătată. Nimic n-o stimula mai mult decât încrederea pe care i-o acorda cineva în situații importante, chiar dacă umerii îi șovăiau sub povară.

Și nu era puțin lucru în asemenea momente de coșmar, între atâția bărbați, dintre care mulți tineri, să te afli cu un cap peste toți ceilalți. Respiră adânc spre a-și putea controla glasul și ridică bărbia spre candelabru.

— Îmi voi da toată silința.

Era marțială ca o statuie. Minerva îi mulțumi cu un surâs. Înainte de a părăsi holul, o opri pe Olimpia Dragu.

— Nu vreți să vedem despre ce e vorba în locuința

dumneavoastră?

— Eu... Nu, nu. Poftiți cheile, duceți-vă singură...

Domnul cu papion se agăță de brațul profesorului Munteanu.

— Ei, tinere, ce facem? Nu începem săpăturile? Inamicul profită de orice întârziere.

Lia Georgescu, într-o poziție încremenită, privea candelabrul cu ochi strălucitori și nări dilatate. Dacă ai fi întrebat-o acum drept cine se ia, ar fi răspuns fără ezitare: Marele sfinx de la Giseh. Dintotdeauna găsise că avea o figură cât se poate de impozantă.

51

— Sunt atâtea stele! constată Minerva încântată de parcă amănuntul în sine i-ar fi pus o coroană pe cap, încât te aștepți din clipă în clipă să înceapă să cadă. Îmi vin în minte piersicii încărcați de floare. Nu știu dacă ai observat, dar la un moment dat, cam pe la sfârșitul lui mai, se zbârlesc ca pisicile, își scutură excesul de podoabă.

— Da, făcu Dobrescu mașinal. Așa e.

Se simțea sceptic. O fi Samuraiul un număr formidabil, dar la poezie o încurca lamentabil. Auzi, să compari minunăția aceea care se cheamă piersic înflorit cu o pisică! După părerea locotenentului, singurul gen

literar pentru care Minerva trăda aptitudini era proza zglobie. Și-o închipuia de pildă foarte bine comentând un meci de box sau cath.

— La cine te gândești, Dobrescule? La Oana sau la aiuriții ăștia pe care i-am lăsat la muzeu?

Ca totdeauna când Minerva îl interpela direct, locotenentul se fâstâci. O prinsese pe Oana la prânz, înainte ca deștepții lui Damian sau poate ai altuia să fi tăiat liniile telefonice. Se întreba îngrijorat dacă nu cumva Samuraiul se aștepta să-i prezinte acum un raport pe temă. Ocoli răspunsul și spuse cu un glas șovăielnic:

— Presupun, bănuiesc, că nu vă înțeleg foarte bine.

— De ce, băiete?

— Oamenii ăștia erau clar speriați. Mai mult, îngroziți. Cred că în viața mea n-am întâlnit frica într-o formulă mai expresivă. Nudă, spălată de orice convenție.

— Eu sunt convinsă. Ești încă tânăr. Și?

— N-ați făcut nimic ca să astâmpărați spiritele. Ba dimpotrivă, în unele momente am avut senzația că exagerați primejdia. Când am pomenit de ARO...

— Îmi venea să te ucid, râse Minerva. Progresezi, Dobrescule. Mi-ai sesizat perfect jocul.

— Nu și rațiunea. Nu văd logica unei spaime generale.

— Și totuși explicația e la îndemână. Ascultă-mă, băiete, din clipa în care am ajuns aici, am înțeles că necunoscutul – poate necunoscuții, se pare că sunt mai mulți – vrea să vâre târgul în sperieți. De ce, nu știu sau ghicesc vag. Am socotit dintotdeauna, că-i interesant să afli unde vrea să te aducă adversarul; după aceea, nu-ți rămâne decât să raționezi „per a contrario”, ca să obții harta intențiilor sale reale.

— Tot nu înțeleg.

— Îmi place că mă întrebi. Un fapt este cert: când un zmeu din ăsta încearcă cu tot dinadinsul, la modul fățiș, reține, fățiș, să te atragă într-un anume loc, capcana se află de fapt la polul exact opus. Acum, încerc să-i descâlcesc itinerarul.

— Trăilescu a fost totuși asasinat, Grațiela Duma scoasă din circulație.

— Și-ți garantez că am consumat doar avanpremiera. Spectacolul urmează.

— Poate că dacă mobilizam cincisprezece, douăzeci de oameni, lucrurile s-ar fi rezolvat mai simplu.

— Te-ai molipsit de la moșul cu papion? Ce faci cu cinșpe, douăzeci de flăcăi într-o urbe în care toată lumea se strigă pe nume sau se cunoaște cel puțin din vedere? Și cât timp îi ții aici, vezi Doamne turiști prăpădiți după frumusețea meleagului și importanța edificiilor istorice? O lună? Două? Nouă? Atâta vreme cât orașul

mișună de uniforme, sau costume de la „Adam” și haine de piele, individul trage la umbră și dă la pește sau eventual face o excursie de plăcere la Cheile Bicazului. Pentru că un fapt trebuie să-ți fie limpede: tipul nu e nebun... Ce-ai rezolvat tu?

— Nimic. Damian s-a dat complet la fund. Am vorbit cu Brașovul și cu Bucureștiul. Deocamdată n-am niciun rezultat.

— O să-l căpătăm când n-o să ne mai intereseze. Uite că am ajuns! Nenorocita a uitat lumina aprinsă. Pun pariu că e prima oară în viață când i se întâmplă.

Ușa, trântită doar din yală, se deschise fără zgomot și pătrunseră într-un antreu îmbâcsit de hăinărie și miros puternic de cauciuc. Olimpia Dragu locuia într-o singură cameră, destul de încăpătoare.

În virtutea obiceiului – n-avea de gând să descifreze personalitatea Olimpiei, o știa pe dinafară, și în plus o găsea total neinteresantă – Minerva inventarie interiorul. Era încărcat, pretențiile de bun gust, penibile. Pe lada așa-zisului recamier, îmbrăcat în stofă cărămizie, vegheau simetric două sfeșnice din fier forjat cu lumânări spiralate prăfuite de ani. Urmau să fie aprinse la „ocazii” dar pesemne că profesoarei îi lipseau, ori n-o socotise pe niciuna îndeajuns de importantă pentru a sacrifica doisprezece lei. Făceau de asemenea pereche o măsuță albicioasă cu tot felul de

motive „indiene” turnate în plastic și veioza, aceeași industrie. Era un monstru complicat cu pălărie orange, mare și mult – vorba aia, dai trei sute de franci dar cel puțin se vede, pe o șosea ar fi putut constitui un obstacol redutabil – așezat exact la jumătatea drumului dintre cele două sfeșnice. În biblioteca tip, obiectele mergeau tot câte două – fotografii, cărți, suveniruri de la băi, la fel tablourile.

— Hm! Are boala simetriei și a boarfelor ieftine, de efect pentru neinițiați. În ce mă privește, prefer o cameră cinstită în care să știu exact despre fiecare obiect la ce-mi folosește. Detest să-mi împiedic umbra în farafastâcuri.

Locotenentul ar fi vrut să se intereseze ce destinație formidabil-utilitară avea cactusul bătrân cu ghimpi galbeni din apartamentul Samuraiului. Nu exista vizită să nu-și agațe fie pantalonii, fie vestonul.

— Îmi pun ciorapii de lână la uscat, Dobrescule! Credeai că-l țin acolo de frumusețe? Că mă stimulează peisajul mexican?

Continuă după câteva clipe, cu glas ușor voalat de o emoție pe care locotenentul se simțea incapabil s-o califice.

— E straniu... dar interiorul ăsta vorbește. E o cameră în care se stă mult... cea mai mare parte din zi. Presimt că așa se întâmplă. Pereții, uită-te la ei, îmi întorc un

glas, totdeauna același, monoton și trist ca o litanie. Pun rămășag pe ce vrei că Olimpia vorbește singură. Pricepi ce vreau să spun?

Dobrescu dădu evaziv din cap. Minerva se strâmbă.

— Lăsând acum la o parte considerentele estetice sau de altă natură, văd cam puține cărți. O bibliotecă inadmisibil de săracă pentru o profesoară, nu crezi?

Aruncă un ziar peste o scrumieră de cobalt cu scenă de epocă – marfa franțujilor pentru turiștii fraieri. Înăuntru se afla o bucățică de vată întrebuințată la curățatul urechilor și un ghemotoc de păr, genul de neglijențe care întorceau stomacul Minervei.

— Ia să vedem pe unde a intrat ipochimenul.

— Prin oficiul de lângă bucătărie, spuse Dobrescu. Am găsit într-adevăr geamul deschis.

Minerva se apropie de pervaz și, atentă să nu-l atingă, azvârli o privire afară. Strada era pustie, un felinar strâmb, clasic, ca în benzile desenate cu Pif[46], deschidea o pârtie șovăielnică de lumină.

— De intrat, n-a intrat, decise Minerva. În primul rând geamul e prea îngust, al doilea, neavertizat fiind, intra cu picioarele în lăzile astea cu flori. Ce idee să faci

---

[46] Pif Gadget a fost o publicație pentru copii și tineret, compusă cu precădere din benzi desenate, patronată de o companie afiliată Partidului Comunist Francez, importantă prin longevitate si tiraj. A fost una din primele reviste care a renunțat la foiletoane și a publicat istorii complete în fiecare număr.

horticultură în casă, sub o fereastră! Practic o desfiinţezi, e ca şi cum ai zidi-o. A! i-a lăsat totuşi un mesaj.

Pe sticla geamului cineva scrisese cu creta:

Ai să mori. D.

Minerva se uită la locotenent şi începu să râdă. Dobrescu nu mai înţelegea nimic.

52

Victoriţa Munteanu închise volumul de versuri. Hotărât, nu se putea concentra. Îşi spuse cu o strângere de inimă că niciodată în cei patruzeci de ani trăiţi alături de Iliuţă nu se simţise atât de neliniştită.

Fireşte, încercase câteva emoţii cu fata, scarlatina contractată prin clasa a şaptea sau a opta, examenul de admitere la Arhitectură, naşterea lui Cătălin, dar toate acestea nu mai contau acum. Ochii îi alunecară peste decorul familiar. Vasul turtit, cu urechi albastre, de pe poliţă îl cumpărase la Sibiu.

Trecuseră atâţia ani, dar îşi amintea şi acum broboada cu bujori a săsoaicei. Era grasă, cu figura trecută a blondelor sărite de prima tinereţe şi părea foarte mulţumită de ea. Victoriţa o examinase curioasă. O fascinaseră totdeauna femeile nu grozav de frumoase, chiar urâte şi pentru care amănuntul în sine părea total

lipsit de importanță. Indiferent de modă, Victorița nu consimțise să-și arate vreodată urechile prea depărtate de cap, purtase toate viața deux-pièces-uri drepte, care-i camuflau talia lipsită de grație, nu-și expusese genunchii butucănoși. Toate acestea ajunseseră adevărate superstiții și rămăsese de-a dreptul consternată văzând-o pe fiică-sa, acum când se purta mini-jupul, cu o fustă de școlăriță care nu avea mai mult de treizeci de centimetri. Luminița moștenise picioarele ei groase, informe, iar efectul era deprimant. Doamnei Munteanu îi venise greu să-și stăpânească impresia: „Lipsă de bun simț...” Vasul mic de argint chinezesc era o amintire de la mătușa Lucreția. Își ținea înăuntru proteza. Lui Iliuță îi plăcea acum să-l umple primăvara cu violete sau panseluțe. Făcuse chiar câteva acuarele.

Victorița suspină. Își închipuise mereu că viața ei și a lui Iliuță avea să se sfârșească lin, toate lucrurile dragi, fețele de masă brodate, bibelourile, serviciul Rosenthal de douăsprezece persoane, tablourile aveau să treacă în casa fetei. Luminița nu părea să aprecieze grozav producțiile lui taică-său dar era destul de bine crescută ca să nu i-o spună. Victorița simțise însă un pumnal în inimă când o auzise – se credeau singuri – explicându-i soțului ei pe un ton de frivolitate care se voia spirituală: „Asta-i colecția de fondante roz-bombon a tatei. După cum vezi, pisicuțe drăgălașe, mielușei cu clopoței de

argint, zulufi de aur, bujori și crizanteme cât varza, coșulețe de răchită cu cireșe emailate, din care te asigur n-ai văzut niciodată. Bietul papá! Mama îl socotește un Grigorescu și te sfătuiesc să n-o contrazici. Sunt amândoi oribil de cumsecade și n-ai idee cât îi iubesc...”

Ce avea să se aleagă din totul? se întreba doamna Munteanu. Îi venea atât de greu să-și închipuie sfârșitul, nenorocirea ce se putea produce peste un ceas ori în minutul următor, universul lor distrus, valorile răsturnate, fericirea, da, fericirea, căci fusese fericită, fericită fără întrerupere alături de Iliuță, curmate dintr-o dată. Logic – dar ce înseamnă logic? nimic nu s-a inventat mai de neînțeles, mai lipsit de rațiune ca viața – povestea era ridicolă. Un dement amenință un oraș. Ei și? Va fi prins azi, mâine sau poimâine. E în legea firii, și aici fenomenul viață intuit de Victorița prezenta fisuri, în lipsa de noimă începeai să întrezărești totuși o logică, chiar dacă îndepărtată și vizând mai mult concluziile. Până la concluzii însă drumul e căptușit de aberații și capcane, nefericiți ca Damian își vând scump pielea, răpun până a fi răpuși, iar victimă – din nou ilogic – poate fi oricine: Popescu, Georgeasca, ea, Iliuță...

Victorița se întinse pe spate strângând tare pleoapele. Lacrimile nu se lăsau stăpânite, își deschideau pârtii fierbinți. Presimțea nenorocirea cu o clarviziune care o înspăimânta. Vor muri. Ori ea, ori Iliuță...

„Nu-s egoistă, dragul meu, dar aș fi preferat să pășim pragul acela împreună. Bineînțeles, dacă și tu o vrei...”

Se ridică anevoie din pat, ca după o suferință grea, cu ochii congestionați de plâns. Se învârti fără rost prin odaie, mângâie cu degete tremurânde peria de cap a lui Iliuță, atinse fotografia înrămată a lui taică-său, căruia Cătălin îi scotea mereu limba, pentru că nu era de acord cu pieptănătura, mustața și aerul anilor ’890, apoi simți că îi e sete.

„Am să beau o limonadă.”

Ieși din cameră. Pe coridorul lung era întuneric. Ridică mâna spre comutator și rămase paralizată. Prin ușa deschisă a antreului văzu limpede proiectată în noaptea argintuită silueta pătrată a lui Damian.

— Unde-i profesorul?

Victorița Munteanu se rezemă de ușă. Îi vâjâiau urechile. Alunecă și nu mai știu nimic.

53

Unul din reproșurile constante pe care le aud este că-mi enervez subalternii și bineînțeles „clienții”. Un coleg a cărui virtute principală pare a fi aceea de a comunica lucruri dezagreabile – și-i momentul să precizez că treaba îi ia foarte mult timp, din cauza asta e una din persoanele cele mai ocupate pe care le cunosc – mi-a

atras atenția că a sosit, în sfârșit, momentul să învăț cum se duce o anchetă cumsecade.

— Cred că ești într-o ureche, a conchis. Nu-mi pot explica altfel de ce ții cu tot dinadinsul să scoți din sărite niște oameni care nu ți-au făcut niciun rău. La urma urmelor, nu toți epoleții cu stele și trese mai puține sunt mai fraieri, nu toți care trec prin biroul tău sunt sadici, criminali, spioni. Ce-s trucurile astea ieftine? „Mai învață, Dobrescule!... Presupunând că aș avea un elefant alb și un crocodil subtil...” Ce-i pasă ăluia de elefanți și crocodili subtili? Trăiește în București, și nu în jungla Amazoanelor. După aia îl lași cu gura căscată, – și tot tu te superi că are un tic nervos – și bați câmpii despre arăturile de toamnă, ochiul de sticlă al amiralului Nelson[47] sau cumnata nemăritată a lordului Costică Pandelescu, chestii care scapă din sfera preocupărilor lui și ale altora, din câte sunt eu informat. Pe ăla îl interesează victima, mobilul criminalului, eventuale indicii și cred că nu cere prea multe de la viață.

— Dragul meu, există metode și metode. S-ar putea ca plecând de la arăturile de toamnă să aflu că pe tarlaua în cauză nici măcar nu s-a efectuat culesul. De aici se pot

[47] Horatio Nelson a fost un amiral britanic cunoscut în istorie, înainte de toate, ca învingător al flotei franco-spaniole la Trafalgar. A fost un conducător exemplar, cu o personalitate puternică. Curajul său a fost la limita nebuniei, iar pasiunea vieții sale a fost riscul.

trage concluzii esențiale în materie de furt din avutul obștesc, de pildă.

— Așa ți se pare ție. Ține minte! Cu aiurelile astea ai s-ajungi să te ocolească tot ministerul. Unde mai găsești fraieri ca Dobrescu? Cogeamite locotenent tremură în fața ta că nu știe cum îl cheamă pe cimpanzeul blond de la Zoo-Băneasa sau a uitat cum se rezolvă o ecuație de gradul nouășnouă! Dacă eram în locul lui, demult ieșeam la raport.

— De ce nu-l sfătuiești în sensul ăsta?

— Am s-o fac, pe cuvântul meu. Atunci să văd cum o scoți la capăt. Pentru că ești o pisăloagă, chestia ți-a rămas din dăscălie, n-ai sănătate până nu scoți untul din om. Și atunci adio elefanți și tu, muscă țețe, adio Dobrescule, și al dracului să fiu dacă n-o să-ți lipsească ție cel mai mult!

— Va fi pentru mine o lovitură grea, dar cu timpul s-ar putea să mă obișnuiesc.

În sfârșit, nu are rost să relatez întreaga discuție. Cert este că după ce am părăsit locuința Olimpiei Dragu, Dobrescu se simțea extrem de nedumerit. În afară de mesajul lăsat de Damian, îl obseda o observație a lui Mișu Postolache întâlnit cu vreo oră mai înainte. I-o comunicase între două uși. Bietul Tarzan e genul precipitat pe care nu-l poți prinde decât în curent.

— Sunt frizer, dom’le, și ți-o spun ca profesionist. N-

am văzut niciodată până azi cap cu părul făcut măciucă. Îl știi pe profesorul Munteanu, e aproape chel. Ei bine, alea trei fire pe care le are îi stăteau bârligate. De ăilalți, ce să mai vorbesc...

Îmi vine să râd. Uite ce-l impresionează pe Dobrescu! Tot copil a rămas.

54

— Spune-mi exact cum s-a întâmplat, îl rugă Postolache. Lămurește-mă odată pentru totdeauna, nimeni nu-i în stare să vorbească limpede.

Fane se holbă. Lăsase totul vraiște, casa descuiată, o cratiță pe foc și plecase în izmene și maieu ca să-l lămurească alții ce se întâmplă cu el.

— Întâi a trecut Caracaș.

— Beat?

— Ca de obicei. Avea chef de taifas și l-am cam repezit.

— Nu se supără.

— Știu. Eram pe bina, cu găleata în mână.

— Ce găleată?

Mișu asculta cu urechile ciulite, de nerăbdare se bâțâia de pe un picior pe altul.

— Cu var. S-au coșcovit zidurile, am dres tencuiala...

— Lasă asta! L-ai repezit deci pe Drojdioară? Și?

— Păi da...

Fane își rostogolea ochii. Părea zdruncinat bine.

— Păi ce?

— Păi asta e, dom′ Mișu! După două minute m-am uitat jos și mi-a venit amețeală. Veterinarul stătea de vorbă cu o arătare verde.

— Ce fel de arătare? Omul clipi aiurit.

— Nu v-am spus? Verde.

— Verde, verde! se enervă Mișu. Ce impresie ți-a făcut?

— Drojdioară?

— Ași! Damian.

— Era Damian? Aoleu!

— Dumneata ce-ai crezut?

— Că-i stafie. Țoale verzi, muian verde, Doamne ferește!

Începu să tremure. Frizerul îl luă cu duhul blândeții:

— Bre, nea Fane, eu te cunosc, pariez că în clipele alea erai singurul din oraș cu picioarele pe pământ.

— Nu. Eram pe scară.

— Dă-o naibii de scară! Ce-ai făcut când l-ai văzut?

— Mi-a venit amețeală. Am dat să-mi fac semnul crucii și am scăpat găleata. Veterinarul râdea.

— De ce râdea?

— Cred că de ăla. Din verde ajunsese alb.

— Alb.

— Păi dacă varul era alb, cum naiba să se facă? Albastru?

Nările frizerului fremătau. Mirosea aici o descoperire importantă. Toanta aia tânără, poeta, înșirase în tot orașul că dăduse ochii cu un gangster alb și pe deasupra mascat. Problema dezlegată – oricum se ieșea din sfera miracolului – îl umplu pe Postolache de fericire.

Restul întrebărilor le puse de mântuială. Necunoscutul dispăruse după ce-l pocnise întâi eficace pe Drojdioară. Un cnocaut corect. Fane nu-și dădea bine seama ce anume îl determinase să ia o atitudine atât de categorică, însă Mișu își închipuia că-l cunoaște bine pe veterinar. Era în stare cu glumele lui și intervențiile lui prostești să scoată din fire și un arhanghel.

— I-a zis ceva individului?

— Cine?

— Drojdioară.

— Da. De mamă...

— Aha! Vii cu mine la muzeu, nea Fane. Trebuie să le povestești și celorlalți cum și ce s-a întâmplat.

Omul realiză în sfârșit că nu are ținuta îndeajuns de cuviincioasă.

— Așa, în izmene?

— Așa.

— Nu pot, don' Mișu, stai o țâră să-mi pun nădragii.

Se îndreptă spre casă și frizerul își aprinse o țigară.

Patrula prin fața curții, năpădit de gânduri. Acum știa că el, Mișu Postolache, va fi mediatorul hărăzit să realizeze un contact constructiv între cetățenii din P. și Damian, că poate readuce liniștea în oraș. Că ar fi în stare să o facă la o adică. Gândul îl umplea de mândrie și în același timp îi dădea curaj.

Ridică ochii spre cer. „Doamne, fă să-l întâlnesc pe Damian! Să pot sta de vorbă cu el...”

Apoi, inconștient, începu să vorbească singur:

— Atunci să te văd, doctore Morogan! Atunci să te văd, domnule Dunăreanu... Uite ce a izbutit Mișu ăla prostu', Mișu fanaticul...

Cu Drojdioară nu-și punea mințile nici măcar în gând.

Peste drum, la o fereastră, se stinse lumina.

55

Probabil că pe Cătălin, problemele conjugale ale cuplului Popescu l-ar fi lăsat cu desăvârșire rece dacă bunică-sa ar fi fost ceva mai prudentă. De fapt în ce constase gafa?

Discuta prin iarnă cu Iliuță lista invitaților la o petrecere. Profesorul, cu creionul în mână, schițase masa repartizând musafirii în funcție de anumite considerente.

— Lângă Vasiliad aș pune-o pe Atena Dumitrescu. A

fost secretarul lui bărbatu-său și bănuiesc că o să le facă plăcere să stea alături. Au ce vorbi...

Victorița se uita peste umărul lui.

— Pe cine pui în dreapta ta?

— Pe Georgeasca. Urmează Morogan, Mioara Popescu, Dunăreanu...

Doamna Munteanu sărise arsă.

— Te rog, Iliuță, n-am nevoie de scene! Mioara lângă Dunăreanu! Nu-ți dai seama? Romică ar fi în stare să ne strângă de gât.

— Ce spui, frate! Profesorul își ridicase ochelarii pe frunte și începuse să râdă. Tot nu s-a vindecat de prostiile astea? Zi, gelos ca un maur!

Asta încă n-ar fi însemnat mare lucru, dar Victorița, sesizând dintr-o dată că nepotu-său e în odaie, i-l arătă din ochi lui Iliuță.

Cătălin cunoștea perfect privirea. Plină de miez, însoțită totdeauna de o mișcare caracteristică a bărbiei în direcția sa. Adică „ai grijă, te-aude copilul”.

De-atunci, Cătălin studiase aprofundat problema și ajunsese la câteva concluzii categorice. Întâi, că Romică se împotrivește ca scaunul Mioarei să stea alături de al antrenorului, fiind dispus în caz contrar să-și strângă bunicii de gât. Fenomenul în sine îl cam nedumerea. De ce ar sări la Victorița și Iliuță și nu la Dunăreanu, pe care îl ura? Hm, chestia cu ura, Cătălin o înțelegea destul de

bine. O încercase pe pielea lui. Îl ura pe Cornel, băiatul farmacistului, din motive pe care nu le-ar mărturisi nimănui, nici ars pe rug ca aia din cartea de istorie. Într-o zi sau alta, se va răzbuna cumplit. Își dăduse cuvântul de onoare, iar el unul înțelegea să fie parolist. De altfel, Cornel e un „tip imposibil”, așa spune mămica când e supărată pe cineva și cere răstită o țigară, deși tăticu’ n-are nicio vină, iar pachetul și bricheta sunt alături pe masă. Cornel nu numai că e imposibil, dar e și o nătăfleață îngâmfată. Te scoate din fire numai când îl vezi cum face pe nebunu’ cu tricoul ăla al lui. Mare brânză să ai un rățoi pe piept, chiar dacă-l cheamă Donald și orăcăie când îi dai un pumn!

În sfârșit, Cătălin conchise că esențial pentru investigațiile sale era să descopere ce înseamnă *gelos* și ce-i ăla *maur*. Aici procedase cu multă abilitate, abordându-l după vreo două săptămâni pe Iliuță, care uitase de mult incidentul.

Simplificând definițiile, Cătălin reținu că maurul a fost un zgârcit intrat în istorie, grozav de supărat pe nevastă-sa, pentru că a pierdut o prăpădită de batistă. Gelozia însă era un fenomen mai complex. Cătălin pricepuse repede pentru că pe bunicul îl trecuseră toate apele explicând. Exact ca atunci când îl întrebase de ce domnul bou nu este soțul legitim al doamnei vaci. În cele din urmă însă se declarase mulțumit de bâlbâielile

profesorului, și trecând de la general la particular, izbuti să-și formeze o imagine limpede a relației Romică-Mioara-Dunăreanu.

Dunăreanu era tânăr și chipeș și s-ar fi putut ca Mioara să-i facă vânt lui Romică, un urât și-un slăbănog. Cătălin intui că a descoperit o chestie logică. Mioara ar fi o proastă dacă n-ar opera schimbul. Ar sta el o singură clipă la îndoială să aleagă între trotineta lui veche de doi ani și bicicleta Diamant a lui Cornel?

Desigur însă că nu la problemele lui Romică se gândea în noaptea aceea stând în pijama pe treptele casei și jucându-se cu cinci pietricele albe pe care le azvârlea și prindea în toate chipurile. Bunică-sa era încredințată că doarme dus, în mijlocul menajeriei lui de catifea.

Când îl văzu pe Popescu apărând, ochii îi luciră scurt. Pe Romică îl rodea un singur gând. Nevastă-sa aștepta un bărbat! își închipuia că debandada stârnită de echipa lui Damian poate constitui un prilej admirabil pentru a primi vizite. Și faptul că însăși Mioara o recunoscuse, îl considera drept un act de cinism și totodată un truc perfid pentru a-l deruta.

În clipele acelea, Romică nu mai dădea doi bani pe gangsteri și asasini. Nu-l mai interesau intențiile lui Damian, gradul de demență sau concepția lui despre viață. Îi era absolut egal ce avea să se întâmple cu târgul,

cu omenirea și cu mapamondul. Dorea cu strășnicie un singur lucru: să se convingă de infidelitatea Mioarei. Punea atâta sârg în dorința lui, încât îți venea să crezi că asta l-ar face un om fericit.

Cătălin se ridică în picioare și îl salută frumos, așa cum îl învățase Victorița.

— Bună seara, domnule Popescu. Ce mai faceți?

Romică n-avea chef de conversație și ar fi trecut ca un bolid înainte, totuși reverența băiatului îl obligă. Îi trecu distrat degetele prin ciuful blond mormăind:

— Bine, mulțumesc. Tu? Cum o mai duci?

— Mă cam plictisesc.

— Țțțț! Extraordinar! se miră aiurea Popescu, privind încordat geamurile Mioarei. De ce te plictisești, drăguță?

— Bunicul mi-a interzis *categoric* să ies din curte de când a apărut domnul Damian. I-e frică să n-o pățesc.

— Ție nu ți-e frică?

— Nu. Cătălin își examină vârful pantofilor: Pe bunica o doare capul și m-a trimis afară. Îi face rău *tapajul*... Stau aici singur de două ceasuri.

Îi strecură o privire subțire, apoi își coborî pleoapele scăpând un suspin. Romică deveni brusc atent.

— De două ceasuri spui?

— Îhî! M-am uitat la oameni cum trec pe stradă, unde se duc...

Romică începu să calculeze febril cum l-ar putea trage de limbă. În două ore, băiatul văzuse desigur lucruri interesante. Cătălin însă părea dispus să-l ajute singur.

— Nu știu de ce, nimeni nu are timp de mine astăzi.

— La cine te gândești, dragul meu?

Împrumutase un glas despre care își închipuia că e afectuos. Romică Popescu, prietenul copiilor... În realitate, copiii nu-l interesau deloc și bănuiala lui intimă era că până la cincisprezece-șaisprezece ani, sunt debili mintali. Știu să spună în ce clasă sunt și dacă au profesor conștiincios de istorie, când a domnit Mircea cel Bătrân.

— Adică... cine n-a mai avut timp de tine azi?

— Păi bunicul, bunica... Făcu o pauză: Domnul Dunăreanu...

— Antrenorul?

Ochii lui Romică scoteau scântei. Cătălin clătină capul.

— Nu m-am supărat, am înțeles că se grăbește.

— Unde se grăbea?

— Nu mi-a spus. A intrat în curtea dumneavoastră.

— Cum?!

— Pe poartă. A deschis-o și a intrat.

— Era lumină afară?

— Nu. Se înserase. De-abia l-am recunoscut. Nu știu de ce se furișa.

— Se furișa?! Și?

— Și ce?

— Ce s-a întâmplat după aia?

— După aia, nici tanti Mioara n-a mai vrut să stea la fereastră. Știți, mai discutam una alta. Ne distram de minune împreună...

— Ascultă, băiețaș! Te-ai uitat bine?

— Cum adică să mă uit bine?

— Ești sigur că Dunăreanu a intrat la neva... Vreau să zic, la mine în casă?

Cătălin ridică din umeri.

— Eu știu că a intrat în curte. Tanti Mioara a închis geamul și a tras perdelele.

— A închis geamul și a tras perdelele?!

— Ați obosit, domnule Popescu? Așa gâfâie bunicul când dă cu aspiratorul.

Inima lui Romică bătea să-i spargă pieptul. Intră în curte, cu părul făcut vâlvoi. Cătălin își frecă mâinile încântat.

56

Vecina Liei Georgescu era o persoană fără vârstă, cu ochi tulburi albaștri și un păr roșu care înflorea nimb în jurul capului. Printre buclele sărace se întrezărea perfect conturul craniului, însă, din motive necunoscute,

femeia refuza să poarte perucă. Dimpotrivă, frecventa asiduu coaforul, iar la ea acasă era imposibil s-o vezi până la cinci după-amiaza fără bigudiuri – metalice, subțiri cât o macaroană și aducând a instrumente de tortură – peste care lega un voal violet. Chipul, tipic sepulcral, era moale, fără contur precis, de un alb umed. Mulți din oraș evitau s-o privească în față.

Trăia din expediente. Dintre toate, cel mai rentabil rămânea ghicitul în palmă, cărți și aburi de cafea. Nimeni nu s-a plâns vreodată că în P. Naivii ar fi dispărut cu desăvârșire... Își ascundea îndeletnicirea sub firma unor lecții fictive de limbi străine. O chema de fapt Elisabeta. Din considerente de ordin comercial, profesa sub un nume mai exotic: Aprilia.

Când se plictisea, diriginta poștei o invita la o prăjitură și un șpriț de vin cu pepsi. Cărturăreasa își întindea cărțile iar Lia o asculta cu același zâmbet înfipt în colțul buzelor. „Nu cred o iotă, dar ce spui mă distrează grozav."

Atena Dumitrescu, în schimb, îi acorda credit total. Constatase că Aprilia vorbește curent două limbi străine și de aici, urmând o logică nedeslușită, ingerase fără să crâcnească toate celelalte povești. Ghicitoarea își inventase o biografie extravagantă. Cea mai mare parte din întâmplări se consumau în peisaje stranii: peștera unui schimnic autohton – mult mai târziu avea să afle

că tipul era căutat de miliție pentru proxenetism – corăbii de contrabandiști, chilia unui călugăr benedictin sau un palace din Las Vegas.

Doamna Dumitrescu își dăduse de câteva ori în cărți și o coincidență bizară plus anumite rotunjiri inconștiente o determinaseră să creadă orbește în profețiile cărturăresei. De aceea nu consimțise niciodată să-și arate palma. Accepta doar prevestiri în legătură cu viitorul apropiat, adică atât cât pot desluși cărțile. În palmă însă era încrustat destinul. O cuprindea spaima numai la gândul că i s-ar putea dezvălui o perspectivă teribilă.

Stătea în salonașul Liei, lângă fereastra deschisă, comentând întâmplările din oraș. Deși era o noapte extrem de caldă, doamna Dumitrescu tremura. Ținea cu amândouă mâinile un pahar de ceai fierbinte. Inelul subțire cu un opal și verigheta zăngăneau pe sticlă.

Ghicitoarea fuma privind-o atent. În general, părea destul de calmă.

— Vă admir sincer. Oricare femeie în locul dumneavoastră făcea un atac de cord.

— Departe n-am fost în orice caz, suspină Atena Dumitrescu. Mă tot întreb câți complici o fi având?

— Ce importanță are?

— Are. Unul sau zece, nu-i același lucru.

Aprilia clătină din cap.

— Un fapt e sigur. Nu dumneavoastră constituiți obiectivul lor. Mai precis, nu numai dumneavoastră.

— Vrei să spui că...

Ghicitoarea o privi țintă.

— E ciudat totuși, declară Atena Dumitrescu. Pentru mine, aptitudinile dumitale supranaturale constituie de mult o certitudine. Cum de n-ai prevăzut nenorocirea care se va abate asupra orașului?

Buzele Apriliei se lățiră. Se vedeau două crocheturi ancorate pe caninii superiori.

— Nu vreau să par interesantă. N-am avut o viziune clară, precisă, dar există un amănunt care m-a izbit chiar de la sosirea mea în această localitate. O viziune tulburătoare. Am meditat ani de zile zadarnic.

— Ce viziune? întrebă sufocată Atena Dumitrescu.

— În sfârșit, e mai bine să nu discutăm.

— Te rog foarte mult să vorbești. În asemenea momente-limită, nesiguranța e cea mai rea.

— Vă rog să renunțați.

— Vreau să știu.

I se păru pe neașteptate că obrajii cărturăresei alunecă. Se cutremură auzindu-i glasul uscat.

— Foarte multă lume din oraș a trecut pe la mine. Am văzut deci zeci și zeci de palme.

— Și?

— Toate seamănă.

— În ce sens?

— Linia vieții e întreruptă brusc de o întâmplare tragică. Acum știu despre ce-i vorba.

Bănuia și Atena Dumitrescu. Întrebă totuși, cu inima ghem:

— Ce trebuie să înțeleg?

— Același eveniment fatal va curma în același timp viețile multor localnici. Și toți vor muri în aceeași zi.

Atena Dumitrescu simți că-i îngheață sângele în vine.

— Nu se poate! Nu cred! Nu vreau să cred!

Aprilia declară sibilinic:

— Important nu este ceea ce credem sau ceea ce dorim noi să credem. Existăm ființe mizerabile la mersi-ul altor forțe. Ați trecut prin atâtea nenorociri, soțul dumneavoastră a murit când încă erați tânără... V-a întrebat cineva dacă vă convine situația?

„Pe Dumnezeul meu, gândi Atena, aș fi știut ce să-i răspund. Dacă aș fi rămas văduvă cu măcar zece ani mai devreme, viața mea ar fi fost alta astăzi..."

Rosti într-o doară, simțind nevoia să-și audă glasul:

— Trăim într-o lume civilizată...

— Probabil că nu îndeajuns. Se uita la chipul bătrânei. Devenise alb, buzele îi zvâcneau. Îmi pare rău că am vorbit.

— Așadar, întreg orașul în aceeași zi...

— N-am zis întregul oraș. Unele persoane.

— Și dumneata?

— Și eu, zâmbi Aprilia cu o resemnare care bătrânei i se păru magnifică. Își deschise palma și o împunse cu unghia: Scrie aici.

Doamna Dumitrescu înghiți în sec. Abia mai sufla.

— Și... eu?

— Nu mă pot declara înainte de a vă vedea mâna. Dar poate e mai bine să n-o văd...

— Cum adică? E posibil să am alt destin? Separat?

— Firește. De pildă, unii lipsesc din oraș. Cine știe ce împrejurări speciale v-ar putea feri de o nenorocire.

Bătrâna ținea pumnul încleștat la spate. Îi era parcă teamă ca ghicitoarea să nu i-l descleșteze cu forța. Simți însă că nu mai rezistă. „Fie ce-o fi! Trebuie să știu.”

Își deschise brusc palma.

57

Iliuță Munteanu se ciocni aproape nas în nas cu Dunăreanu. Întrebă mașinal:

— Ce faci?

Antrenorul ridică din umeri.

— Potrivit. Aștept chenzina.

Celălalt, neatent, se interesă scociorând întunericul:

— Aici?

— De ce nu? se hlizi Dunăreanu.

— Da, așa-i... ai dreptate. Ai fost la Popești?

Antrenorul îl privi sincer uimit.

— Ce naiba să caut la Popești?

— Mă gândeam că întâmplător ai aflat ceva despre Romică Popescu.

— Ce-i cu Romică?

— Nu știai? A dispărut. Preciză înfrigurat: Se presupune că cineva l-a luat prizonier.

— Prizonier?! se holbă Dunăreanu. Cine dracu' l-a luat prizonier?

— Nu bănuiești?

— Uite ce e, nene, nu vreau să te jignesc, sunt un tip pașnic, dar am așa o senzație în organism, că nu-ți priește umblatul cu capul gol prin soare.

Iliuță Munteanu cântări detașarea antrenorului. Se comporta lejer, ca și cum s-ar fi întâlnit în circumstanțe normale alaltăieri, sau săptămâna trecută. Izbucni iritat:

— Pe ce lume trăiești?! Orașul e invadat de bandiți! Au loc ciocniri violente la fiecare pas, suntem în pericol de moarte.

— Nu vrei să te conduc până acasă?

— Trezește-te, domnule!

— Bine, bine, las-o așa!

În P. Nu existau prea mulți oameni față de care Dunăreanu să se poarte reverențios. Pe Iliuță Munteanu însă, în general, îl menaja. Îi impuneau vârsta și calitatea

individului. Nu întâlnise încă un bărbat mai cumsecade. De data asta însă, simți că nervii îl depășesc.

— Formidabil!

— Așa gândesc și eu.

— Asta nu mai e oraș, e ospiciu! Ce bandiți? Ce pericol? V-ați sonat?! Scuturați-vă, neică! N-o țineți așa asupra nopții!

— Într-un fel, ai dreptate. Va fi o noapte grea. Îl măsură lung. Vasăzică dumneata pui la îndoială mărturiile unor oameni de bună credință.

— Îhî!

— Contrazici un oraș întreg!

Profesorul nu fusese în viața lui atât de enervat. Emoțiile acumulate răbufniră acum la suprafață cu o violență neașteptată. Țipă cu o voce strangulată:

— Toți suntem nebuni, toți, martori și victime, iar dumneata ești singurul normal. Dumneata și, bineînțeles, doctorul Morogan. Nu vreau să-ți calific atitudinea. În cel mai fericit caz, m-aș gândi la iresponsabilitate.

Dunăreanu îl examină perplex.

— Ce ți-am făcut, nene? Ce-aveți cu mine? Întâi, se ține limbricul ăla micu' scai de capul meu și nu pot de răul lui să intru la damă...

— Ai fost totuși la Popești.

— Ce Popești?! Care Popești?! Ați căpiat? De când o

cheamă pe Coca de la CEC, Popescu? Așa, de simpatie, că stă în curte cu ei? Pe urmă, nu scap bine de puști, că mă ia bunică-su în șuturi! Ăsta după ce mă stropește cu gudron, tot el se supără pe mine. Du-te, domnule, să vezi cum stai cu Wassermann-ul! Și dacă vrei un sfat, ia-l și p-ăla micu'.

— Orașul e invadat și dumitale îți arde de idile.

— Cine te-a mințit? Merg pe concret...

Se liniștise. Iliuță Munteanu, în schimb, spumega.

— Conduita dumitale e pur și simplu revoltătoare.

— Sărutări de mâini coanei Victorița.

— Când toată obștea...

— Adio, tăticu', și pe săptămâna trecută!

58

Responsabilul noului supermagazin alerga din răsputeri. Abia părăsise localul muzeului și constatase că e urmărit. După viteză și călcătură – caldarâmul părea atins de picioare de pisică – înțelese că hingherul e unul din mercenarii lui Damian. Când trupul îi fu inundat într-o lumină țâșnită brusc din întuneric, în mintea responsabilului nu mai stărui niciun dubiu.

O luă la goană, înnebunit de frică. Traversă Corso și încercă să-și deruteze adversarul sărind un gard scund de piatră. Avea certitudinea că celălalt e la un metru în

urma lui. Continuă să alerge iepurește, fără să privească înapoi. Nimici un rondou de trandafiri, nimeri cu capul într-o frânghie plină de rufe puse la uscat, nu se lăsă însă demobilizat și, descotorosindu-se greu de un maieu, un ciorap și o pereche de izmene ude, ajunse în spatele clădirii. Cunoștea casa, un cub de piatră galbenă, construit de Ionescu, proiectant la uzină. De zid era rezemat un butoi.

Responsabilul avusese toată viața idei strălucite. Nu ezită deci și sări înăuntru. Zeama de varză se revărsă științific, în conformitate absolută cu principiul lui Arhimede.

59

Încă cincizeci de centimetri și avea să ajungă la liman. Vlad Șoimu, directorul bibliotecii și președintele cenaclului literar, își simțea spinarea ferfeniță, mușchii picioarelor, arcuri solicitate la maximum, gata să cedeze.

Cățăratul îi luase mai mult de un ceas, procedând în felul următor: își rezemase șalele de piatra colțuroasă a puțului, apoi ajutându-se de mâini și picioare își săltase puțin câte puțin trupul.

Gâfâind, încleiat tot de verdeață vâscoasă, izbuti în sfârșit să-și agațe palmele însângerate de buza fântânii.

Respiră adânc, dând ochi cu priveliștea familiară. Strada era liniștită.

Fane, gospodarul care scăpase găleata cu vopsea în capul necunoscutului îmbrăcat în verde, se furișa spre casă. Inițial, voise să meargă la muzeu, cu frizerul, dar fără a fi un bărbat cu multă imaginație, ghicise cam ce-l aștepta și se răzgândise.

Urlete, tevatură, zvonuri contradictorii. Dacă un Mișu Postolache, insul cel mai informat din târg, nu izbutește să-i explice ce se întâmplă la o adică și de ce s-a smintit o lume, ce să-i mai descâlcească proștii ăilalți?!

I se făcuse și foame, „să mănânc un bou, auzi? un bou!” și acesta i se părea un motiv mai mult decât justificat ca să se întoarcă în bătătura lui, să-și vadă de necazurile lui.

„Mănânc zdravăn și p’ormă mă culc. N-au decât să se bată în capete și fără nea Fane...”

O priveliște ciudată îi tăie respirația. Din fântâna lui Vodă Grigore ieșea un cap. Sub reflectorul puternic al lunii, țeasta avea un luciu metalic. Fane, stupefiat, încercă o revelație. Bandiții ăștia ai lui Damian nu se ascundeau în târg cum își închipuiau fraierii de la muzeu, ci sub pământ. Își aminti de un film american, poate franțuzesc, în care gangsterii spărgeau o bancă ajungând în pivnițele ei prin rețeaua de canale. „Ete, dom’le! își zise nu fără oarecare admirație, se deteră

dracului și ai noștri! Au deprins ceva tehnică!” Fane nu stătu nicio clipă la îndoială. Smulse o ulucă din primul gard și se apropie pe nesimțite de fântână.

„Las’ că-ți arăt eu!”

Își suflecă mânecile, scuipă în palme, apucă zdravăn uluca cu amândouă mâinile și izbi odată în numele tatălui.

Capul pieri instantaneu. Fane râse încântat și înjurând minuțios șmecherul subteran, se lăsă pe iarbă hotărât să aștepte toată viața lângă fântână.

În fundul fântânii, cu apa până la bărbie, Vlad Șoimu se întrebă năuc:

„Ce naiba mai fu și asta?”

Trase adânc aer în piept și începu din nou să se cațere.

60

Olimpia Dragu înțelese că o lasă puterile. Ștergând zidul alunecă moale pe o bancă. Vedea chipurile celorlalți ca prin ceață și își apăsă puternic pleoapele la rădăcina ochilor. Ca totdeauna când era tulburată sau emoții prea puternice frângeau monotonia zilelor searbăde, simți nevoia covârșitoare să doarmă. Gândul însă că ar putea-o cuprinde somnul aici, între atâția străini, o oripila. Se știa penibilă în intimitate,

dizgrațioasă până la repulsiv încă dinainte de a fi împlinit treizeci de ani, și nu acceptase niciodată să împartă cu altcineva o cameră. La hoteluri plătea voluntar al doilea pat, evita stațiunile aglomerate, sforăia – și pe acesta îl considera drept amănuntul cel mai vulgar al personalității ei – asuda din gros vară și iarnă, lupta din tinerețe cu o colită de fermentație.

De rușine, o podidiră lacrimile. Se văzuse dintr-o dată așa cum arăta acum. O prezență dezgustătoare, șleampătă, cu moțul pus pe bigudiuri și ochii uleioși din pricina proculinului[48]. Prin papuci i se vedeau degetele și călcâiele neîngrijite, capotul dubios n-avea nasturi și era prins în două ace de siguranță, buzunarul descusut spânzura trist ca o ureche de cocker. Pe cel bun, de cinci sute cincizeci de lei, matlasat, îl ținea bine împăturit într-o pungă de plastic pentru situații excepționale care n-aveau nimic de-a face cu vreo sărbătoare. „Doamne ferește o boală, chemi un doctor sau trebuie să te internezi de azi pe mâine...”

— Mă duc, spuse ridicându-se anevoie.

Iliuță Munteanu o privi nedumerit și profesoara preciză:

— Mă duc acasă.

— Ce-ți veni? se interesă Lia Georgescu. Nu ți-a ajuns

---

[48] Picături de ochi indicate în conjunctivitele acute și cronice nebacteriene, în mod deosebit de natură cataractică și alergică.

un șoc?

— Mi-e rău. Trebuie să mă culc.

— Fii serioasă, cucoană! interveni epigramistul. Vine ăla peste dumneata.

Domnul cu papion interveni practic:

— Trebuia înființat un post de prim ajutor. Vezi, la asta nu m-am gândit.

— Te poți întinde aici, propuse Iliuță Munteanu.

Olimpia Dragu scutură violent din cap.

— Hotărât, nu.

— Mda... făcu Lia Georgescu cercetând-o cu atenție.

Era singura care, fără să fie vreo subtilă, intuia rezervele Olimpiei. Cândva fuseseră destul de intime și-i cunoștea maniile. Profesoara nu suporta să stea în furou nici măcar la croitoreasă – se îmbrăca de gata – și nimeni din oraș nu-și amintea s-o fi văzut vreodată altfel decât cu bluze bine închise la gât și mâneci lungi.

— E riscant... Foarte riscant, șopti diriginta, nu te sfătuiesc.

Olimpia Dragu dădu din umeri. „Ei și?”

Trecuseră doar trei sau patru minute de atunci? Acolo, pe banca lustruită avusese revelația. Straniu, în prima clipă nu esența adevărului dezvăluit o năucise ci violența fenomenului, neașteptatul, acel „dintr-o dată”. Da, dintr-o dată, cu o luciditate și un bun simț care nu-i erau proprii, cuprinsese coordonatele reale ale unei

vieți mărunte, fără sens, egoistă și avară, consumată între cataloage și consilii pedagogice, unde socotindu-se dreaptă și incoruptibilă se dovedea doar meschină și intolerantă. Își revăzu vacanțele lipsite de bucurii – era singura din cancelarie fericită când se reluau cursurile – duminicile triste, neînsuflețite nici măcar de trilul unui apel telefonic, casa pustie, unde poștașul nu suna niciodată. Ultima scrisoare o primise în ’55. Un fost elev, care pe patru pagini așternute strâns îi comunica opiniile lui despre un dascăl cu certă vocație de gâde. „Crudă, tiranică, lipsită de orice trăsătură umană”.

Simțindu-și picioarele moi, îl căută din ochi pe Vespasian Duma.

— Tu nu vii?

Stăteau aproape, îi despărțea o singură casă. Albinosul își scutură atât de prompt mâinile și capul, încât Lia Georgescu, în ciuda încordării, nu-și putu stăpâni un surâs.

— Nu înțeleg să-mi asum riscuri inutile. Ăia sunt înarmați și puși pe masacru. Eu n-am nici măcar o praștie. Iar la tine e vorba de un moft. Îți eliberăm o bancă, poți să te culci foarte bine aici.

Olimpia își plecă obosită privirea. Se îndreptă spre ieșire fără să mai audă ultimele cuvinte ale lui Duma.

Domnul cu papion țâșni în picioare, netezindu-și reverele hainei.

— Vă însoțesc eu, stimată doamnă. Vă aflați într-o ținută... ăăă specială. Știți, négligé-ul e de natură să învioreze unele naturi mai primitive.

Ipoteza unei Olimpia Dragu asediată de apetituri virile stârni zâmbete ucigătoare. Profesoara le remarcă, dar acum nu-i mai păsa de nimic.

Epigramistul interveni:

— Vezi-ți, nene, de treabă. Ți s-a făcut de un spielhosen de brad?

— E ciudat, declară bătrânul, dar constat că foarte multe din cuvintele pe care le folosesc tinerii de azi eu nu le înțeleg. În fine, la revedere domnilor, și pe curând. Sper să vă aduc vești interesante.

— Bravo lui! comentă Iliuță Munteanu. Are curaj.

Epigramistul dădu din umeri.

— La vârsta lui, ai să te crezi și dumneata Garibaldi[49] sau Jeanne D'Arc[50].

Iliuță oftă: „Ce meschini sunt oamenii!"

— Rezemați-vă de brațul meu, doamnă.

Olimpia surâse ostenit, aproape recunoscătoare. Nu

---

[49] Giuseppe Garibaldi a fost un general, om politic și patriot italian considerat, împreună cu Camillo Cavour, cu Victor-Emmanuel al II-lea și cu Giuseppe Mazzini, a fi unul dintre „părinții patriei" italiene.

[50] Ioana d'Arc este una din figurile emblematice ale Franței și sfântă a Bisericii Catolice dar și foarte controversată întrucât unii autori au considerat că era schizofrenică.

se simțea sigură pe picioare, avea impresia că în următoarea clipă se va prăbuși. Contactul cu haina bătrânului îi trezi alt gând dureros. Se afla prima oară la brațul unui bărbat. Părea absurd, de neconceput, dar în cincizeci și patru de ani, nimeni nu se oferise vreodată s-o ajute – simplă gentilețe camaraderească – nimeni nu încercase dorința într-o noapte viscolită de ianuarie ori seri îmbujorate de mai s-o simtă alături. Un suspin i se smulse de pe buze și bătrânul o bătu încetișor pe mână.

— Nu trebuie să vă fie teamă.

Profesoara făcea eforturi să se stăpânească. Glasul îi răsună totuși tremurat:

— Vă mulțumesc... Sunteți nespus de amabil.

— Avem cu toții îndatoriri obștești, nu-i așa... Aerul este într-adevăr minunat... Ar trebui să mă plimb mai mult în cursul nopții... În realitate, moștenim o sumedenie de superstiții... De ce adică să nu-ți faci promenada la miezul nopții sau chiar mai târziu, dacă asta îți spune ceva?

— Poate că aveți dreptate.

Orbecăiau nesiguri pe strada întunecată. Undeva în apropiere cânta un cocoș.

— Scuzați-mă, rosti domnul cu papion. N-am reținut adresa dumneavoastră.

„Nici nu i-am spus-o”, reflectă mecanic Olimpia

Dragu.

— Ajungem imediat. Prima stradă după colț.

Bătrânul, în dispoziție filosofică probabil, continuă să mediteze:

— Din păcate, ne cunoaștem foarte puțin unii pe alții. Nu știu dacă faptul se datorează unei interiorizări excesive sau altor cauze. Bunicul meu își cunoștea toți vecinii pe o rază de cincizeci de kilometri, iar unchiul mare, generalul, numele tuturor subordonaților, până la ultimul oștean. Eu, și chicoti amuzat de descoperire, nu știu nici măcar cum îl cheamă pe vecinul meu de apartament, deși locuim de cinci ani împreună. Mă refer la numele cel mic, evident, deși nici în legătură cu celălalt nu sunt prea sigur. Coroiu? Cioroiu? Sper să nu fi băgat de seamă și să se fi simțit afectat. Am oroare să fiu dezagreabil, știți... Consider politețea drept un factor indispensabil al vieții sociale. Oh, am și ajuns. Regret, compania dumneavoastră este atât de reconfortantă...

— Vă mulțumesc, șopti Olimpia Dragu.

— Pentru nimic, duduiță, pentru nimic... Ca să mă întorc în centru, trebuie să fac la stânga, nu-i așa?

— La dreapta.

— A, da... Perfect... Sărut mâinile. Deci la dreapta!

Își scoase pălăria și se îndepărtă pe picioare lungi, uscate, puțin nesigure. Olimpia Dragu îl urmări cu privirea. În capătul străzii, domnul cu papion ezită

câteva clipe, apoi o luă la stânga.

Zvon de glasuri opri inima profesoarei. Se agăță de ulucile gardului, lipind umbra unui stejar.

Doi necunoscuți trecură aproape în goană prin fața ei, fără s-o observe.

— Hudubaia trebuie să sară în aer la fix! Vezi cum o sucești. E chestie de secunde.

— Sunt mulți elevi înăuntru?

— Vreo optzeci... Fii atent, după aia...

Restul cuvintelor se topi în întuneric. Olimpia Dragu, îngrozită, își duse mâinile la gât.

„Au dinamitat liceul!”

61

Responsabilul supermagazinului oscila între două hotărâri: să scoată capul din butoi pentru a putea respira, înfruntând riscul unui glonț sau mai autohton, al „descăpățânării”, (banditul îl căuta printre poloboace) sau să moară într-un mod mai puțin obișnuit: înecat în zeamă de varză.

Pașii individului se auzeau distinct în apropiere. Respiră adânc și se scufundă.

Responsabilul era cunoscut pentru ideile lui absolut geniale, care-l străfulgerau totdeauna când intra la apă.

Și de astă dată soluția țâșni limpede. Pipăi vrana butoiului și, după câteva încercări disperate, reuși să împingă cepul.

62

Mircică Panait, cel mai puțin chipeș bărbat din P. – în comparație cu el, localnicii îi considerau pe Postolache și pe Romeo Popescu adevărați artiști de cinema – se întorcea cu sufertașul gol de la mătușa lui, o doamnă în vârstă, care de câțiva ani nutrea un interes modest pentru tot ce se petrecea în jurul ei. Conversa mai ales cu persoane de mult dispărute, având avantajul de a nu fi contrazisă niciodată. În două cuvinte, ducea o viață liniștită, plină de demnitate, închinată meditației asupra trecutului, curat ca lacrima după cei douăzeci și cinci de ani petrecuți prin diferite penitenciare pentru atac la drumul mare. Cunoștințele ei presupuneau că ar fi ajuns la concluzii importante, dar din discreție nu le împărtășea nimănui. Nu însă despre ea este vorba.

În legătură cu Mircică Panait, doctorul Morogan, care avea o vocație certă de a prospecta cu tot dinadinsul răul în cugetele semenilor săi și talentul special de a-l descoperi, obișnuia să afirme:

— E mai mult caraghios decât urât. Când îl vezi, începi să râzi. Te simți prost, pentru că bietul Mircică

știe de ce râzi, dar asta te determină, oricât de puțin pervers ai fi, să râzi și mai al naibii. Are cam un metru jumătate și un nas pentru un bărbat de trei ori mai înalt. Partea neplăcută este că nasul ăsta se vede de pretutindeni. Cum să mă exprim ca să înțelegeți?

— Obișnuit, dragă, uneori mi se întâmplă să mai pricep câte ceva, replicase Drojdioară.

— Te fălești...

— Dacă ipoteza îți aduce vreo ușurare, n-am nimic împotrivă. Oricum chestia nu-i esențială. Bagă textul mai departe, flăcău!

— Din orice parte l-ai privi, continua medicul vag amețit, chiar și din spate, îi vezi castravetele ăla afurisit. Deștepții din oraș pretind că poți agăța pe el comod cinci umbrele. În fine, nu știu cine naiba l-a mințit că i-ar sta bine cu mustață. Numai că nenorocitul nu s-a mulțumit cu orice mustață, a vrut una fâlfâindă. Acum, când te uiți la el, ai impresia că nasul ăla e gata să zboare. Restul nu mai contează, sunt amănunte pe care le-ai putea trece cu vederea dacă nu ești prea pretențios. Urechi pleoștite, pantofi numărul 44 și mâini puțintel cam lungi. Poate ridica ceva de jos fără să se aplece.

— Sexy gagiul! se hlizise veterinarul. Ce dracu' nu pricep e cum de nu l-am întâlnit niciodată.

— Nu bate cârciumile.

— Deci, *un pauvre* ipochimen, neinteresant.

— Depinde din ce punct de vedere privești problema. Bărbatul e un înger, aș putea să vorbesc o săptămână despre sufletul lui. Singura chestiune care contează la urma urmei cu adevărat.

— Dacă zici mata, coane...

— Așa este.

— Mă scuzi, doctore, dar tare mi-e teamă că te înșeli. Floarea de cartof – dacă o încurc te rog să mă corectezi, botanica nu-i partea mea cea mai tare – floarea de cartof, ziceam, dă un fruct bogat în vitamine și altele asemănătoare. Și totuși, ne dăm în vânt după lalele, punem în glastră crizanteme, suntem fericiți când înfloresc bujorii. Unde-i logica? Având de ales între diriginta poștei, harnică, excelentă gospodină, dar cu aspect de tambur major și Mioara Popescu, pe care n-o interesează nimic și nu-ți deosebește aspiratorul de un turboreactor, în schimb arată așa cum arată, câți bărbați din târgul ăsta ar alege-o pe Lia Georgescu pentru calitățile ei?

— Ți se pare normal?

Drojdioară își turnase un pahar plin.

— Tăticu', nu eu am făcut lumea, toată șmecheria e s-o iei așa cum se prezintă, poză neretușată. Fiindcă tot suntem la pilde... Cunoști ființă mai pură, mai al dracului de virtuoasă, mai harnică și mai intransigentă decât Olimpia Dragu? Ești liber, neînsurat, văd că

apreciezi calitățile „fundamentale”. De ce n-o ceri în căsătorie? Sunt gata să aranjez trampa, n-ai decât să spui un singur cuvânt, fac rost de vin și până la ea o țin într-o goană.

Morogan începuse să râdă, grăbindu-se să bată în lemn.

— Poate că ai dreptate.

— Sută în sută, mon cher. Trăscăul îmi face creierii agili. Și pe chestia că ți-am suflat secretul, mai dă o baterie... Pe urmă discutăm cât vrei matale despre amicul Mircică.

— Domnule, individul e monumental. Se duce în fiecare seară la mătușă-sa – îl întâlnesc când mă întorc de la contravizită – îi cară de mâncare, îi deretică prin odaie, ba îi face și conversație un ceas, două, deși arde de nerăbdare să ajungă cât mai repede acasă.

— Vreo șoricuță nostimă?

— Ași! E un colecționar pasionat.

— Timbre?

— Dopuri.

Drojdioară se holbase, crezând că n-a înțeles bine.

— Dopuri?!

— Da, domnule, dopuri! De ce n-ar colecționa omul ce-i face plăcere? Ți se par mai inspirați ăia cu fluturii sau cutiile de chibrituri? M-a invitat odată la el. Are o colecție de toată frumusețea. Cepuri de butoi, dopuri de

șampanie, dopuri din pluta cea mai fină, dopuri de plastic, cu striații pe orizontală, vertical sau oblic, dopuri lapone și chinezești, dopuri de ploscă și bidon, ce mai, mii de dopuri! Te și miri de unde naiba le culege.

— E limpede... Încep să cred din ce în ce mai serios că sunt singurul bărbat normal din urbe.

Mircică Panait, contabil principal la uzina de avioane, intrase în concediu. Își petrecuse în mod agreabil dimineața inventariindu-și colecția și către prânz se dusese la mătușă-sa. Nu discutase cu nimeni, așa că habar n-avea ce se întâmplă în oraș. Bătrâna nu se simțea bine; în consecință, Mircică zăbovise urnindu-se spre casă după ce se lăsase întunericul. E foarte probabil ca la ora aceea, zece, poate unsprezece seara, contabilul să fi fost un bărbat fericit. Primise din Sighetul Marmației, de la un confrate la fel de pătimaș, un lot nou de dopuri și ardea de nerăbdare să le sorteze. Fredona în gând „Te-aștept diseară-n Cișmigiu”, când deodată scăpă sufertașul și rămase încremenit. Un tânăr zvelt, cu o pușcă în mână, ștergea zidul locuinței profesorului Munteanu. Sări elastic gărdulețul de piatră încopciat în fier forjat și dispăru înghițit de întunericul grădinii.

Mircică Panait reacționă spontan și absolut identic cu ceilalți locuitori din P. Care avuseseră șansa unor astfel

de întâlniri: o luă la fugă cu părul făcut măciucă.

După socotelile lui, gonise cam zece minute, fără să îndrăznească să se uite în urmă. Când simți că nu mai are suflu, năvăli în curtea lui Tănase, magazioner la cantina liceului, și se ascunse după cotețul de găini.

Tănase stătea la pândă. În mai puțin de două săptămâni îi dispăruseră un cocoș, patru puici pestrițe și o rață. Investigațiile civilizate printre vecini, care se soldaseră cu patru coaste rupte și trei perechi de ochi învinețiți, nu-l duseseră la niciun rezultat și ajunsese la concluzia că hoțul trebuie prins în flagrant delict. Voia de fapt să-i spună câteva cuvinte, bine simțite, iar după opinia multora, omul n-avea pretenții nesăbuite.

Ciuli urechea. Cineva sărise în curtea lui. Nici măcar nu se ferea.

— Uite al dracului! bombăni. Intră aici ca în târla lui taică-său!

Îl așteptă să se apropie de poiată.

Dintr-o dată, Panait se simți înșfăcat de ceafă și înainte de a avea timp să spună frumos bună seara, încasă doi pumni îndesați în cap. Aceasta, după cum avu prilejul să constate imediat, fusese doar o introducere amabilă. Primi atenții la fel de duioase în burtă, plex, ficat și rinichi. Cel mai greu însă pricepea

Mircică interesul pătimaș al dușmanului pentru urechea lui. Ținea cu tot dinadinsul să i-o smulgă și, judecând după intensitatea eforturilor, magazionerul părea a fi o făptură încăpățânată.

Când scăpă cu chiu cu vai din mâinile namilei, Mircică nu se simțea mai lămurit ca la început.

— De-o mai da ăsta iama în găinile noastre, să-mi spui cuțu!

Tănase își freca brațele satisfăcut.

Nevastă-sa șterse farfuria și o băgă în raft. Nu era o femeie din cale afară de curioasă. Deși auzise zgomot în curte, nici măcar nu se apropiase de fereastră. Întrebă într-o doară:

— L-ai recunoscut? Cine era?

— Alain Delon. Ăla frumosu' de la contabilitate. Ai fi zis?

— Nu.

— S-o umfle pe moțată, auzi? S-o umfle pe moțată!

— De...

— Uite, uite așa se uita la ea! Fă, tu n-auziși ce zisei?

— Am auzit.

— Dar n-a mai apucat tâlharul.

— Dacă n-a apucat e bine.

— Mama lui de pezevenghi! Acu' îl săturai. Când i-o mai arde de friptură pe gratis să-mi spui...

— Știu, îl întrerupse nevastă-sa căscând, cuțu!

63

Romică Popescu reflectase prea multă vreme la clipa când se va încredința în sfârșit de infidelitatea Mioarei pentru ca să nu știe cum trebuie să procedeze. După ce-l abandonă pe Cătălin, începu să alerge. Ajuns însă în apropierea casei își domoli pașii, încercând să calce fără zgomot. Privi ferestrele întunecate, cu inima străpunsă de un sfredel. Apăsă ușor clanța. După cum se așteptase, ușa era închisă.

Romică se strecură în hambar. Pregătise de mult o scară. O scoase cu ușurință și fără cel mai mic zgomot, o rezemă de zid și urcă treptele agil ca o pisică, spre admirația lui Cătălin care-i urmărea exhibițiile cu o curiozitate pur tehnică.

Pășind atent pe olane, Popescu ajunse la ferestruica podului lăsată totdeauna deschisă în vederea aceluiași scop: înlăturarea obstacolelor din drumul spre descoperirea adevărului material. Etapele itinerarului corespundeau matematic cu ceea ce preconizase de ani de zile. Își trecu picioarele peste pervaz și dispăru înăuntru.

64

Nu încăpea nicio îndoială. În fața ei, la mai puțin de doi metri, în cămară, se afla un bărbat necunoscut.

Victorița Munteanu își astupă gura cu palma, oprindu-și țipătul. Banditul stătea întors și, după toate semnele, habar n-avea de prezența bătrânei.

Se auzea doar un gâlgâit constant, greu de identificat. Omul părea că ține capul pe spate în timp ce brațul puternic, îndoit din cot se ridica încet. Se răsuci ușor și Victorița avu posibilitatea să constate stupefiată că individul consumase toată sticla de șliboviță păstrată pentru gripele lui Iliuță.

65

Mircică Panait nu era ceea ce se numește în mod cotidian un tip slab de înger. Există martori demni de toată încrederea care l-au văzut descurcându-se bărbătește în situații grele. De pildă, atunci când s-a trezit cu un șoricel în cadă. Oricare în locul lui se urca pe masă, telefona la pompieri, sau găsea un truc asemănător. În definitiv, totul e în funcție de fantezie. Mircică, mai original, astupase baia cu o scândură și nu mai dăduse pe-acasă până când vecinii nu-l încredințaseră că lighioana capitulase.

Incidentul cu Tănase însă, îl descumpănise în asemenea măsură încât îi era imposibil să-și

reamintească itinerarul parcurs. Știa doar că sărise trei garduri, lăsând o mânecă într-un boschet de mărăcini și că pierduse cu același prilej toți nasturii. Acum, își ținea pantalonii cu amândouă mâinile încercând să ghicească a cui era curtea în care nimerise. Un câine dezvoltat și posac din fire îl lămuri. Se afla printre acareturile lui Vlad Șoimu, președintele cenaclului literar. Saltul dulăului îi stimulă apetitul pentru sport. O rupse la fugă sărind cu capul înainte peste zidul curții.

Abia dincolo, în vreme ce încerca să-și pună gâtul într-o poziție cât mai normală, înțelese că bilanțul se prezenta dezastruos. Pantalonii lui de duminică rămăseseră între dinții câinelui.

66

Mai târziu, când Atena Dumitrescu găsi vremea să se gândească în liniște la întâmplările prin care trecuse, trebui să admită că noaptea aceea cumplită, cu suita ei de șocuri, îi prinsese bine.

— Un adevărat test, draga mea, îi mărturisea ulterior Liei Georgescu, la care n-aș fi îndrăznit niciodată să mă supun. Pot să te asigur de un lucru. De-atunci, mă simt mult mai bine și sunt dispusă să privesc viața dintr-un punct de vedere optimist. În realitate, dacă aș fi fost atât de bolnavă pe cât susțineau medicii, nu aș fi

supraviețuit atâtor încercări. M-am convins că inima mea e neașteptat de fidelă și dacă se va întâmpla vreodată să mor, cu siguranță pricina va fi alta.

Când se hotărâse cu moartea în suflet să-și arate palma ghicitoarei, închisese ochii de frică. Aprilia tocmai se aplecase sub masă după pieptănașul care-i alunecase din păr. Trecuseră clipe lungi și Atena Dumitrescu nu înțelegea ce se petrece. Simțea doar degetele reci ca gheața ale celeilalte.

În odaie se așternuse o liniște ațâțătoare. Își crăpă încet pleoapele și înlemni. Aprilia privea cu ochii căscați de groază o mână de bărbat, cu transparențe sidefii, strecurată prin fereastra deschisă. Stătea nemișcată, acoperind palma Atenei Dumitrescu. Aveai impresia că străinul așteaptă cu mult interes prevestirile cărturăresei.

Bătrâna își smulse degetele cu un urlet, apoi nu mai știu nimic.

67

Ilarie Ionescu, proprietarul butoiului de varză, se întoarse cu lădița de scule. Dibui capacul, îl potrivi, înjură becul ars de sub acoperiș și fixă cercul.

Ghemuit printre verze, responsabilul noului

supermagazin icnea la fiecare lovitură. Nu înțelegea deloc intențiile lui Damian. Damian sau unul din coechiperi... Îi trecu deodată prin minte că fusese sechestrat în scopuri machiavelice. Aveau nevoie de un ostatec. Cu o luciditate neașteptată care-i amplifica coșmarul, reflectă că nu există un singur ins în P. Dispus să dea măcar o sută de lei pentru eliberarea lui. Iar prețul era desigur fantastic.

„De ce dracu o fi căzut măgăreața tocmai pe mine?” Loviturile încetară. Responsabilul aștepta cu gura plină de varză, fără să sufle. De undeva însă, din străfunduri, răzbătea flăcăruie timidă, un sentiment de mândrie legitimă. Pesemne că el, responsabilul supermagazinului de pe Corso, era un personaj mai important decât își închipuise...

68

Intermezzo amuzant – nu-s nici zece minute – cu Drojdioară. M-am înțeles cu Dobrescu să patrulăm separat. El în partea de nord a orașului, de la fostul sanatoriu al profesorului Miclescu până la liceu; șeful de post își face runda în perimetrul sudic cu punct terminus – motelul, eu supraveghez centrul.

Veterinarul se ivește pe neașteptate. Merge prin

mijlocul străzii, titubează[51] – cum spun franțujii – are pălăria dată pe ceafă și în general, după dezinvoltură și fluieratul plin de avânt, se simte formidabil, nu s-ar schimba nici cu împăratul Japoniei.

Mărturisesc cu toată sinceritatea, smintitul ăsta de Drojdioară mă distrează.

— De ce naiba îi simpatizăm pe cei mai păcătoși? mă întreba deunăzi același coleg – un om foarte cumsecade de altfel – care nu e de acord cu stilul meu de anchetă.

Fac o paranteză. Apreciez din suflet virtutea, principialitatea, oamenii intransigenți. La rândul meu însă mă întreb, de ce? De ce oamenii ăștia încetează practic de a fi oameni? Devin intoleranți, fără umor, își fac parcă o plăcere din a fi dezagreabili, de a strica viața celorlalți. Ah, nu! Relațiile mele cu Dobrescu se înscriu pe cu totul alte coordonate. Sunt dascăl, e învățăcel, nu-i pedagogic să-mi manifest în chip necenzurat entuziasmul sau indulgența, sunt obligată nu arareori să-mi camuflez zâmbetul. Cred că totul e în funcție de doză. Și încă ceva! N-ai decât să fii intransigent cu tine însuți, să te supui celor mai severe canoane morale, trebuie să te arăți însă considerabil mai îngăduitor față de păcatele celor din jur. Și mai ales, să nu uiți să râzi. Să nu mă întrebe nimeni dacă am întâlnit vreodată

---

[51] Cu mers nesigur, care se împleticește pe picioare; bălăbănit, tremurător, nesigur.

asemenea oameni formidabili...

Mă întorc la Drojdioară. Dezaprob categoric modul lui de viață. E un bețivan afurisit, vorba Olimpiei Dragu, o pildă negativă pentru obște, dar știu că nu-i ticălos. În ultimă analiză, îl privește ce face cu ficatul lui, esențial mi se pare că n-ar fi capabil de cea mai mică răutate. Cu ce mă dezmiardă că X e abstinent, face gimnastică jumătate de ceas în fiecare dimineață, duce o „viață rațională”, se culcă imediat după telejurnal și își achită primul întreținerea la bloc, dacă știu că n-ar împrumuta – împrumuta, nu dărui – zece lei unui vecin aflat la ananghie?

— L-ai da de exemplu copiilor tăi?

Amicul mă pândea – discutam despre un caz asemănător, departe însă de performanțele veterinarului – încredințat că m-a vârât în încurcătură. Nu sunt o femeie din cale afară de sinceră, dar când mă simt strânsă cu ușa, prefer adevărul unei minciuni inabile.

— Nu.

— Ai văzut?

Am recurs la o replică ieftină, numai ca să nu tac.

— Pentru că nu am copii.

Amicul s-a strâmbat disprețuitor:

— Astea-s răspunsuri prefabricate. Hai s-o lăsăm baltă! Suntem amândoi prea bătrâni ca să ne mai

păcălim unul pe altul.

De obicei aluziile la vârstă mă crispează. E ciudat, nu? Eu, Minerva Tutovan, celibatară convinsă, care nu mi-am cumpărat în viața mea o cutie de pudră, habar n-am dacă se poartă tocuri cui sau opinci, ruj alb ori indigo și mă uit în oglindă o dată la un trimestru, nu-mi place să spun câți ani am. Nu trebuie să fii cititor în stele ca să ghicești de ce. După ce grecii – grecii cei vechi, bineînțeles – au tras obloanele și au stins firma acum două mii de ani, bătrânețea a ajuns să fie considerată o maladie rușinoasă. E mai mult decât o mentalitate, o filosofie. Dovadă că nu mă înșel, dinaintea celor care fredonează refrenele senectuții nu se mai folosește adjectivul „bătrân”, ci îndulcitul „vârstnic”.

Spuneam că orice referințe la vârstă mă indispun. Dacă mă prefac că nu le bag în seamă, alunecând nepăsătoare și rece, este ca să nu dau satisfacție. Nu uit însă niciodată să păstrez o săgeată în tolba mea, pe care o voi slobozi din arc la momentul potrivit.

— Câți ani ai? Treizeci și șapte? Treizeci și opt?

Întrebarea m-a muiat numaidecât. Dacă amicul socotește o femeie de treizeci și șapte de ani bătrână, îl privește. Faptul însă că mă crede cu aproape cinci ani mai tânără rămâne un compliment și i-am zâmbit așa cum îmi închipui eu că-mi stă bine.

Bizar, când îi surâd la fel lui Dobrescu, o ia la goană.

Nu-i elucidant. Băiatul a avut reacții originale de când îl cunosc. Nu mi se pare de pildă normal să nu guști savoarea plină de miez a unei integrale... Da, ăsta-i Dobrescu. Dar, vorba aceluiași amic pe care am ajuns să-l citez ca pe clasici, cândva o să-i simt lipsa.

Surprind următoarea discuție între Drojdioară și Fane, un individ cumsecade care lucrează la cooperativa de încălțăminte. Când am trecut prin fața casei lui, acum o oră, am constatat, că tocmai zugrăvea fațada. Mă trag la umbra unui castan și ascult cu amândouă urechile. Reproduc textual:

— Ce faci, domnule? se interesează Drojdioară.

Fane duce degetul la buze.

— St! Păzesc fântâna.

— Ai auzit tu de vreunul care vrea s-o fure?

— Mai încet. Pe aici ies nasoii ăia de-au speriat lumea. Cum îi văd, pac! la bilă.

Ochii veterinarului se dezvoltă, caută pârtie.

— Încă unul scăpat de la Mărcuța.

— Așí! N-am fost pe-acolo. Sunt cinci ani de când am rupt-o cu familia. Nu-i mai vizitez.

— Ai toate șansele să ajungeți vecini. Dacă nu cumva... Își apropie nasul de gura omului. Ia suflă!

— Pentru ce?

— Suflă, mă, nea Fane! 'Mneata ai apucat calea

înțelepciunii.

— Care-i aia?

— Las’ c-o știi! Duce drept în prispa lui Hristache. Ia zi, ce troscăiși? Vodcă? Șliboviță?

— Neam de neamul meu n-a pus picătură pe limbă, don’ Caracaș.

— Și uite unde au ajuns! Ridică exasperat din umeri. Atunci ce-ai cu fântâna, omul lui Dumnezeu?

— Nu pot să vă explic că m-aude, șoptește Fane.

— Extraordinar! se miră veterinarul. Eu beau și ăștia se-mbată. Unde zici că s-au ascuns?

— La fund. E unul al dracului de tot. Îl miruiesc zdravăn și după juma’ de ceas, vine înapoi. Eu cred că-i place.

— Ce-i place, creștine?

— Să-l pocnesc în scăfârlie. Dacă vreți să vedeți, mai așteptați. În zece-cinșpe minute apare.

— Aha! Și de câte ori l-ai binecuvântat?

— De patru ori. De-aia zic că-i al dracului.

Caracaș se reazemă de un stâlp. Vorbește singur, fără să țină seama de Fane.

— Se întâmplă ceva cu mine. Nu pot să cred că toți sunt dilii și doar eu întreg. Întâi, îl văd pe ăla verde și după o clipă alb! Acuma îl găsesc pe unul care face de santinelă la o fântână. Dar l-am văzut cu adevărat? Ălălalt verde-alb există? Nu am năluciri? Beau prea

mult, conchide și se îndepărtează fără să-și ia rămas bun.

Strict autentic.

Veterinarul se frecă la ochi. Un bărbat alb complet, desăvârșit alb, parcă scăldat în var, se ivise pe neașteptate în mijlociii drumului. Inima lui Drojdioară începu să bată. Viața era iar frumoasă. O mulțumire fără seamăn îi scălda întreaga făptură. Își căută echilibrul proptindu-se zdravăn pe picioare și se precipită spre individ. Strada moțăia pustie și Drojdioară întoarse capul să vadă dacă nu exista vreun martor. Când se uită din nou la necunoscut, zâmbetul îi încremeni. Își ciupi violent brațul, simțind că pământul îi fuge de sub picioare. În mai puțin de cinci secunde, individul alb devenise negru.

— Unde-i cuvertura?

— Care cuvertură?

— Nu mă agasa. Aia neagră de pluș. Am pus-o pe balcon și n-o mai văd.

— Probabil că a luat-o vântul.

— Cobor în stradă s-o caut.

Vecinii veterinarului pândeau ca de obicei în spatele perdelei. Drojdioară cunoștea interesul constant al bătrânilor pentru cele șapte cărări ale sale când se întorcea acasă. Un interes mișcător care trăda grija unor suflete generoase pentru soarta aproapelui. De aceea, îi considera cu multă simpatie ca pe unii ce vegheau la fericirea lui.

Le bătu politicos în geam arborând un zâmbet care te putea face să crezi că vine crăciunul. Fereastra se deschise cu precauție și două capete clasice de pensionari (vată în urechi, permanentă expresie de neîncredere și ceva foarte aproape de panică în priviri atunci când sunt brusc interpelați) îl cercetară cu atenție.

— Bună seara, spuse Drojdioară articulând perfect cuvintele. Iertați-mă că v-am deranjat, dar trebuie să verific un lucru.

— Dacă trebuie, desigur.

Vorbise bătrâna. Veterinarul arătă spre scufia de lână verde de pe capul soțului.

— Ce culoare are chestia asta?

— Poftim?!

— E foarte important pentru mine să știu ce culoare are tichia dumnealui.

— Roșie.

— Fetrul ăsta verde e roșu?!

— Roșu, repetă femeia. Nu vă simțiți bine, domnule Caracaș?

— Ba da, mulțumesc... Bună seara.

Plecă perplex.

„E limpede, văd culorile pe dos.”

Drojdioară n-avea să afle niciodată că bătrâna era daltonistă.

70

Pe la unsprezece, domnul cu papion și baston de bambus anunță aferat că probleme importante, care nu suferă amânare, îl obligă să părăsească muzeul. Se va întoarce însă negreșit peste jumătate de ceas.

De fapt, își amintise pe neașteptate că uitase să-și ia pastila de antinevralgic. Ca toți bătrânii, ținea la obiceiurile fixe. Disciplina severă le dă satisfacții subtile. Printr-o logică destul de liniară, rămâne la latitudinea individului să-și păstreze sănătatea și deci să-și prelungească viața. De aici, automulțumirea care țâșnește din astfel de fraze: „În fiecare primăvară, de 1 aprilie, încep injecțiile cu iod”, sau „orice s-ar întâmpla, marți și vineri nu mănânc carne. Las stomacul să se odihnească. Dimineața, imediat ce mă trezesc, beau un pahar cu apă, seara, înainte de culcare, un ceai de anghinar etc...”

Întrebat cum se simte, bătrânul cu papion răspundea stereotip: „Excelent, dragă domnule, sau dragă doamnă cutare. Înghit în fiecare zi un antinevralgic și aceasta îmi păstrează sănătatea. Poftiți? Da, e descoperirea unor eminenți medici australieni. Se știe pozitiv că au luat-o înaintea americanilor... Scuzați-mă, unde ați găsit măsline?”

Iliuță Munteanu încercă să-l oprească.

— E periculos să vă aventurați pe stradă. Gândiți-vă că până acum au dispărut patru persoane. Din cei care au plecat, nu s-a mai întors niciunul. Până și autoritățile ne-au sfătuit să nu părăsim clădirea.

Bătrânul uitase că el însuși semnalase dispariția lui Mișu Postolache. Întrebă picat din lună:

— Dispăruți?! Ce vorbești! Cine a dispărut?

Profesorul îi enumeră: Romică, frizerul, Vlad Șoimu, responsabilul noului supermagazin. Domnul cu papion îi cunoștea însă destul de superficial și nu se simți prea impresionat. De altfel, îi plăcuse toată viața să facă numai ce avea chef. Declară cu emfază:

— Mă oblig să cercetez ce s-a întâmplat cu aceste persoane. Dacă voi cădea în mâinile inamicului, presupun că vor fi atât de gentilomi încât să țină seama de poziția și numele meu. Nu știu dacă ești informat, domnule, dar familia noastră a intrat în istorie. Bunicul, coconu Iordache Cucu, a asistat în 1899 la inaugurarea

gării din Râmnicu Vâlcea.

Își ridică bărbia privindu-l nimicitor: „Iată ce fel de oameni suntem noi!”

„Sorcova, vesela!” conchise Iliuță Munteanu. Insistă totuși:

— Credeți-mă, cel mai cuminte lucru e să rămâneți aici, împreună cu noi.

Bătrânul afișă un zâmbet plin de superioritate. Îl ciocăni ușor cu bastonul pe umăr.

— Tinere...

Iliuță, care mai era în stare să-și aducă aminte că-i bunic, și că în februarie împlinise cincizeci și nouă de ani, clătină capul lămurit.

— Tinere... Hm, nu s-a inventat încă nimic care să mă determine să renunț, când îmi pun din întâmplare ceva în minte. Am o singură temere, ca nu cumva să confund dușmanii cu prietenii. Am reținut însă că invadatorii poartă uniforme albe și sper să mă descurc.

— V-o doresc din suflet.

— N-aș vrea să credeți că vă părăsesc în voia valurilor.

— Nicio grijă, spuse agasată diriginta.

— Un căpitan nu-și abandonează echipajul pe vreme de furtună.

Se auziră șoapte în fundul sălii:

— Ăsta își bate joc de noi.

— Da de unde! E sclerozat! Am avut un caz în familie. Când a împlinit 89 de ani, unchiu-meu voia un costum marinar.

Bătrânul continuă pe același ton:

— Domnilor, nădăjduiesc să faceți față împrejurărilor și în lipsa mea.

— Bine, bine...

— Tinere! Bastonul bătrânului poposi din nou pe umărul lui Iliuță Munteanu. Tinere, îți predau comanda! Inimile sus, copii!

Profesorul vru să spună ceva, dar Lia Georgescu, chinuită de o durere de cap atroce, îi făcu semn să-l lase în plata Domnului. Începuse să se gândească dacă n-ar fi mai bine să plece acasă, să înghită două pastile de luminal și să nu mai știe nimic. I se părea că nu mai suportă atmosfera, privirile disperate ale oamenilor, agățate fără nicio nădejde de trupul și de fața ei, numai pentru că trebuiau să se agațe de ceva.

Domnul cu papion coborî plin de demnitate treptele muzeului, apoi traversă tacticos strada. Era o noapte senină și, deși lumina fusese tăiată în tot orașul, se putea descurca destul de bine.

Ajunse acasă fără niciun incident. Intră în odaia lui, își luă hapul orbecăind pe întuneric, zăbovi mutând câte un obiect de colo colo, apoi își aminti dintr-o dată că afară e rece și își înfundă urechile cu două ghemotoace

de vată.

În hol, observă că ușa vecinului e întredeschisă. Se apropie tiptil și rămase perplex. În mijlocul odăii, scăldat în lumina fosforescentă a lunii, contabilul încremenise într-o poziție din cele mai complicate. Semăna în nemișcarea lui cu o minge de piatră.

„Extraordinar! se minună bătrânul îndepărtându-se. Considera că n-are rost să-l deranjeze. Extraordinar! De trei ceasuri tot așa o ține. Are nervi de oțel! Să știi că e ceva cu fleacurile astea, yoga!"

Părăsi locuința fără să-și închipuie un singur moment că individul avea nevoie de ajutor ca să se deznoade.

71

Locotenentul aștepta în camera de gardă. Sora șefă, o femeie subțirică, de vreo patruzeci de ani, apretată, corectă și impecabilă până în vârful unghiilor, completa cu aer excesiv de preocupat niște dosare. Ținea buzele țuguiate și făcea totală abstracție de prezența lui Dobrescu. O simțeai capabilă, muncitoare, serioasă și imposibilă.

Cercetând-o în liniște, locotenentul încerca să-și imagineze cam ce fel de existență duce. Era unul din exercițiile preferate ale Minervei oriunde s-ar fi aflat, în tren, într-un restaurant sau sală de așteptare. Uneori,

intuia câte un amănunt cu o adresă uimitoare și atunci, față de surpriza manifestată de Dobrescu, figura lui Pinocchio lua un aer indignat: „adică la ce te-ai fi așteptat, tu, băiete?” Își amintea o întâmplare amuzantă, petrecută la Lido. Urmăreau un escroc amestecat într-o afacere de spionaj și se așezaseră la o masă, în apropiere. Tipul scosese în lume o gonzesă – era termenul de ultimă oră – cam de treizeci și cinci, patruzeci de ani, trecută dar nescuturată. Avea o față drăgălașă, cu trăsături minuscule, părul decolorat și îmbâcsit de fixativ, o rochie roșie și un șal alb dantelat. Femeia nu-i spunea nimic și atenția locotenentului se îndreptase exclusiv asupra partenerului. Minerva își subțiase privirea și începuse să debiteze pe tonul didactic de care nu se putea debarasa:

— Mda... Divorțată, funcționară pe la o instituție de importanță mijlocie. Sunt încurcați de curând, în faza tatonărilor. El o ascultă cu atenția – e gata să vină de-a dura peste masă, îți vine să crezi că-i împărtășește tainele lumii – caracteristică bărbatului care încă nu știe ce culoare de furouri preferă doamna inimii sale. O văd într-un apartament de două camere cu frigiderul în sufragerie. Are o slăbiciune particulară pentru lucrurile mici. Bibelouri și bibelașe, pernițe, garofițe, la cheile șifonierului. Îi plac *déshabillé*-urile vaporoase cu pene și blană sintetică, pun pariu că are o colecție de papucei cu

toc înalt și pompoane albe, citește Magazinul și dezleagă cuvinte încrucișate...

Locotenentul o asculta sceptic, dând convențional din cap: „Samuraiul are o fantezie nărăvașă.”

Ospătarul se apropiase neauzit.

— Scuzați-mă... Aveam de lucru la masa de serviciu chiar în spatele dumneavoastră și v-am auzit. Ați fost la duduia acasă, nu-i așa?

Minerva începuse să râdă.

— De ce?

— Păi apartamentul arată exact cum l-ați descris dumneavoastră. Stă în același bloc cu frate-meu. Au avut anul trecut inundație și tocmai mă nimerisem pe acolo. Am sunat la ușa dânsei, să închidă robinetele...

Morogan se ivi în prag.

— Presupun că ai venit după noutăți.

Începu să-și spele mâinile, consultându-și în oglindă, cu o privire mecanică, chipul bine desenat.

— Cum se simte Grațiela Duma?

Morogan își trecu palma peste bărbia proaspăt rasă.

— Dragul meu, nu pot adăuga nimic la buletinul de ieri. Se află într-o fază staționară. Nu-i nici mai bine, nici mai rău. Tot inconștientă, tensiune mică, puls slab. Am făcut toate analizele pe care ni le îngăduie starea pacientei, dar n-am obținut niciun rezultat concludent.

Locotenentul își privi degetele. Existau persoane în

prezența cărora, în mod inexplicabil, se simțea fâstâcit. Morogan făcea parte din specie.

— Care este totuși părerea dumneavoastră?

— Presupun că-i vorba de un șoc. Starea nervoasă nu-mi justifică însă colapsul ăsta din care nu izbutesc s-o scot de peste douăzeci și patru de ore. Mi-am consultat și confrații. Manifestă aceeași nedumerire.

— Credeți că se află în pericol?

— Nu imediat. Cel puțin așa sper. În orice caz, este supravegheată clipă de clipă. Am inițiat o gardă în șase schimburi tocmai ca să exclud, cel puțin din direcția asta, surprizele... Ce faci? Te întorci în oraș?

Locotenentul aprobă din cap și se ridică.

— Ai să te amuzi! râse Morogan. Oamenii parcă au uitat să meargă. Toți fug de le sfârâie călcâiele și doar prin mijlocul uliței. Cel puțin halimaua de la muzeu n-are egal. Comedie bufă!

— Sunt speriați, rosti moale Dobrescu.

— Sunt caraghioși... Ai isprăvit, soră? Dacă ești amabilă, treci pe la salonul 6. Bătrânul Voiculescu a făcut temperatură... La revedere, tinere. Salutări doamnei maior Tutovan.

Se așeză la birou și își puse ochelarii. Locotenentul ieși, încercând să nu facă zgomot.

„Tipul îți impune fără să vrei, are o prestanță a lui specială. Sunt convins că n-a țipat în viața lui la un

subaltern sau la o soră, și totuși nimeni nu-i iese din cuvânt... Alt stil decât Samuraiul.”

Ieși din spital și îl uită.

72

Vlad Șoimu își consuma ultimele rezerve de energie. După fiecare opintire, se odihnea câteva clipe, apoi relua cățăratul. Palmele rănite nu-l mai ajutau. Se sprijinea acum în coate, umeri și degetele picioarelor. Deasupra, sus de tot, se holba o lună portocalie trasă cu compasul. Părea fugărită din bărăganul asuprit de arșiță, gata să plonjeze în fântână.

Președintele cenaclului literar își mușcă buzele și cu un efort suprem se mai ridică cinci centimetri. Suflă greu, îngăduindu-și un nou răgaz.

„Cine își închipuie că urcușul ăsta, într-o macaroană de ciment, e o plimbare cu bicicleta...”

73

Romică Popescu pășea în vârful picioarelor. Luase din pod un baston de cireș folosit cu ani în urmă de taică-său și chiar de el însuși iarna trecută, când își luxase glezna. Coborî scara fără zgomot și ajunse în hol. Încercă să deslușească vreun zgomot. Cineva chicotea

în dormitor. Sesiză un „st!...” despre care își închipui că aparține Mioarei. Romică Popescu simțea că plesnește. Traversă încăperea fără precauțiuni speciale. Covorul gros îi înăbușea pașii și, deși întuneric, nu risca să se ciocnească de vreun obiect. Mobilele erau rânduite lângă pereți, lăsând centrul odăii liber. În fața ușii răbdarea îl părăsi. Apăsă pe clanță și năvăli în dormitor urlând:

— Ticăloșilor!

În avântul său războinic, croi cu ciomagul lustra. Abajurile se transformară într-o ploaie de cioburi. Romică se sinchisea însă prea puțin. Urlă a doua oară, învârtind bastonul deasupra patului:

— Degeaba vă ascundeți! Unde ești, nemernicule?

Dintr-o dată, înainte de a fi pronunțat ultima silabă, avu sentimentul că e singur în odaie. Împunse cu parul plapuma mototolită, apoi îl plimbă pe sub pat drăcuind minuțios derbedeii lui Damian care aduseseră întunericul în oraș și pe toți craii știuți sau bănuiți.

Când izbuti în sfârșit să scapere un chibrit, înțelese că Mioara fugise împreună cu ibovnicul. După un tur al locuinței, ieși spumegând în curte. O umbră se strecura pe sub ferestrele Mioarei.

„Ăsta e!” își zise Romică Popescu decis să împlinească o dreaptă judecată.

Mircică Panait se furișa pipăindu-și urmele lăsate de pumnii lui Tănase și de colții câinelui. Îl dureau toate oasele și se simțea atât de amețit, încât la fiecare pas avea impresia că se prăvale într-un abis. Orașul dansa, străzile păreau croite pe margine de prăpastie. Singurele veșminte care rezistaseră vicisitudinilor nopții erau indispensabilii, jartierele, ciorapii și pantofii. Restul hainelor le pierduse sau le cedase de bună voie la insistențele dulăului.

Într-un moment de luciditate pe care avea să-l blesteme toată viața, hotărî să intre în curtea lui Romică Popescu. Putea astfel scurta drumul spre casă cu circa trei sute de metri. Din fundătură, n-avea decât s-o ia la dreapta prin grădina popii, apoi prin părculeț...

Un pocnet sec între omoplați îi aminti de pumnii lui Tănase ca de-o tandră mângâiere, după care loviturile începură să cadă metodic. Una din calitățile apreciate în mod deosebit de superiorii lui Romică Popescu era conștiinciozitatea. „Poți fi sigur, atunci când îi încredințezi o lucrare, că ea va fi completă din toate punctele de vedere. N-ai unde să mai strecori o singură virgulă.”

Într-adevăr, când Panait i se smulse din mâini, un singur centimetru din trup nu-i scăpase neatins. În mintea încețoșată i se zvârcolea o întrebare chinuitoare:

„Ce au cu mine, domnule? Ce le-am făcut?”

Obosit, dar incontestabil mai răcorit, Romică Popescu gâfâia pe treptele casei.

74

Înainte de a părăsi spitalul, Morogan mai zăbovi vreo oră la bârfă subțire și un coniac împreună cu sora șefă și un coleg de la chirurgie. Noaptea era splendidă, rece, albastră, cu transparențe de cristal. Își aminti înfiorat de nostalgie zilele acelea îndepărtate când a nu dormi o noapte întreagă i se păruse o ispravă grozav de bărbătească. Avea cincisprezece ani și părinții îi îngăduiseră, privilegiu neașteptat, să petreacă revelionul la un coleg. Un surâs fugar alunecă pe chipul bărbătesc al medicului. Băuseră – oroare! – un kilogram de lichior. Sentimentul de orgie îi urmărise multă vreme după aceea.

Ajuns în fața muzeului, doctorul Morogan avu un moment de ezitare. Se hotărî totuși să intre și urcă fără grabă treptele de marmură.

Ceasul din turnul bisericii bătu o singură dată.

Lae picotea în căruciorul lui chiar lângă ușile batante. Simțind mișcare, ridică ochii.

— Ce se întâmplă aici? întrebă Morogan îmbrățișând într-o privire ascuțită încăperea cu coloane.

Cei mai mulți adormiseră cu capetele sprijinite de

mesele lungi, tresărind la orice zgomot, vreo patru sau cinci, treji, păreau să aștepte catastrofa cu fețele golite de orice expresie. Domnea o acalmie deprimantă. Lia Georgescu aprindea țigară de la țigară. Bluza i se umpluse de scrum și, în general, semăna foarte puțin cu femeia autoritară, deplin stăpână pe gesturile și reacțiile ei, cu care se obișnuiseră cetățenii din P. Ceva din vechea hotărâre stăruia doar în ridul adânc care-i despica fruntea.

Iliuță Munteanu se repezea la intervale regulate până la fereastra largă, scrutând strada și geamurile de peste drum, unde pâlpâia o lumină ruginie. Victorița aprinsese lumânarea pe care o păstra în sertarul noptierei alături de o cutie de chibrituri. Nespus de vioi părea doar domnul cu papion. Se plimba de la un capăt la celălalt al sălii și zgomotul regulat al bastonului o scotea din sărite pe diriginta poștei. Îl simțea ca un sfredel în tot trupul.

— Ce-ai pățit? insistă medicul.

Cerșetorul oftă.

— Știți dumneavoastră... Oamenii sunt înspăimântați, se caută, se îmbărbătează... Să vezi și să nu crezi! Cu o săptămână în urmă, se spurcau care mai de care, se certau, se supărau, trecea unul pe lângă altul cârnind din nas și acu' au uitat toate alea.

— În concluzie, declară Morogan, dă Doamne

necazuri și belele pentru ca lumea să trăiască în pace.

— Apoi, don’ doctor, să știți că ați zis vorbă mare!

— Ascultă-mă pe mine, Lae, du-te și culcă-te liniștit. Îți garantez că n-o să te supere niciun oaspete nedorit. Dacă vrei, te însoțesc. Avem același drum.

Paraliticul schiță o mișcare de recul, de parcă Morogan ar fi început să-l tragă.

— Nu plec nici tăiat! Doctorul ridică din umeri.

— Unde-i Mișu Postolache?

— L-or fi înhățat și pe el. Prea și-a căutat-o cu dinadinsul. În sală ardeau două lămpi de gaz procurate nu se știe de unde. Fumegau, dar nimeni nu le lua în seamă. Domnul cu papion începu să tușească.

— Ne sufocăm! Ar trebui aerisit.

— Ar trebui să vă duceți acasă, spuse tare medicul. E ridicolă veghea asta. Cum nu vă dați seama, oameni buni?

Diriginta poștei îi azvârli o privire urâtă, dar se stăpâni mușcându-și buzele. Bătrânul cu papion se apropie aferat.

— Ce se aude în oraș?

Morogan nu-l asculta. Prinse brațul lui Iliuță Munteanu.

— Să nu-mi spui că și dumneata iei în serios năzdrăvănia asta. Profesorul zâmbi crispat.

— Ce altceva îți închipui că m-ar împiedica să fiu

acum în patul meu?

— Într-adevăr, greu de ghicit! ricană diriginta. Explică-i totuși, Munteanu! Dumnealui e un bărbat inteligent, s-ar putea să înțeleagă măcar pe jumătate.

— E o aberație! Nu vreau să jignesc pe nimeni, dar n-am auzit niciodată ceva mai absurd. Medicul își căuta cuvintele: Mai într-o ureche, mai lipsit de orice logică... E idiot, pur și simplu!

— Deci, în al doilea război mondial...

Bătrânul uitase restul. Iliuță Munteanu se simțea prea obosit ca să mai reacționeze.

— Bine, e idiot, de acord. Du-te dumneata și te culcă și lasă-ne pe noi să rămânem proști.

Vespasian Duma atinse mâneca epigramistului. Se zvonea că absolvise vreo doi ani de Drept iar întrebarea îl obseda de mai multe ceasuri. Încercă să ia un ton neglijent, simplă curiozitate, nici umbră de preocupare meschină.

— Crezi că are vreo importanță amănuntul că Grațiela n-a făcut testament? Știi, există ceva neamuri din partea maică-sii prin Moldova sau Bucovina, nu sunt sigur.

Omul îl privi aiurit.

„A și îngropat-o! Gagiul e formidabil, domnule!”

Vespasian îi sesiză stupoarea și explică în fond nu prea jenat:

— Am considerat totdeauna că nu e bine să te lași luat prin surprindere. Rudele, cât de afectate, îmi povestea un avocat, se reped ca fiarele, vin cu pretenții.

— Până la parastas tot așteaptă...

— Firește... Discutam așa, în principiu.

Medicul abandonă brațul profesorului, adresându-se celorlalți:

— Ascultați-mă un singur minut! Vin din oraș. Mai clar, l-am traversat de la un capăt la celălalt și în toate sensurile. Am fost la spital, pe urmă am trecut să văd doi bolnavi. Făcu o pauză și articulă răspicat: N-am zărit un singur suspect, nici măcar o singură umbră, nu m-a supărat nimeni! auziți? E liniște, lună, stele, o noapte tihnită aidoma cu alte sute și mii de nopți pe care le-am trăit cu toții în orașul acesta.

Lia Georgescu simți că a ajuns la capătul puterilor. După toate prin câte trecuseră, să mai fii obligat să-l suporți pe unul care vine și te face dobitoc era prea mult. Izbucni cu voce șuierătoare:

— Poți să-mi spui și mie, doctore, ce te îndreptățește să-ți închipui că ai dreptul să-ți bați joc de noi?

— Vă înșelați.

— Ai și tupeu! Te rog să părăsești imediat clădirea.

— Cred că la mijloc s-a strecurat o confuzie, spuse calm medicul. Eu nu mă număr printre salariații dumneavoastră, așa că v-aș sugera să renunțați la tonul

acesta și în general la orice fel de avizări nesăbuite.

— Nu trebuie să ne enervăm, interveni domnul cu papion. Amintiți-vă că de hotărârile noastre depinde soarta întregii urbe. Ca să poți lua o bună deciziune, ai nevoie de un cap limpede, ori constat că spiritele se înfierbântă.

— Cum îndrăznești? țipă diriginta pierzându-și orice stăpânire. Îl dădu pe bătrân la o parte, fără menajamente, și se postă în fața lui Morogan. Nu există un singur om aici care să nu fi avut o ciocnire sau alta cu bandiții. Orașul e încercuit, căile de acces barate, au tăiat lumina și firele telefonice! Și ai obrăznicia, nesimțirea fără seamăn, să vii să ne insulți? N-avem ce face la casele noastre și stăm aici, la taclale și basme, în creierii nopții, fiindcă suntem toți fără excepție cretini, tâmpiți și debili mintali. Să-ți fie rușine!

Morogan, alb la față, scrâșni. Injuriile dirigintei îl ardeau ca niște palme. A continua însă o discuție în astfel de condiții era contrar principiilor sale. Își reprimă o sudalmă groasă și surâzând crispat părăsi localul muzeului.

Bătrânul cu papion profită de pauză.

— Așadar, cum vă spuneam, în războiul din Coreea...

Responsabilul noului supermagazin respira anevoie cu gura lipită de vrană. Se afla de aproape o oră prizonier în butoi și simțea că nu mai rezistă. Suporta greu poziția incomodă și mai ales, mirosul acru de varză.

Începu să se foiască bătând cu pumnii în doage.

Când își reveni, Atena Dumitrescu observă că era întinsă pe divan, cu picioarele cățărate pe trei perne, și avea o compresă udă pe inimă. O veghea cărturăreasa. Ținea mâinile în poale privind-o fără expresie.

— Ce s-a întâmplat? șopti stins bătrâna.

În aceeași clipă însă își aminti totul și se cutremură. Simțea încă în palmă degetele de gheață ale necunoscutului.

— V-ați pierdut cunoștința, declară pe un ton bizar Aprilia.

Un glas alb, fără intonație, asemănător chipului încremenit. Niciun mușchi nu tresărea, se mișcau doar buzele în timp ce obrajii căpătaseră o imobilitate de obiect.

— Pe urmă?

— A dispărut. Mâna aceea străină s-a retras. Mă întreb ce-a dorit de fapt.

— O glumă... spuse cu mintea rătăcită bătrâna.

— Sinistră. Poate dumneavoastră pricepeți ceva?

Uitase că ea e cea autorizată să dezlege misterul.

— Nu, și nu vreau să înțeleg. Nu mai vreau nimic...

Trupul Atenei Dumitrescu se contorsionă. Se simțea sfâșiată de oroare, de o greață nemărginită care i se părea fără leac.

Câteva lacrimi i se rostogoliră printre crețurile de la tâmple. Ar fi dorit să se știe departe, sau chiar moartă, scăpată de groaza ultimelor ceasuri, moartă de mult, după datină, așa cum se sfârșise Alec, între oameni și obiceiuri știute, așa cum se prăpădiseră tata, bunica și unchiul mare și toți cei pe care îi cunoștea, și ceilalți mulți care fuseseră înaintea lor. Cuvinte uitate îi răsăriră în minte:... „Să mori în patul tău, pe perna ta, cu lumânarea la căpătâi...” Adică în liniște, senin, între icoane dragi, nu sfârtecat de spaimă, de viziuni apocaliptice, așteptând în orice clipă glonțul, cuțitul sau mâna asasină!

Atenei Dumitrescu i se păru dintr-o dată că înțelege lucruri peste care înainte era dispusă să alunece cu superficialitate. Se crezuse nefericită, viața ei, disecată în ceasurile de insomnie, eșuase penibil. O existență goală, lipsită până și de greșeli. Acum, când lacrimile îi udau din belșug obrajii ofiliți, își aduse aminte de bucuriile nenumărate ale zilelor pe care și le închipuise deșarte. Plimbările minunate prin pădurea poleită de soarele lui octombrie, romanele lui Cronin și Baring,

petrecerile din casa Victoriței Munteanu. Nu și-o mărturisise, dar le aștepta plină de nerăbdare, adevărate evenimente anuale. Cu obrazul ușor vopsit, coafată, în rochii negre de mătase și perle la gât, oricine își putea da seama că fusese o femeie plină de farmec...

Se ridică în capul oaselor încercând să coboare. Aprilia, păstrând aceeași expresie împietrită, o opri.

— Trebuie să stați liniștită. Ați avut o criză de inimă.

— Nu-mi pasă. Nu îmi mai pasă de nimic.

— Doamnă Dumitrescu!

— Te rog să nu insiști. Ce importanță mai are? Nu poți lupta împotriva destinului, nu are rost. Or destinul nostru a fost scris de mult și dumneata ești prima care o știi.

Ghicitoarea se simți strânsă cu ușa.

— Poate că... Niciodată nu poți fi sigură.

— De astă dată, da. Mi-e sete... Un pahar cu apă, te rog.

Cărturăreasa dispăru în bucătărie. Atena Dumitrescu, împleticită, se apropie de geam. În odaie nu era aer. Se sprijini de pervaz masându-și nervos tâmplele. Pe stradă nu se afla țipenie de om, un întuneric stropit cu stele învăluia orașul.

„E liniște, își zise bătrâna. Așa, când te uiți, nici nu-ți vine să crezi...”

Și din nou avu impresia că cerul se dărâmă. Peste

drum, lângă locuința cu ziduri galbene a familiei Ionescu, se ivise pe neașteptate un butoi. Dansă câteva clipe în aer, apoi se rostogoli pe caldarâm. Dinăuntru, țâșneau urlete înfricoșătoare.

Când se întoarse în bucătărie, cărturăreasa o găsi pe Atena Dumitrescu, țeapănă, prăbușită lângă fereastră.

76

Scăpat din mâinile lui Romeo Popescu, Mircică Panait zbură peste opt garduri de înălțimi considerabile, ajungând din nou în curtea lui Vlad Șoimu. Dulăul se mulțumi de astă dată să-i ferfenițeze doar izmenele. Contabilul socoti că pantofii, ciorapii și jartierele, deși erau de excelentă calitate, nu-i ofereau o ținută corespunzătoare pentru a străbate senin străzile orașului. În consecință, se furișă prin grădini chinuit de aceeași întrebare:

„Ce au oamenii cu mine?”

Coana preoteasă avea grijile dumneaei. Fiică-sa împlinise șaisprezece ani, își tăiase cozile și dormea cu fereastra deschisă.

„Cobori în jos luceafăr blând...”

Îl aștepta în fiecare noapte, amețită de aroma puternică a salcâmilor.

Preoteasa, femeie avizată – aștrii nu-i inspirau încredere și văzuse destule în viața ei – dormea iepurește sărind din pat la cel mai mic zgomot.

Mircică Panait recunoscu casa preotului după acoperișul nou de tablă. Spaima i se domoli, părintele fiind vestit pentru blândețea sa. Pătrunse în curte căutând umbra cerdacului. Din senin, două mâini harnice i se înfipseră în păr.

77

Mișu Postolache văzuse lumină la ferestrele Victoriței Munteanu și de aceea îndrăznise să bată în geam. Era încredințat că nu doarme, nimeni nu dormea în oraș, și voia să schimbe câteva cuvinte cu profesorul. Trecuse bine de miezul nopții iar el, personal, nu constatase nicio urmă, niciun indiciu despre prezența bandei lui Damian. Expresia fusese pusă în circulație de „maquisarzii" de la muzeu.

Postolache observă cu același oftat care nu-l părăsise toată ziua că dacă nu era Cătălin, ar fi putut dărâma zidurile fără ca Victorița să-și arate măcar vârful nasului. Băiatul sărise însă ca o capră la geam. Răcni de parcă trebuia înștiințat tot cartierul:

— Bunico! E nenea Tarzan!

Victorița zăcea sleită în șezlong făcându-și vânt cu un evantai de carton, reclama unei librării bucureștene de acum vreo cincisprezece ani. Ridică ochii, oprindu-se din legănat.

— Te rog să nu-i spui nimic lui Iliuță. Vorbea stins, gata parcă să-și dea ultima suflare, și Mișu trebui să facă eforturi pentru a-i sesiza cuvintele. El nu știe... A fost... Dumnezeule! A fost îngrozitor.

Mișu își duse fâstâcit mâinile la spate.

— Domnul profesor e acasă?

— Nu, la muzeu. Nu trebuie să afle! Țin foarte mult.

Cătălin, încântat de oaspeți, îi trase un scaun de sub masă.

— Luați loc, domnule Tarzan.

În alte împrejurări, Victorița ar fi fost fermecată de politețea băiatului. Acum era însă prea tulburată ca să observe ceva.

Cătălin își continua mieros repertoriul, după tipicul vizitelor pe care le primea bunică-sa.

— Ce mai faceți? Ca să vezi... Un oraș atât de mic și nu ne-am văzut de un secol...

Postolache căscă ochii aiurit.

„Au căpiat și ăștia micii?!” Dimineață, nu mai departe, puștiul i se încurca printre picioare încercând să șparlească cureaua de ascuțit briciul.

— O cafeluță? O dulceață? Bunica are *migrenă*.

Doamna Munteanu se balansa absentă. Cătălin clătină bătrânește capul reluând tirul. Era fericit de parcă „tovarășa” l-ar fi anunțat că se închide școala pentru dezinfecție.

— Ce mai fac canarii aceia drăgălași? Am să-mi găsesc neapărat timp într-o zi și o să trec să-i văd.

Mișu simți brusc că tot sângele îi năvălește în cap. La urma urmelor nu intrase ca să-l asculte pe broscoiul ăsta cum se izmenește ca o babă. Țipă, incapabil să se mai stăpânească:

— Pentru Dumnezeu, doamnă! Ce s-a întâmplat?

Femeia tresări și își duse mâna la inimă. Cătălin, abandonând brusc ipostaza gazdei perfecte, turui dintr-o răsuflare:

— Dacă vreți să știți, la noi în cămară a fost Mabuse[52] și bunica l-a văzut, a băut toată țuica lui bunicu’, și s-a speriat, și i-am dat cu săruri pe la nas, și o lămâie întreagă cu zahăr pudră și...

— Ah, Cătălin! gemu Victorița. Mai încet. Încurci îngrozitor lucrurile.

Postolache se lăsă pe un taburet. Fără îndoială, în casa

[52] Dr. Mabuse este un personaj de ficțiune creat de Norbert Jacques în romanul german „Dr. Mabuse der Spieler” („Dr. Mabuse the Gambler”) și făcut faimos de trei filme despre personajul regizat de Fritz Lang: Dr. Mabuse the Gambler (1922) Testamentul doctorului Mabuse (1933) și mult mai târziu Mii ochi ai Dr. Mabuse (1960).

profesorului Munteanu se petrecuseră evenimente importante. Trebuiau doar descâlcite cu răbdare. Încercă să zâmbească.

— Ia mai spune o dată, îngeraș. N-am fost prea atent.

— De ce-mi ziceți îngeraș?

— Nu-ți place?

— Nu. Așa vorbești cu copiii. Eu sunt acum băiat mare, așa zice bunica.

— Bine, făcu excedat frizerul. Scuză-mă.

— Să mă mai gândesc... Ce doreați să vă spun?

— Ia-o de la capăt. Cine a mâncat lămâia?

— Bunica. I-am dat și săruri.

— De ce?

— Făcuse o criză. Mă pricep! Când primește o scrisoare de la mama, face la fel.

— Cătălin!

Copilul o privi cu cei mai candizi ochi albaștri din lume.

— Da, bunicuță?

Mișu interveni, depășind incidentul:

— I-ai dat țuică, săruri și o lămâie?

— De ce nu vă *concentrații*. Țuica ne-a băut-o doctorul Mabuse.

— Mabuse?

— Până la ultima picătură!

— Nu se poate.

— Îmi pare rău, domnule... Scuzați-mă, n-am fost atent, care e numele dumneavoastră?

Mișu Postolache simți nevoia să-i șteargă o palmă. Victorița Munteanu interveni fără putere:

— Cătălin...

— Da, bunicuțo!

— Astea sunt scorneli, mormăi frizerul.

— Nu. Băiatul nu minte. Eram pe coridor și tocmai mă gândeam că Iliuță devine din ce în ce mai uituc. Lăsase ușa la cămară deschisă. Așa mi-am închipuit. Și-atunci...

Cătălin începu s-o tragă de umăr.

— Lasă-mă pe mine, bunicuțo! Spun eu! Spun eu!

— Potolește-te! Atunci am observat creatura aceea odioasă. Bineînțeles, Cătălin l-a botezat Mabuse. Urmărește toate prostiile de la televizor. Nu exagerez când vă spun că mi se tăiaseră picioarele. Ținea sticla la gură.

Frizerul întinse gâtul perplex.

— Pretindeți că l-ați văzut bând țuică?

Bătrâna dădu din cap stăpânindu-și un hohot.

— Imposibil! decise Mișu Postolache sărind în picioare. Imposibil!

Se întrerupse, electrocutat de idee: o fi fost Drojdioară. Ăsta adulmecă orice picătură de alcool pe o rază de zece kilometri. Verificat! Cum ar fi dat altfel

peste hoțomanul ăla din Cristești?

Bătrâna respinse plictisită ipoteza:

— Dumitale îți arde de glume. Îl cunosc pe Caracaș dintr-o mie! Și pe urmă, o fi el original, dar tot are niște limite.

— Nu vă dați seama că e absurd? îl vedeți pe Damian sau oricare altul dintr-o echipă de duri expunându-se pentru o țuică?

— Tot ce se întâmplă în noaptea asta e absurd.

— Sunteți convinsă că nu vi s-a părut?

— A văzut clar! sublinie Cătălin, mare amator de senzații. Nici la televizor bunica nu pune ochelari.

Victorița Munteanu izbucni pe neașteptate în plâns.

— Doamne! De ce ne pedepsești? N-am cerut niciodată prea mult, n-am greșit față de nimeni, n-am păcătuit...

Băiețelul oftă amintindu-și oportun o expresie de-a lui Iliuță.

— Așa e când *te paște năpasta*.

Postolache îl măsură năuc. Cătălin nu se simțea în stare să continue pe același ton, habar n-avea unde și cum pasc năpastele, niște oi probabil. O luă deci razna:

— Domnule Tarzan, nouă ne-a furat țuica, dar ce-a pățit nenea Romică!

— Romică Popescu?

— Îhî.

— Ce-a pățit? se interesă înfrigurat frizerul.

— Nu pot să spun, bunica e *sensibilă*. Își duse palma la buze făcând-o paravan: L-au scos afară din casă.

— Cine?

— Nu se știe. Are voie să stea numai pe acoperiș.

— Ce tot vorbești?!

— Lui tanti Mioara i-au scos ochii cu foarfeca.

— Ce?!

— Pe bunicu' l-au pus să le picteze măștile și pistoalele.

— Cum?!

— În dungi. Iar pe nenea Mircică Panait l-au bătut la popou și... și...

Fruntea lui Cătălin se încrețise, inventa disperat. Mișu se repezise la ușă. Trebuia să verifice imediat afirmațiile băiatului. Firește, copilul se exprima în termenii vârstei. Faptele însă rămân fapte și interpretându-le, Mișu Postolache simți că i se zbârlește pielea.

Glasul lui Cătălin îl ajunse în antreu:

— Au furat poșta! Cu tanti Lia cu tot!

78

Pe antrenorul Vasile Dunăreanu l-am cunoscut relativ bine. Oricât de vârstnic ai fi, este imposibil să nu te uiți curios la un bărbat sau la o femeie despre care se afirmă

că ar fi cei mai chipeși din oraș. Iar Dunăreanu arată într-adevăr strașnic.

Stendhal, exprimându-se în procente, susținea undeva că în ochii contemporanilor șaptezeci la sută din frumusețe o dă fizionomia la modă. Cam așa stau lucrurile și cu Dunăreanu. Are figura osoasă construită din unghiuri și totdeauna bronzată pusă în circulație de filmele americane, un trup turnat după ultimele tipare și siguranța pe care-o afișează tinerii de azi până își dau examenul de stat. Îmi dau seama că acest portret ar fi trebuit să-l schițez încă din primele pagini ale însemnărilor mele, însă așa sunt eu. Îmi place, vorba mătușii-mi, să fac totul de-a-ndoaselea. Pe chestia asta m-am ales cu multe plictiseli, vă asigur, dar mă trag dintr-o familie care nu se învață niciodată minte. Bunica a născut paisprezece fete, ori toată lumea era de acord, odată numărate degetele de la ambele mâini, că e cazul să se astâmpere. Și în definitiv, sunt matematician și „detectiv”, nu scriitor. Asta mi-o repet ca să-mi astâmpăr scrupulele, dar rezultatele sunt firave. Împrejurările mi-au dictat totdeauna și în mod imperativ pretențiile vizavi de mine însămi. În funcție de peisajul în care evoluez, vreau să ajung măcar la

umărul lui Joe Louis[53], Maigret, Sanda Marin[54], doamna Katherine Mansfield[55], sau baronul Münhausen[56]...

Ceea ce m-a izbit la antrenorul Dunăreanu a fost cu totul altceva. Deși împlinește treizeci și cinci de ani, gândește ca un flăcău de optsprezece, păstrează intacte mentalitatea și apetiturile unui adolescent.

După afirmațiile lui Mișu Postolache, antrenorul n-a învățat nimic de la viață.

— Se simte încântat că-i pică toate puștoaicele în brațe. Nenorocitul a ajuns să-și noteze întâlnirile pe o hârtiuță, cam două-trei pe zi, și vă garantez că duce o viață grea. Trăim într-o localitate măruntă, unde fără să vrei afli ce a avut ieri la cină profesorul Munteanu sau ce monogramă pentru trusou și-a ales Lia Georgescu. Toată lumea bârfește pe toată lumea și știe totul despre toată lumea. Dimineața îi trage clopotele Liei

---

[53] Joseph Louis Barrow, mai bine cunoscut ca Joe Louis, a fost un boxer profesionist american. A deținut centura de campion mondial la categoria grea din 1937 până în 1949, și este considerat a fi unul dintre cei mai mari boxeri la categoria grea din toate timpurile.

[54] Sanda Marin (numele adevărat fiind Cecilia Maria Zapan (n. Simionescu), n. decembrie 1900, Iași - d. 1961, București) este autoarea celebrei cărți de bucate românești.

[55] Kathleen Mansfield Murry a fost nuvelistă și poetă neozeelandeză de limbă engleză, care a scris sub pseudonimul Katherine Mansfield.

[56] Baronul Munchausen este un nobil german fictiv creat de scriitorul german Rudolf Erich Raspe în cartea sa din 1785 Narațiunea baronului Munchausen despre minunatele sale călătorii și campanii în Rusia. Personajul se bazează pe un baron real, Ieronymus Karl Friedrich, Freiherr von Münchhausen.

Georgescu, așa din distracție, totdeauna în incinta poștei, în timp ce funcționarele se hlizesc și își dau coate, la prânz o conduce la cantină pe Coca de la CEC, seara se întâlnește cu Mimi, Lili, Nuți sau Vasilica.

— Un tip ocupat.

— Neserios.

— Dar cu anumite principii.

— Dunăreanu și principii! Hotărât aveți haz.

— Sper. Din câte am înțeles niciodată, absolut niciodată, n-a umblat după femei căsătorite.

— Probabil nu mai face față. Ziua nu-i de cauciuc, oricât ai trage de ea tot douăzeci și patru de ore are. Țineți minte ce vă spun: până la urmă o să dea de dracu!

— Te gândești la Lia Georgescu? Ținând seama de faptul că oricum mai devreme sau mai târziu o să se însoare, găsesc că ar putea nimeri mult mai rău. Lia e o femeie remarcabilă.

Pentru prima oară Mișu s-a uitat strâmb la mine. Ba, mi s-a părut – impresie fugară – că ochii îi sunt umezi. Izbucnește:

— Lia, o femeie remarcabilă! Păi în primul rând asta e femeie?

— Așa am avut sentimentul. În orice caz, poartă fustă.

— Luptător la circ da, omul care rupe lanțuri sigur, Joe Louis poștaș, orice vreți, numai femeie nu! Respiră adânc: Dunăreanu mă scoate de multe ori din sărite, e

însă băiat cumsecade, iar în ce mă privește, nu doresc nimănui răul. Mi se strânge inima doar când mă gândesc la un eventual cuplu Georgeasca – bietul Vasilică.

Mi-am amintit de discuția cu Mișu, când l-am văzut traversând pe „bietul Vasilică" stradela din spatele liceului și lunecând ca un motan pe lângă ulucile date cu var. Pașii furișați, expresia încântată pe care am izbutit să i-o surprind o clipă, întreaga alură nu lăsau umbră de îndoială asupra modului cum intenționa să-și petreacă următoarele ceasuri.

Am surâs văzându-mi de drum. Rivalele Liei Georgescu nu-mi stârnesc curiozitatea.

Fluiera încetișor, sprijinit de copac, meditând că viața e frumoasă. Ignora evenimentele petrecute în oraș, iar peste zvonurile care-l asediau din toate părțile trecea cu superficialitate.

Schiță câțiva pași încercând să scruteze întunericul. Un zâmbet discret de satisfacție îi lumina chipul. În mai puțin de cinci minute, Doina va fi aici. Doina fată de care însuși Morogan își manifesta admirația, Doina cu ochi negri și păr platinat nuanța L'Oréal 9/1, Doina cu trup de faun și picioare suple, Doina cea mai elegantă fată din oraș, Doina, Doina...

Antrenorul nu era propriu-zis îndrăgostit, nu fusese

niciodată, orgoliul însă îl împiedica să pomenească chiar în gând despre nasul cam lung și ascuțit al Doinei, despre bărbia ștearsă, lipsită de personalitate, despre picioarele într-adevăr zvelte, dar vorba cucoanelor din târg, „să nu exagerăm, biata fată pur și simplu nu găsește ciorapi pe măsură, toți îi flutură și oricâtă prospețime îți dă, nu poți să-ți petreci toată viața în șosete și cu racheta de tenis sub braț...”

Bineînțeles, asemenea comentarii aparțineau în exclusivitate doamnelor din P. Bărbații proferau alte opinii. Ceea ce tabăra adversă traducea drept aer de tuberculoasă, Dunăreanu, Morogan sau chiar Iliuță Munteanu defineau ca suav, pur și sexy, acel sexy de esență stilizată al deceniului ’60.

Antrenorul era atât de transportat încât sesiză târziu pașii ușori care se apropiau. Doina călca – fusese unul din primele amănunte remarcate, un amănunt cuceritor – ca o nălucă. Inima lui Dunăreanu bătea puternic, se simțea emoționat ca un copil. Întinse brațele suflând cu voce tremurată:

— Draga mea...

Strânse femeia la piept reflectând.

„Știi, de fapt nu-i chiar atât de slabă...”

Vlad Șoimu, directorul casei de cultură din P., închise ochii epuizat. Nu-și închipuise niciodată că un drum atât de scurt – cât să fi avut fântâna, maximum cinci sau șase metri – poate fi parcurs într-un timp atât de lung.

Adieri dulci îi mângâiau obrajii înfierbântați. Respiră adânc, înaintea ultimului efort. Va încăleca fără întârziere marginea lată de piatră. Nu, de astă dată nu va mai zăbovi. Nici măcar nu-i mai păsa de bandiți. Trebuia doar să scape din puțul ăsta blestemat...

Nici lui Romică Popescu nu-i mai păsa de „gangsterii lui Damian”. Bătea orașul în lung și-n lat căutând-o pe Mioara. Încercase la Atena Dumitrescu, la Victorița Munteanu, apoi la diriginta poștei, se convinsese că antrenorul Dunăreanu lipsește de-acasă.

Străbătea abătut Aleea Eroilor, reflectând unde și-ar putea continua investigațiile. La răscruce, fântâna lui Grigore Vodă căsca spre cer o gură știrbă.

Romică Popescu se rezemă de bordura de piatră gândindu-se încotro s-o apuce. Cotul atinse ciutura care se prăvăli în adâncuri. Se auzi un zgomot sec și un suspin prelung cărora nu le dădu atenție.

„Unde poate fi la ora asta, domnule?! Dacă e cineva în stare să-mi explice, îi dau pe loc o mie de lei... Auzi, să flendărești, pardon, să flanezi, așa-i distins, după miezul nopții într-un oraș asediat de bestii...”

Nu-i trecu nici o singură clipă prin minte că el însuși „flana” de vreo șase ceasuri.

„Să încerc și la coana preoteasă.”

Fu cât p-aci să calce peste trupul lui Fane, adormit lângă fântână. Îl evită și își urmă drumul.

„Altul care s-a îmbătat!”

Ajuns din nou la fund, Vlad Șoimu își pipăi cucuiul dureros din creștetul capului.

„Nu înțeleg nimic!”

Aruncă o privire în lungul cilindrului de piatră. Tigva de aur spânzurată pe cer rânjea. Gemu:

— Blestemato!

Și își aminti cu o mânie pe care nu și-o cunoștea încă, sutele, miile de metafore ingerate în douăzeci de ani de când fusese ales președintele cenaclului literar. Toți fără excepție, romancieri, nuveliști, epigramiști, dar mai cu seamă poeții, Dumnezeule, poeții! se tânguiau, miorlăiau sau zbierau despre lună și fântâna din P. Toate imaginile acelea tâmpite îi zornăiau acuma în minte: luna bujor de aur, crizantemă de argint, sfert de lămâie, ghemotoc de poleială, crai nou, policandru, boț de mămăligă și din nou condur strălucitor, corabie celestă...

Douăzeci de ani îl chinuiseră artiștii băștinași bătând câmpii despre fântâna lui Grigore Vodă. Fântâna apărea

în toate producțiile, o pictase Iliuță Munteanu din toate unghiurile, o cântau trubadurii minori și adulții târgului, devenise pe rând *gura pământului, oftatul adâncurilor, bortă răcoroasă, inel de logodnă al izvoarelor* și alte asemenea năzbâtii. Tăiase comparațiile fără milă și iată că-l ajunseseră blestemele autorilor.

Scrâșnind de furie, Șoimu își repezi pumnul în bărbia astrului. Globul se fărâmiță. Instantaneu, cioburile se adunară buchet realcătuind mozaicul de aur al lunii. Rânjea mereu.

Un hohot dureros scăpă din pieptul lui Vlad Șoimu.

Fane ciuli urechea. Parcă plângea cineva în fundul fântânii.

„Vreun pui de gangster... Extraordinar! Au adus și plozii cu ei, ca tătarii de altădată. Zice-n baladă... Plecau la luptă cu corturi, muieri, ce mai, toată agoniseala... Extraordinar!!”

Fane aprinse o țigară făgăduindu-și să fie mai vigilent.

80

Unul din puținii cetățeni ai P.-ului, pentru care la ora aceea nu mai existau enigme, era medicul veterinar Caracaș. Asistase la câteva fenomene bizare, rod fără

îndoială al unei minți deja bolnave, dar Drojdioară nu era omul care să se păcălească singur. Diagnosticul se impunea de la sine: delirium tremens.

Într-adevăr, bolnavii de delirium văd din senin șerpi și șobolani țâșnind din dușumele, dar nici să te holbezi la arătări verzi, devenite cât ai bate din palme albe sau negre, nu-i de colo! Veterinarul hotărî să-l consulte a doua zi dimineața pe Morogan urmând să înceapă o cură de dezalcoolizare.

— Și-atunci, bolborosi încoțopenindu-se în mijlocul drumului pe picioarele rășchirate, barem s-o fac lată acum!

Nimeni n-avea să afle niciodată de unde izbutise să procure Drojdioară două sticle de vodcă în puterea nopții. Va rămâne un mister și din nenorocire nici măcar veterinarul n-a putut să dea vreo explicație cumsecade. Ascultându-l, îți venea să crezi că pur și simplu s-a trezit cu sticlele în brațe. Nu-i mai rămăsese de rezolvat decât un singur lucru: să-și găsească un partener.

Se ivi pe neașteptate, oferindu-i o companie și mai neașteptată.

În primul rând Drojdioară se bucură constatând că omul e verde. Înseamnă că mințile i se mai limpeziseră. Își amintea perfect că pe măsură ce se îmbătase, tipul îmbrăcat fistichiu i se păruse alb, apoi negru. Se

întorsese deci la primul stadiu, când se simțea abia afumat. Uitase complet lovitura aplicată în bărbie și-l salută fericit:

— Salve, piciule!

Necunoscutul, un bărbat scund, pirpiriu, se apropia pășind țeapăn. Târa o umbră lată, caraghioasă care se clătina ușor. Drojdioară întrebă curios:

— Te supără ceva la picioare?

I se păru că aude un mormăit.

— Nu înțeleg, drăguță! Ai spus ceva?

Mută sticlele într-o singură mână apoi se frecă la ochi: „Ce mutră interesantă are ăsta! Parcă ar fi scafandru. Un scafandru de culoarea leușteanului. Totuși nu mi-e bine... Văd anapoda!"

Se aplecă ridicând individul ca pe-o păpușă fără să întâmpine nicio rezistență. Caracaș îi cercetă obrazul prăzuliu, pradă celei mai mari nedumeriri. Creatura nu semăna cu nimic din ceea ce avusese el vreodată ocazia să întâlnească. Dintr-o dată, nările veterinarului palpitară și abandonă reflecțiile filosofice. În aer se simțea o aromă de țuică. Își apropie nasul de gura necunoscutului. Un zâmbet lat înflori pe figura lui Drojdioară.

— Zi așa, țâcă, mămica te ințarcă cu trăscău!

Cuprins de un acces de veselie grozavă, veterinarul destupă sticla cu vodcă și-o vârî între buzele

„verzaliului”. Holbă ochii. Lichidul dispărea cu o viteză vertiginoasă.

Vecinii lui Drojdioară fremătau după perdea.

— Vezi unde duce rachiul? Degeaba îmi răcesc eu gura de patruzeci de ani?

Bătrânul rămase mut de uimire.

— Trebuie să fie țâncul lui Ispas de la Centrală. Ce-o fi căutând la ora asta pe stradă?

— Da’ noi, ce naiba păzim fereștile?!

Salivau de curiozitate. Femeia își strânse șalul în jurul gâtului.

— Ce zici de asta, soro?!

— Îl îndeamnă la băutură. Un copil. Nici n-a împlinit cinșpe ani.

— E nebun!

— Criminal.

Nicio clipă nu-i trecu prin minte veterinarului să facă vreo asociație între prichindelul verde din fața lui, „o fărâmă de om acolo, un metru și un pic, de! biata mumă-sa n-o fi fost o cadră”, și mercenarii lui Damian după care frizerul bătea bezmetic ulițele.

Peste luni de zile, odată depășite unele susceptibilități, Mișu Postolache avea să comenteze

incidentele celor două nopți de pomină, declarând cu amărăciune:

— Dacă veterinarul în loc de un butoi cu drojdie ar fi purtat pe umeri măcar o jumătate de scăfârlie, situația ar fi evoluat cu totul altfel. Așa, se bucura ca un prost că a dat de un bețivan și mai al dracului ca el și se gândea să-i ceară numărul de telefon.

81

„Asta ce mai fu?” se întrebă Mircică Panait.

Se afla într-o viroagă de la marginea orașului asediată de țânțari. Recapitulă pentru a zecea oară itinerarul parcurs, încercând să se dumirească.

Se întorcea vasăzică de la mătușă-sa și deodată îi răsărise dinainte un individ înarmat. Era firesc să se refugieze în prima curte, oricare ins normal ar fi procedat la fel. Pentru atâta lucru trebuia să-l bumbăcească în pumni Tănase? Nu făcu eforturi să-și explice atitudinea neprietenoasă a dulăului; în schimb se simțea incapabil să califice reacția lui Romică Popescu, faptul că sărise la el cu ciomagul, aplicarea și entuziasmul care-l însuflețiseră în timpul operațiilor.

Vântul ascuțit brici îi șfichiuia trupul hăcuit. Conchise că Tănase și Romeo Popescu și-au pierdut mințile. Bun! Dar scărmăneala din ograda sfinției sale?

Mircică Panait își duse mâna la gură și sări în picioare. Sub nas îi atârna o jumătate de mustață. Cealaltă rămăsese în curtea coanei preotese.

82

Personal, cred în puterea împrejurărilor. Cred hotărât că la un moment dat, împrejurări independente de voința individului îi pot schimba punctele cardinale ale existenței. Bineînțeles, mă gândesc la circumstanțe excepționale: război, molimă, o catastrofă sau dimpotrivă, o șansă chioară. Unii susțin însă că adeseori, e suficient un simplu amănunt pentru ca destinul tău să devină altul.

După părerea mea, aceștia sunt amatori de senzații. E într-adevăr fascinant să poți afirma: dacă tanti Aspasia nu și-ar fi pus pălăria albastră atunci, la Moși, nu s-ar fi măritat niciodată cu nenea Gelu. Pentru că el, de fapt, căuta în mulțime o pălărie albastră.

Citeam undeva: dacă Napoleon s-ar fi născut cu o sută de ani mai devreme sau mai târziu, nimeni n-ar fi auzit de el. Îmbătrânea și murea anonim, într-o garnizoană uitată de Dumnezeu... În fine, pe-aici. Așa cum spuneam, asemenea afirmații, fără să le contest savoarea, nu mă conving. Corsicanul nu putea rămâne niciodată un simplu anonim – omul excepțional are un

destin excepțional – iar tanti Aspasia, chiar dacă rata ocazia de la Moși, tot s-ar fi măritat. Să zicem că nu-l chema Gelu, ci Mitică, frate bun însă cu Gelu din toate punctele de vedere. Nici într-un caz nu ajungea regina Angliei, iar pălăria cu pricina, la fel de esențială, ar fi avut eventual culoarea roșie.

Cam astea erau gândurile mele patrulând cu șeful de post pe străzile din jurul muzeului. Dunăreanu – sunt încredințată – se va însura până la urmă cu Lia Georgescu pentru limpedele, cristalinul motiv că diriginta îl vrea și nu e femeie care să se împiedice de opiniile altuia, chiar ale celui în cauză. Iar antrenorul, în ciuda aparențelor, nu mi se pare zămislit dintr-o substanță suficient de dură pentru a rezista unei femei cu certe calități de căpitan de pirați.

Va fi suficientă o simplă întâmplare, pentru ca sportivul să se trezească înainte de a apuca să rostească „bună dimineața, soare!”, cu verigheta în deget. Georgeasca, știu ce spun, e femeia care nu ratează niciodată un tren. La nevoie, poate să-l prindă din mers sau chiar să-l inventeze.

Vecinii lui Drojdioară hotărâseră să petreacă o noapte albă. În oraș se consumau evenimente importante, materia primă indispensabilă pălăvrăgelii de mai târziu.

În bucătărie, femeia prepara două cafele „Bea-o fierbinte”. Pironit la geam, bătrânul relata cu conștiinciozitate peisajul străzii.

— Nimic?

— A apărut Dunăreanu.

— Singur?

— Deocamdată. Se uită la ceas. Așteaptă pe cineva...

— Vreo despletită din astea fără căpătâi... Poftim! S-a terminat zaharina. Ți-am zis de alaltăieri că trebuie să cumperi.

— Pune zahăr. Aha! Uite-o că vine!

— Să vezi și să nu crezi!

Bătrâna alergă la fereastră.

— Ei, taci! Diriginta poștei! Tovarășa Georgescu!!

Lia Georgescu se repezise într-un suflet până acasă. Simțea că dacă nu-și schimbă bluza și dacă nu-și răcorește fața cu puțină apă, va leșina fără îndoială. Era o femeie sănătoasă și cea mai măruntă indispoziție fizică o scotea din minți. O sâcâiau în aceeași măsură o rochie asudată (vara se schimba de două și trei ori pe zi), fața năclăită de fard, un ciorap cu firele duse, degetele mânjite de indigo.

Locuia la o sută de metri de muzeu și, precizând că se întoarce repede, părăsi localul cu o ușoară strângere de inimă.

Respiră aerul curat, apoi fără să zăbovească ocoli clădirea luând-o pe străduța paralelă cu Corso. De obicei, evita drumul fiind mai dosnic, dar acum, când întreaga așezare zăcea în întuneric, amănuntul i se păru lipsit de importanță. Ținea capul în pământ, atentă să nu se împiedice, și se mira cât de liniștit pare orașul, în ciuda evenimentelor.

„Ai zice că nu s-a întâmplat nimic, că în curând mă voi trezi din coșmar."

În aceeași clipă se simți înșfăcată de două brațe puternice, strânsă la piept și înainte de-a avea timp să țipe, un glas melodios îi șopti:

— Draga mea...

— Îți place? se interesă bătrânul frecându-și palmele.

— Extraordinar!

Se auzi brusc un sfârâit prelung.

— Ce-i asta?

— A dat cafeaua în foc! Semn rău.

Diriginta poștei făcea parte dintre fericiții care cred exact ceea ce le convine să creadă. Nici umbră de mistificare, ci numai o încredere nețărmurită în propriile posibilități. De aceea nu se pierdu cu firea. Recunoscându-l pe antrenor, se lipi de el și-i încolăci gâtul cu brațele.

— Știam că odată și odată... Iubitule! Ce drăguț din partea ta că m-ai așteptat tocmai azi. Mă simțeam atât de neajutorată!

După expresia perplexă a antrenorului însă, era evident că cel puțin în momentul acela dintre ei doi cea mai mare nevoie de ajutor n-o avea Lia. Omul amuțise de surpriză. Se gândise toată ziua la suava Doina și se trezise dintr-o dată în brațe cu o girafă.

Ulterior, orașul avea să încerce zadarnic să pătrundă misterul. Diriginta își închipuise într-adevăr că e așteptată, sau profitase perfid de confuzie? O problemă cheie întru descifrarea corectă a caracterului Georgeascăi.

Dunăreanu, sufocat, ar fi dat mult să știe cum trebuie să procedeze. Diriginta se alinta calină, îl bombarda în continuare cu drăgălășenii, iar antrenorului îi venea din ce în ce mai greu să-i spună adevărul. Brațele îi atârnau cam moale pe trupul corpolent al Liei, reușea să-l prindă cu jumătate de ureche ciripitul.

— Știam de mult... Sunt atât de fericită... Ai să vezi, totul o să treacă. Și mă simt mult mai puternică acum. Dragule... De ce am așteptat atât?

Sărutările ei îi cădeau ploaie pe obraji, bărbie, urechi și vârful nasului. Asediat, sportivul renunță la orice atitudine. Un minut mai târziu, simți o lovitură zdravănă în moalele capului și alunecă la picioarele

femeii. Diriginta crezu că-i căzuse în genunchi și închise ochii așteptând declarația cea mare.

Un glas bubuitor sperie noaptea.

— Te-am prins, ticăloaso! Am și martori!

Luna ieși dintre nori pentru a clarifica situația. Tabloul – așa cum urmau să-l descrie mereu până la sfârșitul vieții vecinii lui Drojdioară – făcea toți banii. Romică Popescu ținea într-o mână ciomagul, holbându-se aiurit. Antrenorul căuta nu se știe ce pe jos, diriginta oferea partitura completă a fecioriei compromise definitiv, iar martorii, epigramistul și un tânăr fără ocupație precisă, se hlizeau încântați.

— L-a ucis! suflă bătrâna.

— Nu. Mișcă, mișcă...

— Păcat!

— Domnule Dunăreanu, te rog să mă scuzi, n-am știut. Credeam...

— Du-te dracului! spuse antrenorul ridicându-se. Barem să mă fi pocnit ca lumea...

— Eram convins că ții pe altcineva în brațe.

Dunăreanu suspină.

— Și eu...

Romică Popescu își privea pantofii sincer jenat. Lia, regăsindu-și fulgerător aplombul, prinse mâna

antrenorului și se adresă lui Romeo, cu chipul scăldat de fericire.

— Lăsați scuzele, domnule Popescu. E o noapte prea frumoasă... Ah, nici nu știu ce vorbesc... Sunteți primul om din oraș care o află! Felicitați-ne! Ne-am logodit.

Antrenorul simți o sfârșeală și închise ochii amețit. Brațul puternic al dirigintei îl sprijinea cu nădejde.

Dobrescu îmi relatează incidentul. Uit într-o clipă toate speculațiile pe marginea fenomenului întâmplare, formulate abia acum jumătate de ceas, și sar de pe scaun:

— Nu, nu și iar nu! Asta n-am s-o cred niciodată. Nu-mi povesti că Dunăreanu e un prostănac și că ajunge o coincidență pentru ca Georgeasca să-l înhațe! Mă așteptam la un truc, dar ăsta-i prea grosolan!

— Pariez pe orice că a pus mâna pe el! Completează acid: (Acid diluat – îi sunt totuși dascăl și superior). Chiar dacă dumneavoastră nu vă convine. Le-am văzut expresiile. A ei, de hienă care-și linge mustățile, a lui, miel sacrificat de paști.

Îl măsor din vârful baschetilor albaștri până în ciuful blond, veșnic neastâmpărat.

— Hm... Ai devenit neașteptat de plastic. Să admitem că Dunăreanu, delicat și gentleman, n-a vrut s-o pună pe Georgeasca într-o situație jenantă și și-a ținut gura față de Popescu și ceilalți doi. Există însă o sută de

posibilități ca să se sustragă ulterior.

— N-o cunoașteți pe dirigintă. Câte am auzit despre ea în două zile! Asta scutură și un tramvai.

— Hai să fim serioși! Dunăreanu are soluția în manșetă.

Dobrescu încearcă să se eschiveze:

— Probabil aveți dreptate.

— N-o crezi niciun pic, dar te privește. Antrenorul trebuie doar să explice confuzia, în fine cinci minute penibile și „Adio, iubito! Curaj! Păstrează-mi o amintire frumoasă în inima ta...”

Dobrescu râde grozav de încântat. Cred că a băut pepsi sau i-a comunicat Oana prin telex că-l iubește.

— Poate că antrenorul nu cunoaște vorbele astea pline de miez.

Nu găsesc nicio replică convenabilă și mă ridic:

— În definitiv Dunăreanu poate să se descurce și singur. Hai, băiete, gata pauza, intrăm în tură. Noaptea nu s-a isprăvit, iar adversarul nostru abia și-a început numărul.

83

Diriginta poștei, întoarsă de câteva minute la muzeu într-o excelentă stare de spirit, o observă prima și se sperie. Chipul Olimpiei Dragu, desfigurat, exprima

groaza. O groază adâncă, depășind puterile unui om și care părea săi fi cuprins întreaga făptură până la ultima fibră.

„Nici dacă ar fi scăpat din iad, n-ar fi arătat mai rău”, își zise Lia Georgescu.

— Ce-i cu tine? Era vorba că te odihnești.

Cuvinte automate, fără noimă. Nu trebuia să te uiți de două ori la Olimpia ca să-ți dai seama că doar un eveniment grav, foarte grav o întorsese la muzeu. O simțeai incapabilă să articuleze un sunet, părul scăpat în sfârșit din bigudiuri se lipea cleios pe obrajii asudați. Rămăsese tot în capot. Poalele erau murdare, din tivul cămășii de noapte atârna o bucată de dantelă sfâșiată.

— Ai căzut? Vorbește! Vorbește! repetă aproape țipând.

Olimpia Dragu o privea cu ochi sticloși, clătina capul căutând parcă ceva ori pe cineva. Diriginta strigă:

— Un pahar cu apă. Repede! Mișcați-vă, ce stați?

Îi prinse hotărâtă brațul și o conduse până la banca cea mai apropiată. Olimpia refuză să se așeze. O sili Lia apăsându-i puternic umerii. Profesoara rămase țeapănă, fără expresie, de lemn.

Domnul cu papion se apropie. Își puse ochelarii, – „nu, nu ăștia de distanță... ăilalți... mereu îi încurc” – și o cercetă curios.

— E bizar... Seamănă teribil cu o persoană pe care am

cunoscut-o cândva. Aș spune că și toaleta e neschimbată. Curios cum știu unii să păstreze lucrurile...

De emoție, Iliuță Munteanu răsturnă aproape jumătate din pahar. Prin ochii Liei Georgescu trecu un licăr de dispreț.

Olimpia Dragu bău cu înghițituri mici, împiedicate. Vespasian Duma tremura. Glasul răsună pițigăiat, strangulat de emoție:

— Vorbește odată, pentru numele lui Dumnezeu!

— Vor să arunce în aer liceul internat. Grăbiți-vă!

— De unde știi?

— I-am auzit... Au trecut prin fața mea. Erau doi.

— Când?

— Acum o jumătate de oră, poate o oră, poate numai zece minute. Nu mai știu... abia m-am târât până aici.

Izbucni în plâns și își ascunse fața între degetele încârligate. Făcea impresia că vrea să se zgârie.

— I-ai recunoscut?

Femeia clătină din cap fără să-l ridice, i se vedea doar ceafa, grăsuță și asudată, umerii plini scuturați de convulsii.

Lia Georgescu își căuta cuvintele. Avea păreri categorice despre fecioarele quinquagenare, în general, despre Olimpia în particular.

— Ești convinsă... hm, de... Ești convinsă că așa s-au

petrecut lucrurile? În noaptea asta suntem toți extrem de surescitați.

Trupul Olimpiei Dragu zvâcni. Își săltă chipul ud și răcni isteric:

— Nu sunt nebună! I-am auzit cu urechile mele! Până dimineață, școala va fi praf și pulbere.

Epigramistul o scăpă inconștient:

— Slavă Domnului, stau la celălalt capăt al orașului.

— O eroare capitală! emise domnul cu papion. Am omis să alertăm pompierii.

— Nu sunt nebună! continuă să urle Olimpia Dragu, opintind să-i încredințeze pe ceilalți, în primul rând pe ea însăși, așa cum încercaseră mulți în noaptea aceea.

Apoi, tot veninul acumulat de decenii împotriva oamenilor, a elevilor, a lui Dumnezeu și a femeilor frumoase, împotriva râsului și a primăverii care nu-i bătuse niciodată în geam, izbucni cu violență, în tonuri cutremurătoare.

— Voi m-ați adus în halul ăsta! împunse cu degetul la întâmplare spre cei care o înconjurau. Tu, și tu, și tu, și tu! Ce-am avut eu de la viață? Nimic! Nimic, auziți? De când mă știu, n-am primit un ghiocel sau un mărțișor de la elevi, vorba aia, să se pună bine înainte de teză: „Hai s-o atingem pe babă la coarda sensibilă!” Nu, nici atâta... Am fost tânără, au existat femei și mai slute în cătunul ăsta nenorocit!... Ce-ați avut cu mine? Din piază

rea nu mă scoateți, nimeni nu-mi urează „la mulți ani”, nici măcar de întâi ianuarie...

„Pieirea ta prin tine, Israile”, gândi Iliuță Munteanu. „Oamenii îi iubesc pe cei care-i fac să râdă, sau în cel mai rău caz, nu-i deranjează. Iar tu te dai peste cap ca să fii odioasă, deranjezi chiar și în vis...”

Se mulțumi însă să rostească convențional:

— Liniștește-te, Olimpia. Nimeni nu te crede nebună. Ai să vezi că totul se va rezolva.

— Crezi? întrebă sceptic epigramistul. Adică de mâine dimineață or să înceapă s-o iubească, prin dispoziție de la sfatul popular, toți tovarășii din oraș? Interesant!

Domnul cu papion împunse brațul lui Iliuță.

— Știi, chestiunea mă obsedează. De unde cunosc persoana? răspunse privirii profesorului: Mă refer la doamna în néglijé. Mi-e imposibil să-mi aduc aminte.

Iliuță Munteanu își întoarse capul și-l mustră cu blândețe.

— De ce nu vreți să vă duceți la culcare? Ajungem cu toții la o vârstă când trebuie să ne menajăm.

Domnul cu papion întoarse capul mirat și răspunse surprinzător de lucid:

— De ce să mă odihnesc? Am mâine serviciu? *D’aileurs*, mă plictisesc destul singur și daliile nu mă interesează. Știi, vecinul meu a făcut o pasiune pentru

buruienile acestea... Dalii și yoga! Ai mai auzit așa ceva?

Lia Georgescu scutură chipul Olimpiei.

— Ei hai, calmează-te. Oricum nu soluționezi acum problema ghioceilor și a mărțișoarelor.

Se simțea într-o dispoziție sarcastică, nu știa unde-i Dunăreanu și se întreba îngrijorată dacă nu cumva greșise. Fusese dură, masculină și autoritară, nu îndeajuns de fragilă și tandră. Bărbaților le plac oile, rămâne un fapt cert. Ce descoperă după căsătorie, e cu totul altceva.

— Duceți-vă! urlă printre sughițuri Olimpia Dragu. Sunt peste o sută de elevi în internat.

O voce fermă acoperi rumoarea:

— Când vor să arunce liceul în aer?

Adunați în jurul Olimpiei Dragu, nu observaseră sosirea Minervei. Se afla la câțiva pași în spatele lor, cu pumnii înfipți în buzunarele vindiacului.

— Ați spus-o parcă adineauri, dar n-am auzit bine.

Olimpia Dragu își ridică fața. Ochii erau roșii, corneea aproape înghițind bilele albastre ale irisului, nasul lătăreț, lipsit de distincție, abunda robinet stricat.

— Noaptea asta. I-am auzit! Vă jur că n-am visat.

— Mulțumesc, spuse Minerva și se răsuci pe călcâie. Înainte de a ieși, completă: Nimeni nu se apropie de liceu. Am luat toate măsurile pentru a evita o nenorocire.

Dispăru înainte ca ceilalți să se poată dezmetici, și oamenii se priviră surprinși câteva secunde.

— Avem... făcu Iliuță Munteanu derutat, da... avem de a face cu un anchetator original. Foarte original... După părerea mea, indiferent de cum evoluează lucrurile, ar trebui evacuat imediat internatul.

— Probabil n-a socotit că e necesar, rosti absentă Lia Georgescu.

Domnul cu papion prinse câteva cuvinte din zbor.

— Ne refugiem? Extraordinar cum se repetă istoria! Conchid, domnilor, că evenimentele sunt deosebit de grave.

Tonul însă era însuflețit, perspectiva părea să-l bucure strașnic, ai fi zis că pleacă în excursie la iarbă verde. Cineva întrebă cu voce mică:

— Și acum ce facem?

Diriginta poștei, cu gândul la Dunăreanu, ridică din umeri ostenită:

— Habar n-am.

— Să pregătim caii, domnilor! tună glasul bătrânului cu papion. Caii și baionetele! Vă voi explica îndată șansele unei șarje de cavalerie...

— Dobrescule, îl iei pe șeful de post și supravegheați liceul.

Locotenentul, trezit brusc – se gândea la Oana, abia în

noaptea asta realizase că seamănă cu o panseluță, aceiași ochișori mirați, același obraz catifeliu – întrebă mașinal:

— Liceul? Care liceu?

Minerva îi explică mieroasă:

— Se află la capătul uliții principale, e o clădire albă, cu acoperișuri terasate, în curte există o statuie – un tip chel extrem de devotat cândva burgului – și ai trecut prin fața ei de o sută nouăsprezece ori. Ai nevoie de amănunte suplimentare?

— Nu... Sper să mă descurc.

— Aș vrea să fii convins, băiete. Zvonul care chinuie urbea este că amicul Damian va dinamita liceul. Subliniez că în incintă se află internatul, în momentul de față plin de locatari. Elevii n-au luat încă vacanță. Prin însăși firea lucrurilor, orice fenomen de natură sau societate poate fi generat de „n” cauze, având „n” efecte. A pune degetul exact unde trebuie, e o chestie de șansă. Am afirmat totdeauna că marii profeți sunt niște tipi cu baftă.

— Contestați capacitatea unor oameni dotați de a prevedea desfășurarea firească a evenimentelor?

— Din când în când. Și pe urmă, mie nu-mi place să demobilizez pe nimeni dacă nu e strict necesar. Un consiliu totuși! Să știi că perseverența nu-i totdeauna vitamina cea mai indicată în povești cu zâne, serenade

și ciocârlii. Un telefon care sună din două în două ceasuri, mai ales în creierii nopții, când moș Ene și-a făcut planul la gene, poate produce alergie, dacă nu chiar coșmaruri.

Locotenentul roși și își consultă brusc vârful unghiilor. Minerva muiată, îl bătu pe umeri:

— În realitate, n-am să uit niciodată că ți-am fost dirigintă. Dar un om avizat e pe jumătate salvat. A spus cineva chestia asta. Tu reține-o. Și acum du-te. Aveți grijă ce faceți. Dacă se clintește un singur fir de păr din capul lui D.D.T...

84

Butoiul continua să călătorească singur. Se rostogolea pe Corso nestingherit, prinzând la vale o viteză amețitoare.

Făcut ghem înăuntru, responsabilul noului supermagazin încerca să-și amintească o singură stradă din localitate cu atâtea hârtoape. Butoiul se ciocni în cele din urmă de fântâna lui Vodă Grigore, extrem de solicitată în noaptea aceea, și se sparse cu un bubuit formidabil. Responsabilul deschise ochii precaut, făcând eforturi să se dezmeticească.

Fane, omul hotărât să miruiască cu o scândură gangsterii ieșiți din puț, conchise că indivizii primiseră

întăriri. Se retrase discret de pe câmpul de luptă, considerând că și-a făcut din plin datoria față de oraș.

Responsabilul, peticit peste tot cu foi de varză murată, dădu drumul la ciutură. O găleată de apă era exact ceea ce avea nevoie în momentele acelea.

Din fântână, țâșni un muget prelung care se pierdu în noapte.

85

Drojdioară socoti că cel mai indicat loc unde ar putea petrece nestingheriți era parcul din mijlocul orașului.

Apucase omul de mână – piciul îl urma docil – și mărunțindu-și pașii, parcurse victorios strada principală. Se așezară pe o bancă, deschiseră sticlele păstrând o muțenie desăvârșită, apoi ciocniră sub cerul plin de stele al nopții de vară.

Veterinarul, fericit, fuma cu capul dat pe spate. Luna părea un buric galben. Gândul îl amuză și începu să râdă încetișor. Se întoarse spre celălalt. Omul ducea sticla la gură cu real talent.

În sfârșit, aspectul ciudat al necunoscutului îi atrase atenția. Unghiile fosforescente, pielea și straiele verzi.

„Probabil că totuși nu mi-e bine.” Apoi abandonă gândul. Îl indispunea.

Trase încă o dușcă și își șterse buzele cu batista.

Veterinarului îi plăcea „șprițul vorbit”, de aceea nu bea niciodată singur, ori acasă. În consecință, încercă o conversație prudentă.

— De fapt, nu ne-am cunoscut. Mă cheamă Caracaș, sau dacă preferi, Drojdioară. Matale?

Omul mormăi ceva cu capul în piept. Lui Caracaș i se păru că deslușește niscai cuvinte arabe și mai trase un gât de vodcă, frământându-și mintea cum să găsească un mijloc de comunicare cu personajul. Simțea că-l ard câteva întrebări esențiale. Oricum, apetitul alcoolic al străinului i se părea de bun augur. Chestia era cum să-l abordeze.

Drojdioară rupea nițică franțuzească, *un petit vin du pays s’il vous plait*, știa să comande zece sticle de bere în germană, cunoștea șaisprezece mărci de whisky american și în general se simțea foarte bine cu atât. Nu-și închipuise niciodată că ar fi vreun poliglot, dar nici nu murise de sete printre străini.

Se avântă deci cu toate pânzele sus, dând glas unor întrebări care-l obsedau de mult:

— Unu! spuse tare îndoindu-și un deget și despicând cuvintele în silabe de parcă celălalt ar fi înțeles câte ceva cu condiția ca interlocutorul să nu vorbească prea repede. Unu, deci! Sunt, domnule, cârciumi, nostime acolo de unde vii dumneata? Cârciumi, birturi, bodegi, în fine stabilimente d-astea? Nu de alta, dar vreau să

știu dacă face să mă deplasez. Răspunzi da sau nu! adăugă, prevenind eventualele eforturi ale prichindelului.

Necunoscutul emise un zgomot ciudat pe care Drojdioară crezu de cuviință să-l interpreteze pozitiv.

Tipul părea cam apatic, dar poate că nici turceasca lui Drojdioară nu era prea faimoasă. Veterinarul nutrea convingerea fermă că vorbise pe înțelesul străinului. Cuvintele lui, chiar dacă nu purtau fes și șalvari, fuseseră în orice caz rostite cât se poate de limpede.

Responsabilul noului supermagazin se îndrepta spre casă. Călătoria în butoiul cu varză și ultimele evenimente îl năuciseră. Avea un singur dor; să se vâre în pat, să adoarmă și să uite.

Ajunse în parc și se opri înlemnit. Pe o bancă, medicul veterinar discuta cordial cu un individ verde.

„Formidabil! Drojdioară e în legătură cu oamenii lui Damian”.

Pe alee se rătăcise o namilă de câine cu pete negre care adulmeca gunoaiele pe sub bănci. Se apropie de veterinar dând vesel din coadă. Drojdioară îi mângâie botul și urechile apoi îndoi încă un deget.

— Vasăzică aveți birturi. Asta e o chestie. Doi! Și începu să-l scuture pe omulețul care se bălăngănea, salcie bătută de vânt. Doi, domnule, și te rog să fii atent!

La ce oră se închid?

Își dădu seama că individul nu înțelege. Pe chipul prăzuliu nu se citea nimic. În problemele vitale însă, Caracaș nu dezarma cu una cu două. Își ridică mâneca sacoului și ciocăni în ceas.

— Arată-mi aici, băiețel! La ce oră închideți crâșmele la Stanbul, Dakar, Bagdad sau, mă rog, în provincia din care ești matale?

Omulețul întinse unghia și zgârie geamul de sticlă. Proceda exact ca un copil căruia i se arată un obiect necunoscut. Drojdioară se holbă.

— La șase, domnule?! Ce vorbești?! Șase dimineața? Formidabil! începu să comenteze nostalgic: Uite ce vasăzică tradiție... Păi cred și eu! Nu tot ei au inventat electricitatea!? Parcă Aladin îl chema pe ăla cu lampa... Ce faci, nene? Unde pleci?

Străinul azvârlise sticla goală îndreptându-se cu aceiași pași rari, clătinați spre ieșirea din parc.

Veterinarul săltă din umeri și mai trase o dușcă.

„O fi având creștinu' vreo treabă, nu toată lumea care se deplasează e în excursie de plăcere..."

Simți în nări un miros tentant de murături și întoarse capul. Ghici ghemuită într-un tufiș silueta responsabilului noului supermagazin.

— Ce faci acolo, suflete?

Omul o rupse la fugă și Drojdioară îl urmă împleticit.

— Stai, domnule, o clipă!

— Crezi că nu știu ce ai de gând? Ești de-ai lor!

Gonea, uitându-se speriat în urmă.

După calculele lui Postolache făcute ulterior, punând cap la cap distanțele parcurse de fiecare în noaptea aceea, cetățenii din P. Alergaseră circa zece mii de kilometri.

Caracaș simți că pierde teren. Strigă disperat:

— Nu-ți fac nimic, bre omule!

Veterinarul sorbi ultima picătură și abandonă sticla sub bancă. În brațe îi adormise câinele. Își trecu degetele prin blana caldă. Se opri fulgerat. Rămase așa câteva clipe, apoi izbucni într-un hohot formidabil de râs.

86

De mult nu se aflase Lia Georgescu într-o dispoziție atât de strălucitoare. La brațul lui Dunăreanu, își recăpătase curajul, se simțea din nou puternică, gata să înfrunte orice adversar, din P., Fălticeni sau Dallas.

— În clipa asta nu mai mi-e frică de nimic.

— Am observat, spuse antrenorul.

— Până la urmă ne vom descurca și cu Damian, ai să vezi.

— Pe mine unul nu mă mai surprinde nimic.

— Important e că am depășit momentul penibil.

Acum, toată lumea știe, în sfârșit, că ne-am logodit. Romică Popescu, fii convins, a avut grijă să difuzeze noutatea. Râse din gușă, mulțumită: Știu că au ce bârfi mâine la cafeluță, cucoanele...

— Imbecilul! scrâșni antrenorul.

— Nu trebuie să fii supărat pe el. Bietul băiat m-a confundat cu Mioara.

— Firește... Semănați mult...

— După părerea mea, nevastă-sa e vinovată. Da, da! îl neglijează, n-o interesează nimic, nu l-a întrebat o singură dată unde se duce și ce face. Natural, Romeo a intrat la idei, se simte vexat...

Dunăreanu mormăi:

— Îi știu pe unii care și-ar da și căciula pentru asemenea tratament. Da' ăsta-i cretin! Cretin sadea!

Diriginta îi strânse brațul.

— Noi vom duce altfel de viață, dragule, îți jur!

— Nu e nevoie, te cred.

— Voi fi tot timpul lângă tine... Să nu râzi! Pot să-ți spun cum vor arăta perdelele de la dormitorul nostru. Albe, brodate cu albăstrele și panglici bleu.

Dunăreanu nu-și revenea. Cu un ceas în urmă fusese un bărbat liber și fericit, fără altceva în cap decât șansele Rapidului de a intra în divizia A și găsirea celei mai sigure modalități de a se distra strașnic în concediu. Și iată că, dintr-o dată, știa ce perdele vor atârna în

dormitorul conjugal. Amănuntul părea să-l zdruncine mai mult decât ideea căsătoriei, nebuloasă și nerumegată încă. Perdele însă, prin precizia de detaliu, îl ancorau brutal în realitate.

După felul cum se comporta, diriginta cunoștea exact, în orice caz meditase temeinic asupra relațiilor dintre logodnici. Nu-l scăpa din ochi, îl târâse până acasă unde îmbrăcase o rochie foarte tinerească, pline de volane transparente, nu pierduse prilejul de a anunța fericitul eveniment cărturăresei și Atenei Dumitrescu, deși bătrâna era pe jumătate moartă. Cu el de braț, triumfătoare, se întorsese la muzeu. Abia aici, antrenorul reușise să se eschiveze câteva minute. Îl zărise pe Morogan tăind grădina școlii și o abandonase pretextând că și-a terminat țigările.

— El are întotdeauna un pachet de rezervă. Scuză-mă o clipă.

Diriginta își țuguiase buzele nemulțumită.

— Te rog să nu întârzii. Și în general aș prefera să nu întreții relații cu Morogan. E un bărbat fără suflet și nu-mi inspiră încredere de fel.

Antrenorul o luă la fugă. Medicul părea grăbit.

— Hei, doctore! Unde dracu' alergi așa?

— M-au chemat urgent la uzină. Lui Sterică îi e rău.

— Cum naiba ți-au comunicat?

— Au un GAZ la uzină: a venit pe scurtătură. Uite-l

acolo!

Îi arătă un cub pe patru roți care staționa în dreptul tutungeriei. Șoferul, nerăbdător, aprindea și stingea mereu farurile.

— Servus, flăcău!

Antrenorul îl prinse de mânecă.

— Mai stai o secundă. Ascultă... am încurcat-o rău.

— În sfârșit?

Dunăreanu îi relată precipitat întâmplarea trăgând mereu cu coada ochiului în spate. Parcă îi era teamă să nu-l audă Lia. Morogan își puse mâinile în cap.

— Nefericitule! Cum ai putut face prostia asta?

— Tocmai atunci a intrat luna în nori.

— Ești un om pierdut! începu să râdă. Ce noapte, domnule! Ce noapte!

— O dau dracului de noapte! țipă exasperat Dunăreanu. Învață-mă dumneata ce să fac?!

Medicul clătină capul.

— Bea otravă, pune-ți ștreangul de gât, sau aruncă-te înaintea trenului.

— Nu-mi arde de bancuri!

— Crezi că glumesc? Îmi pare sincer rău, dar nu există un ghinion mai mare decât să te iubească Lia. N-ai nicio ieșire!

— Dă-o încolo de treabă! Nici în lanț nu poate să mă țină.

Glasul îl trăda însă că nu-i chiar atât de sigur.

— Îți faci iluzii. Ar mai fi o soluție... Singura de fapt.

— Care?

— Șterge-o! spuse medicul. Vâră-te în pământ, zboară în Cosmos, ia un tren pentru Paradis – deși acolo terenul nu mai e atât de sigur, Lia-i neprihănită, are acces – în fine, chestia e să dispari în următoarele cinci secunde.

Antrenorul îl privi rătăcit. Declară fără legătură:

— Nu vrea să am relații cu dumneata. Nu-i placi...

— Ei, ce ți-am spus eu? Fugi, dom'le! Fugi! Unde să dai cu piciorul în minge și să-i înveți pe puști să meargă pe bicicletă, mai găsești dumneata!

Rămase cu vorba agățată subțiindu-și privirea. Diriginta se îndrepta cu pași hotărâți spre ei.

— Prea târziu! șopti medicul.

87

Romică Popescu se descotorosi de martori și o luă spre casă fierbând de mânie.

„Uite, domnule, unde te împinge o femeie de nimic! În ce posturi mizerabile te pune! Mă obligă să mă cațăr pe acoperiș, să umblu de nebun pe străzi, să dau buzna peste oameni când sunt în situații mă rog, mai delicate... Am ajuns de mirul târgului! Și fac prinsoare pe ce vrei că nici acuma nu-i acasă..."

— Nene! țâșni un glas subțirel de lângă gard.

Cătălin își strecură mâna mică și rece în pumnul lui Romică.

— Nene! Unde-i tanti Mioara?

Popescu simți că-i vine amețeala. Ar fi cârpit cu plăcere obrazul slăbuț al băiatului.

— Ce-ți pasă ție, măgarule?

— I-e rău bunicii, răspunse Cătălin, cu lacrima în gât. Ea m-a trimis s-o caut... Dar dacă vă deranjează...

Își retrase mâna și lăsă capul în jos. Părea jignit până în adâncul sufletului. Se smiorcăi îndepărtându-se cu ceea ce se mai putea salva dintr-o demnitate jignită.

— Ia mai lăsați-mă dracului în pace! bombăni Romică.

Pătrunse în casă fără menajamente. Trânti ușa de la intrare, izbi cu piciorul un scăunel care-i stătea în drum, pocni de perete ușa dormitorului. Pe divan desluși silueta Mioarei și răcni ca un descreierat:

— Unde-ai fost nenorocito! Te strâng de gât! auzi? Unde... Trase violent de cuvertură și rămase cu gura căscată. În patul Mioarei dormea un necunoscut. Aerul din dormitor era insuportabil. Duhnea a vodcă.

Profitând de plecarea Liei Georgescu („nu că mi-ar fi

frică de ea, dar mă enervează și atunci prefer s-o evit”), Mișu Postolache se strecurase în incinta muzeului. Găsi o atmosferă agitată și se trase lângă zid, unde Lae șoptea ceva unei iconițe mici cât o carte de joc.

— Ce-au ăștia? întrebă frizerul. Parcă i-a pișcat un bondar de...

— Nu vorbiți cu păcat, don′ Mișu. E nenorocire! Au invadat orașul, dau năvală așa, ca tâlharii. Mult amar și negreață trebuie să fi adunat Damian în suflet. Acu′, cică vrea să dea foc la internat.

Vorbea smerit, cu respect evident, de parcă Damian, ascuns pe undeva, în apropiere, s-ar fi putut lăsa îndulcit de vorbe trecute prin miere.

— Ce tot bâigui, măi creștine?

— Nu bâigui. Dispar oamenii pe capete.

— Cine a dispărut?

— Mulți, don′ Mișu: alde Romică Popescu, responsabilul de la supermagazin, Pandele cheferistul, acum domnișoara Lia, mai sunt și alții. Zice că-i ține prizonieri la motel. Așa spune alde don′ Dunăreanu.

— Vezi-ți de treabă! Buzele frizerului zvâcneau. Ăsta-și bate joc de voi.

Paraliticul își ridică privirea obosită.

— De ce adică să-și bată joc de noi? Ce i-am făcut?

Întrebarea nu era lipsită de logică, însă Mișu Postolache nu juca totdeauna *fair play*.

— V-a văzut proști, d-aia!

— O fi, don' Mișu, dacă zici dumneata, așa o fi.

Îl privea printre gene. De când epigramistul lansase zvonul că frizerul e un agent perfid al bandiților lui Damian – dovadă, se plimba bimbașă prin târg fără să-i pese – Lae devenise mai circumspect.

— Și cu bieții copii ce are, don' Mișu? Ăștia ce i-au mai făcut?

— Altă trăsnaie! se enervă Postolache. L-aș strânge de gât pe dobitocul care vă vâră toate prostiile în cap.

— Tovarășa Olimpia e profesoară. Eu zic că știe ce vorbește.

O lacrimă – emoție, spaimă, oboseală – îi alunecă pe obraz. Deși impresionat, frizerul continua să facă pe durul.

— Și-acum de ce bâzâi?

— Că-s prost! Nu spuseși dumneata?

Plângea de-a binelea. Furios, Mișu îi întoarse spatele.

— Păstrează-ți, bre, bocetele pentru când ți-o fi de trebuință! S-ar putea să nu-ți mai ajungă.

Lae făcu un gest ciudat cu mâna ca să alunge piaza rea. După cum aveau s-o arate evenimentele, sfatul frizerului nu era de lepădat.

— Îi e rău lui nea Sterică, spuse șeful corpului de pază. S-a făcu alb la față și a căzut lat. Uite așa, din senin. Am vrut să chemăm spitalul...

Morogan își deschise grăbit trusa.

— Știu. Telefonul nu funcționează.

— Noroc cu mașina.

Pe canapea zăcea un bărbat de vreo patruzeci și cinci de ani. Respira greu, cu mâinile pe piept. Trei inși în uniforme de paznici îl priveau neliniștiți. Se dădură în lături și Morogan descheie halatul de lucru al bolnavului. Îi ascultă inima și-i ridică ușor una din pleoape.

— Mda, șopti.

Șeful gărzii se interesă îngrijorat:

— E grav?

Morogan înclină capul.

— N-avem voie să-l urnim. N-ar suporta deplasarea până la spital... Să vedem cum ne putem descurca aici, la infirmerie. Trebuie să-mi dați o mână de ajutor, băieți! Am nevoie de apă rece și clocotită. Cât mai multă! Faceți rost de găleți.

Sparse trei fiole cafenii și umplu seringa. Paznicii se precipitară spre ușă.

Mișu Postolache alerga neobosit de la un capăt la celălalt al orașului. Ajunsese la convingerea că e de ajuns să lipsească cinci minute dintr-un punct oarecare – poștă, muzeu, alimentara, tutungerie, complex, frizerie, locuința lui x, y sau z – pentru ca în perimetrul respectiv să se petreacă evenimente epocale. O fatalitate perfidă îl urmărise toată noaptea, pur și simplu alunecase chestie de câțiva metri sau câteva minute, pe lângă toate episoadele cheie.

Se opri istovit la fântâna lui Grigore Vodă luându-și răgaz să respire și să bea o gură de apă. Îl ucidea setea. Apucă lanțul ciuturei[57].

Un glas amplu, venit din adâncuri, îl făcu să rămână nemișcat.

— ...răsare luna mică, mică/și peste a lui acoperișuri își lasă capul și-l ridică...

Înspăimântat, Mișu scăpă găleata din mână. Ceva ca o ghiulea se repezi în fundul fântânii. Tarzan nu știa despre ce e vorba și în clipele acelea nici nu voia să afle.

Fusese ultima încercare a lui Vlad Șoimu de a evada. Versurile aparțineau tinerei poete, autoare de pasteluri delicate. S-a măritat ulterior cu un inginer din Pitești, dar asta nu prezintă niciun fel de importanță. Membrii cenaclului literar din P. O regretă. Cu timpul însă

---

[57] Găleată sau vas din doage sau dintr-un trunchi scobit, pentru scos apa din fântână.

desigur o vor uita. La urma urmelor, nici de Shakespeare nu-și aduce toată lumea aminte.

91

Responsabilul supermagazinului străbătu grăbit strada principală lăsând în urmă o dâră persistentă de varză acră. Ardea de nerăbdare să comunice oamenilor descoperirea făcută în parc.

La ferestre se zăreau chipuri livide care dispăreau imediat ce le bătea în geam. Văzând căruciorul infirmului la intrarea muzeului, răsuflă ușurat.

— Lae, te simți în stare să nu leșini?

— Prin câte am trecut în noaptea asta, cred că da. Ce s-a mai întâmplat?

— Drojdioară!

— L-au ucis?

— Ce să-l ucidă?! șopti: E omul lor!

Infirmul își duse mâna la gură. Responsabilul recapitulă succint întâmplarea.

— Discuta cu gangsterul verde cum discut eu cu dumneata.

— Înțeleg, spuse cerșetorul pe gânduri. Acu' înțeleg. Au împânzit orașul. De Postolache cel puțin, m-am convins.

— Frizerul?

— El, domnule! Mi-a mărturisit-o singur, ce mai! E unealta lui Damian.

— Ți-a spus-o el?

Lae dădu din cap, încredințat că nu minte.

92

Veterinarul urcă treptele muzeului pe picioare destul de sigure, împinse cu umărul ușile batante și se opri în prag fluierând bine dispus.

— Lucrați de noapte, copii?

Douăzeci de chipuri spectrale îl priveau încordat. Responsabilul supermagazinului dădu semnalul:

— Pe el!

Patruzeci de mâini imobilizară trupul veterinarului.

— Unde e Damian?

— Cine sunt complicii lui?

— Nemernicule! Vreți să aruncați liceul în aer!

— Lucrezi cu banditul ăla de Postolache!

— Ce-aveți de gând cu noi?

Drojdioară clipea zăpăcit. Responsabilul îl apucă de guler.

— Recunoști că ai discutat cu o bestie verde pe bancă în parc?

În sfârșit, Caracaș pricepu. Izbucni într-un râs nebun. Patruzeci de mâini nu erau în stare să-i stăpânească

zvâcnetul trupului.

— Recunoști?

— Da, spuse Drojdioară. Recunosc! Recunosc că în viața mea n-am văzut un șeptel atât de bine asortat cu cretini. Trase aer în piept: Boilor!

Oamenii se priviră descumpăniți. Primul care-și descleștă mâna, retrăgându-se jenat câțiva pași, fu Iliuță Munteanu.

„Ce prostie să-l suspectezi pe Caracaș! Vinovat, ar mai fi venit la muzeu? De ce ar fi făcut-o?... Numai nervii sunt de vină."

Îi urmară pilda și ceilalți, neștiind prea bine ce atitudine să ia. Pe poziție belicoasă, rămăsese doar responsabilul. Stătea arc, gata să tabere asupra veterinarului. Izbucni:

— Cel puțin explică-te!

Drojdioară puse picior peste picior și își aprinse cu nonșalanță țigara.

— N-am chef, e bine? Cuprinse asistența într-o privire îngăduitoare: Puteți să luați loc.

Bătrânul cu papion își aranjă fularul între reverele pardesiului. Se interesă cu un aer preocupat:

— Dumneata, din câte am înțeles ești medic. Exact, îmi amintesc. M-ai tratat anul trecut.

Veterinarul îl privi țintă.

— Încep să cred că da...

— Ce se aude? De două ceasuri n-avem nicio veste. Propun să alcătuim o delegație pentru începerea negocierilor. Toți marii comandanți de oști au încheiat păci provizorii... Nu-i nimic rușinos aici.

În realitate, i se făcuse somn și nu mai avea poftă să se joace de-a soldații. Drojdioară clipi vesel.

— Gata, nene! Mergem împreună. Suntem cei mai reprezentativi din adunare. Mai vine cineva cu noi?

Lia Georgescu interveni energică, fără a abandona mâna antrenorului. Avea ochi strălucitori, pieptul îi fremăta și ținea bărbia ridicată. Bătrânul o măsură plin de admirație. Semăna cu Marianna din *Petite Histoire de France,* curs secundar, librăria Hachette ediția 1912. Marianna cocoțată pe baricadele revoluției. Îi lipsea doar coiful galic și un vânt puternic care să-i lipească rochia fluidă de coapsele puternice.

— Nu ne arde de glume, domnule Caracaș. Habar n-am ce-i cu dumneata, dacă ești sau nu complicele lui Damian, și mă simt prea ostenită ca să încerc s-o aflu acum. Un singur lucru vreau să-ți fie clar. Dacă ai venit la noi căutând adăpost, suntem dispuși să ți-l oferim. Dacă nu, ieșirea e în spatele dumitale.

Drojdioară începu să râdă.

— Mă aflu într-o instituție publică și nu la matale acasă. Așa că ia-mă mai delicat, coană Lio.

— Muzeul se deschide la 9:30. Până atunci, te putem

cel mult tolera. Se lipi de antrenor. Nu-i așa, Basile?

— Ha! exclamă veterinarul înecându-se. Basile?!

Abia atunci îi atrase atenția tristețea antrenorului. Se mișca fără vlagă și își îndrepta mereu privirea rătăcită spre ieșire. Părea prins într-o cușcă.

Caracaș ținuse întotdeauna la Dunăreanu. Se simți cuprins de o presimțire neagră. Îl apucă de umăr, ignorând-o total pe dirigintă.

— Ce s-a întâmplat, Vasilică? Te-a păcălit vrăjitoarea?

— Nu-ți permit! urlă Lia Georgescu.

— Ei bravo! Parcă eu îți cer voie. Spune, Vasilică tată, ce-ai pățit? Te-a pocnit careva în cap?

— Romică Popescul explică epigramistul. Credea c-o ține pe nevastă-sa în brațe...

Bătrânul cu papion interveni:

— Domnilor! Propun să amânăm rezolvarea conflictelor subsidiare după încheierea armistițiului cu cei care ne-au cotropit.

— Te-a aiurit scorpia, nefericitule!

— Basile! Diriginta gâfâia. Cum îi permiți?

Dunăreanu suflă moale:

— Nu-i permit.

— De ce nu-i spun că sunt logodnica ta?

— E logodnica mea...

Părea de cârpă. Drojdioară începu să-l zgâlțâie.

— Trezește-te, Vasilică! Vino-ți în fire! Tu ești băiat de

comitet.

— Basile, țipă Lia Georgescu. Promite-mi că n-ai să-i mai adresezi un cuvânt! A insultat-o pe viitoarea ta soție.

Caracaș îi examină câteva clipe. Simțea că fierbe. Îl smulse brusc pe Dunăreanu din brațele dirigintei și-l împinse spre capătul sălii, într-un colț, baricadându-l cu trupul masiv.

— Idiotule! Ai de gând să te însori cu cotoroanța asta?

— Domnule Caracaș!

— Nu-ți dai seama în ce te vâri? Azi te-ai cununat, mâine îți cumpără zgardă, lesă și coteț! Dezmeticește-te, nenorocitule! E cea mai a dracului viperă din câte s-au născut vreodată.

— Ce să fac? scânci jalnic antrenorul.

— Ți-o aranjez eu, numai să-mi dai avizul. Chestia e ce se întâmplă în capul tău? Vrei să te însori cu zdrahonul sau nu?

— Vrea! Lia Georgescu izbuti să-l dea de-o parte pe Drojdioară și prinse mâna antrenorului. Vrea! Și la urma urmelor e obligat să-ți ceară consimțământul?

— Eu l-am înțărcat! tună Drojdioară.

— Dumneata ești un pericol pentru oraș. Am sesizat ministerul, să nu-ți imaginezi că stăm cu brațele încrucișate.

— O auzi, Vasilică? Vezi ce e în capul lui tanti Lia?

Trezește-te, idiotule!

Lia Georgescu spumega.

— Insultele dumitale nu vor rămâne nesancționate! În cealaltă chestiune, consider că Basile e la vârsta când are dreptul să facă ce poftește. Nu-i așa, Basile?

— Așa e. Fac ce poftesc...

Părea să plângă. Veterinarul scuipă furios la picioarele antrenorului și se îndreptă spre ieșire.

93

Dobrescu încerca zadarnic să deslușească ora. Avea un ceas complicat, cu multiple destinații – calendar, busolă, cronometru, și în mod cu totul secundar, ceasornic. Șeful de post îi strecură o privire hâtră și își cercetă Doxa bătrână de treizeci sau patruzeci de ani, cu cifre fosforescente.

— E trei fără șaisprezece minute.

O rostise sec, alb, doar privirea vag malițioasă trăda o ironie blândă, și locotenentul își zise că milițianul nu-i lipsit de umor.

„Bărbatul e doar complexat... Îl impresionează prezența Samuraiului. Sunt un țânc pe lângă el, n-am niciun sfert din experiența lui, dar nu poate scăpa de gândul că suntem trimiși de București.”

Dădeau târcoale liceului, atenți la orice foșnet, umbră

întâmplătoare, aromă suspectă. Luna, în ciorapi de aur, pierise cu pași pisicești abandonând luceafărului de dimineață un cer sticlos, priponit în capse strălucitoare.

— Peste un an ies la pensie...

Dobrescu rosti mecanic:

— Da...

Nu știa cum să reacționeze. Să-l compătimească? Să-l felicite? Bătrânii sunt bizari. Avea un unchi care năzuise un singur lucru în viață: să ajungă cât mai repede la pensie. Cu ani de zile înainte, socotise pe îndelete, cu o minuțiozitate de detaliu care fascina, cum avea să-și petreacă vremea. Îți lăsa gura apă doar ascultându-l, începeai să-l invidiezi și să intuiești avantajele senectuții, îți venea să crezi că talonul acela de cincisprezece centimetri, adus de poștaș la zile fixe, e singurul lucru pentru care merită într-adevăr să existi.

Ceea ce îl reconfortă însă peste măsură era impresia că-i rentier, că într-un fel trage pe cineva pe sfoară, încerca toate voluptățile farsei, trăia din plin sentimentul că ia banii de pomană. Mătușă-sa în schimb, nu îndura repausul. Se simțea înlăturată, de prisos, descoperise brusc că are o inimă, un ficat, rinichi rebeli.

— Hotărât, Cișmigiul, partidele de canastă la doi lei miza și comentariile despre ultima coafură a Pâslăriței la nocturna de sâmbătă seara, nu-s de mine. Credeți-mă,

copii, să-ți aștepți moartea mergând la matinee și făcându-ți periodic analiza urinei, nu-i deloc vesel...

— De ce nu cauți ceva de lucru? o întrebau neamurile, zâmbind îngăduitor...

Li se părea atât de ciudat, lor oameni ocupați până peste cap, cu agende supraaglomerate, fărâmițați între serviciu, gospodărie, aprovizionare, dentist și lecțiile lui Bogdănel, „ăla micu' trebuie dus la engleză, mâine am audiență la ICRAL[58], nu uita să scoți pantofii de la reparat" etc., etc., siliți mereu să amâne câte ceva pentru a doua zi, ori săptămâna viitoare, că există alții care nu știu cum să-și toace vremea.

— Adică ce să fac? Să mă apuc la șaizeci de ani să învăț turca sau dialectul tembo-habe? Să croșetez fulare și jerseuri? Să scot la plimbare plozi de patru, cinci ani care după tot atâtea sezoane de eforturi, abia reușesc să-ți spună că vor pipi în nemțește?

— Există tot felul de activități obștești.

— Hm! Am fost la sfatul popular. Singura treabă pe care au găsit-o pentru mine, eu oferindu-mi serviciile gratuite, bineînțeles, a fost la deratizare. Să întocmesc statistica șobolanilor răpuși în ultimii cincisprezece ani...

— Ziceam că ies la pensie, reluă șeful de post. Nu-mi

---

[58] Întreprinderea de Construcții, Reparații și Administrare Locativă.

pare rău... Sunt de treizeci și cinci de ani milițian în orașul ăsta. Îi cunosc pe toți, îi cunosc bine... Mai bine decât pe copiii mei. Sau așa chibzuiam eu.

— Adică?

Individul cugeta, nu era dintre cei cu limba dezlegată.

— Îs oameni pașnici, la locul lor... În treișcinci de ani, ăl mai rău din târg, dacă a luat șase luni închisoare. Și aia cu suspendare sau executarea pedepsei la locul de muncă.

— Vreți să spuneți că nu vă așteptați la asemenea tulburări.

Milițianul întârzie răspunsul, cântărindu-și cuvintele.

— Cum ziceți dumneavoastră... Nu mă așteptam. Parcă nu-i tot orașul ăla pe care-l știam eu...

Dădură colțul liceului.

Dincolo de gard, se zăreau oamenii pâlcuri-pâlcuri, cu ochii agățați de zidurile liceului. Rumoarea, glasurile amestecate îi aminteau lui Dobrescu de măcinatul monoton al roților de tren.

— Până la urmă tot au aflat, comentă șeful de post.

Locotenentul răspunse mașinal:

— Da... au aflat.

— Tot nu pricep ceva... Părea să șovăie: Dumneavoastră veniți de la Centru, considerați altfel faptele.

— Ce anume n-ați priceput? surâse Dobrescu.

— De ce adică tovarășul maior le-a ordonat ălora de la muzeu să rămână pe loc?... Eu unul, aș fi grămădit toți cetățenii aici, să păzească școala.

Locotenentul dădu ușor din cap. Nu era singurul care nu pătrundea subtilitățile Minervei.

— Să sperăm, oftă, că într-o zi o să ne-o explice.

Șeful de post își trecu batista pe sub chipul strâmt.

— A... Așa, da...

La ferestrele internatului apăruseră câteva capete. Apoi altele, din spate, care încercau să vadă peste umerii înveștmântați în pijamale deschise. O voce accidentală, în schimbare, se miră:

— Ce-o fi cu ăștia?

— S-o fi întâmplat vreo chestie.

Un optimist presupuse febril:

— Poate n-avem mâine ore! Scăpăm de lucrarea de la matematică.

Fără să-l vezi, îl simțeai frecându-și mâinile cu degete murdare de cerneală.

Dobrescu zâmbi aducerii-aminte. Deveni brusc atent și trase de câteva ori aerul pe nări.

— Miroase a fum!

Începură să alerge spre celălalt capăt al clădirii.

Romică Popescu dădu năvală la muzeu. Țipă gâtuit:

— E la mine acasă! L-am văzut adineauri! Doarme!

Iliuță Munteanu, ațipit de vreun sfert de oră, sări speriat.

— Cine?

— Un bandit! Doarme în patul meu!

— Singur?

— Dar cu cine ai vrea dumneata să fie? Cu nevastă-mea? Spune-o baremi răspicat. Aluziile nu te prind.

— Nu-ți dai seama ce vorbești, domnule Popescu, spuse profesorul, coborându-și privirea. Sper!

— Credeam că știi ceva...

Fu înconjurat din toate părțile. Epigramistul vru să se asigure.

— Chiar doarme?

— Doarme! Doarme dus.

— Extraordinar!

— Ce nu-i extraordinar? O noapte isterică!

Domnul cu papion își ciupi bărbia nerasă.

— Așa se întâmplă când nu acționezi organizat. Suntem un oraș cucerit, trebuia să ne gândim la cazarea ocupantului.

— Mai isprăvește, domnule, cu tembelismele! țipă Romică Popescu. Totul are o limită.

Lia Georgescu interveni autoritară:

— Nu-i momentul să ne descărcăm nervii. Explică-ne,

domnule Popescu! Ce te face să crezi că banditul dormea?

— Fantastic! Poate că pentru dumneata asta se cheamă a merge cu tractorul pe câmpie, eu însă îi zic nani. Stă în patul meu întins, țeapăn, și sforăie.

— Și-a adus și pijamaua? întrebă bătrânul fără să se gândească.

— Aia cu ciucuri! explodă exasperat Romeo Popescu. Ce specimene, domnule, ce specimene!

Se făcu liniște. Iliuță Munteanu clipi nedumerit. Simțea că-l cuprinde un calm inexplicabil. Faptul că gangsterul dormea, un act cum nu se poate mai normal, îi domolea temerile imediate.

— Pariez că e șeful lor și acum se odihnește, mormăi domnul cu papion. Nu trebuie să te formalizezi pentru că nu ți-a cerut îngăduința să-ți folosească dormitorul. Toți năvălitorii sunt la urma urmelor niște barbari. Părerea mea ar fi să mergem in corpore, nu-i așa, să discutăm condițiile capitulării.

Lia Georgescu îl asculta pe gânduri. Se simțea roasă de curiozitate, dar în același timp prudența o sfătuia să rămână în incinta muzeului. Peste o oră avea să se lumineze. Se întoarse spre Dunăreanu.

— Tu ce zici?

Antrenorul ridică din umeri. Nu dădea un ban pe toată povestea. Se întreba doar cum ar putea s-o șteargă

fără să-l simtă nimeni. Doi oameni aveau să-l ajute: Drojdioară și Morogan. Ideea îl reconfortă și izbuti să surâdă.

— Cum zici tu, draga mea.

Diriginta îi strânse degetele recunoscătoare. Erau primele cuvinte drăguțe după ce Romică Popescu îi surprinsese îmbrățișați. Lae îi pândea expresia feții. Interveni speriat:

— Stați aici, oameni buni! Mulțumim lui Dumnezeu, nu ne-a supărat nimeni. De ce să zgândărim?

Lia Georgescu îl privi scurt. Nările îi palpitau.

— Eu mă duc! Cine vine cu mine?

I se alăturară profesorul Munteanu, domnul cu papion, bine dispus de parcă s-ar fi dus la Moși, Romică Popescu. Pe urmă se urniră și ceilalți.

Lae rămase singur în holul muzeului.

Își manevra căruciorul depărtându-se de ușile batante. Se aciuă lângă fereastra largă, cu perspectivă asupra străzii. Urmări grupul care se îndepărta, în lumina aceea incertă a nopții asfințite și scoase mătăniile, mângâind îndelung fiecare boabă. Nu-și dădea seama că în locul rugăciunii înșira mecanic cuvinte lipsite de noimă, fără legătură cu adevărata sa stare de spirit și care-i trădau obsesiile plimbate în căruciorul de paralitic timp de peste douăzeci de ani.

— ...61 de mii... 50 de mii în carnete de 5, 11 mii în obligațiuni... Încă 10–15 mii... Pe urmă nu mă doare capul. Dau împrumut, cu dobândă frumușică, și stau la soare... O bucăcioară de grădină... Pătura mai ține dacă-i întăresc urzeala... O mie iese ca nimica la Crăciun. De Paști, oamenii sunt mai zgârciți. Câteva ouă acolo, un os de miel, o cană de vin și flori sfințite la biserică... Bani nu dau. Mai cu seamă femeile... Trențe câte vrei, dar nu bani. Șaptezeci și cinci de mii ar fi ceva.

Un zgomot de sticlă spartă îl făcu să tresară. Se întoarse iute. Doi bărbați cu chipurile întunecate se cățăraseră pe fereastră. Lae își înfipse unghiile în brațele cărucioruluí și scoase un strigăt de spaimă. Localul muzeului se umplu de o lumină crudă.

Paraliticul își încordă toate forțele. Un val de sânge năvăli în trupul bicisnic. Sări din cărucior și o zbughi pe ușă.

95

Atena Dumitrescu scrută întunericul străveziu. Se simțea sleită și dorea din adâncul sufletului ca totul, indiferent de ce i-ar fi fost hărăzit, să se isprăvească mai repede.

Aprilia, cărturăreasa, sforăia pe canapea. În cele din urmă, adormise. Proteza îi alunecase și femeia părea că

rânjește. Un rânjet de mort. Doamna Dumitrescu își întoarse înfiorată ochii.

Din stradă se auzeau pași. Cineva fugea. Un bărbat. Bătrâna își încordă privirea. Un hohot îi țâșni de pe buze și capul îi căzu fără putere pe pervaz.

— Dumnezeule! gemu! E prea mult...

Lae, paraliticul, alerga ca un iepure.

96

— Revizuiți-vă ținuta! spuse domnul cu papion. Alcătuim o delegație și-n astfel de împrejurări protocolul trebuie respectat cu strictețe:

Romeo Popescu îl luă subțire:

— Ascultă, nene, matale nu ți-e somn?

— Noi, vechea gardă, am pus totdeauna interesul obștii înaintea celui personal. Dumneavoastră sunteți prea agitați, aveți nevoie de un creier limpede, care nu-i așa, ce spuneam?... A da, nu mi-e foame...

Văzu în fața dispensarului un tufiș de lauri. Rupse câteva crengi și le împărți.

— Țineți-le sus, la vedere! Vor face o impresie admirabilă asupra învingătorului.

— Ce coșmar! mormăi antrenorul.

Epigramistul puse mâna pe umărul lui Romică Popescu.

— Eu zic să-l pitești.
— Ce să pitesc?
— Ciomagul. Vorba lui Senilache, nu face impresie.
Romeo Popescu săltă din umeri. Pe măsură ce se apropiau de casă, răreau instinctiv pașii. Simțeau că pierd considerabil din avânt. Iliuță Munteanu propuse cu jumătate de glas:
— Poate ar fi mai bine să mai reflectăm.
Dunăreanu ridică din umeri.
— Ce să mai reflectezi? Dacă tot am demarat, hai s-o facem și pe asta.
— Tutovanca ne-a rugat să nu părăsim muzeul.
— N-ați înțeles, i-o reteză Lia Georgescu. A zis să nu ne apropiem de liceu. Locuința Popeștilor e la un kilometru.

Se opriră examinând îndelung clădirea. Parcă se așteptau ca prezența gangsterului să-i fi schimbat înfățișarea. Romică urcă primul treptele și încercă clanța.
— Un moment! îl opri domnul cu papion. Vorbea pe nas, plin de importanță. Cine ia cuvântul? Cine exprimă doleanțele reprezentanței, vreau să spun?
Antrenorul îl împinse ușor de umeri.
— Las' că vedem noi.
Pentru a treia oară în noaptea aceea, Romică Popescu

pătrundea în locuința sa pășind în vârful picioarelor. Ceilalți îl urmau orbecăind. Ușa de la dormitor rămăsese deschisă. Se distingea vag o siluetă ghemuită pe divan.

— Doarme, sâsâi profesorul Munteanu. Cred că acum ar putea fi imobilizat. Mi-e teamă însă de o cursă. Dacă suntem supravegheați?

Stăteau lângă divan cu răsuflările tăiate. Necunoscutul își trăsese cearceaful peste cap. O respirație ușoară împungea damascul alb.

— Fluturați ramurile, domnilor, propuse bătrânul.

— Și cântați *Vine, vine primăvara!*

Antrenorul își regăsise ceva din vechea nepăsare. Făcuse eforturi să se convingă că Morogan și Drojdioară aveau să-l scape până la urmă din încurcătură și aproape că izbutise.

— Trebuie trezit, spuse domnul cu papion. N-am auzit să poți discuta cu o persoană care doarme, și râse încântat, convins că-i cel mai bun banc auzit de ceilalți.

— Da, să-l trezim, fu de acord Lia Georgescu.

Nu mai avea răbdare și se simțea exact ca acum douăzeci și cinci de ani când școlărița bondoacă, în tiroleză de lână verde, cu panglici roșii la urechi, aștepta la bâlci să intre în cortul omului cu limbă de bou. Era curioasă, înspăimântată, stomacul i se zvârcolea.

Iliuță Munteanu tremura vargă.

— Vă conjur, nu comiteți imprudențe!

Romică Popescu nu mai rezistă. Apucă brusc cearceaful și-l trase. Mioara Popescu, complet goală, se ridică speriată în capul oaselor. Privea grupul bezmetică, incapabilă să înțeleagă ce se petrece.

Dunăreanu se uită la Romeo care căuta gâfâind prin dulapuri și începu să râdă:

— E clar, tăticu'! Pot să-ți furnizez o informație prețioasă. Morogan dă consultații în fiecare dimineață între orele 10 și 14.

97

Edgar Allan Poe[59] își asigura cititorii că după două duble de șase pot paria pe ultimul lor dolar că la a treia aruncare a zarurilor dubla nu se va mai repeta.

Un calcul al probabilităților... puțin probabil. Malițioșii pretind că scriitorul era angajatul unui tripou. Orice barbugiu sau tablagiu cu studii temeinice îți poate jura cu mâna pe inimă că cel puțin odată în viață a dat de patru ori la rând șase șase sau că din treizeci de aruncări, n-a reușit un singur zar maxim. Jucătorii profesioniști, cu pile la zeița Fortuna, au rămas de

---

[59] Edgar Allan Poe a fost un poet, romancier, nuvelist și critic literar american, creator al genului de scurte povestiri și precursor al literaturii moderne de ficțiune științifico-fantastică.

pomină pentru zilele lor negre de ghină cumplită.

În mod categoric asemenea zile există. Și fără îndoială, lanțul de ghinioane în care se încurcase Mircică Panait se înscria la aceeași rubrică. Nimic nu-i mergea, și Mircică Panait renunțase să mai înțeleagă ce se întâmplă pe lume.

Pășea aiurit, fără țintă, așteptând în orice clipă să-i cadă o cărămidă în cap. Știa din proprie experiență că o nenorocire nu vine niciodată singură.

Nu fu dezamăgit. La poalele pădurii, simți brusc o durere ascuțită în picior. Pantoful îl strângea cumplit, prins parcă într-o menghină. Mircică Panait încremeni.

Nimerise într-o capcană pentru vulpi. Îl descoperiră, abia către prânz, țigăncile care culegeau hribi.

98

Lumea se dădea la o parte, făcându-i loc să treacă.

— Fii cuminte, nea Petrică, nu s-a întâmplat nimic. Bărbatul cărunt, în uniformă cafenie, se agăță gâfâind de gardul liceului. Era paznic la uzină și datorită unei cumsecădenii aparte, nealterate de un destin accidentat, se bucura de simpatia unanimă a concetățenilor. Rămăsese văduv de aproape zece ani și nu se recăsătorise din superstiția unei paternități excesive. „Muierea, cât de omenoasă, se uită strâmb la orfanul

din bătătură. Ce vină are Nelu că i-a murit mă-sa, să ajungă câine de pripas?”

Băiatul, elev în clasa a IX-a, locuia la internatul liceului.

— Eram la uzină, când a venit unul, că cică sare școala în aer. Școala și blocurile...

Se uită buimac în jur, zvârlind priviri care nu se puteau fixa.

Cineva comentă încet:

— Și-a lăsat postul și a plecat. E caz de pușcărie.

— Slujba-i slujbă.

— Acum eu ce să fac? întrebă paznicul fără să se adreseze nimănui.

— Du-te, nene și vezi-ți liniștit de treabă. Suntem noi aici. Poate ai noroc, n-or fi observat ăia că ai șters-o.

Omul îl măsură ca picat din cer.

— Păi și ăilalți au fugit. N-au casele tot acilea? Nu-i colea complexul?

Dobrescu împreună cu șeful de post se străduiau să împiedice intrarea oamenilor în curte. Acum își închipuia că înțelege rațiunea pentru care Minerva încercase să evite harababura de iarmaroc la porțile liceului. În mulțime mai lesne acționezi, te strecori, dispari. Mirosul de fum se dovedise o alarmă falsă. Un tip original care se apucase să ardă gunoiul în creierii nopții...

— Cam într-un ceas, observă șeful de post, se luminează de-a binelea. Socot că după aia nu s-or mai încumeta...

Locotenentul nu-l auzi. „Unde o fi Minerva?”

99

— Nici dumneata nu te-ai culcat? se miră Drojdioară.

Medicul Morogan își înăbuși căscatul.

— Vin de la spital. Se simte mai bine.

— Cine?

— Sterică. Am reușit să-l transportăm. Acum e la reanimare. Nu pricep însă ce se întâmplă cu Grațiela. Toate funcțiile sunt relativ normale și totuși nu-și revine.

Veterinarul, cu gândul în altă parte, chicoti încetișor. Morogan constată intrigat:

— Pari al dracului de bine dispus. Ce-ți veni? Nu cumva...

— Eu sunt întreg, nene! Mă gândeam la proștii din târg. Râd de două ceasuri singur. Sunt toți nebuni. Nebuni de legat.

Morogan îl privi atent.

— Bag de seamă că ești treaz. Se întâmplă ceva...

— Se întâmplă că în viața mea n-am dat peste atâția imbecili concentrați într-un perimetru atât de mic. Le-

am și comunicat-o de altfel. Văd cai verzi pe pereți, cred în vârcolaci, se însoară aiurea în tramvai! Aia de la poștă, pachebotul, l-a păcălit pe Dunăreanu. Nu-ți mai vorbesc de circul din oraș! Ospiciu, domnule! Eram în parc cu un mafiot verzaliu...

— Ce înseamnă mafiot verzaliu?

— Căpcăun de-al lui Postolache. Moaca și textilele de pe el erau verzi. Așa l-o fi păcălit pe el cineva că-i stă bine. În fine, făceam conversație pe bancă și gâdilam un câine vagabond. Vorba vine vagabond. E câinele de la...

Morogan îl întrerupse cu voce gâtuită:

— Fii atent!

Un bărbat se apropie în fugă. Când fu la câțiva pași, veterinarul îl recunoscu perplex.

— Lae! bâlbâi fără să-și creadă ochilor. Ce ți-am spus, domnule? Au înnebunit cu toții?

— N-ați pomenit de chestia asta, când am fost la muzeu.

— Nu, pe dracu'! exclamă agitat Iliuță Munteanu. Urlau toți că vreți să aruncați liceul în aer!

Veterinarul îl întrerupse, mustrându-l cu duhul blândeții:

— Vezi ce se întâmplă dacă n-ați învățat să vorbiți organizat?

— ...doar că mintea dumitale, urmă profesorul, e la

altele. N-ai fost atent sau...

Ridică din umeri privind în lături. Chiar în momente dramatice îi venea greu să fie grosolan.

— ...Sau eram prea beat, ca să recepționez, vrei să spui, rânji veterinarul. Zii, Iliuță tată, nu te sfii!

— Dumneata știi mai bine în ce stare te aflai. Suficient de detașată, îmi închipui. Te preocupa cu primordialitate starea civilă a lui Dunăreanu. Debandadă, primejdie, bandiți, ași! Esențial era pe cine vâră cu acte în așternutul ei coana Lia!

Se monta singur, de enervare fruntea i se învinețise. Doctorul Morogan, între două drumuri, oftă cercetând ostentativ cerul.

— Acum n-are sens să vă certați.

— Eu nu mă cert cu nimeni. Constat!

— Unde sunt proștii ăilalți? întrebă Caracaș.

— Ăilalți fiind noi... Mă rog, care proști?

— Statul-major al urbei, izbucni iritat veterinarul. Vreau să stau de vorbă cu ei.

— La muzeu. Vin și eu în zece minute. Trebuie să văd ce face Victorița.

— Sărutări de mâini! Mergi cu mine, doctore?

— Numai până la colț. M-a răzbit oboseala.

Drojdioară și Morogan se îndepărtară împreună. Mișu Postolache bătea asfaltul în fața magazinului de cosmetice. În vitrină, pe un bust îmbrăcat în staniol,

străluceau salbe de diamante false.

Caracaș se despărți de medic la capătul aleii, luând-o grăbit spre muzeu. Se simțea mai treaz ca niciodată și reflecta la atitudinea pe care urma s-o adopte, oscilând între ironia grasă și epitetul violent.

„Niște imbecili! Iar ăla a avut o idee fabuloasă! De antologie! Fantastic cap, fantastici cretini!”

Din cauza zgomotului făcut de propriii săi pași, își dădu seama târziu că cineva vine în urma lui. Răsuci capul într-o doară. Primi lovitura în plin obraz și căzu în genunchi cu un urlet. Celălalt nu-i lăsă timp să se dezmeticească. Izbi încă o dată, cu toate puterile. În mână îi sticli un cuțit. Postolache și Iliuță Munteanu se iviră alergând la capătul străzii.

Umbra se strecură într-o curte, apoi, escaladând un gard, dispăru.

100

— Stai! strigă paznicul îmbrăcat într-o uniformă cafenie. Doi bărbați se îndreptau spre el, fără umbră de șovăială.

— Stai sau trag!

Paznicul îi urmărea încordat. Se apropiau hotărât, ignorând somațiile. Apăsă pe trăgaci și salva cutremură văzduhul. Cei doi păreau surzi, continuau să înainteze.

Omul se dădu reflex înapoi, ochindu-le busturile. Simți o lovitură puternică la rădăcina capului și se prăbuși.

Necunoscuții pătrunseră nestingheriți în uzină.

— Boss-ul n-are treabă. Totul a mers la fix, cheia parcă-i unsă cu unt.

Ochiul lanternei dibuise safeul pe peretele opus ferestrei. Ușa masivă, lată de vreo douăzeci de centimetri, se deschise fără zgomot. Era liniște, doar gâfâitul celor doi puncta pustietatea încăperii.

— E gol!

Gol! Cuvântul rămase suspendat, undeva peste capetele lor. Îl simțeau greu, rotund, o minge de fier gata să cadă.

— Stai, strigă Minerva.

Banditul trase la întâmplare și continuă să alerge. Celălalt izbutise să ajungă la capătul coridorului. Ecoul împușcăturii vibra încă între zidurile de ciment.

— Stai!

Minerva apăsă pe trăgaci. Auzi un strigăt de durere, apoi, doar după o clipă, pașii celor doi care se îndepărtau în grabă. „L-am rănit...”

Începu să alerge.

Alarmară câțiva vecini și cu chiu cu vai, îl transportară pe Caracaș până la muzeu. Veterinarul gemea făcând eforturi să vorbească. Complet zăpăcit de evenimente, Iliuță Munteanu îl implora să nu se agite. Chipul tumefiat, plin de sânge al veterinarului îi strivea inima.

Lia Georgescu, cea mai expeditivă dintre toți, își smulse un volan de la rochie și improviză o compresă. Șterse obrazul rănit, tamponându-l delicat.

Domnul cu papion începu să tremure. Până în clipa aceea nimic nu fusese limpede în mintea lui. Se ambalase, jonglase emfatic cu termenii, conștient pe undeva că se mistifică, se îmbătase cu propriile fraze, șovăind permanent între ficțiune și realitate. Acum pus în fața unui fapt concret, își pierdu firea.

— Ce barbarie! L-au maltratat sălbatic! Nu văd... Nu văd cum...

Îl podidiseră lacrimile. Iliuță Munteanu vorbea brambura:

— Damian! Ca să vezi... Totuși nu mă așteptam... Mi-a fost elev... Era un copil silitor.

— Idioților! scrâșni Drojdioară.

Dunăreanu râse.

— Ei bine! Dacă înjură, e bine!

— Sculați târgul! tună veterinarul. Umflă ăia documentele de la uzină și voi faceți în izmene! E o farsă! Totul...

— Ce farsă? suflă diriginta.

— O înscenare! Vă știau cei mai dobitoci din treizeci și nouă de județe și nu s-au înșelat. V-au speriat cu tot felul de balauri ca să înțepeniți între patru pereți și la poarta liceului și în timpul ăsta ei se distrează la uzină! Cărați-vă, ce mai stați? Trageți clopotele, treziți urbea, nefericiților! V-a luat Dumnezeu mințile!

— De unde știi că operează la uzină? întrebă nesigur Dunăreanu.

— Mi-a dat în cărți madam Aprilia, prietena Atenuței... În recreație, mi se întâmplă să mai și meditez, flăcău!

Lia Georgescu îl cercetă descumpănită:

— Știți... știți cine sunt bandiții?

Veterinarul rânji:

— Prietenii prietenilor mei...

— Grăbiți-vă! spuse agitat șoferul. S-a luminat de ziuă.

Făcea pași mici în jurul Renault-ului, trăgând nervos din țigară. Se opri încruntându-și sprâncenele. Pe brațul

unuia din complici șiroia sângele.

— Cine dracu' te-a găurit?

— Lasă vraja și bagă cărbuni! Suntem urmăriți.

Se azvârliră în mașină. Șoferul apăsă pe accelerator și Renault-ul demară nervos, cabrându-se ca o spinare de pisică.

Minerva se rezemă gâfâind de gardul uzinei. Mașina se îndepărta, bolid neguros, cu farurile din spate stinse. Se îndepărta de oraș.

Își dădu la o parte bretonul de pe fruntea asudată, surâzând cu blândețe neașteptată.

„Mai aveți de învățat, băieți!”

— Cine te-a găurit? repetă șoferul.

Celălalt mârâi:

— Unul din pază.

— Fii serios! Șapte erau scoși din cursă, al optulea s-a cărăbănit singur.

— Ei bine, îți dau o noutate. Al nouălea, mai bine zis a noua, o muiere, se plimba prin așezământ și admira peisajul.

— Știam de opt paznici, făcu șoferul contrariat.

— Știai prost! Băieți, se adresă celorlalți, eu dau în primire! Șoferul îl privi deconcertat.

— Totul e în regulă, nu?

— Bineînțeles. Am găsit un safe gol de toată

frumusețea. Merita plimbarea, în orice caz. Am tras în poză, față și profil, o colivie fără păsărică.

Șoferul se adresă celuilalt complice:

— Ăsta a înnebunit?

— Ași! E glumeț.

— Cum o întoarcem?

— Nu-s un gânditor, amigo! Ne spune bossul.

— Hm, am așa, o impresie, că ne-am vârât rău în rahat.

— Știu, dar la el e tirbușonul... Ai grijă să nu treci de răspântie... Oprește!

Renault-ul frână brusc. O siluetă se desprinse din întuneric, apropiindu-se în goană.

103

— Ce ai, Lae? De ce te văicărești?

Se aflau singuri în holul muzeului. Veterinarul, rezemat de zid, își muia compresa într-o cană cu apă. Lae ofta ștergându-și discret ochii.

— Vorbește, omule! Caracaș îl examină contrariat. Dacă s-a ales vreunul cu ceva din tot spanacul de azi-noapte, tu ești ăla! Cinci sute de doctori și paradoctori nu te vindecau.

Lae se smiorcăi fără să răspundă.

— O să duci o viață normală, îți iei un serviciu... Dacă

vrei, vii la mine. Te învăț ce vasăzică gălbeaza și ciuma găinilor, deprinzi cum să faci un vaccin...

Cerșetorul plângea de-a binelea.

— M-au nenorocit! M-au nenorocit! Mi-am pierdut bunătate de meserie!

— Christoase! Drojdioară își făcu semnul crucii. Vasăzică ăsta-i necazul?

— Păi vi se pare puțin lucru? De serviciu îmi arde mie acum, la bătrânețe?! Zece mii să mai fi strâns! Atât! Nu cinșpe cum ziceam, zece mii și aveam suma. Începu să blesteme aprig gangsterii lui Damian: Fir-ar mama lor a dracului de pungași! Mi-au luat pâinea! Dau faliment!

Drojdioară îl privea cu gura căscată.

104

— Asta-i culmea! scrâșni șoferul. Ne prindem în propriul nostru laț.

Ieșirile din oraș rămaseră baricadate.

— S-a întâmplat ceva. Trebuia să elibereze șoseaua.

— Ce facem?

— Legați-vă centurile!

Goneau prin orașul invadat de mulțime. Oamenii îngrămădeau bolovani și fiare, mobile, garduri, tot ce le cădea în mână, blocând străzile.

Rănitul își pipăi brațul. Sângele răzbise prin

pansament.

— Trageți în ei! urlă. Se se dea la o parte!

— Ești nebun? Sunt câteva sute!

— Trageți!!

Renault-ul înconjură poșta și cu un viraj spectaculos se angajă din nou pe Corso. Bărbatul din dreapta șoferului băgă ostentativ revolverul în buzunar. Rănitul îl zgâlțâi.

— Ce-i asta?

— Passe-parole.

— Trage!

— Nu țipa, puișor! Când n-am carte, nu joc.

— Să încercăm, totuși, propuse al treilea.

— Ce să încerci? Omori zece-cincisprezece inși și până la urmă tot pun mâna pe noi. Nici nu mai ajungi la tribunal. Te linșează ăștia. Care aveți o batistă albă?

Renault-ul frână în fața prăvăliei lui Mișu Postolache.

— Extraordinar cum fuge timpul, domnule! se minună bătrânul cu papion. N-aș fi zis că e deja 23 August!

Un bărbat în bluză de pijama îl privi căpiat.

— Ce 23 August, nene! Suntem în iunie.

— Imposibil, respinse bătrânul cu siguranța individului care știe ce spune. Râse ca de o naivitate evidentă: Dumneata nu vezi că s-a adunat lumea la

defilare? O mulțime impresionantă...

Individul întoarse capul, abandonând o cursă inegală. Cei trei se refugiaseră pe treptele frizeriei, cu armele îndreptate spre oameni.

— Țineți-vă firea, băieți, până vin presarii. Ne-am predat, ce mai vreți acum?

— Ticăloșilor! strigă un glas din mulțime. Criminali!

Vocile se învălmășeau, cineva zvârli o piatră făcând țăndări vitrina cooperativei. O femeie țipă, declanșând un cor de urlete.

— Au rănit-o?

— Cine e rănit?

— Asasinii!

— Trebuie puși la zid. Ăștia-s fiare, nu oameni.

Glasul Liei Georgescu interveni cu autoritate:

— Nu avem dreptul să ne facem singuri dreptate! Există o lege, există un tribunal. Orice act necugetat poate avea consecințe grave.

— Dă-te la o parte, cucoană! strigă un bărbos. Suport eu toate consecințele.

Diriginta poștei nu se clinti, înțepenind în fața treptelor.

— Ca să te atingi de ei, va trebui să mă dobori întâi pe mine.

Profesorul Iliuță Munteanu o privea cu admirație sinceră. „O fi ea incomodă și obtuză, dar indiscutabil e

o femeie curajoasă...”

— Cucoana are dreptate! exclamă bine dispus Drojdioară încercând să-și facă loc cu coatele. Îi vârâți pe crocodili în prăvălia lui Tarzan și-i păziți până vine duba.

— Ăsta-i beat ca de obicei, comentă un bărbat cu șapcă și cu ochelari.

— Ei bravo! râse veterinarul. Unde cunoști matale cârciumă deschisă la ora asta?

Izbutise să se strecoare printre oameni, ajungând la treptele frizeriei. Își înfipse mâinile în buzunare.

— Ia să văd și eu, flăcăi, cum arătați!... Hm! Nu-i cine știe ce de capul vostru.

Unul din bandiți se hlizi:

— Poză neretușată, frumosule! Să ne vezi de revelion!

Domnul cu papion prinse brațul lui Iliuță Munteanu.

— Suntem inadmisibil de distrați. Am uitat steagurile!

— La o parte!

O pădure de capete se întoarse simultan. Minerva, urmată de Dobrescu și șeful de post, se apropie cu pași apăsați. Vântul de dimineață îi necăjea bretonul, dezbrăcându-i fruntea prea bombată. Măsură scurt bandiții, zăbovind ceva mai mult asupra rănitului. Rosti sec:

— Bossul e la spital, nu?

— Ţţ! La popicărie.

— Îmi plac oamenii veseli, ricană. Trebuie doar să ai grijă să nu mori de râs. Cunosc câteva cazuri...

Se răsuci pe călcâie, adresându-se şefului de post:

— Ia-i!... Dobrescule, vii cu mine!

— Ştiţi, am dat de Damian.

Minerva privea aţintit şoseaua. Era îngustă şi avea impresia că pomii îi alunecă pe lângă obraji. Aproape, extrem de aproape, parcă simţea dezmierdarea crengilor.

Locotenentul, la volan, crezu că nu l-a auzit şi repetă:

— Am dat de Damian.

Minerva se interesă pe un ton cotidian.

— Ce mai face?

Dobrescu, încredinţat până acum două minute că îi taie piuitul, furişă o privire derutată. Rosti mecanic:

— Bine... În fine, aşa îmi închipui.

Minerva, mereu concentrată asupra drumului, întrebă:

— Ai dat tu de el, sau el de tine?

— Vă referiţi la Damian?

— Aşi, la Iosefini! Nu încerca să câştigi timp...

Locotenentul înghiţi în sec.

— În realitate tipul m-a căutat... Ăăă... Vreau să spun ne căuta şi m-a găsit la liceu.

— Presupun că se temea.

— Exact. A auzit că e suspectat de crimă, că ar fi – citez – „tenebrosul autor al odioaselor evenimente din P...” și a dat fuga să clarifice situația.

— Foarte frumos din partea lui. Dacă serviciul de informații a acționat atât de prompt, îmi închipui că-și are fieful prin apropiere.

— La cincisprezece kilometri, în Plopești. Lucrează la CAP, contabil...

Minerva zâmbi amar:

— Și noi care-l căutam în Sighetul Marmației...

— Viața e un șir necontenit de surprize, oftă locotenentul.

— Cugeți adânc! Ce l-a determinat totuși să se stabilească în Plopești, la o azvârlitură de băț?

— Nevastă-sa. E învățătoare în comună. Culmea, s-au cunoscut la...

— Vârful cu dor.

— Nu, făcu zăpăcit Dobrescu, la Babele.

— Același cartier. Îmi place! E o individă lipsită de prejudecăți. Imposibil să nu fi auzit de istoria lui Damian, cu mult înainte de a-i fi acceptat primul buchet de maci, sau albăstrele. Mă rog, nu cunosc flora piscurilor.

— Mi s-a părut fericit... Mulțumit în orice caz.

— Sunt genul de vești care fac să-mi crească inima. Ia-o pe aleea centrală.

Parcă chiar în fața intrării și Minerva își plimbă câteva clipe ochii asupra împrejurimilor. Zorile pictau cu degete albastre un peisaj desăvârșit, ca în acuarelele profesorului Iliuță Munteanu.

105

— Care e secretul izbânzii? A izbânzii în viață, mă întreba deunăzi același coleg despre care am mai pomenit.

După strălucirea ochilor, mi-am dat seama că găsise răspunsul înaintea mea, abia aștepta să-mi comunice concluziile unor meditații serioase și n-am încercat să-i stric plăcerea.

— Nu ghicesc deloc.

Satisfăcut pe deplin, emise dintr-o suflare:

— Îți spun eu! Chestia e să ai calitățile necesare epocii în care te naști. Te-ai gândit vreodată cine ar fi fost un Elvis Presley acum două sute de ani? Diblar prin iarmaroacele de peste gârlă. Ăștia de sparg recorduri, atâtea secunde la cursa cu obstacole, ori suta de metri plat...

— Ajungeau primit la brânză.

— Nu ești deloc serioasă. Eu sunt dobitoc că mai discut cu tine.

— În general nu contrazic pe nimeni.

Reflecția amicului m-a pus totuși pe gânduri. Conține oleacă de adevăr. Problema mi se pare însă că e alta: ce anume înțelegi prin izbândă? Neapărat succes, succesul zgomotos, implicând obligatoriu publicitatea, interviuri, abțibilduri pe toate gardurile cu mutra ta zâmbăreață și inevitabilele excentricități, dacă se poate exotice „am trei prieteni, o cobră, *Corespondența* lui Cicero și o barză...”, „visul meu era de fapt să ajung tractorist...”?

Dacă privești lucrurile din acest unghi, faptul că am reușit să-l detectez pe asasinul lui Trăilescu în timp record (respectivele rânduri sunt destinate uzului strict personal, așa că îngăduitu-mi fie să mă fălesc) spuneam dară că faptul în sine rămâne un eveniment minor. Încă un dosar clasat, încă doi-trei infractori cazați gratuit în căsuțele acelea de odihnă fără firmă, ridicate în peisaje neaglomerate.

Un scriitor pe care-l iubesc mult afirmă că una din regulile fixe ale literaturii, indiferent de genul practicat, e aceea a suspansului. Bineînțeles, nu iau în considerație toate aserțiunile oamenilor care-mi sunt dragi. De data aceasta însă, presimt că individul are dreptate. Jucându-mă, închipuindu-mi că paginile acestea nu sunt simple grifonări, oare n-ar fi fost timpul să dezvălui numele asasinului?

Cred că respectând rețeta unui „policier” cinstit și

privind lucrurile din punctul de vedere al cititorului expert care de la pagina cinci îți ghicește criminalul, tehnic, interesant ar fi fost ca „omul din umbră” să fie Atena Dumitrescu ori Drojdioară... Țțț!

L-am găsit pe culoarele spitalului. Tocmai ieșea din camera de gardă. S-a uitat la noi cu o indiferență admirabil jucată și ne-a zâmbit amabil:

— Vă așteptam.

— Nu așa curând, presupun.

A răspuns incert:

— Poate. Vă pot fi cu ceva de folos?

— Da! Vii cu noi și fără gălăgie. N-are rost să-ți deranjezi pacienții.

Bizar individ Morogan ăsta! Când l-am cunoscut acum câțiva ani, eram dispusă să-l consider un bărbat inofensiv, un intelectual cu lecturi curățele și slăbiciune pentru filosofie – stil șuetă de cafenea. Genul raisonneur, de un cinism elegant, parfumat cu Windjammer (cinismul, nu domnia sa), cam sceptic. Dar, să fim serioși, nimeni nu se apucă să ucidă, să dea iama în oameni, să spargă o uzină din scepticism.

Pe Trăilescu l-a lichidat forțat de împrejurări.

Morogan își închipuia că-l cunoaște bine. Se frecventau, nu-i era antipatic doamnei, iar căsnicia specială a inginerului l-a determinat să creadă că

inginerul ar putea fi cumpărat. Permanenta jenă financiară în care se zbătea menajul era de notorietate într-un anume cerc. Trăileasca n-a lucrat în viața ei o singură zi și nu putea pretinde că ar face parte dintre femeile care cu zece lei își burdușesc frigiderul, izbutind să mai azvârle șaizeci și cinci de bani și în pușculiță.

Trăilescu însă, zăpăcit în existența cotidiană, slab în căsnicie – el săruta și nevastă-sa întindea obrazul – dovedește din punct de vedere profesional caracter și corectitudine, refuzând răspicat propunerea medicului. De aici, până la semnarea propriului certificat de deces, rămâne mai puțin de jumătate de pas. Imprudent, ia lucrurile superficial și nici măcar nu avertizează autoritățile. A fost lichidat simplu, cu ușurință, înainte de a apuca să se mire sau să strige au!

M-a surprins repeziciunea cu care a izbutit ulterior Morogan să organizeze ceea ce eu aș numi „circul” din P.

— În realitate, îmi întocmisem planul dinainte. Prevăzusem eventualitatea – totul e posibil la urma urmelor, iar natura umană e esențialmente plină de surprize – ca Trăilescu să se opună negocierii documentelor, și în consecință luasem măsurile de rigoare. Mi-am racolat complicii din timp, am studiat toate trucurile care pot declanșa psihoza, panica de proporții.

— Un plan cu multe lacune, în ciuda elaborării minuțioase.

— Aș zice multe ghinioane. Ca să încep cu primul, nešansa de a nimeri peste un anchetator ca dumneavoastră.

— Hm, sunt genul de afirmații care mă lasă rece.

— Nici n-am avut intenția să vă flatez. V-ați descurcat admirabil cu o echipă redusă la minimum. Întâmplarea a mai făcut ca în zilele acestea conducerea orașului să fie convocată la județ. Socoteam că mi-a pus Dumnezeu mâna în cap. Aveam să-mi măsor puterile doar cu doi, trei sau cinci anchetatori, autoritățile fiind scoase din competiție. Din câtă istorie cunosc eu, puțin generali au scăpat dintr-o încercuire și aceasta este circumstanța pe care am încercat s-o evit. Cam așa vedeam eu lucrurile, ignorând până acum o oră că tot timpul ați păstrat contactul cu autoritățile: cu locțiitorii și prin intermediul lor cu șefii plecați la consfătuire. În rest, știam cu cine am de-a face. Postolache, Atena Dumitrescu, Iliuță Munteanu, Drojdioară sau Romică Popescu. Toți zăpăciți, panicarzi sau reduși mintali, obsedați și licheluțe – vezi Dunăreanu. O formație admirabilă, în stare să-ți dea târgul peste cap.

— Nu cred că sunt tocmai exacte rubricile dumitale, doctore. Drojdioară a demonstrat-o cu dezinvoltură.

— Știam că veterinarul nu-i dobitoc, mi-am zis însă că

fiind mereu atât de ocupat cu sticla și paharul, nu mai are timp să și gândească.

De câte ori îmi amintesc de Drojdioară, zâmbesc. Nu că aș avea o simpatie particulară pentru marii pontifi ai lui Bachus, pur și simplu îmi plac oamenii tonici, cu inimi joviale, Caracaș are hazul lui, o cumsecădenie personală, e isteț și ultimul om de pe fața pământului în stare să facă vreun rău cuiva. A intuit că Morogan e „Zmeul zmeilor" cu cel puțin un ceas înaintea concetățenilor săi. Ideea – pe atunci vagă – i-a venit în timp ce chefuia pe bancă în parc cu unul din complicii lui Morogan...

Încă una din erorile medicului: recrutarea unor „locotenenți" necorespunzători, „fără clasă". Replica lui:

— În lipsa sitarilor... N-aveam încotro! Pentru a realiza atmosfera de panică îmi trebuiau patru-cinci oameni, care să opereze concomitent în diverse puncte ale orașului. Voiam să creez impresia că târgul e literalmente invadat, mărturii despre prezența banditilor să curgă din toate părțile.

— Existența multor complici duce în mod sigur la eșecul unor astfel de întreprinderi. E o lege fundamentală în codul infractorilor.

— Insist, n-aveam altă soluție. Mai contam pe faptul

că Toacșe – specimenul cel mai imprudent din ansamblu și bărbatul cel mai scund din județ – mi-e devotat. L-am ajutat cândva într-o situație dificilă și nu m-ar fi trădat pentru nimic în lume. Asta treaz fiind. Din nefericire, e un alcoolic învederat. În Caracaș, își găsise partenerul ideal căruia niciodată un bețiv talentat nu-i va putea rezista. Ceea ce am ignorat total este umorul de factură singulară al nefericitului. Palma întinsă Apriliei, peste cea a Atenei Dumitrescu, cheful din cămara profesorului Munteanu și siesta din dormitorul Popeștilor, nu făceau parte din scenariul meu. Deși îmi jurase abstinență desăvârșită, cred că se ametise încă înainte de a suna gongul, ca să prindă curaj...

— În regulă! Toacșe ți-era obligat. Cum socoteai însă, să-ți asiguri discreția celorlalți?

— Niciunul nu mă cunoaște, exceptând prezența fizică, evident, habar n-au ce învârtesc, de care parohie țin. Odată țelul atins aș fi părăsit imediat orașul. Am pașaportul și biletul de avion în buzunar.

— Mereu aceeași partitură. Există probabil și un cont substanțial la bancă. Secundo tempo, formidabilul castel din Miami sau Las Vegas, piscina – e uluitor ce poate fascina un ștrand personal – un Cadillac comandă specială, cu o pasageră a cărei cosiță se asortează cu caroseria. Cam așa vedeai dumneata lucrurile. Nimic original...

A rânjit:

— Am toate șansele să-mi îndrept eroarea. Odată prins, urmează consecințele, care nu-s monotone...

Spuneam că Drojdioară începuse să intuiască adevărul despre medic bând în parc cu delincventul alcoolic. Un câine le dădea târcoale, lăsându-se dezmierdat, fără să zică pâs. Veterinarul cunoștea animalul, Paco, o corcitură de doberman cu vreo potaie băștinașă. Trăia în curtea spitalului și Caracaș îi îngrijise mai de mult laba fracturată. I se dusese buhul de sălbatic, imposibil de domesticit, era spaima personalului, a pacienților și chiar a portarului. Dispărea zile întregi, uneori săptămâni, apoi reapărea, lățos, murdar, la fel de nedomolit.

„A fost în deplasare”, râdea Morogan care se fălea că doar el și unul din felcerii spitalului îi sunt prieteni.

Când a identificat câinele, un far s-a aprins în mintea veterinarului. Paco îl acceptase de mult în „cooperativă” pe Drojdioară – „păcat că nu merge și la crâșmă” – în fața unui necunoscut însă și-ar fi arătat colții. Corelația câine rău – felcer – Morogan, l-a făcut să întrevadă realitatea, chiar dacă nu în parametrii săi exacți. Comițând imprudența să-și împărtășească bănuielile lui Morogan, acesta a încercat să-l înlăture din cursă. Era prea devreme pentru scoaterea măștilor. Poate l-ar fi lichidat chiar, dacă n-ar fi intervenit

profesorul Munteanu și cu Postolache.

Certitudinea a dobândit-o însă, ca și mine de altfel, când a dat ochii cu complicele rănit la uzină. I-a văzut brațul bandajat, sângele de pe haine, și-a înțeles că pansamentul, deși improvizat și încropit în grabă, aparținea unui profesionist.

— Când a avut timp s-o facă? m-a întrebat Dobrescu.

— După ce i-a acordat primul ajutor lui Sterică, – și asupra acestui amănunt sunt mai multe de spus – Morogan a rămas în apropierea uzinei, conducând operațiile printr-un aparat de emisie-recepție portativ. A putut astfel să-și panseze complicele. S-au pierdut în schimb minute prețioase, flăcăii fiind deja în întârziere față de orarul stabilit. Între timp, oamenii invadaseră străzile, așteptau la cele două ieșiri din oraș care sunt totodată și unicele căi de acces spre șosea...

Când recapitulez faptele, încerc un sentiment acut de fantastic și fără îndoială, întâmplările din P. Constituie obiectul celui mai năstrușnic dosar din cariera mea.

O combinație halucinantă de situații dramatice și grotești, mixtură între ridicolul cel mai perfect și tragedii autentice, cocteil de bufonadă, isterie, trucuri de operetă, coșmaruri și burlesc. Ignorând clișeele ilare, ai impresia că ai vizionat un film semnat Hitchcock.

În privința aceasta, Morogan s-a dovedit un

organizator dotat. Incontestabil însă că rezultatele i-au depășit imens așteptările. Incidente absurde sau declanșate de indivizi absurzi, cu reacții imprevizibile, au amplificat circumstanțele, catapultându-le pe culmile neverosimilului. E de neînchipuit cum un om inteligent, chiar dacă nu prea tare de înger, ca Iliuță Munteanu, o Atena Dumitrescu, fină și cultivată, o Lia Georgescu, femeia pirat – modul în care l-a înhățat pe Dunăreanu nu poate ține de alt temperament – sau chiar trăsnitul de Mișu Postolache n-au sesizat de la început farsa, punerea în scenă, artificiul arlechinadei!

Și totuși oamenii ăștia nu sunt imbecili, nu sunt psihopați... Câteva telefoane și răvașe anonime, faruri manevrate abil, alteori brambura, umbre care ling zidurile – de cele mai multe ori imaginare – atentate simulate, o istorie de vendetă în stil cabotin sicilian vehiculată cu abilitate pentru a stimula fanteziile romantice, un individ cu fața pudrată verde, ca să intrăm un pic și în supranatural – de, masă bogată, vârfuită – iată recuzita doctorului Morogan. S-a dovedit eficace și eficientă. Probabil cunoaște oamenii mai bine ca mine. Au evoluat în sensul preconizat de parcă cineva i-ar fi teleghidat, au nimerit toate capcanele, au consumat tot ghiveciul pe nerăsuflate, și-au legat singuri o bandă neagră pe ochi.

Prospectând totuși rațiuni mai adânci stării de spirit

excepționale care cuprinsese bună parte din oraș, dau peste un sentiment de culpabilitate colectiv. Tulbure, bine camuflat, dar incontestabil. În adâncul cugetelor, oamenii se simțeau vinovați față de Damian. Că din fericire, individul a avut resort și a izbutit să-și reașeze existența pe coordonate normale, era un fapt unanim ignorat. Le stăruia greu în conștiință povara unei vieți distruse. Viața unui inocent Damian era tânăr, entuziast, dornic să se afirme. Ei îl mutilaseră. Nimic mai trist decât un șoim care supraviețuiește cu aripile tăiate. Iar remușcările amplifică coșmarul. E momentul cheie. Luciditatea pierde teren, simțul proporțiilor se dezechilibrează, intrăm în plin fantastic...

Fără îndoială au adăugat *ketchup* și o serie de coincidențe, dar există oare fenomen în natură sau societate absolut pur? Un cetățean care duce întâmplător o creangă în mână, ia brusc în ochii „intoxicatului" ipostaza unui răufăcător înarmat, cărturăreasa târgului, faimoasa Aprilia, se află într-o dispoziție bizară și se lansează în profeții lugubre, sfatul popular hotărăște înlocuirea tăblițelor indicatoare de pe șosea, uzate, dar amână pentru a doua zi fixarea celor noi...

De fapt meticuloasa regie a lui Morogan avea un scop bine definit: îndepărtarea corpului de pază al uzinei de avioane într-un moment precis, eliberarea drumului

care ducea spre biroul și safe-ul lui Trăilescu. În acest sens, groaza inoculată în doze masive, telefoanele, umbrele, molestările, tot alișverișul care înnebunise urbea, dar mai cu seamă atentatele gratuite sau doar tentativele de atentate pregăteau atmosfera: orașul are de-a face cu un dur care se ține de cuvânt. Doar în această ambianță zvonul bine strecurat prin intermediul Olimpiei Dragu, că liceul internat va fi aruncat în aer, lua mai mult decât dimensiunile unei intenții reale: ale certitudinii.

Complexul de locuințe al personalului uzinei se află la câțiva metri, în spatele liceului. „Informați" de unul din bandiți că familiile și gospodăria – tot ce constituie în ultimă analiză universul unei ființe umane – pot deveni din clipă în clipă praf și pulbere, paznicii și-au „abandonat" posturile și au dat fuga la celălalt capăt al orașului. Reacție firească pe care puțini și-ar fi putut-o înfrâna. Nu fiecărui individ care poartă pe umăr o pușcă-mitralieră și păzește o ușă îi e dat să aibă statuie în centrul orașului, unde pionierii să depună periodic coroane. E chestiune de împrejurări, dar în primul rând de vocație.

Așa își închipuia Morogan că se vor petrece lucrurile, iar optica mi se pare tipică pentru o natură excesiv de egocentrică. Sigur că așa ar fi procedat el, iar anumite certitudini dobândesc valori de axiomă chiar în capetele

cele mai limpezi. Când și-a pus la punct combinația, doctorul era incapabil să-și imagineze o altă atitudine posibilă din partea unor oameni a căror familie și avut se află în primejdie. Ghicindu-i raționamentul, i-am instruit pe paznici să procedeze ca atare. Au jucat deci oleacă de comedie, și-au „părăsit” posturile, au plimbat figuri disperate pe străzile orașului. Scopul meu: numai pe această cale izbuteam să aflu, și încă în timp record, cine e grangurul, marele șef; eșuând atacul de la uzină, Morogan ar fi tras obloanele, înotând sub apă o vreme...

Din întrebările lui Dobrescu:

— De obicei, în operațiile pe gen se lucrează „aseptic”. Ține de abecedarul meseriei, ca spionul să nu lase urme acolo unde a acționat. Își consumă kilometri de film, face curat după el și via aeroport.

Are dreptate, însă cazul lui Trăilescu era special, iar Morogan nu avea la îndemână nicio soluție „discretă”. În primul rând paza uzinei împiedica orice cale de acces silențioasă, nu exista nicio posibilitate de pătrundere prin văzduh, precum arhanghelii, prin pivniți, canale, tunele din Evul mediu sau în costum de scafandru... Pe de altă parte inginerul lucra singur, fără colaboratori, doar forurile cele mai înalte fiind informate periodic asupra rezultatelor. Grație unei imprudențe a lui Trăilescu, Morogan mai era precis informat că tot ceea

ce închidea safeul reprezintă *unicate*. Devenea astfel interesant să subtilizezi și să vinzi o invenție cu monopol integral absolut, urmând a fi folosită după bunul plac și la momentul socotit util. Nu, lui Morogan nu-i plăcea zgomotul, fanfara i-a fost impusă de circumstanțe...

Una din întrebările pe care mi le pun frecvent adversarii mei, odată ancheta isprăvită, se referă la erorile comise. Alta se referă la momentul în care „m-am prins”. Morogan n-a făcut excepție.

— În primul rând excesul de culoare, doctore, peisajul era mult prea păstos, culorile violente, ansamblul sugera șarja.

— Ceea ce-mi spuneți ține de atmosferă. Ați sesizat că-i vorba despre un spectacol, dar la urma urmelor păpușarul se afla în culise. Unde, când, de ce am greșit?

— O mică eroare inițială: ai fost primul care ai lansat ideea unei răzbunări, atunci, la descoperirea cadavrului lui Trăilescu în râpă, iar odată zvonul răspândit și mai cu seamă consolidat de epistola lui Damian care confirma ipoteza, ai depus tone de energie spre a demonstra aberantul unei asemenea ipoteze. Există revirimente de opinii, dar a dumitale era prea bruscă, prea agresivă. Ai procedat exact ca un individ care incendiind o casă, după ce vede flăcările ajunse la

acoperiș, pune mâna pe furtun, dovedindu-se cel mai harnic dintre pompieri. Ceea ce la Dunăreanu era superficialitate, umor de bulevard, iar la Drojdioară vagi urme de bun simț străpungând aburii de alcool, la dumneata era premeditare. Nu odată inamicul, pentru a deruta, indică drumul exact. Ciudată și letargia Grațielei Duma! Un colaps prelungit în mod nejustificat, o stare aproape cataleptică în care pacientul nu deschide nici măcar ochii îți dă idei: există ceva, substanță, tabletă, injecție sau drog care împiedică victima pentru un timp determinat să-și vină în fire. Iar mâna care le administrează aparține unei specialist. De aici corelația devine simplă. Adaugă că Grațiela se afla în fieful dumitale. Oricând puteai expedia sora din sala de reanimare sub diverse pretexte, victima rămânându-ți la dispoziție. Că Grațiela se va trezi și va vorbi cândva, nu constituia un risc pentru dumneata. În momentul acela vei fi fost departe.

— Apropo de specialist, nu sunt singurul medic din oraș.

— Nu, dar unul din puținii prieteni ai familiei Duma. Avari, grijulii până la demență cu trențele din casă, evită musafirii. Se tocește covorul, se murdăresc brațele fotoliilor, fumul înnegrește tavanul, perdeaua, o față de masă dată prea des la spălat se strică, un oaspete neatent poate sparge un pahar etc... În afară de asta primirile,

cât de modeste, presupun un minim de cheltuială. Nu poți ține un om în casă patru ceasuri, nici măcar unul singur, fără să-i oferi o cafea. La gândul unei atari risipe, soții Duma amețeau. Pe scurt, le intra în colivie doar Olimpia Dragu, atât de meschină și ea încât n-avea pretenții la frigiderul altora, fiind în plus sursa cea mai documentată și competentă de cancanuri veninoase din oraș. Cum soții Duma nu deschid nici măcar televizorul ca să nu se consume lămpile sau tubul – și de aceea întrețineau relații cu Lia Georgescu unde vizionau aproape zilnic programul – bârfele Olimpiei Dragu deveneau distractive. Al treilea amic al casei erai dumneata. Te cultivau reflectând că nu strică să ai printre prieteni un medic. E rentabil, la urmă indiferent de maladie și tratament, te achiți cu o scrumieră sau un bibelou odios cu care moștenitorii nu știu ulterior ce să facă.

— Tot ce ați spus e logic și aproape exact. Nu sesizez totuși legătura.

— O vezi perfect, dar pesemne că vrei să vezi dacă o vedem la fel. Am cercetat locuința Grațielei, imediat după ce a fost ridicată de Salvare. Există o singură intrare prin curte, iar ușa nu fusese forțată. N-o să mă convingă nimeni, dată fiind parcimonia personajului și mai cu seamă starea de nervi în care se afla, că o lăsase descuiată. Chiar ziua în amiaza mare. Ba, îmi închipui

că trăsese toată colecția de zăvoare. Am numărat șase! În consecință, Grațiela a deschis singură ușa, ceea ce presupune că persoana care sunase era un prieten al casei, în afară de orice bănuială... Încă un amănunt care deșțelenea o pârtie interesantă în ceea ce te privește: Sterică, paznicul de la uzină, se află în tratamentul dumitale. De zece zile, se prezintă în fiecare zi la spital. Nu ți-era greu să-i dai ceva, cu multe silabe și sumedenie de h-uri și y-uri – ai să-mi scrii produsul pe hârtie – care peste un număr de ceasuri să-i declanșeze o stare gravă, cel puțin în aparență. Chemat de urgență la uzină, i-ai trimis pe paznici după apă rece și fierbinte. În timpul ăsta intenționai să le descarci armele înlocuind gloanțele cu altele, oarbe. Întâmpinai astfel eventualitatea ca oamenii să nu dea crezare zvonului despre aruncarea în aer a liceului și păstrându-și calmul, să nu-și abandoneze posturile. Unul din paznici, rămânând însă în încăpere, ți-a contracarat intenția determinându-te însă să accepți în extremis ideea de masacru. Cam așa s-ar fi soldat un schimb de focuri între paznici și mercenarii dumitale. Gloanțele oarbe le-am găsit în curtea uzinei. Trebuia, firește, să abandonezi un material compromițător a cărui paternitate, îți ziceai, nu-ți poate fi atribuită.

— Hm... Vi se par toate acestea suficient de concrete pentru a constitui probe? Probe insurmontabile parcă le

spuneți dumneavoastră...

— Nu fi caraghios, doctore! Mi-e de ajuns să te pun în fața complicilor dumitale și a Grațielei Duma.

Acum, când scriu, sunt din nou în București. E o dimineață clasică de iulie. Pe stradă au apărut primele serviete diplomat, primele sacoșe de plastic. Oamenii în vârstă caută trotuarul luminat de „soarele sănătos” de până la ora zece – își închipuie că fac ultraviolete pe Calea Victoriei – tinerii sunt grăbiți, toți au picioare lungi și de ce oare? aer de conspiratori garibaldiști...

Voi reciti probabil aiurelile astea într-o duminică ploioasă de octombrie cu telefon mut, aromă de Diana și *feuilles mortes*. Duminica aceea când nu numai Samuraiul, dar chiar și maiorul Minerva Tutovan vor fi devenit o amintire. Sau nici atât... Duminica întrebărilor hărăzite să supraviețuiască fără răspuns: unde sunt oamenii, zilele acelea, încotro s-au călătorit, unde au pierit?... La ce colț de stradă?

Urăsc străzile care se numesc „acum douăzeci și cinci de ani”...

Efuziunile lirice nu sunt partea mea cea mai tare și, vorba mătușii-mi Caliopi, nu tot ce e greu merită să fie făcut. Dacă aș fi cunoscut cugetarea asta mai demult, nu i-aș fi scos sufletul bietului Dobrescu. Cu ce naiba or fi contribuit la succesul lui în viață ceasurile când rezolva

în cazne și sudori probleme de algebră sau trigonometrie? A trecut pe la mine – am patru zile de vacanță – avid, realmente avid să-și clarifice unele nelămuriri.

— Straniu! Nu ți-am văzut niciodată expresia asta pe când scotoceai în tabelele de logaritmi. Apropo, cărticica ta arăta cel mai bine din toată clasa. Nou, nouță...

— O atingeam cu sfințenie.

— Aha! Nu-mi trecuse prin minte.

Îmi întinde un buchet la modă, din alea pe care le vând florăresele în Piața Amzei. Trebuie însă să recunosc că e superb. Colorat, vesel, te face să crezi că viața merită să fie trăită. Printre florile de câmp, scot capete dolofane drăgaice oranj, boboci de trandafir, ici, colo se ițesc urechiușele albastre ale miozotisului.

— Constat că din când în când ai început s-o asculți și pe maică-ta.

— E la Covasna.

— Atunci transmite-i mulțumiri deputatului de stradă. Trebuie să fie un bărbat energic.

— Avem deputată.

— Se putea să nu mă contrazici? Ăsta a fost păcatul tău de când te cunosc.

— Așa e. Dumneavoastră voiați să extrag radicalul iar eu ridicam la cub...

Îl trage de coadă pe Spiridon care e indispus din cauza unei indigestii. Am uitat ieri frigiderul deschis.

— Lasă animalul, Dobrescule, și sloboade-ți oful, care sunt problemele?

Mă zăresc cu totul întâmplător în oglindă și ceea ce constat nu-mi îmbujorează deloc imaginea mea despre existență. Nasul mi s-a lungit portdrapel, ochii sunt roșii de nesomn. Fac socoteala nopților nedormite: două, printre zăpăciții din P, a treia în fața mașinii de scris. Bat doar cu arătătoarele. Cam puțin pentru un raport de treizeci de pagini.

Ca să-mi stimulez buna dispoziție, îmi spun că, în fond, nicio femeie, cu excepția minorelor, nu pare proaspătă ca un toporaș în creierii zilei, după trei nopți albe...

Dobrescu își dă ochii peste cap, semn că-și adună gândurile. Ăsta e ticul lui. Ciudat cum oamenii, cât de maturi, păstrează schimele copilăriei. Cel puțin zâmbetul, am pretins mereu, nu îmbătrânește niciodată. Îl recunoști și când se reazămă în proteză.

— Da... M-a surprins modul în care ați condus această anchetă. Vă cunosc de atâția ani...

— Nu-i nevoie să intri în istorie.

— ...vroiam să spun că ați abordat o procedură nouă, care nu vă seamănă.

— Metodele se adaptează circumstanțelor.

— Totuși... În general, sunteți extrem de prudentă, și niciodată nu vi se par suficiente măsurile luate pentru a evita noi victime.

— Știu la ce te referi, băiete. Grindina aceea de avertismente și amenințări pe care le primeau nefericiții trebuia să neliniștească în mod normal. Am ignorat-o pentru că am simțit de la început farsa, măsluirea. Un gangster serios, ca să folosesc expresia favorită a cetățenilor din P., hotărât să acționeze, nu se ține de fleacuri. Lovește pe la spate și spală puțina. N-are niciun interes să mobilizeze pentru chestia asta trâmbițele târgului.

— Asasinarea lui Trăilescu era totuși o realitate.

— Singura în afară de interesul pentru documentele lui. Eram încredințată că pe ceilalți nu-i pândește nicio primejdie fiindcă de fapt nu aveam de-a face cu un sadic, ci cu un infractor abil care având un țel precis inventează o mascaradă. Și în vederea detectării acestui țel, l-am lăsat „să-și facă de cap”. Mai precis, i-am îngăduit să se deconspire singur.

— Din același motiv n-ați încercat să stăviliți panica din oraș?

— Da. Panica inofensivă, fără consecințe, firește. L-am așteptat pe Morogan – mărturisesc că pe atunci habar n-aveam cum îl cheamă pe adversarul nostru – să-și spună poezia, tocmai pentru a sesiza linia

directoare a jocului lui. Un act inițial nu e totdeauna definitoriu. Trebuia deci lăsat să-și facă vânt, să-și dea drumul pe pârtie. În definitiv, mi-era simplu să cer trimiterea în oraș a unei companii de milițieni, și umbre, atentate, aiureli ar fi amuțit. Ce izbândeam? Pe perioada respectivă, medicul ar fi stat cuminte, pescuind la umbră. După o săptămână, două, nouă, când aș fi dat pe loc repaus și „înapoi, băieți, la vatră!” Morogan o lua de la capăt, pe teren neted. Poți să bagi la aceeași rubrică ceasurile când oamenii mă așteptau la muzeu, iar eu am întârziat deliberat. De altfel era vânzoleală destulă în târg. Așa, măcar cei mai năzdrăvani stăteau ciorchine între patru ziduri fără să mă deranjeze.

— Ați acționat... cum să vă spun...

— Cu primele cuvinte care-ți vin pe buze. În alea cred totdeauna, mai ales când sunt înjurături.

— ...extrem de îndrăzneț, aș zice riscant. Pericolul ca practic un întreg cartier să fie aruncat în aer, chiar dacă eventualitatea e numai de unu la sută, ar fi clătinat multe cugete. Mă așteptam...

— Să sun goarna pentru toate forțele din județ. Ăla a fost cel mai mare bluff! Ți-am mai explicat-o, băiețaș, dar tu pe atunci sufereai că n-ai găsit-o pe Oana la telefon. Când adversarul te atrage cu tot dinadinsul, provocator, într-un punct fix, doar dacă nu e un dobitoc țanțoș, ceea ce nu era cazul, înseamnă că-i hotărât să

acționeze pe cu totul alt meridian. Ce obiective importante sunt în P., în afara uzinei de avioane? Ce altceva putea să-l intereseze? Biserica Sf. Vasile unde rostuiește Lae bani de coșniță? Colecția de dopuri a lui Mircică Panait? Anunțând aruncarea în aer a liceului, Morogan mi-a arătat singur, cu degetul – adică nu, e prea bine crescut pentru asta – în orice caz mi-a indicat încotro s-o iau. Mai sunt întrebări? Conferințele de presă prea lungi mă plictisesc.

— Ați riscat mult acționând singură la uzină.

— Ca să fiu foarte sinceră, nu cine știe ce. Eram convinsă că mă pot bizui pe garda uzinei și în concluzie, că mă voi descurca. Mă simțeam liniștită și în privința safeului, pe care pentru orice eventualitate, îl „operasem” cu ocazia primei vizite la uzină...

Dobrescu a început să dea semne de nerăbdare, se foiește pe scaun. Ar vrea să plece și așteaptă să-l concediez. Așa l-a învățat maică-sa că e frumos, față de superior sau cucoane mai în vârstă. Prefer prima ipoteză.

— Du-te! Trebuie să fie o coadă teribilă.

— Unde?!

— Bravo! La casa de bilete.

A căscat ochii și gura deși știe că obiceiul mă irită.

— Ce bilete?!

— Cuvântul *Los Paraguayos*[60] îți spune ceva, băiețaș? Poimâine dau primul concert.

N-o să știe niciodată cum îi ghicesc gândurile. Într-o zi, dacă mă roagă frumos, am să i-o spun totuși. Răspunde în doi peri:

— Dacă ziceți dumneavoastră...

— Nu eu, dragă Vasilică, Oana! E înnebunită după celebrul trio.

— V-a spus ea?!

— Prin comunicare oficială! Nu zău, n-ai de gând să progresezi deloc? Până deunăzi ți-era perfect perpendicular ce-i cu formația *Los Paraguayos* și ce părere au ei despre Piața comună, dacă e vorba de un detergent sau girafa vedetă de la Zoo-Băneasa. De când inima ți-a înflorit însă trandafir roșu pentru Oana, umbli cu limba scoasă după înregistrări cu țambalagii ăia. Hai, băiete, umblă sănătos!

Ador epilogurile. Am aflat că nu se mai poartă, dar personal, nu m-am sinchisit niciodată grozav de modă. În plus, am îmbătrânit și admițând că demoni ca Nina Ricci, Coco Chanel, Dior sau Worth m-ar fi căznit

---

[60] Los Paraguayos este un grup de muzică format din muzicieni din Paraguay. De la înființarea sa în anii '50, grupul a prezentat mulți cântăreți și muzicieni, cântând chitare, tobe Bongo și o harpă paraguayană, printre care Luis Alberto del Paraná, Reynaldo Meza, Angel „Pato” Garcia și Carlos Espinoza.

vreodată, tot n-aș fi mai ținut seama de ei cu rigurozitate excesivă. Vârsta, deci, prezintă și unele avantaje. Începi să mai faci ce-ți place. Pe scurt, când isprăvesc o carte, vreau să știu ce s-a întâmplat cu eroii, odată evenimentele fierbinți depășite, și în privința aceasta pot afirma că Turgheniev[61] a fost unul din puținii scriitori care se îngrijeau de fericirea cititorilor lor.

Au trecut deja câțiva ani de la evenimentele din P. Și întâmplarea – o pană de mașină – m-a obligat să petrec câteva ceasuri în orășel. Mi-a făcut plăcere să-mi revăd unii prieteni, am stat la taclale cu Mișu Postolache în frizeria lui. Completez astfel însemnările vechi...

Antrenorul Vasile Dunăreanu, lipsit de concursul lui Morogan și al veterinarului, a naufragiat fatal în barca Liei Georgescu. După cum prevăzuse diriginta, perdelele de la dormitorul lor sunt albe, minunat apretate, cu albăstrele și panglici bleu. Lia e o soție dinamică, iar timpul liber comun îl organizează cu mult discernământ. Cântă amândoi în corul Casei de cultură, beau pepsi, iar duminica fac excursii instructive, cu o bicicletă-tandem. Postolache pretinde că oamenii le

---

[61] Ivan Sergheievici Turgheniev (în rusă Ива́н Серге́евич Турге́нев; cu variantă a numelui – folosită în Republica Moldova de Turghenev; n. 28 octombrie/9 noiembrie 1818, Oriol, Rusia - d. 22 august/3 septembrie 1883, Bougival, lângă Paris) a fost un romancier și dramaturg rus. Cel mai cunoscut roman al său este Отцы и дети (Părinți și copii), publicat în 1862.

așteaptă trecerea la ore fixe pe Corso și-i aplaudă cu multă însuflețire.

Mi-a făcut plăcere să constat că Atena Dumitrescu arată splendid. S-a mutat într-o garsonieră, și-a vopsit părul într-un castaniu discret și călătorește tot timpul. Se bucură de o dispoziție excelentă. Acum doi ani a vândut cavoul construit de Alec. Un ultim bobârnac în nasul defunctului. „Abia acum am început să trăiesc” a devenit fraza ei favorită. Se vede des cu familia Munteanu. Iliuță pictează mai departe tablouri care vor ajunge cândva în podul fiică-sii, ceea ce n-o împiedică pe Victorița să-l iubească și să-l admire tot atât de mult. Cătălin a crescut. E înalt și mânecile îi rămân mereu prea scurte. Pe frunte i-au apărut câteva coșuri, iar în biblioteca lui înfloresc zarzării Medelenilor...

Despre Grațiela și Vespasian Duma, mi s-au povestit puține. Se pare că și-au triplat zestrea. După afirmațiile Liei Georgescu – singura care le mai intră în casă – distracția lor favorită constă în întocmirea unor inventare detaliate în funcție de prețurile zilei. Pe urmă trec iar totul pe curat. Când se plictisesc, pun mâna pe par și viața devine captivantă, cel puțin pentru vecini.

Profesoara Olimpia Dragu e la pensie. Iese din casă doar o dată sau de două ori pe lună, pentru cumpărături strict necesare. Ce face zile și nopți, singură, între ziduri mute, va rămâne pentru totdeauna un mister. Nu

primește pe nimeni, nu mai bârfește pe nimeni și pe chipul ei se citește o tristețe copleșitoare.

„Asta-și pune într-o zi juvățul de gât”, proorocește lugubru doamna Dumitrescu pipăindu-și permanentul proaspăt, între două relansări.

Prin vitrina lui Postolache, am zărit-o fugitiv pe Mioara Popescu. S-a mai îngrășat dar și-a păstrat intacte frăgezimea și privirile languroase. Din comoditate, continuă să trăiască alături de Romică și să-i fie credincioasă. Stă toată ziua în pat, citește și vorbește la telefon. Romică, stors de tribulații othelliene, a devenit hepatic. Mănâncă dietetic, carne slabă, legume fierte și ficații Mioarei. Măselele însă nu-i sunt îndeajuns de puternice...

Un fenomen curios s-a petrecut cu Vlad Șoimu. L-a ajutat să iasă din fântână Fane, tipul care răsturnase găleata cu var în capul unuia din bandiți. Fane și-a cerut scuze pentru ciomăgeala sistematică iar Șoimu le-a primit mulțumindu-i îndatoritor. A isprăvit însă definitiv cu literatura, dovedind multă hotărâre. Nimeni nu-l mai poate convinge să reia conducerea cenaclului literar. În nopțile cu lună stă închis în casă, cu obloanele trase. Cine-l iubește, nu pronunță în prezența lui cuvântul fântână.

Membrii cenaclului au sfârșit prin a-și alege alt președinte și dau impresia că se simt destul de bine.

Nimeni nu-i de neînlocuit. Și după moartea lui Balzac, soarele a continuat să răsară.

În ce-l privește pe Mircică Panait, omul n-a înțeles niciodată esența acelei nopți de pomină. N-are o construcție științifică și după încercări modeste a abandonat cercetările. Trăsnăile concetățenilor le-a înregistrat la rubrica generală *Amok* și astăzi doarme liniștit. Colecția lui de dopuri – unicat – a început să aducă în P. Vizitatori din toată țara. „Să vezi c-ajungem pe chestia asta punct turistic internațional, comentează veterinarul. Păcat că tipu-i fraier. Dacă-mi spunea mie că-l pasionează dopurile, cu un singur tirbușon îl bucuram pe toată viața...”

Pe cine am uitat? A, domnul cu papion! Am omis să mă interesez și nimeni nu mi-a vorbit despre el. Poate se mai plimbă în diminețile cu soare, iar seara urmărește simultan programele de televiziune la două aparate. Sau poate nu mai există. De pe urma lui a rămas un baston care atârnă într-un cuier, printre umbrele și mantale de ploaie, și nimeni nu mai știe al cui a fost.

Vecinul său, contabilul care practica yoga, deznodat la spital, a părăsit chiar a doua zi orașul fără să dea explicații. Cei din P. I-au păstrat amintirea unui bărbat discret.

În niciun caz nu l-am uitat pe Drojdioară, copilul teribil al urbei. Acum vreo doi ani a reușit să-l convingă

pe țăranul din Cristești să-i vândă faimoasa recoltă 1952 și veterinarul socotește că ziua aceea a fost cea mai frumoasă din viața lui. Cei din P. Nu pot susține același lucru. Timp de trei săptămâni după eveniment, nimeni n-a mai închis ochii în tot târgul. În schimb opt pisici, doi canari și un puddel bătrân i-au închis pentru totdeauna din lipsă de asistență medicală. Bea și azi la crâșma lui Hristache cu Mișu Postolache, rar cu Dunăreanu – pe ascuns, când „ostrogota" e de serviciu – și cu Lae...

— Apropo, ce face Lae acum?

Postolache ridică din umeri. E neschimbat, tot zăpăcit, cumsecade și încurcă lume.

— S-a angajat portar la poștă și mai ciupește ceva și pe la biserică. Dă cu mătura, curăță sfeșnicele, nu cheltuiește un ban. Din parastase își aranjează meniurile pe o săptămână. De fapt, dacă vă gândiți bine, nici măcar nu și-a schimbat locul de muncă. S-a reprofilat doar.

— Mi-ar fi făcut plăcere să-l văd.

— Un escroc!

— Cum?! Nu era paralitic?

— Paralitic sută la sută până la întâlnirea cu gangsterii. Mă refeream la mentalitate. În loc să mulțumească cerului că și-a recăpătat picioarele, tună, fulgeră, blestează...

Un subaltern mă anunță că pana e rezolvată și mă ridic. În general, detest despărțirile fiindcă nu exclud eventualitatea de-a nu mă mai vedea niciodată cu persoana respectivă. E unul din motivele pentru care conduc și mă las condusă la gară cu multă zgârcenie.

Mișu, incorigibil sentimental, pretinde că i-a intrat ceva în ochi... Mai zăbovesc câteva minute timp în care ne strângem mâna de cinci ori. Prin geamul portierei, îmbrățișez încă o dată peisajul. Acoperișul roșu al liceului, cerul de sticlă albastră, căsuțele cu nasul tuflit în batiste de verdeață, reclamele firmei L'Oréal din vitrina frizeriei, pângărite de muște...

Mișu răsucește cheia în urma mea și întoarce spre stradă cartonașul agățat la intrare: *Închis*.

-= sfârșit =-